

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Toplantı

3 Kasım 2021 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, bakanların bütün sorulara cevap vermediğine ve Komisyon Başkanlığından cevap verilmeyen soruları bakanlara iletip cevap almasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

2.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde Plan ve Bütçe Komisyonunun anayasal bir komisyon olmadığına ve Hükümetin icraatlarını herkesin eleştirmek durumunda olduğuna ilişkin açıklaması

3.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, bugünkü bütçe üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerinin tutanakta düzeltilmesini rica ettiğine ilişkin açıklaması

4.- Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir ile Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın bugünkü bütçeler üzerine yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in, yaptığı konuşmalarında, söylediklerinde Komisyonunda bulunan milletvekillerini incitme maksadının olmadığını ifade ettiğine ilişkin açıklaması

6.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in yaptığı açıklamalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ve Sayıştay tezkereleri

a) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

b) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

c) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

d) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

e) Kalkınma Ajansları Denetim Raporları

f) Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

g) Türk Standardları Enstitüsü

Đ) Türk Patent ve Marka Kurumu

h) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

ı) Türkiye Bilimler Akademisi

i) Türkiye Uzay Ajansı

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

9'uncu Toplantı

3 Kasım 2021 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.05'te açılarak beş oturum yaptı.

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, bakanların bütün sorulara cevap vermediğine ve Komisyon Başkanlığından cevap verilmeyen soruları bakanlara iletip cevap almasını talep ettiğine;

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde Plan ve Bütçe Komisyonunun anayasal bir komisyon olmadığına ve Hükümetin icraatlarını herkesin eleştirmek durumunda olduğuna;

Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan, bugünkü bütçe üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerinin tutanakta düzeltilmesini rica ettiğine;

Konya Milletvekili Abdüllatif Şener,

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir ile Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın bugünkü bütçeler üzerine yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine;

Yaptığı konuşmalarında, söylediklerinde Komisyonunda bulunan milletvekillerini incitme maksadının olmadığını ifade ettiğine;

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk, Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in yaptığı açıklamalarında geçen bazı ifadelerine;

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın açıklamasında geçen bazı ifadelerine;

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun açıklamasında geçen bazı ifadelerine;

İlişkin açıklama yaptı.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ve Sayıştay tezkereleri görüşmelerine devam edilerek,

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının,

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının,

Türk Standardları Enstitüsünün,

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,
Türk Patent ve Marka Kurumunun,
Türkiye Bilimler Akademisinin,
Türkiye Uzay Ajansının,
2022 yılı bütçe ve 2020 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüőülecek başka konu bulunmadığından, 4 Kasım 2021 Perşembe günü saat 10.00'da toplanmak üzere saat 21.27'de toplantıya son verildi.

3 Kasım 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.05

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakanım, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Değerli Bakan Yardımcılarımıza da tabii “Hoş geldiniz.” diyorum.

Komisyonumuzun 9’uncu Birleşimini açıyorum. (*)

Gündemimizde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, Türk Standardları Enstitüsü, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları; GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Türk Patent ve Marka Kurumu, Türkiye Bilimler Akademisi, Türkiye Uzay Ajansının bütçe ve kesin hesapları ile Ankara, Çukurova, Doğu Karadeniz, Doğu Marmara, Fırat, İpekyolu, İstanbul, İzmir ve Mevlana Kalkınma Ajanslarının Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, sunuma geçmeden önce Bakan Yardımcılarımızı ve bürokratlarımızı tanımak istiyoruz; kısaca bir söz vereceğim. Şimdi Bakan Yardımcılarımıza söz veriyorum, kendilerini bir tanıtırırlarsa...

Buyurun.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Garobey’in bir söz talebi var, ne diyeceğini tahmin ediyorum, kadınlarla ilgili bir husus herhâlde.

Buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan’ın, bakanların bütün sorulara cevap vermediğine ve Komisyon Başkanlığından cevap verilmeyen soruları bakanlara iletip cevap almasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kadınları zaten sokmuyorlarmış Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına o ayrı da.

Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hoş geldiniz Komisyonumuza.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Sayın Başkan, bugüne kadar birkaç Bakanlığđ görüştük, bu Bakanlıklarda çok sayıda milletvekilimiz konuştular, çok sayıda soru sordular, Bakanlarımız da kendilerine ayrılan kısıtlı sürede çok kısıtlı sayıda soruya cevap verdiler ve siz onlara dediniz ki: “Kalan sorulara yazılı cevap verebilirsiniz.” Ama geçen yıllardaki pratiğimize baktığımızda, Sayın Bakanlar sorularımıza seçerek cevap veriyorlar yani diyelim ki 200 soru sorulmuş, bunlardan 50’sine, 70’ine cevap veriyorlar ve pek çok sayıda sorumuza cevap vermiyorlar; özellikle, netameli buldukları konulara cevap vermiyorlar.

Benim talebim, Başkanlığınızın yani Sayın Başkan, sizin, bu soruları tutanaklardan çıkarıp, hangi sorulara cevap verildi, hangi sorulara cevap verilmedi diye ayrıştıtırıp ve buna göre Bakanlara iletip bu sorulara cevap almanızdır. Aksi takdirde, burada dün 60 milletvekili konuştı, önceki gün 54 milletvekili konuştı ve sorular sordu; bu, soruların havada kalması demektir.

Aynı zamanda, yürütmenin maalesef yasamaya karşı saygısında ciddi anlamda eksikliği var, bu saygıyı sağlamak da ancak milletvekillerinin sorularına tam ve etkili cevaplar vermekle olabilir diye düşünüyorum. Bu talebimin yerine gelmesini talep ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan’ın açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Müsaade ederseniz, ne yapabiliriz diye bu konuyu teknik arkadaşlarla da bir görüşelim. Normalde biz Bakanlıklarımızdan bu çalışmalarını bekliyoruz ve bize gelen notlar oluyor bu çerçevede. Bakalım ne yapabiliriz diye, kendi aramızda bir tartışalım. Elbette ki milletvekillerimizin sorularının cevaplandırılmasını biz de Komisyon olarak yakından takip etmeye devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi sunumlarını yapmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank’a söz veriyorum.

Sayın Bakanım, süreniz otuz dakikadır, bir miktar uzatma imkânımız da tabii ki oluyor.

Buyurun lütfen.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ve Sayıştay tezkereleri (**)

a) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

b) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

c) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

ç) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

d) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

e) Kalkınma Ajansları Denetim Raporları

f) Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

g) Türk Standardları Enstitüsü

ğ) Türk Patent ve Marka Kurumu

**

(1/283) ile (1/282) esas numaralı Kanun Teklifleri 20/10/2021 tarihli 4’üncü Toplantı tutanağına eklidir.

h) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

i) Türkiye Bilimler Akademisi

i) Türkiye Uzay Ajansı

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, saygıdeğer milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifini görüşmek, Bakanlığımızla birlikte, bağlı ve ilgili kuruluşlarımızın bütçe faaliyetleri hakkında bilgi sunmak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyor, 2022 yılı bütçesinin, ülkemiz ve milletimiz için şimdiden hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, küresel salgın 2021 yılında da ülke ekonomileri üzerinde ciddi baskılar oluşturmaya devam ediyor. Geçtiğimiz yıl dünya ekonomisi yüzde 3,1 oranında küçüldü. Uluslararası kuruluşlar, bu yıl için bir miktar toparlanma öngörse de kırılmalıklar ve belirsizlikler sürüyor. Küresel enflasyon yükselirken, emtia ve enerji fiyatları artmaya devam ediyor. Tedarik zincirlerinde ciddi darboğazlara, küresel borçlulukta yeni rekorlara şahitlik ediyoruz. Geçen yıl yüzde 6,8 oranında küçülen euro bölgesi bu yıl da büyük sorunlarla boğuşuyor. Avrupa’da enerji fiyatlarında yüzde 600’lere varan artışlar, akaryakıt piyasasında yaşanan tedarik sıkıntılarını hepimizin malumu. Avrupa ve Amerika’daki enflasyon oranları 2008 finansal krizinden bu yana en yüksek seviyesine geldi.

Elbette, bizim gibi gelişmekte olan ülkeler de bu olumsuz tablodan etkileniyorlar. Buna rağmen, geçen yıl gelişmiş ülkeler büyümede sınıfta kalırken Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde attığımız adımlarla dünya genelinden pozitif ayrışmayı başardık. Bu yıl ikinci çeyrekteki yüzde 21’lik büyüme oranıyla OECD ülkeleri arasında 2’nci olduk. Bu başarımın arkasındaki asıl itici gücün güçlü sanayi altyapımız olması bizi ziyadesiyle memnun ediyor. Sanayi üretimimiz 2020 yılının ikinci yarısından itibaren yükselerek devam ediyor. Pandeminin başından bu yana, imalat sektörlerindeki kayıtlı istihdamın 675 bin kişi artarak 4 milyon 700 bini geçmesi bunun en net göstergesi. Cesur sanayicilerimiz ve fedakâr emekçilerimiz sayesinde, ağustos ayı Sanayi Üretim Endeksi’nde yıllıkta yüzde 13, aylıkta ise yüzde 5,4’lük bir artış söz konusu. On iki aylık ihracatımız ise ekim itibarıyla 215 milyar doları aştı. Bu performansta, orta ve yüksek teknoloji sınıfındaki otomotiv, kimyevi maddeler, elektrik, elektronik ile çelik ve hazır giyim sektörleri etkili oldu. Örneğin, ana metal ihracatımız geçen seneye göre yüzde 70 arttı.

Pandeminin tüm belirsizliklerine rağmen yatırım iştahı da çok iyi durumda. Yılın ilk dokuz ayında, 161 milyar liranın üzerinde yatırım tutarı olan 8.564 teşvik belgesi düzenledik. Bu dönemde, yeni faaliyete geçen sanayi işletmesi sayısı önceki iki yıla göre yüzde 20’nin üzerinde artarak 12.161 oldu. Buradaki her 4 işletmeden 1’i de orta yüksek ve yüksek teknoloji grubunda yer aldı. Sanayi ve teknoloji stratejimizde 2023’e kadar ülkemizden değeri milyar doları aşan 10 şirket çıkarmayı hedeflemiştik. Göğsümüzü kabartan teknogirişimcilik ekosistemi sayesinde bu hedefe adım adım yaklaşıyoruz. Şu anda 5 “unicorn”umuz ya da bizim tabirimizle 5 “Turcorn”umuz var. Türkiye’den çıkan girişimler uluslararası medya ve siyasetin de gündeminde yer tutuyor. Bakınız, İngiltere Başbakanı Boris Johnson, Getir’i nasıl tarif ediyor: “Bu yatırım ekonomik toparlanmamızı güçlendirecek, binlerce iş yaratacak ve ülkemize seviye atlatacak.” İşte, küresel piyasada böyle adından söz ettirecek yeni Türk markaları çıkarmak üzere cesur girişimcileri ve yenilikçi fikirleri desteklemeye devam edeceğiz.

Üretim, ihracat ve inovasyon öncülüğünde yakaladığımız sağlıklı büyüme trendi önümüzdeki dönemde de inşallah sürmeye devam edecek. Karşımızda ciddi riskler olduğunun da farkındayız. Emtia piyasalarındaki dalgalanmalar, enerji fiyatlarındaki hızlı artış, lojistik ve tedarik zincirlerindeki aksaklıklar en sorunlu alanlar olarak karşımıza çıkıyor. Ancak güçlü sanayi altyapımız, yetişmiş iş

gücümüz, yeniliklere hızla uyum sağlama kabiliyetimizle aşamayacağımız engel yok. Bölgesel kalkınmayı sağlamlaştıracak, dijital ve yeşil dönüşüme hız kazandıracak ve bizleri müreffeh Türkiye hayalimize ulaştıracak adımları atmaya devam edeceğiz.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak hedefimiz net: Ülkemizi katma değerli ve yüksek teknolojiли üretimde global bir üs hâline getirmek. Bu hedefe ulaşmak için de planlı sanayi altyapısından iş ve yatırım ortamına, AR-GE ve teknoloji ekosisteminden nitelikli insan kaynağına, KOBİ'ler ve girişimcilikten bölgesel kalkınmaya kadar birçok alanda akılcı ve etkili politikalar uyguluyoruz. Son bir yılda bu alanların her birinde somut başarılarla imza attık. Bu manada Bakanlıkça yürüttüğümüz faaliyetlerin kısa bir özetini sunmak istiyorum.

Kritik teknolojileri, yerli ve millî imkânlarla üretmek amacıyla uyguladığımız Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı'nı genişletiyoruz. Böylece sanayide girdileri yerlileştirirken odak alanlarda geleceğin teknolojilerini geliştiriyoruz. Geçen yıl başlattığımız Makine Sektörü Çağrısı kapsamında 20 projeye 2 milyar liralık destek kararı aldık. Servo motorlar, CNC tezgâhlar gibi ithal edilen birçok ürün artık yerli ve millî imkânlarla üretiliyor. Bu yıl da mobilite, üretimde yapısal dönüşüm, dijitalleşme, sağlık ve kimya alanlarında yeni çağrılara çıktık. Böylece, 50 milyar dolarlık cari açığın kaynağı olan 919 kritik ürün ve teknolojinin ülkemizde üretilmesine imkân sağlayacağız.

85 milyonun ortak hayali olan Türkiye'nin Otomobili Projesi emin adımlarla yoluna devam ediyor. Bugüne kadar 2,5 milyar liralık yatırım tamamlandı, yıl sonunda bu tutar 3,5 milyar lirayı bulacak. Hedeflendiği şekilde ilk araç 2022'nin sonunda seri üretim bandından inmiş olacak. Elektrikli araçların kalbi olan bataryaların Türkiye'de üretilmesi konusunda da ciddi ilerleme kaydettik. TOGG ile dünya devi Farasis Enerji, 20 gigavatsaatlik pil yatırımına yakın zamanda Gemlik'te başlıyor. Ayrıca, diğer küresel batarya üreticileriyle görüşmelerimiz de sürüyor. TOGG başta olmak üzere ülkemizde elektrikli araçların yaygınlaşmasını destekleyecek şarj altyapısı konusunda çalışmalarımızı hızlandırdık, teknik Standardları yayımladık, il il, ilçe ilçe şarj istasyonu ihtiyacını belirledik, buna yönelik destek mekanizmalarımızı tasarladık, müteşebbislere sunduğumuz hizmetlerin hız ve kalitesini artırdık.

Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulunda, kamu ve özel sektör paydaşlarımızla birlikte hareket ediyoruz. Kapsamlı teşvik ve destek mekanizmalarıyla Türkiye'yi uluslararası yatırımlarda güvenli bir liman olarak öne çıkarmak için var gücümüzle çalışıyoruz. Geçtiğimiz yıl burada Küresel İnovasyon Endeksi'ndeki durumumuz çokça eleştirildi. O zaman bu alana dönük çalışma ve gayretlerimizden bahsetmiştim. Gururla ifade etmek isterim ki Küresel İnovasyon Endeksi'nde bu yıl 10 basamak birden yükselerek cumhuriyet tarihimizin en yüksek seviyesine, 41'inci sraya ulaştık. Oluşturduğumuz yatırım ortamı sayesinde özel sektör yatırımları da hamdolsun yoğun bir şekilde devam ediyor. Teşvik sistemimizi sektörün taleplerine göre güncelleyerek ilçe bazlı teşvik sistemine geçtik. Bu sistemle 53 ildeki 263 dezavantajlı ilçenin, illerine kıyasla daha fazla destekten yararlanmasını sağlıyoruz. İhracat odaklı ve yüksek teknolojiли yatırımlarla belirli bölgelerdeki imalat sanayi yatırımlarının finansmana erişimini kolaylaştırıyoruz. Bu yatırımlara Hazine ve Maliye Bakanlığı, KGF ve bankalarla iş birliği hâlinde uygun koşullu kredi imkânı sunacağız.

Proje bazlı teşvik sistemiyle ekonomimiz açısından kritik önemi haiz yatırım kararlarının alınmasına vesile olduk. Elektrikli araç, hibrit motor, batarya, millî muharip uçak, insansız hava aracı, güneş paneli hücresi ve petrokimya gibi kritik alanlarda 38 yatırım için proje bazlı destek kararı yayımladık. Örneğin, yıllık 450 bin ton polipropilen üretecek 1,7 milyar dolarlık devasa bir yatırımın temelini geçtiğimiz ay Sayın Cumhurbaşkanımızla birlikte Adana'da attık. Bildiğiniz gibi, polipropilen sadece bu yılın ilk dokuz ayında 2,3 milyar dolarlık ithalat yaptığımız, en çok cari açık verdiğimiz kalemlerden bir tanesini.

AR-GE ve yenilik kapasitesini geliştirmeye de devam ediyoruz. Neredeyse sıfırdan inşa ettiğimiz AR-GE ve yenilik ekosistemi bugün 89 teknopark, 1.255 AR-GE ve 346 tasarım merkeziyle altın çağına yaşıyor. Bakanlık olarak, buralarda proje üreten işletmelere cazip vergi ve istihdam destekleri sağlıyoruz. Türkiye'nin AR-GE ve inovasyon üssü Bilişim Vadisi'nde yazılımdan tasarıma, otonom araçlardan bilgi ve iletişim teknolojilerine kadar birçok alanda projelerimiz devam ediyor. Buradaki başarılı modeli ülke geneline yaymanın ilk adımı olan Bilişim Vadisi İzmir'in temelini inşallah yıl bitmeden atacağız. Ayrıca, KOSGEB, TÜBİTAK ve kalkınma ajansları, AR-GE ve yenilik odaklı destek programlarıyla işletmelerimizi daha fazla AR-GE yapmaya teşvik ediyor. Geçtiğimiz yıl AR-GE harcamaları, özel sektörün öncülüğünde bir önceki yıla göre yüzde 20 artarak 55 milyar liraya yükseldi. Hükümetlerimiz döneminde, AR-GE harcamalarının millî gelire oranı binde 5'ten yüzde 1,09'a çıkarken AR-GE istihdamı da 6 kat artarak 200 bine yaklaştı. İnovasyona verdiğimiz önem sayesinde yerli patent sayılarında da kayda değer ilerlemeler elde ettik. Göreve geldiğimizde yılda 414 yerli patent başvurusu yapılırken bugün bu sayı 8.200'dür.

Sanayide dijital dönüşümü hızlandırıyoruz. İşletmelere yalın üretim ve dijital dönüşümde rehberlik eden yetkinlik ve dijital dönüşüm merkezlerinin yani model fabrikaların sayısını artırıyoruz. Ankara ve Bursa'dan sonra Konya, Kayseri, Gaziantep, Mersin, İzmir ve Adana'daki model fabrikaları faaliyete geçirdik. İşletmeler model fabrikalardan aldıkları kapsamlı eğitim ve danışmanlık hizmeti sayesinde yüzde 60'ın üzerinde kapasite ve verimlilik artışı elde edebiliyorlar. Ayrıca İzmir, Mersin ve Adana'da hayata geçirdiğimiz yenilik merkezleriyle sanayimizin yenilik temelli büyümesine katkı sunuyoruz.

Dijital dönüşümün lokomotifini olan yazılım geliştirme faaliyetlerini hızlandırmak amacıyla kamu, özel sektör, STK'ler ve üniversitelerin birlikte çalıştığı Açık Kaynak Platformu'nu kurduk. Türkçe doğal dil işlemeden mobilite yazılımına, Pardus'un yaygınlaştırılmasından dijital rozete kadar birçok proje bu platform çatısı altında yürütülüyor. Kritik teknolojilerin belirleyici unsurlarından olan yapay zekâ alanında da ülke olarak iddialıyız. Yol haritamız Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi'ni ağustos ayında yayımladık. İnsan kaynağı, girişimcilik ve altyapılar konusunda önemli atılımlar yaparak ülkemizi yapay zekâ alanındaki ilk 20 ekonomi arasına taşıyacağız.

Dijitalleşme alanında uluslararası iş birliklerini de önemsiyoruz. Bu yıl G20 Dijital Ekonomi Bakanları Toplantısı'nda "dijital dönüşüm" gündemiyle bir araya geldik, üye ülkeler olarak atılması gereken adımları bir deklarasyonla kayıt altına aldık. Diğer taraftan, Dünya Ekonomik Forumu'yla iş birliği içerisinde ekosistemin sağlıklı dönüşümü için çok çeşitli programlar yürütüyoruz. Beceri Açığının Azaltılması Hızlandırma Programı'yla insan kaynağımızı, Endüstriyel IoT ve Üretimde Yapay Zekâ Projeleriyle de sanayimizi geleceğe hazırlıyoruz. İşletmeleri, dijital dönüşümlerini hızlandıracak ve yeni finansman araçlarıyla buluşturacak Yatırım Avrupa ve Dijital Avrupa Programlarına katılım müzakerelerini de sürdürüyoruz.

Sanayide sürdürülebilir kalkınma ve yeşil dönüşüm için kararlı adımlar atıyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda tüm dünyaya duyurduğu üzere Paris İklim Anlaşması yüce Meclisimizde onaylandı. Yatırım, üretim, istihdam ve ihracat politikalarında köklü değişikliklere yol açacak bu süreci 2053 vizyonumuzun temel bileşenlerinden biri olarak görüyoruz. AB Yeşil Mutabakatı'na uyum için hazırlanan eylem planında en fazla tedbirden sorumlu Bakanlık olarak iklim değişikliği konusunda kilit bir rol üstleniyoruz. Yeşil Mutabakat gerekliliklerinden en çok etkilenecek enerji yoğun sanayi sektörlerinin modernizasyon ve dönüşümüne ilişkin çalışmalar yürütüyoruz. Demir çelik sektöründeki karbon emisyonlarının azaltılması amacıyla EBRD'yle yakın iş birliği içerisindeyiz. Yeşil Mutabakat'a uyum kapsamındaki öncelikli AR-GE ve yenilik konularına

ilişkin 90 projeye TÜBİTAK vasıtasıyla destek sağladı. Yaşam Döngüsü Değerlendirme faaliyetlerinin temelini oluşturacak ulusal bir veri tabanı üzerinde de çalışıyoruz. Yeşil OSB Sertifikasyon Sistemi'ni hayata geçirerek OSB'leri yeşil ve sürdürülebilir üretim alanlarına dönüştüreceğiz.

Büyük ve güçlü Türkiye yolundaki en büyük avantajımız cesur girişimcilerimizdir. Bu noktada, Bakanlık olarak, KOSGEB, kalkınma ajansları, TÜBİTAK gibi ilgili ve bağlı kuruluşlarımızla girişimcilerimize finansal destekler veriyoruz. Teknoparklar, kuluçka merkezleri ve TEKMER gibi yapılarla yenilikçi iş fikirlerinin ticarileşmesini sağlıyoruz. İşletme, üniversite, yatırımcı ve araştırma altyapıları ile girişimciler arasında etkin bir iş birliği ortamı tesis ederek "start-up"ların finansmana erişimlerini kolaylaştırıyoruz. Bakanlıkça inisiyatif olarak fonların fonu mekanizmalarını hayata geçirdik. İstanbul Bölgesel Girişim Sermayesi Programı'yla fonlara aktaracağımız 250 milyon liralık bütçenin kaldıraç etkisi 1 milyar liranın üzerinde bir yatırım fonu büyüklüğü oluşturacak. Teknoloji ve İnovasyon Fonu'yla 2 girişim ve 4 girişim sermayesi fonuna şimdiye kadar 70 milyon lira destek sağladı. 28 genç girişim, Tech-InvesTR Programı kapsamında desteklediğimiz fonlardan 186 milyon liralık yatırım aldı. Girişimci ve yatırımcılara devletimizin sağladığı destekler hakkındaki en kapsamlı ve güncel bilgilere "www.yatirimadestek.gov.tr" portalinden ulaşabilirsiniz, sorularınızı sorabilirsiniz, buradan istediğiniz cevapları alabilirsiniz, bunun da altını çizmiş olayım; kalkınma ajanslarımızın gerçekten güzel bir uygulaması.

Temel bilimlerden teknolojiye, AR-GE'den üretime başarılarımızın ana dayanağı olan nitelikli insan kaynağımızı geliştiriyoruz. Gençlerimizi erken yaşta çığır açıcı teknolojilerle buluşturan Deneyap teknoloji atölyeleri bugün itibarıyla 57 ilimizde faaliyet gösteriyor, 2023'e kadar bu atölyeleri 81 ilimizin tamamına yaygınlaştıracamız. Kendi kendine öğrenme metoduyla tamamen ücretsiz, yeni nesil yazılım eğitimlerinin verildiği 42 Okulları İstanbul ve Kocaeli'nde faaliyete geçti. Google'la oyun ve mobil uygulama uzmanı yetiştirmek üzere Yazılım Akademisini hayata geçirdik.

Dünyanın en büyük havacılık, uzay ve teknoloji festivali TEKNOFEST küresel bir marka olma yolunda hızla ilerliyor. İlk yılında 14 kategoride düzenlediğimiz yarışmalara 20 bin genç başvurmuştu, bu yıl 36 kategorideki yarışmalara 111 ülkeden 200 binin üzerinde başvuru aldık. TEKNOFEST'i önümüzdeki yıl Karadeniz'e taşıyarak Millî Mücadele meşalesinin yakıldığı Samsun'da düzenleyeceğiz; Erhan Bey'i de TEKNOFEST'e bekliyoruz. Ayrıca, düzenleyeceğimiz TEKNOFEST Azerbaycan'la organizasyonumuzun küresel marka olma yolundaki ilk adımını atmış olacağız.

Etkisi katlanarak artan bir diğer projemiz de Gökyüzü Gözlem Şenlikleri. Daha önce kısıtlı katılımı, yalnızca Antalya'da düzenlenen bu etkinliği Anadolu'nun diğer illerine yaygınlaştırıyoruz. Çocukların ve ailelerin ilgiyle takip ettiği bu yılki etkinliğimizi Diyarbakır Zerzevan Kalesi'nde gerçekleştirdik.

Gençlerimizin bilim ve mühendislik organizasyonlarına aktif katılımlarını da destekliyoruz. Bu yıl TÜBİTAK Ortaokul ve Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışmalarına 30 bine yakın projeye 38 bin öğrencimiz katıldı. Yine, 81 ilimizde yaklaşık 2 milyon 700 bin kişinin ziyaret ettiği bilim fuarları düzenledik. Bu fuarlarda 5 bini aşkın okuldan 500 bin öğrencimiz 190 bin bilimsel proje hazırladı. Yine, 6 ilde desteklediğimiz bilim merkezlerini 4 milyon vatandaşımız ziyaret ederken bu yıl 45 farklı şehirde 75 bilim şenliği düzenledik. Her yaştan okura hitap eden popüler bilim dergilerimizle ayda ortalama 218 bin bilim meraklısına ulaşıyoruz.

Matematik, fizik, kimya, biyoloji ve bilgisayar dallarında düzenlenen bilim olimpiyatlarında da başarı grafiğimiz her yıl yükseliyor. Bu sene Uluslararası Bilim Olimpiyatları'nda öğrencilerimizin kazandığı 5 altın, 19 gümüş, 30 bronz madalyayla gururlandık. Yirmi yıldır katıldığımız, dünyanın en büyük bilim ve mühendislik yarışması olan ISEF'te tarihi bir başarı elde ederek 13 ödül kazandık.

Avrupa Birliği Genç Bilim İnsanları Yarışması'nda Malatya'dan bir gencimiz ülkemize ilk kez 1'incilik kazandırdı. Dünya bilim camiasınca yakından takip edilen Avrupa Kızlar Bilgisayar Olimpiyatı'na 2022 yılında Türkiye olarak biz ev sahipliği yapacağız. Geleceğin Aziz Sancarlarını, Cahit Arflarını yetiştirecek TÜBİTAK Fen Lisesi 90 öğrenciyle eğitim öğretime başladı.

Gençlerimizi temel bilimlere yönlendirmek amacıyla bu yıl 16 farklı alanda 2.300 lisans öğrencisine başarı bursu verdik. Teknopark ve AR-GE merkezlerinde temel bilim mezunu istihdam eden firmalara 23 milyon liralık maaş desteği sağladık. TÜBİTAK Stajyer Araştırmacı Burs Programı'yla 1.500 lisans öğrencisine AR-GE projelerinde tecrübe kazanma imkânı sunduk; ikinci çağrımızla bu sayıyı 3 bine çıkaracağız. Sanayi Doktora Programı'yla 1.162 doktora öğrencisinin yetişmesini ve sanayide istihdamını teşvik ediyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın özel davetiyle TEKNOFEST'e gelerek bizi onurlandıran, Nobel Ödüllü bilim insanımız Aziz Sancar'ın adıyla yeni bir doktora sonrası araştırma burs programı başlattık. Kendisi de bir TÜBİTAK burslu olan Aziz Hocamız, bizzat seçeceği genç araştırmacıları kendi laboratuvarında yetiştirecek. Ayrıca, bu yıl 199 üniversiteden 12 bin araştırmacının 10 binin üzerinde makalesine maddi destek verdik. Bu makalelerden bazıları "Lancet, Nature, Science" gibi dünyanın önde gelen dergilerinde yayımlandı. Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı'yla çalışmalarını ülkemize taşıyan 127 öncü bilim insanı vizyoner projeler yürütüyor. Önümüzdeki dönemde aynı programla dünya çapında 100 lider bilim insanını daha ülkemize kazandıracacağız. Bunun yanı sıra, Ulusal Lider Araştırmacı Programı'yla ülkemizdeki öncü 42 araştırmacıyı destekliyoruz. Bu programla da yeni çağrımızla 100 lider araştırmacıyı daha bu desteklerden faydalandıracağız. Yapılan tüm spekülasyonlara rağmen Türkiye yerli ve yabancı bilim insanları için cazibe merkezi konumunu koruyor.

Planlı sanayi altyapıları geliştiriyor, çevre dostu üretimi teşvik ediyoruz. Organize sanayi bölgeleri uygulaması, düzenlemelerimiz neticesinde dünya genelinde örnek alınan kurumsal bir yapıya kavuştu. Bugün itibarıyla ülkemizde 327 OSB bulunuyor. Göreve geldiğimizden bu yana, OSB'lerdeki projeler için 2021 yılı fiyatlarıyla yaklaşık 11 milyar lira tutarında kredi kullandık. Toplam alanı 83 bin hektar olan üretimdeki OSB'lerimizin doluluk oranı yüzde 83'ü aşmış durumda; bu oran arttıkça OSB'lerdeki 2,2 milyon olan istihdama 300 binin üzerinde yeni istihdam katılmasını öngörüyoruz. Ülkemiz sanayisindeki ağırlıklarından ötürü organize sanayi bölgelerini üretimde yeşil dönüşümün başlangıç noktası olarak kabul ediyoruz. Buradan hareketle "Yeşil OSB Ulusal Çerçevesi" taslağını hazırladık, dönüşüm için gerekli altyapıların inşasında kullanılmak üzere Dünya Bankasından 300 milyon dolar tutarında kaynak temin ettik. Ayrıca, geri dönüşüm sanayi bölgeleriyle atıkların sanayiye geri kazanımını da destekliyoruz.

OSB'lerin yanında büyük çaplı sanayi yatırımlarını teşvik etmek üzere yeni bir model olan 24 endüstri bölgesi ilan ettik. Sanayicilere kiralama yöntemiyle uygun maliyetli yatırım alanları sunduğumuz bu bölgelerde vasıflı çelik, petrokimya, enerji, ilaç, otomotiv gibi birçok sektörde üretimler gerçekleştiriliyor. Yaklaşık 25 bin kişinin istihdam edildiği endüstri bölgelerimizden yalnızca 2020 yılında 7,5 milyar dolarlık ihracat yapıldı. Son on dokuz yılda tamamlanan 135 sanayi sitesinin alt ve üst yapı inşaatlarına 2,4 milyar lira kaynak kullandık. 2021 yılı sonu itibarıyla 5 sanayi sitesi projesini daha tamamlayacağız. İsminde "küçük" ibaresi geçse de son dönemde devasa sanayi siteleri inşa ettik. Kahramanmaraş'taki Altınşehir, Hatay'daki Antakya Mobilyacılar İhtisas Sanayi Siteleri bunların en güzel örnekleri.

Topyekün kalkınma hedefiyle şehir ve bölgelerimizin gelişimini destekliyoruz. Sanayi başta olmak üzere birçok alanı kapsayan bölgesel kalkınma, Bakanlığımız sorumluluğundaki önemli bir politika alanı. Bakanlık, kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idareleri eliyle yereldeki potansiyeli harekete

geçirerek refahın yurt sathına dengeli yayılması için çalışıyoruz. 26 kalkınma ajansımız, 23 binden fazla projeye güncel fiyatlarla 11 milyar lira destek sağlayarak 19 milyar liraya yakın bir kaynağı harekete geçirdi. Ajanslar, önümüzdeki iki yılda bölgesel kalkınmanın dinamosu olarak gördüğümüz gençlerin yeni tecrübeler kazanması ve istihdamına odaklanacak.

Gençlik ve Spor Bakanlığıyla birlikte başlattığımız Çalışan ve Üreten Gençler Programı'yla 32 ilimizde 170 fabrika binası kurarak yatırımcıların hizmetine sunuyoruz. Buraya sağlayacağımız 600 milyon lirayı aşkın destekle 60 bin gencimiz istihdam edilecek. Fabrikaların yanındaki sosyal ve sportif tesislerle gençlerimizin kişisel ve sosyal gelişimlerini de desteklemiş olacağız.

Çazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında 14 ilde 132 projeye 976 milyon lira destek verdik. 81 ilimizin tamamında dezavantajlı kesimlerin sosyal ve ekonomik hayata aktif katılımını Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı'yla sağlıyoruz. Son üç yılda SOGEP kapsamında 398 projeye 551 milyon lira kaynak aktardık.

İmalat ve ihracat merkezi konumundaki şehirlerimize beşerî ve kurumsal kapasiteyi geliştirmek amacıyla bu yıl "Üreten Şehirler" adında yeni bir program başlatıyoruz. Böylece, Adana, Antalya, Balıkesir, Denizli, Eskişehir, Gaziantep, Kahramanmaraş, Kayseri, Konya, Manisa, Mersin, Sakarya ve Tekirdağ illerimizi uluslararası alanda daha rekabetçi bir konuma taşıyacağız.

GAP, DOKAP, DAP ve KOP Bölge Kalkınma İdarelerimiz bugüne kadar 5.731 projeye 2021 fiyatlarıyla 5 milyar 802 milyon lira kaynak aktardı. KOP idaremiz, bölgesindeki 885 projeyi destekleyerek 131 bin hektar alanı modern sulama sistemlerine kavuşturdu. GAP idaremizle sosyoekonomik alanda entegre, yenilikçi ve sürdürülebilir kalkınma modellerini bölgemizin hizmetine sunduk. Yine, Kültür ve Turizm Bakanlığımızla iş birliği içerisinde ülkemizin ilk bölgesel turizm destinasyon markası olan "Mezopotamya"yı hayata geçirdik. DAP bölgesine, bitkisel üretim ve hayvancılık altyapısının geliştirilmesi amacıyla 347 milyon lira destek sağladık. Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama Programı'yla 182 bin hektarlık alanın sulama altyapısını tesis ettik. Tıbbi ve aromatik bitkilerin yaygınlaştırılması, arıcılık, sulama ve organik tarım alanlarındaki yenilikçi projelere DOKAP aracılığıyla 442 milyon lira kaynak aktardık. Sorumluluğumuzdaki piyasa gözetim ve denetim faaliyetlerini etkin şekilde sürdürüyoruz.

Yılın ilk dokuz ayında sanayi ürünlerine yönelik 23 binin üzerinde denetim yaptık. Bu denetimlerde teknik düzenlemelere aykırı bulunan 3 binden fazla ürün için 6 milyon liraya yakın idari para cezası uyguladık. Benzer şekilde, yasal metroloji alanı faaliyetleri kapsamında 1 milyon 300 binin üzerinde ölçü aletinin muayenesini gerçekleştirdik, aykırılık tespit edilen 85 bin ölçü aleti için yaklaşık 4,5 milyon lira para cezası uyguladık.

Akaryakıt ve LPG sayaçları ile tartı aletleri ve taksimetreler en fazla ani denetim yaptığımız ölçü aletleri arasında. Yaptığımız ani denetimlerde 215 bin akaryakıt ve LPG sayacından 4.085'inde, 17 bin tartı aletinden 306'sında ve 3.149 taksimetreden 158'inde aykırılık tespit ederek cezai işlem uyguladık.

Bakanlığımızın sorumluluğundaki alanlarda uluslararası iş birliklerini güçlendiriyoruz. Bu yıl, bilim ve sanayi alanlarında iş birliğine yönelik 11 anlaşma ve mutabakat zaptı imzaladık. Hollanda'yla sanayide dijitalleşmeden tarıma kadar pek çok alanda birlikte çalışmamıza zemin hazırlayacak İnovasyon Çalışma Grubunu tesis ettik. Azerbaycan, Kosova ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne bilgi ve tecrübelerimizi aktarmak üzere teknik heyetler gönderdik. Önümüzdeki dönemde özellikle Asya ve Afrika'da bu tür faaliyetlerimiz devam edecek. Yine IPA II dönemi için tahsis edilen 260 milyon avro bütçeyle tarımda genetik çeşitliliğin korunmasından nadir toprak elementlerine kadar farklı alanlarda 42 proje yürütüyoruz. IPA III döneminde de "Rekabetçilik ve Kapsayıcı Büyüme" başlığında yönetim otoritesi olarak projeler geliştirmeye ve uygulamaya devam edeceğiz.

KOSGEB, kapsayıcı destek mekanizmalarıyla KOBİ'lerin yanında olmaya devam ediyor. KOSGEB aracılığıyla 61 bini aşkın işletmeye yılbaşından bu yana 1 milyar 740 milyon lira kaynak aktardık. Bu yıl 137 bin vatandaşımıza on-line girişimcilik eğitimleri vererek 18 bin yeni işletmenin kurulmasını sağladık, çoğunu genç ve kadınların kurduğu bu girişimlere 600 milyon liranın üzerinde destek verdik. Kritik ürünlerin yerleşmesi amacıyla kurguladığımız teknoloji yatırım ve Stratejik Ürün Programlarında desteklediğimiz projelerden 110'u başarıyla tamamlandı. KOBİ Finansman Destek Programı'yla 211 milyon liralık kredi hacmi oluşturduk. Bu sene "İmalat Sanayisinde Dijitalleşme" temasıyla büyüklüğü 116 milyon lirayı bulan projeleri destekleme kararı aldık.

Ayrıca, sel ve yangın afetleriyle mücadele ettiğimiz bu zorlu yılda vatandaşlarımızı asla yalnız bırakmadık. Antalya, Artvin, Bartın, Düzce, Edirne, Giresun, Kastamonu, İstanbul, İzmir, Muğla, Rize, Sinop, Trabzon ve Van'da yaşanan afetlerden etkilenen KOBİ ve esnafımıza 114 milyon lira tutarında tamamen faizsiz kredi desteği sağladık. Yaş sebze ve meyvenin taşınması sırasında oluşan kayıp ve zayıfın azaltılması için Soğuk Zincir Finansman Programı'nı devreye aldık. Böylece, hallerde faaliyet gösteren esnaf ve lojistik firmalarına soğuk hava deposu ve frigorifik kasa alımlarında destek sağlıyoruz. Bunların yanı sıra, kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra eden zanaatkarlarımız için de yeni bir destek programını yıl sonuna kadar devreye alacağız. Ayrıca, KOBİ'lerin enerji verimli elektrik motoru kullanmalarını özendirerek yeni bir destek programını daha hazırlıyoruz.

Millî araştırma kurumumuz TÜBİTAK'la AR-GE ekosistemini desteklemeye devam ediyoruz. Yılın ilk on ayında 2.300'ü aşkın firmanın 3 binden fazla AR-GE projesine 660 milyon liraya yakın destek sağladık. Akademide 158 üniversiteden 2.157 AR-GE projesine 716 milyon lira kaynak sağladık. Bu projelerde 6.989'u ilk kez olmak üzere 13.246 araştırmacı görev aldı. Yalnızca bu sene, 21 bini aşkın bilim insanımıza 300 milyon liraya yakın araştırma bursu verdik.

AR-GE'nin ticarileşmesi ve girişimcilik süreçlerine özel önem veriyoruz. Bu yıl ilk defa patentle korunan 38 teknolojinin sanayiye aktarılmasını sağladık. Teknoloji tabanlı girişimlere yönelik uyguladığımız Bireysel Genç Girişimci Programı'yla (BİGG) 144'ü bu yıl olmak üzere toplamda 1.663 şirket kuruldu. Şirket, üniversite, araştırma altyapısı ve kamu AR-GE merkezlerini bir araya getirdiğimiz yüksek teknoloji ve sanayi yenilik ağları platformlarına 735 milyon liralık kaynak aktarıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, on beş dakika ek süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK - İnsan yoruluyor Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle.

ERHAN USTA (Samsun) – Yorulmaya ilişkin bir şey...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK - Bu platformların çatısı altında, kanserde hedefe özgü ilaç, yüksek verimli silisyum tabanlı güneş hücreleri, nano malzemeler, aviyonik ekran teknolojileri, hücresel tedavi ürünleri, MR ve mobil x-ray görüntüleme sistemleri, akıllı ev ürünleri, lazer optik işleme, eklemeli imalat gibi alanlarda projeler yürütülüyor.

Tarihte ilk kez, çerçeve programlarından aldığımız hibe destek miktarı AB'ye ödediğimiz katkı payını aştı. AB Ufuk 2020 Programı'ndaki 934 başarılı projeye şu ana kadar 391 milyon avroluk fonu ülkemize kazandırdık. Geçtiğimiz hafta, dünyanın en yüksek bütçeli kamu AR-GE programı olan Ufuk Avrupa'ya resmen dâhil olduk.

Salgın, deprem ve müsilaj gibi ülkemizin acil ihtiyaç alanlarında yenilikçi yöntemlerle bilimsel çözümler retiliyoruz. Covid-19 Türkiye Platformu altında geliştirilen, benim ve Hasan Mandal Hocamızın faz 1 gönüllüsü olduğu VLP aşısının faz 2 klinik çalışmaları sonuçlandı; faz 3 çalışmasına başlamak için Sağlık Bakanlığındaki süreçlerin tamamlanmasını bekliyoruz. Covid-19 tedavisinde kullanılabilecek Montelukast ve Ribavirin ilaçlarında da faz 2 klinik çalışmaları sürüyor. Montelukast'ta yakın zamanda acil kullanım izni aşamasına gelmeyi planlıyoruz.

Deprem araştırmalarına yönelik AFAD, Türk Deniz Kuvvetleri ve 4 ayrı niversitenin katılımıyla ilk kez Türkiye Deprem Platformu'nu oluşturduk. Bu proje, Ege Denizi'ndeki ulusal ve uluslararası sularda, tamamen ulusal destekle, ülkemiz araştırmacıları tarafından yapılmakta olan ilk milli deniz araştırma projesidir.

Msilajla mücadele kapsamında kurulan 59 farklı kuruluştan 157 araştırmacıyı bir araya getiren Marmara Denizi Eylem Planı Bilim ve Teknik Kurulunun başkanlığını TBTAK Başkanımız yürütüyor.

TBTAK enstitüleri aracılığıyla stratejik önemi haiz AR-GE ve yenilik projelerini de hayata geçiriyoruz. Türkiye'nin ilk milli hava-hava füzeleri olan Gökdoğan ve Bozdoğan'ın uçaktan atış testleri başarıyla tamamlandı. Sıvı yakıtlı RAMJET Projesi'nde son safhaya geldik. 2022'de süperonik hızlarda çalışan bir RAMJET motor prototipini ortaya çıkaracağız. Geliştirdiğimiz Yerli ve Milli Sualtı Savaş Yönetim Sistemi'nin karadaki testlerini tamamlayarak Preveze denizaltımıza entegre ettik.

Doğal gaz hatlarındaki arızaları takip etmek için, tümüyle yerli imkânlarla geliştirdiğimiz Boru İçi Denetleme Robotu'nu yani Robot Gz' İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki İGDAş'a teslim ettik. Böylece, ABD'den sonra bu teknolojiyi üretebilen 2'nci ülke olduk.

TÜRASAS'la birlikte geliştirdiğimiz TSI sertifikasyonuna sahip ilk yerli ana hat lokomotifı E5000'i önümüzdeki yıl Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarına teslim edeceğiz. Bu sayede, gelecek on yıl içerisinde ihtiyacımız olan yaklaşık 1,5 milyar avro değerindeki 500 adet lokomotifı kendi imkânlarımızla retebileceğiz.

Yerli işletim sistemimiz Pardus'un kurulu olduğu akıllı tahta sayısı 100 bini aştı. Diyanet İşleri Başkanlığı ve AFAD tamamen Pardus'a geçerek yabancı işletim sistemlerine bağımlıktan kurtuldu.

Ülkemizi uzay yarışına Milli Uzay Programı'yla hazırlıyoruz. Belirlediğimiz on ana hedef Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kamuoyuyla paylaşıldı. Program kapsamında yürütülecek çalışmalar 1 milyar 890 milyon liralık btyle yatırım programına dâhil edildi. Kendi aracımızla aya sert iniş yapma ve uluslararası iş birliğiyle uzaya bir Türk vatandaşı gönderme hedeflerine yönelik çalışmalarımız devam ediyor. Uzayda ateşleyeceğimiz hibrit roket motorunun testlerini gerçekleştirirken, fırlatma aracı ve limana yönelik değerlendirme çalışmalarını sürdürüyoruz.

Uzay alanında yesi olduğumuz 5 uluslararası organizasyonun faaliyetlerine aktif olarak katılım sağlıyoruz. En büyük uluslararası uzay rgt IAF'e yeliğimiz 25 Ekimde tescil edildi. Kurucu yesi olduğumuz Asya Pasifik Uzay İşbirliği Organizasyonu yani APSCO'daki genel sekreter yardımcılığı görevine TUA'nın teklifiyle bir Türk bilim insanı atandı.

Hızla büyüyen AR-GE ekosistemimizle beraber fikri mülkiyette turmanışa geçtik. Son on dokuz yılda yerli patent başvuru sayısı 20, yerli patent tescil sayısı 30 kat arttı. Marka başvurularında 2011 yılından bu yana her yıl Avrupa birincisiyiz. Yerli sınai mülkiyet başvurularında İngiltere, Rusya ve Hollanda gibi ülkeleri geride bırakarak 10'uncu sıraya yükseldik.

Son olarak Bursa pideli köfte, Konya vişne tiridi - biraz hoşluk olsun diye bunu buraya ekledim-Çorum Kargı tulum peyniri ve Hatay kabak tatlısının da eklenmesiyle, ülkemizdeki coğrafi işaretli ürün sayısı 932 oldu. Avrupa Birliğinde tescilli coğrafi işaret sayımız 7'ye yükselirken, 25 ürünün de işlemleri devam ediyor.

Türkiye Bilimler Akademisiyle bilim diplomasisini en etkin şekilde sürdürüyoruz. TÜBA'nın "bilim temelli rehberlik ve danışmanlık" işlevi çerçevesinde oluşturduğu çalışma grupları aktif şekilde faaliyetlerine devam ediyor.

Sağlık bilimleri, enerji, sürdürülebilir kalkınma, gıda ve beslenme gibi stratejik konularda tematik toplantılar gerçekleştirip raporlar yayınlıyoruz. TÜBA Uluslararası Akademi Ödülü, Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanları ve Bilimsel Telif Eser Ödülü kapsamında bugüne kadar 660 araştırmacıyı ödüllendirdik. Başarılı doktora tezlerini desteklemek ve teşvik etmek amacıyla bu yıl ilk kez TÜBA-TEKNOFEST Doktora Bilim Ödülleri'ni ihdas ettik; 126 başvuru arasından 6 tez ödüle layık görüldü.

Türk-İslam Bilim Kültür Mirası Projesi kapsamında bu yıl 12 eser yayımlıyoruz. Yabancı uyruklu Türkologların ülkemizdeki çalışmalarını teşvik etmek üzere TÜBA Türkoloji Araştırmaları Destek Programı'nı başlattık. Son dönemde ikili iş birliği anlaşması yaptığımız ulusal akademi sayısı 22'den 34'e üye olduğumuz uluslararası çatı kuruluş sayısı da 11'den 13'e yükseldi. Ayrıca, Asya Akademiler Birliğinin gelecek dönem başkanlığına TÜBA temsilcimiz seçildi.

Türk Standardları Enstitüsü standardizasyon ve belgelendirme alanında güçlü bir marka olmaya devam ediyor. TSE bu yıl 20 bin ürün, 4 bin yönetim sistemi, 30 bin hizmet yeri belgelendirmesi gerçekleştirdi. Ulaşım ve lojistik alanında 400 bin, muayene gözetim alanında 250 bin, deney ve kalibrasyon alanında da 100 bini aşkın belge ve rapor düzenledi. İthalat konusunda 45 bine yaklaşan denetim gerçekleştirirken 30 bin kişinin teknik yetkinliğini belgelendirdi.

Muayene gözetim alanında elektrikli araç ekosistemine yönelik uluslararası gereklere uygun teknik çalışmalar yürütüyoruz. Bu kapsamda 2021 yılında elektrikli araçlar ve elektrikli araç şarj sistemleri ile elektrikli araç şarj üniteleri ve istasyonları hakkında iki önemli standart yayımladık.

Yine, bu yıl, ikinci el cep telefonu alım satımlarında hayati öneme sahip cep telefonu yenileme merkezleri için ilk kez bir standart belirledik. Kullanılmış elektronik ürünlerin ekonomiye tekrar kazandırılmasını sağlayacak bu standartla vatandaşlarımız ikinci el ürünlere güvenle erişebilecek.

Önümüzdeki günlerde temelini atacağımız TSE'nin Ankara'daki yeni kalite kampüsü tamamlandığında dışa bağımlı olduğumuz test ve belgelendirme faaliyetlerini yerli ve millî imkânlarla gerçekleştirebileceğiz.

Politikalarımızı bilimsel yöntemlerle ve veri bazlı olarak geliştiriyoruz. Bakanlığımızca verilen desteklerin etkilerini analiz ediyor, gerekli hâllerde uyguladığımız programlarda iyileştirmeler yapıyoruz. 3 milyonu aşkın girişime ait birçok verinin bütünleşik şekilde yer aldığı Girişimci Bilgi Sistemi'ni araştırmacıların kullanımına açtık. Bugüne kadar KOSGEB ve TÜBİTAK, AR-GE destekli programların, Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı'nın, teknoloji transfer ofislerinin, OSB politika ve uygulamalarının, teknoloji geliştirme bölgelerinde kurulan akademik girişimlerin, dijital dönüşümün, bölgesel yatırım teşviklerinin ve araştırma altyapılarının etki değerlendirme çalışmalarını tamamlayarak özet raporları kamuoyuyla paylaştık. Bunların birer örneğini de Komisyonumuza getirdik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, dağıttık arkadaşlarımıza.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bu etki değerlendirmeleriyle ilgili raporları incelerken arkadaşlarımıza şu talimatı verdim: “Bizim mutlaka bu raporları Komisyona götürmemiz lazım.” dedim. Arkadaşlarımız şunu söylediler: “Sayın Bakanım, görece performansımızın zayıf olduğu alanlar da bu raporlarda yazıyor. Buna rağmen bunları götüreceğiz miyiz? Eleştiri alabiliriz.” dediler. Ben de “Biz yaptığımız işlerin arkasındayız.” dedim. Zaten bu çalışmalarını da kendimizi güncelleyebilmek için yapıyoruz. Dolayısıyla bu raporları sizlerin takdirine sunuyoruz.

Sayıştay raporları hakkında, Bakanlığımızla birlikte bağlı ve ilgili kuruluşlarımızın Sayıştay raporlarında herhangi bir kamu zararı tespiti bulunmuyor. Sayıştay tarafından mali rapor ve tabloların önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmış durumda. Kalkınma ajanslarının denetlenmesi kapsamında düzenlenen raporlardaki hususlar genel itibarıyla muhasebe işlemleriyle ilgili. Raporda yer alan kayıt hatalarını düzelttik. Sayıştay Başkanlığının diğer tespit ve önerileri çerçevesindeki işlemleri tamamlıyoruz.

Kesin hesap bilgi notuyla ilgili notumuz, Bakanlığımız bağlı ve ilgili kuruluşlarımıza 2020 yılında Bütçe Kanunu’yla 14 milyar 257 milyon 291 bin lira ödenek verildi. Yıl içerisinde yapılan eklemelerle 19 milyar 758 milyon 480 bin 285 liraya ulaşan ödeneğin, 18 milyar 153 milyon 688 bin 777 liralık kısmı bütçe giderine dönüştü. 288 milyon 555 bin 133 liralık kısmı ise 2021 yılı bütçesine devretti.

Değerli milletvekilleri, son noktayı koymadan önce geçen seneki bütçe görüşmelerinde verdiğimiz sözlerden de bahsetmek istiyorum. Sizleri zahmete sokmamak için ben önden bu konuya değinmek istedim. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak sizin nezdinizde milletimize verdiğimiz sözleri çok yüksek bir oranda yerine getirdik. Yapmayı taahhüt ettiğimiz 19 başlıktan 16’sını tamamladık, 2 tanesinin de eli kulağında, zaten sene de bitmedi, inşallah bunları da 2022’den önce tamamlayacağız. IPA kapsamında kuracağımız bir yatırım fonu projesini ortağımızın projeden çekilmesi sebebiyle gerçekleştiremeyeceğiz. Oradaki bütçeyi KOBİ’lere dönük başka bir programda Avrupa Birliği Komisyonu ile beraber değerlendireceğiz.

Verdiğimiz sözlerden olan TÜBİTAK Fen Lisesi, model fabrikalar, yazılım okulları, OSB projeleri ve Bilişim Vadisi’nde tasarım merkezi gibi somut projeler etki üretmeye de başladı. Yine yönetişime yönelik yapay zekâ ve yatırım stratejilerinde yenilikçilik ekosistemimizi destekleyen programlar olarak devreye aldık.

İnanıyorum ki muhalefet milletvekillerimiz de dâhil buradaki herkesin amacı bağıcıyı dövmek değil, üzüm yemek. Onun için, verdiğimiz sözleri yerine getirmemizden ötürü memnun ve mutlu olduğumuzu düşünüyorum. Çünkü biz, görev ve sorumluluklarımızı layıkıyla yerine getirmek için durmadan, dinlenmeden, elimizden gelen gayreti göstererek bu bütçe görüşmelerine gelmiş bulunuyoruz. Bir sonraki senenin bütçeleriyle ilgili tabloyu zaten kitapçığımızda bulacaksınız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken şahsım ve tüm çalışma arkadaşlarım adına görüşmelere yapacağınız katkı ve desteklerden ötürü her birinize ayrı ayrı şükranlarımı sunuyorum.

2022 yılı bütçemiz, kalkınmanın, inovasyonun, gençlerin, kadınların ve emekçilerin bütçesi olarak bizleri büyük ve güçlü Türkiye hedeflerine daha da yakınlaştıracaktır. Bu bütçenin her bir kuruşunu yeni başarı hikâyeleri yazmak üzere titizlikle kullanacağımızı ifade ediyor, 2022 yılı bütçemizin ülkemiz için hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Bu vesileyle Komisyonumuzun çok değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum. Genç, heyecanlı ve artık oldukça da tecrübeli bir bakan olarak çok kapsamlı bir sunum yaptınız, teşekkür ediyorum.

Ayrıca bu etki değerlendirme raporlarını Komisyonumuza getirdiğiniz için de teşekkür ediyorum, bunun kamuda yaygınlaşmasını da temenni ediyorum. Sayıştay raporlarına ilave olarak hesap verebilirlik anlamında ve yönetimin etkinliğini artırma anlamında önemli katkıları olacağını düşünüyorum.

Şimdi müzakerelere başlayacağız.

Önce her gruptan birer milletvekilimize, daha sonra da istemlerine göre sırasıyla Komisyon üyelerimiz öncelikli olmak üzere milletvekillerimize söz vereceğim. Komisyonumuzda grup sözcüsü olarak konuşacak arkadaşlarımıza yirmi dakika, Komisyon üyelerimize on dakika, Komisyonumuza teşrif eden değerli milletvekillerimize de beşer dakika söz hakkı vereceğiz.

Şimdi grup sözcülerinden başlayarak müzakerelerimize devam edeceğiz.

Önce Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Fethi Açıkel'e söz vereceğim.

Fethi Bey, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakikadır.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın değerli bürokratları, bağlı kuruluşların değerli yöneticileri, çok kıymetli milletvekilleri, basınımızın değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın 2022 yılı bütçesini, Türkiye’de ve dünyada toplumlar ve bireyler üzerinde çok önemli, neredeyse yıkıcı ve kesintiye uğratici kısırlımların fakat bir diğer açıdan da her biri dramatik ve bazen de öngörülemez sıçramaları tetikleyebilecek nitelikte olan üç radikal teknolojik ve ekonomik dönüşüm süreci içerisinde geçtiğimiz bir zaman diliminde tartışıyoruz. Ancak, maalesef, Türkiye olarak bu üç büyük dönüşüm sürecine, elimizde kullanabileceğimiz 128 milyar dolar gibi kara gün tedbirleri, kara gün fonları, uzak görüşlü stratejik planlama kurumları ve yetkin insan kaynakları olmaksızın yakalanmış bulunuyoruz.

Bu üç büyük dönüşümden birincisi, Covid-19 pandemisiyle açığa çıkan halkların, ulusların ve insanlığın sağlığı açısından ölümcül riskler taşıyan fakat bunun yanı sıra büyük çareler vadeden biyoteknolojik devrimdir. İkincisi ise “Endüstri 4.0” olarak adlandırılan 5G, yapay zekâ, büyük veri, nesnelerin interneti, “Blockchain”, akıllı sensörler, katmanlı eklemeli imalat, nanoteknoloji, gen düzenleme, artırılmış ve sanal gerçeklik uygulamalarıyla somutlaşan dijitalleşme devrimidir. Üçüncü devrim ise yeni bir teknolojik dönüşümü öngören Yeşil Mutabakat’tır. Tarımsal kuraklıklara, yangınlara, sellere ve biyoçeşitlilik krizlerine karşı çare üretilebilmesi için ortaya çıkan önemli bir mutabakattır.

Türkiye, bu üç büyük devrimin eşliğinde hazırlıksız olarak yakalanmıştır. İmkân ve kazançları bakımından bu üç devrimi kullanabilecek olan ülkeler, ekonomik olarak bütçe ve kaynaklarını iyi planlamış, stratejik kurumlarını iyi tasarlamış ve insan kaynaklarını yeni dönemin ruhuna uygun biçimde iyi hazırlamış olan ülkeler olacaktır. Ancak, maalesef, bugün bu saatlerde tartışmakta olduğumuz 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı’nın gerek stratejik öncelikleri gerekse Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçe büyüklük ve öncelikleri, bizlere, dünyanın içinden geçtiği bu üç teknolojik devrimin eşliğinde Türkiye’nin gereksinimlerine ve potansiyeline uygun inandırıcı bir tablo sunamamaktadır.

Gerçekten de maalesef, Türkiye’imizi tek adam hükümeti altında kurumsal olarak savruk ve dağınık, liyakatli kadrolarını kayırmacı mekanizmalar içinde sürekli öğüten, oldukça düşük faktör verimliliğine sahip, inovasyona yeterince açılmamış, beyin göçü istatistikleri alarm veren, üniversitelerini akademisyenler ve öğrenciler için âdeta birer açık hava hapisanesine çevirmeyi başarmış, boğucu ve baskıcı bir ekosistem içine hapsolmuş bir Türkiye tablosuyla karşı karşıyayız. Oysa, Türkiye

Cumhuriyeti'mizin kuruluş yıllarından itibaren Büyük Önder Atatürk'ün ve genç cumhuriyetimizin liyakatli ve idealist kadrolarının büyük bir bilimsel ve ekonomik dönüşümü gerçekleştirdiği gibi, pekâlâ büyük bir sanayi ve teknoloji dönüşümü mümkündür.

Özellikle KOBİ'lerimizin üç büyük devrimin gerektirdiği dijital ve teknolojik dönüşümü gerçekleştirme ödevleriyle karşı karşıya kaldıkları bu dönemde, KOBİ'lerimiz 970 milyar lirayı bulan ve 56 milyar lirası zamanında ödenmediği için takibe takılan ezici borç yükünü yönetebilme savaşında yalnız bırakılmaktadır. KOBİ'lerimizin büyük bir bölümü dijital ve yeşil dönüşümü sağlama mücadelesinde âdeta ıssızlığa terk edilmiştir. Maalesef, daha bir hafta içinde, KOBİ'lerimiz, sanayi için doğal gaz faturalarına yüzde 46-48 oranlarında zam yapıldığı bu konjonktürde, üretici fiyat endeksinin yüzde 46,3 olarak açıklanmasından kaynaklanan zorlayıcı koşullar karşısında istihdam kapasitesini, kârlılığını ve rekabet gücünü muhafaza etme mücadelesi vermektedir. KOBİ'lerimiz, artan üretim maliyetleri, çıg gibi biriken borçlar, nitelikli ara eleman açığı ve teknolojik dönüşüm için gerekli teşviklerin yetersizliği yüzünden dijitalleşmemekte, aksine, vasıfsız, kayıtsız ve düşük ücretli çalıştırılan süresiz göçmen iş gücü istihdamı yüzünden merdiven altılışmaktadır, Suriyelileşmekte ve Afganlaşmaktadır.

Maalesef, Türkiye, bir yandan beyin göçü veren, diğer taraftan Orta Doğu ve Orta Asya kökenli, gariban, vasıfsız iş gücü istihdam eden bir merdiven altı KOBİ ekosistemine doğru evrilmeye başlamıştır. KOBİ'lerimiz ve organize sanayilerimiz, maalesef, Endüstri 4.0'a göre değil, göçmen emeği sömürüsüne dayalı olan göçmen 1.0'a göre yeniden yapılanmaktadır. 2016'da bile imalat sanayisinin ihracat yapısı içindeki yüzde 3,5 olan yüksek teknoloji yoğunluğu, 2021'de yüzde 3,2'ye düşmüştür. İmalat sanayisindeki her 1.000 girişcimimizin sadece 6'sı yüksek teknoloji ürünü üretmektedir. Bu işletmelerde toplam imalat sanayisi istihdamının sadece yüzde 2,5'u istihdam olunmaktadır. Sonuçta, maalesef, son yirmi yılın sanayi ve teknoloji politikalarının geldiği nokta itibarıyla Türkiye sadece bütçe ve cari açık vermemekte, aynı zamanda belirgin bir biçimde bilim, teknoloji ve vasıflı iş gücü açığı da veren bir ülke konumuna sürüklenmektedir.

Nitekim, Türkiye'nin gayrisafi millî hasılasının ancak yüzde 1,09'u AR-GE harcamalarından oluşmaktadır. Burada en temel sorun, AR-GE devlet desteklerinin bir AR-GE analizinin yapılmaması, var olan uygulamalarda niceliğe önem verilmesi, niteliğin geri planda tutulmasıdır. Bilimsel makale sayılarında nicelik artmakta ancak nitelik düşmektedir. Akademik hırsızlık yapan rektörlerin atandığı Türkiye'de kampüslerden akın akın yurt dışına iyi mezunlar ve hocalar kaçmaktadır. Buna ek olarak patent başvuruları artmakta ancak teknolojiye ve ürüne dönüştürülme oranı düşük seyretmektedir. Bu acı tablo içerisinde, Türkiye, 1980'de bile dünya gayrisafi yurt içi hasılasının yaklaşık yüzde 0,8'ini üretiyor durumdayken bugün de yaklaşık aynı oranı, yüzde 0,8'lik bir oranı üretiyor durumdadır. Buna mukabil dünya nüfusunun yüzde 1,2'sinin Türkiye nüfusundan oluştuğunu göz önünde bulundurduğumuzda, içine sürüklendiğimiz vasat ekonomik dinamiklerin bütün çarpıcılığıyla karşımızda durduğunu görürüz. Son yirmi yıl boyunca elde edilen 63 milyar dolarlık özelleştirme gelirine, 2 trilyon 595 milyar dolara yakın vergi gelirine rağmen, yaklaşık 9 milyon civarında emekçi yurttaşımız geçim ücreti olarak asgari ücretin 300 doların bile altına indiği bir ücretle iktifa etmek durumunda bırakılmaktadır. İmalat sanayisinde ihracatımızın kilogram başına değeri 2005'te bile 1,36 dolar iken, 2019'da bu değer 1,13 dolara düşmüştür. Endüstri 4.0'ı konuştuğumuz bugünlerde ulusal endüstrimiz en ileri sektörlerde bile Endüstri 3.0 düzeyini aşamamaktadır. Teknik altyapı, akıllı yönetim ve organizasyon alanlarında ise Endüstri 2.0 düzeyinde seyretmekteyiz, genel ortalamada ise Endüstri 2.5 düzeyinde bir teknolojik örüntü, maalesef Türkiye'de söz konusudur.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri; tüm bu vasat göstergelere rağmen sanayideki sorunları saraya bağlı bir Sanayileşme İcra Komitesi aracılığıyla çözebileceğini zannetmek, teknoloji ve teknoloji politikalarını da Merkez Bankasının faiz politikalarını okur gibi okumaktan farklı değildir, dahası sanayiciyi yeni bir organize sanayi bölgeleri kanunu taslağıyla imtihan etmek yeni bir verimsizlik hikâyesi yazmaktan başka sonuç yaratmayacaktır. Organize sanayi bölgelerinin dijital ve yeşil dönüşüm için ak akçe olarak kullanacağı bu kaynaklara açıkça çökmeyi amaçlayan bu taslak derhâl geri çekilmelidir. Demokratik ve mali özerkliğe sahip Türkiye'nin medarîfiharı OSB'ler üzerinde inşa edilmeye çalışılan vesayetçi, bürokratik denetim niyetinden derhâl vazgeçilmelidir. Tüm bu gelişmeler de göstermektedir ki maalesef, ülkemizde Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte ortaya çıkan kurumsal karmaşa, atama, görevden almalar ve keyfî cezalandırılmalar otoriterleşme eşliğinde devam etmektedir.

Bu nedenle, Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri; Türkiye'de hukuk devleti ve bireylerin can ve mal güvenliği yeniden tesis edilmeden, anayasal kurumların bağımsızlığı ve güvenilirliği yeniden sağlanmadan, akademik özgürlük ortamı ve kurumsal özerklik yeniden tesis edilmeden, yönetimde liyakat ve şeffaflık sağlanmadan, medya özgürleştirilmeden, Türkiye ekonomisi ne istikrar ne büyüme ne teknolojik ilerleme hedeflerine erişebilecektir ne de doğrudan yabancı yatırımları çekebilecek bir yatırım iklimi oluşturabilecektir. Tam da bu noktada Türkiye Cumhuriyeti'mizin kuruluş yıllarından itibaren Büyük Önder Atatürk'ün ve genç cumhuriyetimizin demirçelik, tekstil, cam, ilaç, aşı, çimento, gıda, şeker, enerji ve madencilik alanlarında gerçekleştirdiğine benzer 21'inci yüzyılın büyük bir kalkınma hikâyesinin benzerini, Jön Türk felsefesinin ışığında, bilimsel ve ekonomik dönüşüm modeli eşliğinde yeniden inşa edebiliriz. Günümüzün ranttan, kara paradan ve yolsuzluktan beslenen tüm keyfî ve otoriter rejimlerinin izledikleri sermaye birikimi stratejilerinin tam aksine, bizler, cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılına Çağrı Beyannamemizde açıkça ortaya koyduğumuz üzere, sürdürülebilir bir sanayi ve ekonomi politikası için tüm bileşenlerin ortak çabasıyla yeniden yapılandırılacak anaokulundan üniversiteye özgür ve bilimsel bir eğitim sistemine, kamunun öncü rolünü yeniden tanımlayan bir stratejik planlama teşkilatına, rekabete, şeffaflığa dayalı bir yeni Kamu İhale Kanunu'na, yeni bir kamu-özel iş birliği modeline, KOBİ'ler ve girişimcilerimiz için adil bir teşvik ve vergi sistemine, devlet yönetiminde ve toplumun her kademesinde liyakate dayalı yüksek yetenek istihdamına, yeşil ve dijital dönüşümü teşvik eden bir ekosisteme, en önemlisi de cumhuriyetimizi demokrasiyle taçlandırarak güçlendirilmiş parlamenter sisteme ihtiyacımız olduğunu değerlendiriyoruz, bunu yineliyoruz.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bu çerçevede, özellikle Kalkınma Bakanlığının kaldırılmasıyla birlikte Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı altındaki kalkınma ajansları belirsizliğe mahkûm edilmiştir. Ajanslar bölgelerindeki kritik projeleri yeterince izlememektedir. Geçtiğimiz yılların kapsamlı Sayıştay raporlarının da işaret ettiği gibi, bölgesel planlama konusunda yerel yönetimlere stratejik ve teknik destek verme konusunda hâlâ yetersizlikler yaşanmaktadır. Ajanslar, belediye, firma ve kooperatiflerin başvurularını değerlendirmede sıralama ve eleme kriterleri açısından gerekli şeffaflık mekanizmalarına sahip değildir, daha da önemlisi, 2006'dan sonraki dönem için, maalesef, dağıtılan kaynakların ve sonuçlandırılan projelerin etki analizi yapılmamaktadır. Yasal olarak Kalkınma Kütüphanesi'nde kamuoyuyla paylaşılması gereken sonuçlar paylaşılmamaktadır. Yatırım Destek Ofislerinin de aynı şekilde daha fazla tanıtıma ve işlerliğe kavuşturulmasına gereksinim vardır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; KOBİ'lerimizin kanayan yarası olan nitelikli eleman açığı her geçen gün artmaktadır. Sanayinin istediği dijital dönüşüme ve diğer yetkinliklere uygun genç teknik elemanlar bakanlıklar arasındaki kopukluklar nedeniyle istihdam edilememektedir. Mesleki ve teknik eğitim mezunlarının işsizliği 2019'da tarihi bir rekor kırarak yüzde 15'i aşmıştır. Mesleki ve

teknik ortaöğretimdeki öğrenci sayısı 2015'ten bu yana yüzde 20 azalmıştır. Sanayi stratejimiz mesleki eğitim almış gençlerimizin istihdamını teşvik etmediği için KOBİ'lerimiz personel sıkıntısına düşmekte, gençlerimiz düşük maaşla ve uzun çalışma saatleriyle karşı karşıya kalmaktadır. KOBİ'lerde düşük ücretle ve kayıt dışı göçmen işçi çalıştırma pratikleri yüzünden vasıflı mesleki eğitim almış personel kendi sektörlerinden kopmakta ve oldukça pahalı olan mesleki eğitim heba olmaktadır. Bakanlığın hayata geçirdiği model fabrika uygulamaları orta ve büyük ölçekli firmaların yalın üretim tekniklerine yardımcı olmakta, verimliliği, işçilerin kaliteli ve hızlı üretim pratiklerini, becerilerini kazanmasına katkı vermekle birlikte, Türkiye KOBİ'lerinin yüzde 85'ini oluşturan mikro ve küçük ölçekli işletmeler bu imkânlardan yeterince yararlanamamaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; KOSGEB konusunda da verilen desteğin etki analizi elimizde yeterli düzeyde bulunmamaktadır. AR-GE çalışması yapılmış olan ürünlerin ticarileştirilmesinde ve markalaştırılmasında ciddi sorunlar vardır. KOSGEB ile TÜBİTAK arasında koordinasyon mekanizmaları yetersizdir. Araştırmanın yanı sıra destek ve değerlendirme işlevlerini üstlenen TÜBİTAK gibi güzide bir kurumumuzda ise personel sayısı yetersiz ve iş yükü ağırdır. Dünyadaki muadil kuruluşlarla; Almanya'nın Fraunhofer, Hollanda'nın TNO, Kore'nin MİTE ve Amerika'nın NFS gibi bütçe ve çalışan personel sayısı yüksek kurumlarıyla kıyaslanabilecek durumda değildir. TÜBİTAK, büyük bütçeli 5G ve benzeri kritik projelerin desteklenmesi mekanizmasında seçilen prefinansman modeli yüzünden şirketleri büyük vergi ve maaş yükü altına sokmaktadır. Proje hak edişleri ise bir yıl içinde kesintiye uğratarak yapıldığından "startup"larımız proje teklifi veremez duruma gelmişlerdir.

Sayın Başkan, KOBİ'lerimiz açısından "yerlilik" ve "millilik" kavramlarının doğru tanımlanması gerekmektedir. Hükümet "yerlilik" ve "millilik" kavramlarını savunuyor görünmesine rağmen Bakanlığın politikaları, uluslararası şirketlerin Türkiye'de kurduğu şirketlere kendi ürünlerinin kısmi montajını yaptırarak sanayi ve ticaret odalarından aldıkları kayıt belgesiyle gerçekten yerli ve millî firmalarımızca gerçekte firmalarımız karşısında haksız rekabete girebilmelerine imkân sunmaktadır. Bakanlık, bu konuda KOBİ'lerimizin küresel firmalara karşı haksız rekabet altında ezilmesine seyirci kalmaktadır. Nitekim, Yerli ve Millî 5G Projesi kapsamında dünyada 6G'nin bile konuşulmaya başlandığı bugünlerde, gerçekte anlamda yerli ve millî firmalarımızın hazırladığı 5G Projesi yerine ağırlıklı Çin, Güney Kore ve İskandinav firmalarına imkân tanınmaktadır. Bu, aynı zamanda Türkiye'de çok yüksek sayıda yerli mühendisimizin istihdamının ve dijital firmaların ekonomimizin sürükleyicisi hâline gelmesinin önünde çok büyük bir engel olarak durmaktadır.

Sayın Başkan, yerli ve millî firmaların ulusal ve uluslararası ihalelerde proje kredi destekleri alması konusunda ciddi sıkıntılar mevcuttur. Ulusal ve uluslararası ihalelere katılan firmalarımız gerek teminat mektubunu sağlamak ya da ihaleyi yapan kuruma uzun dönemli proje finansmanı, kredi koşulları yaratılmadığı için yabancı rakipler karşısında ihale dışında kalabilmektedir. Hem ülkemizde hem de küresel düzlemde rekabet imkânı yaratabilecek olan bu firmalarımızın yalnız bırakılmaması, yetersiz proje finansman pratiği yüzünden kadükleştirilmemesi gerekmektedir. Metro ve raylı sistemlerden haberleşme ve telekomünikasyon sektörüne, iş makinelerinden biyomedikal sektöre, inşaatın makine imalat sektörüne kadar pek çok alanda iddialı olan medarıftiharımız Türk KOBİ'leri bu taleplerine yıllardır yanıt alamamaktadır. Aynı şekilde, KOBİ'ler için yüksek öneme sahip olan yüksek ve orta teknolojik ürün üreten firmaların ihracat ve satış aşamasında, özellikle ürünlerinin kalite ve kalibrasyon testlerinin yapılması sürecinde, uygun fiyatla ve kısa sürede tamamlayabilecekleri uluslararası akreditasyona sahip, saygın ulusal test altyapısı hâlâ çok yetersiz düzeydedir. KOBİ'lerimiz yıllardır ilgisizlik nedeniyle yüksek test maliyetlerine katlanmakta, rekabet güçleri olumsuz etkilenmekte, milyonlarca dolarlık kaynak dışarıdaki test merkezlerine aktarılmaktadır. Elektronik, kimya, ilaç,

biyomedikal ve benzeri test merkezlerinin kurulması bu açıdan büyük önem arz etmektedir. Bu akredite test merkezlerinin yokluğu, özellikle dar bütçeli “start-up”ların geliştirdiği yeni ürünlerin sertifikasyonunda ve gerekli belgelerin alınmasında zorluklar çıkarmaktadır.

Değerli Başkan, kıymetli üyeler; Uzay Ajansının kuruluşunu -oldukça küçük bir bütçeyle bile olsa- mutlulukla karşılıyoruz. Türk Bayrağı'nın göklerde, uzayda; KOBİ'lerimizde, organize sanayi bölgelerinde dalgalanması hepimizin gururudur ancak Uzay Ajansına verilen bu küçük bütçenin, Türk Hava Kurumunun geçtiğimiz yaz ayları içerisinde yerde kalan uçaklarının tamir edilememesi, bunlara uygun ustalık, teknolojik müdahalenin devreye sokulamaması gibi bir tehlikeyle karşı karşıya kalması riskini göz önünde tutmak gerekmektedir. Uzay Ajansına ayrılan para, Türk Hava Kurumundan esirgenen para gibi, maalesef, Türkiye'nin ciğerlerinin yandığı durumda atıl, etkisiz ve sadece propagandaya dönük bir çalışmaya dönüşmemelidir.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli üyeler; 2022 Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesi, maalesef, bu özellikleri itibarıyla KOBİ'ler, istihdam, AR-GE, ithal ikamesi kapasitemiz, ihracat ve markalaşma süreçleri açısından beklentilerimizin altındadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur.

İki dakika ek süre veriyorum, lütfen tamamlayınız.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinin bu beklentileri karşılayabilmesi için, İkinci Yüzyıla Çağrı Beyannamemizin ışığında vurguladığımız yeni bir kamu yatırımcılığı modeline, yeni bir stratejik planlamacılığa, yeni bir ulusal kalkınmacılığa, yeni bir kooperatifçiliğe, yeni bir kamu-özel iş birliği modeline ve her şeyden önemlisi yeni bir demokratik yurttaş katılım pratiğine ihtiyacı vardır. Güçlendirilmiş parlamenter sistem içinde cumhuriyetimizin demokrasi ve ulusal kalkınmayla taçlandırılması ancak bu sayede mümkün olacaktır.

Stratejik şirketlerimiz arasında yer alan ve millî gururumuz olan ASELSAN 1975 yılında, TUSAŞ 1973 yılında, ASPİLSAN 1981 yılında, HAVELSAN 1982 yılında, ROKETSAN ise 1988 yılında kurulmuştur. Ulusal savunma sanayimizin gelişmesi ulus olarak bizi her zaman gururlandırmaktadır ama şu da unutulmamalıdır ki ulusal savunma sanayisinde ve teknolojilerinde elde edilen gelişmeler Adalet ve Kalkınma Partisinden ve Adalet ve Kalkınma Partisinin desteklediği 5'li çeteden önce de vardı, sonra da olacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur, son cümlelerinizi alalım.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Adalet ve Kalkınma Partisinin ranta, kara paraya ve kayırmacılığa dayalı savunma ve teknoloji politikaları, bu çerçevede, ulusal bir proje olarak sunulmamalıdır.

Tüm heyeti saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Halkların Demokratik Partisinden Sayın Garo Paylan'a söz veriyorum.

Buyurun lütfen Garo Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri ve bu salonda bize hizmet eden değerli emekçiler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, Türkiye 1950'li yıllardan beri yapılan ölçümlere göre hep dünyanın ilk 20 ekonomisinden biri oldu. Sayın Cumhurbaşkanı da Türkiye 16'ncı veya 17'nci sıradayken -yani 1980'lerde, 1990'larda çoğu zaman öyleydik- 2012 yılında, 2023 yılı için “Dünyanın en büyük ilk 10

ekonomisi arasına gireceğiz.” diye bir hedef koymuştu biliyorsunuz, 2023 yılı hedefi olarak “İlk 10 ekonomisinden biri olacağız.” demişti. Hayaller, dünyanın en büyük ilk 10 ekonomisinden biri olmaktı; şu anda, Türkiye’imiz, maalesef, ilk 20 ekonomiden biri bile değil yani lig düştük, 21’inci sraya düştük.

Şimdi, baktığımızda, hayaller gene -Sayın Cumhurbaşkanının- 2 trilyon dolarlık bir ekonomiydi, 2023 yılında 2 trilyon dolarlık bir ekonomi vademişti; gerçeğe baktığımızda, 700 milyar dolarlık bir ekonomiye düştük yani 2013-2014 yıllarında yakaladığımız 900 küsur milyar dolarlık hedeflerden bile geriye düştük; 2 trilyon dolara giderken yani Dimyat’a pirince giderken evdeki bulgurdan bile olduk, 700 milyar dolarlık bir ekonomiye düştük.

Sayın Bakanım, Türkiye’imiz, maalesef, orta gelir tuzağında ve orta teknoloji tuzağında ve teknoloji tuzağından, orta gelir tuzağından çıkamamamızın sebeplerinden biraz bahsetmek istiyorum. Şimdi, Türkiye’imiz bir rant ekonomisi sarmalındaydı ve nihayet -şunu fark ettiğinizi en azından görüyorum- bu rant ekonomisi sarmalından Türkiye’mizi çıkarmak yönünde bir iddianın -çok geç olmakla birlikte- oluştuğunu görüyorum yani “Bir sanayi ülkesi olmamız gerekir artık.” düşüncesi nihayet oluştu ama çok geç kaldınız Sayın Bakanım. Nihayet “Bir sanayi ülkesi olmamız gerekir.” diye ortaya koydunuz ama çok geç kaldık Sayın Bakanım, nal topluyoruz, pek çok noktada nal topluyoruz.

Şimdi, Sanayi ve Teknolojisi Bakanısınız Sayın Bakan. Sanayi devrimini kaçırmış bir ülkeyiz maalesef, sanayi devriminde çok geç kaldık ve dünya koşarken biz sanayi devrimini çok geriden takip ettik. Teknoloji konusunda da çok geriden takip ettik ve teknoloji devriminde de nal topladık. Şimdi yeni devrimlerden bahsediyoruz; bu devrimleri yakalamak konusunda, mesela, yeşil devrimi, dijital devrimi yakalamak konusunda birkaç yılımız var yani trene ya en son vagonundan yetişeceğiz ya da yakalayamayacağız ve Türkiye’imiz, sanayi devriminde olduğu gibi, teknoloji devriminde olduğu gibi nal toplayan, orta gelir tuzağında, orta teknoloji tuzağında yoksul bir ülke olarak kalacak ve kalıcı olarak yoksul bir ülke olarak kalacak. Bu kadar önemli, bakın, bu birkaç yıl bu kadar önemli çünkü dünya... Siz diyorsunuz ki: “Ya, biz büyüyoruz.” Biz kimi büyüttüğünüzü çok iyi biliyoruz; yandaşlarınızı büyütüyorsunuz, yüzde 1’i büyütüyorsunuz; halkımız sefalet içinde ama dünya koşuyor; teknoloji konusunda koşuyor, dijital devrimde koşuyor, yeşil devrimde koşuyor; biz son vagona ya yetişeceğiz ya yetişemeyeceğiz. Yani şu anda bu Bakanlığın varlığı o kadar önemli.

Ama Allah’ımızı severseniz, şu tabloya bakın, Sayın Bakanım -endeksler getirdim size- bakın, 1’inci endeksi ne olarak söyleyeceğim biliyor musunuz? Niye orta gelir tuzağındayız, orta teknoloji tuzağındayız? Şu fotoğraf yüzünden, Türkiye’ye sağladığımız şu fotoğraf yüzünden. Şu fotoğrafı bir gazeteci çeksin, dünyaya göndersin; dünyada gelişmiş ülkeler ne der biliyor musunuz? “Türkiye, bıyıklı erkekler Türkiye’si mi?” diye sorarlar. Bıyıklı erkekler topluluğusunuz Sayın Bakanım. Bakın, Dünya Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi’nde Türkiye’imiz 156 ülke içinde 133’üncü sırada sizin yüzünüzden. Ya, Türkiye’de bu kadar kadın girişimci var -son yıllarda artıyor- kadın bürokratlar var, kadın sanayiciler var, pek çok girişimci var; ne mutlu ki var. Ya, şu fotoğrafta bir kadına yer verememişsiniz. İşte, bu yüzden biz nal topluyoruz Sayın Bakan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir kişi var Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nerede ben göremedim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arka sırada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – En arka köşede, bilmiyorum... Kusura bakmasınlar. (Gürültüler)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Kendi arkana bak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gelecek yıl daha çok olur inşallah.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İkinci olarak sebebini söyleyeyim Sayın Bakan, yine söyleyeceğim aynı şeyi, “Aynı şeyi söylüyorsunuz.” diyeceksiniz. Bakın, Sayın Bakan, Bütçe Başkanımıza dedim ki: Ya, canlı yayımlayalım bütçeyi. Kim savaştan yana, kim barıştan yana, kim yoksuldan yana, kim yandaştan yana; halkımız görsün. Sayın Başkan dedi ki: “Ben canlı yayımlayamam.” Şimdi, 2021 yılı Türkiye’de bütçesini canlı yayımlayamayan ve bizi bu telefonlara -o da yabancı telefonlara, iPhone telefona- mahkûm eden bir Sanayi Bakanısınız ve Bütçe Başkanımıza desiniz ki: “Ben hemen teknolojisini kurarım arkadaş, böyle bir teknoloji var; artık 80’lerin dünyası değil, canlı yayımlama teknolojisi var.” Allah rızası için şuraya bir canlı yayın mekanizması kursanız ve halkımız sizin ne dediğinizi, bizim ne dediğimizi bir görse, belki Teknoloji Endeksi’nde, efendim, Küresel Rekabet Endeksi’nde biraz daha üste geçebiliriz.

Sayın Bakan, başka konularda da Demokrasi Endeksi’nde de çok gerideyiz ve şu anda ciddi bir beyin göçü yaşıyoruz. Siz aksini iddia edeceksiniz “Üçüncü dünya ülkelerinden bize de başka bilim insanları geliyor.” diyebilirsiniz ama Türkiye’den çok ciddi bir beyin göçü var. Bakın, size bir örnek vereyim: Geçen yıl burada bayağı da iddialı bir şekilde “Aşımız geliyor, aşımız geliyor.” diye söylediniz, değil mi? Aşı geliyor, aşı geliyor. Aşı nerede? Aşı daha ortada yok. Dünya aşı liginde koştu, koştu ve şu anda daha Turkovac aşısı... O da eski teknoloji, inaktif aşı. Çin aşısı olanlar patır patır ölüyor şu anda, Çin aşısının ne kadar etkisiz olduğunu gördük. Sizin aşımızın Çin aşısı kadar etkili olup olmayacağını da göreceğiz. Öbür taraftan, mRNA aşıları aldı yürüdü; mRNA aşılarının olanlar çok daha az hastalığa yakalanıyor, inaktif aşılı olanlara çok daha fazla yakalanıyor ve hayatını kaybediyor. Siz diyorsunuz ki: “Ben inaktif aşı yapacağım.” Daha ne zaman olacağı belli değil ve bunun da etkinliği belli değil; nal topluyorsunuz Sayın Bakan, nal. Ama bakın, 3 tane Türkiyeli yurttaşımız, dünyanın 3 tane mRNA aşısını buldu. Türkiye’den beyin göçüyle giden sevgili Özlem Türeci ve Uğur Şahin BioNTech’te -bakın, Türkiyeli yurttaşlarımız- mRNA aşısını buldu, insanlığın yararına sundu ve insanlığı kurtardı. İkinci aile kim? Pfizer, değil mi? Pfizer’ı biliyor musunuz? Türkiye’den giden bir ailedir Pfizer yani Bursa ailesidir, Türkiye’den giden bir Yahudi ailedir, o da buradan gitmek zorunda kalan bir ailedir. Üçüncü aile... Üçüncü aşı ne? Moderna, Moderna. Moderna da Türkiye’den giden bir Ermeni ailenin şirketidir, Afeyan. Ya, dünyayı kurtaran 3 tane aşı var; yurt dışında, Almanya’da, Amerika’da bu aşıları bulabiliyor Türkiyeli yurttaşlarımız, Türkiye’de Sayın Varank nal topluyor. Niye? Çünkü bilim insanlarını kaçırıyor Sayın Varank. Sayın İçişleri Bakanı Süleyman Soylu veya Tayyip Erdoğan’ın yarattığı istibdat rejimi, baskı rejimi yurttaşlarımızı kaçırıyor.

Al işte, bilim insanları burada. Boğaziçi Üniversitesi’nin hâline bakın, bu Boğaziçi Üniversitesinden bilim çıkar mı? Yüzlerce Çevik Kuvveti sokup oradaki gençlerimizi karga tulumba götürceksiniz. Kelepeç takılan Boğaziçi Üniversitesinden bilim çıkar mı? Ne oluyor Boğaziçi Üniversitesindeki bilim insanları? Beyin göçüyle yurt dışına gidiyorlar, onlar aşılı buluyorlar, Türkiyeli yurttaşlarımız, siz nal topluyorsunuz. Türkiye’den giden yurttaşlarımız şu anda Harvard’ta şeker hastalığının çaresini buldular. Çok yakında yüzlerce milyar dolar değer biçilen şeker hastalığının mucidi olan kişi, Türkiye’den giden kişi. Kim, biliyor musunuz? Türkiye’den barış akademisyeni olarak attığımız bir bilim insanı. Harvard’ta buluyor. Kimin ekonomisine faydası olacak? Amerikan ekonomisine faydası olacak. Kime zararı var? Türkiye’ye zararı var. Siz, barış akademisyenlerini ülkeden attığımız için şu anda nal topluyoruz.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibi dinleyelim. Sırası geldiğinde siz de fikirlerinizi söylersiniz, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, şimdi, şunu da söyleyeyim; çabalarınızı da görüyorum, bakın, onu da söyleyeyim ama çabalarınız biraz yanlış yönde. Ben Yeşilköy’de oturuyorum, TEKNOFEST diye yaptınız, vallahi Yeşilköy’de insanlar, çocuklar canından bezdi. Yalnızca savaş uçakları uçuyor, vallahi sestten bittik, çocuklar uyuyamadı, yaşlılar perişan oldu. Sürekli savaş uçakları uçtu haftalar boyunca; savaş uçağı, savaşı uçağı, dakika başı savaş uçağı yani yaptığımız tek şey, savaş teknolojisi. Tamam, “drone”lar yaptık, savaş uçağı yaptık, tank yaptık, top yaptık. Ya, bakın, sanayinin bir ütopyası vardır. İnsanlık yararına aşı bulmak, efendim, değil mi? İnsanlık yararına sağlık teknolojilerini geliştirmek gibi ütopyaları olabilir. Bir de distopya vardır, bu da silah yarışıdır. Siz diyebilirsiniz ki “Arkadaşlar, ben silah yarışında iddialıyım, ben insan öldürecek araçlar yaparım.” E, başkası da yapar, siz yaparsanız, atıyorum, sizin düşman olarak gördüğünüz veya sizi düşman gören başka ülkeler de yapar, komşu ülkeler de yapar. Ne olur? Halklar yoksullaşır. Yani silah yarışıyla Türkiye’yi, Yunanistan’ı, diğer ülkeleri silah yarışına sokabilirsiniz. Bu ülkelerin insanları yoksul insanlar ve o ülkeler yoksullaşır. Bak, Avrupa Birinci Dünya Savaşı’nda, İkinci Dünya Savaşı’nda silah yarışına girdi; ülkelerin kaynaklarını silaha aktardılar, sonuçta iki dünya savaşında büyük bir felaket yaşadılar, yüz milyonlarca insan hayatını kaybetti, sonunda bundan vazgeçtiler; şimdi sınırları bile yok, bir barış adası olarak yaşıyorlar ama biz ne yapıyoruz üçüncü dünya ülkeleri olarak... (Gürültüler)

Sayın Başkan, ya, bu arkadaşlarımız laf atmak için mi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen müdahale etmeyelim hatibe. Sırası geldiğinde siz de fikirlerinizi ifade edersiniz. (Karşılıklı konuşmalar)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz silah yarışı içinde... “TEKNOFEST” dediniz, bir savaş festivali, bunun dışında bir şey yok, teknoloji yok.

Sayın Bakan, diğer yönden size eleştirim şu: Bakın, “Sanayiye büyütüyoruz, büyütüyoruz.” diyorsunuz ama biz sanayi ülkesi değiliz ve maalesef, düşük teknoloji ürünler üretiyorsunuz, yüksek teknoloji ürün oranınızda da nal topluyorsunuz Sayın Bakan, yüksek teknoloji ürün üretmiyorsunuz.

Bakın, siz sunumunuzu yaptınız. Sanayide var olması gereken 4 önemli girdi vardır değil mi? Sermaye... Siz sermayeden bahsettiniz hep çünkü sermayeden yanasınız. Girişimciden bahsettiniz, girişimciden yanasınız, güzel, zenginleri seviyorsunuz. Ama emek olmadan, işçi olmadan üretim olur mu? Bir kere “işçi” demediniz ya, bir kere “işçi” demediniz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – “Emekçi” dedi. Dedi ya!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 10 milyon işsizimiz var, 10 milyon işsiz. İşçilerimizi de 2825 liraya çalıştırıyorsunuz. Kaç para yapar? 250 euro. Avrupa’da bir işçinin bir günde kazandığını burada bir işçi bir ayda kazanamıyor Sayın Bakan. Ve emek sömürüsüne dayalı bir sanayi politikanız var, emeği sömürmek üzerine. Sermayeciye “Gel arkadaş, burada ucuz iş gücü var. Biz grev mrev de yaptırmayız. Gelin, onları sömürün.” diyorsunuz.

İkinci boyutu, Sayın Bakan, doğa sömürüsüne dayalı bir sanayi politikanız var. “Doğayı öyle böyle katledelim efendim, hiç umurumuzda değil, yeter ki ihracat yapalım.” diye bakıyorsunuz. Ama bunlar çağın gereği değil. Eğer yeşil devrimi anlamazsanız, emeğin alım gücü olmadan sanayinin de büyümeyeceğini anlamazsanız Türkiye’de bir sanayi politikası olmaz. Niye şirketler şu anda Türkiye’ye yatırım yapmak istemiyorlar biliyor musunuz Sayın Bakan? Çünkü Türkiye’deki yurttaşlarımızın alım gücü düşüyor. Yani asgari ücreti 250 euro olan bir ülkede -ve temel ücrete dönüşmüştür- kimse yatırım yapmak istemez. Neden? Çünkü burada yatırım yaptığında ürününün en az yarısını içeri satmak ister o

yatırımcı, belki yarısını ihracat yapmak ister ama içeride alım gücü yoksa yatırım da olmaz Sayın Bakan. Siz ihracata odaklandınız. Siz demiyorum belki iktidarınız, belki siz bu konuda eleştirel olabilirsiniz, bunu hiç dillendirmediniz çünkü sunumunuzda da ihracatı çok öne sokmadınız dikkat ettim.

İç piyasayı bu kadar hor gören, bu kadar yok sayan bir sanayi politikası olamaz. “Ne var ne yok satalım arkadaş.” diye bakıyorsunuz; ihracat odaklı. Peki, şunu söylüyorum Sayın Bakan, ihracat odaklı baktınız da, ya, Allah’ımızı severseniz, sanayi şirketleri yalnızca ihracata çalışıyor. İç piyasada MDF yok, iç piyasada ürünler yok, iç piyasada yurttaşlarımız o ürünleri alamıyor. Ya, buna dair bir denge politikası olamaz mı? “Her şeyi satacağım.” diye bakarsanız... İç piyasadaki yurttaşlarımızın zaten alım güçleri yok olmuş durumda, Ticaret Bakanı bu anlamda programları bir yasaklıyor, bir açıyor, ciddi anlamda sıkıntılar var; bunun farkında mısınız bilmiyorum Sayın Bakan.

Türkiye’nin hikâyesi var mı Sayın Bakan? Nedir Türkiye’nin hikâyesi? Ucuz olması öyle değil mi? Ucuzluk dışında bir hikâyesi var mı? Yok. Ben de sizin sunumunuzda bu anlamda bir hikâye göremedim. Türkiye tedarik zinciri dolayısıyla bir fırsat penceresi yakalamıştır “Çin’den, efendim, navlun fiyatları yüksek.” diye, bu önemli bir fırsat penceresi. Bu fırsat penceresini olumlu değerlendirmek konusunda daha radikal adımlar atılması gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Bakan, nitelikli yatırım, emeği sövmeyen, doğayı katletmeyen ve katma değerli ürün yaratarak mümkündür. Bu konuda bir vizyonunuzun olmadığını gördüm. Yani emeği sövmeyen bir yatırım olabilirse... Diyelim ki emeğe 10 bin lira... Şu anda yoksulluk sınırının üzerinde maaş verme iddiasında olan bir yatırım var mı Türkiye’de ya? “10 bin liranın üzerinde maaş vereceğim.” diye bir yatırım planı var mı? Doğayı katletmeyen bir yatırım planı var mı? Katma değeri yüksek bir yatırım planı var mı? Yok bunlar. Bunları hayal ediyoruz, bunlar konusunda bize gelin, bu konuda açıklamalar yapın.

Bakın, sanayici fiyat yapamıyor şu anda, biliyor musunuz? Ben pek çok sanayiciyle konuştum dün “Fiyat yapamıyoruz.” diyor. Niye? “Dolar bir gün 7 lira, bir gün 8 lira, bir gün 9,5 lira; yarın 11 lira mı olacak, bilmiyoruz.” diyorlar. İç piyasaya fiyat veremiyorlar. Ve doğal gaz zammı, sanayiciye yüzde 48 zamma siz nasıl yol verdiniz Sayın Bakan ya? Böyle bir sanayici düşmanlığı olur mu ya? Nasıl yol verdiniz yüzde 48 zamma ya? Sayın Bakan Yardımcımız “Yeniden değerlendireceğiz.” diye dün açıkladı. Niye daha önceden değerlendirmediniz? Size gelmiyor mu sanayiciye yapılan yüzde 48 doğal gaz zammı, elektrik zammı. Size gelmiyor mu? Yani size sormuyorlar mı? Sizi yok mu sayıyorlar bu zamları yaparken?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben destekledim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ha, o zaman Bakan Yardımcımız “Yeniden değerlendirilecektir.” dedi, bilmiyorum artık. Siz aranızda anlaşın, siz aranızda anlaşın, ben bilmem.

Desteklediniz mi zammı? Tebrik ediyorum sizi! Yüzde 48 zammı desteklemiştiniz.

Peki, bu yüzde 48 zammı kim ödeyecek? Güya “Konutlara zam yapmadık.” diyorsunuz değil mi? Sanayici şu anda -iki gündür- ürünlerine yüzde 10, yüzde 20 zam yaptı. Kime patlayacak maliyeti? Yoksul yurttaşımıza patlayacak.

Tebrik ediyorum sizi! Zammı desteklemiştiniz. Yoksul yurttaşlarımız da size bunun faturasını çok yakında sandıkta ödeyecek. Her gün bir zam sarmalı içindeyiz Sayın Bakan. Bu açıdan, bu zamları desteklemeyin derim, yüzde 48 zammı desteklemeyin.

Bakın, bugün enflasyon açıklandı, yüzde 19 değil mi? TÜİK’e yüzde 19 açıklattınız, halkın enflasyonu yüzde 50; halkın alım gücü düşüyor. Halkın alım gücü düşerse sanayicinin ürettiği ürünü kim alacak? Ayakkabı geçen sene 50 liraysa, bu yıl 100 liraysa, o 100 liralık ayakkabıyı kim alacak? Bunu

düşünüyor musunuz? Ha, siz Hans'a, John'a çalışıyorsanız ben bir şey demem. 250 euroya işçi çalıştırıp -Mehmet'i, Ahmet'i, Agop'u çalıştırıp- Hans'a, John'a ucuz ayakkabı üretmek hedefindeyseniz onu bilmem. Halkını sefaletle düşürüp yurt dışındaki -efendim- Hans'a, John'a ucuz iş gücü seferber etmek doğru bir politika değildir Sayın Bakan. Yapmamız gereken halkımızın refahını artırmak.

Yüzde 48 doğal gaz zammını desteklemiş olmanızdan dolayı da gerçekten, sizi halkımıza havale ediyorum.

Sayın Bakan, şimdi, bir konuda daha nal topladınız, onu söyleyeyim; “Yerli araba” dediniz. Ya, bu yerli arabanın hikâyesini bir türlü duyamadık. Mesela “Tesla” diye bir şirket çıktı, 1 trilyon dolar değere çıktı. Daha sattığı rakam çok düşük, niye? Bir hikâyesi var, şunu iddia ediyor, diyor ki: “Ben bir pil yaptım ki bu pille arabayı bin kilometre götürüyorum.” Öyle değil mi? “Akıllı araç yaptım.” diyor; tam inovatif -efendim- otonom sürüş yaptım diyor. Bu sayede 1 trilyon dolarlık değere ulaştı. Sizin acaba girişim kurduğunuz otomobili şu anda piyasaya çıkarsanız kaç kuruş değer eder? Bir hikâyesi var mı? Yok.

Peki, ürettiğiniz arabayı kaçta satacaksınız? Ben size söyleyeyim, 500 bin liranın altında satamayacaksınız. Türkiye’de 500 bin liraya araba alabilecek kaç kişi var? Siz zenginlere çalışıyorsunuz diyorum, bu yüzden.

Bakın, Avrupa’da bu tip araçlar öncelikle halkın ulaşabileceği araçlar olarak çıkar, halk arabası olarak çıkar. Siz şunu söyleyiniz: “Ben bir halk arabası yapıyorum. Bunu da 100 bin liraya, 150 bin liraya, 200 bin liraya çıkarabileceğim.” dersiniz anlarım ama “Üst sınıf araba yapacağım.” diyorsunuz. Niye? “Zenginlere üreteceğim, bir de Hans’a, John’a üreteceğim.” diyorsunuz. Ahmet, Mehmet binemeyecek o arabaya. Ahmet, Mehmetlerin yalnızca yüzde 1’i binecek, zenginler binebilecek o arabaya.

Sayın Bakan, son olarak da şunu söyleyeyim: “Uzaya gidiyoruz, uzaya gidiyoruz.” dediniz, âlâıvalayla lüks törenler yaptınız. Sayın Cumhurbaşkanımıza da “İnşallah, 2023’te Ay’a gidiyoruz.” dedirttiniz, öyle değil mi? Ya, şimdi, biliyorsunuz “NASA” diye bir kuruluş var, 10 milyarlarca dolarlık bütçesi var. O, Ay’a gidiyor, geliyor, şunu yapıyor, bunu yapıyor. Birleşik Arap Emirlikleri’nin uzay programı var mesela, milyarlarca dolar koymuş durumdadır; onlar uzaya gitme planları yapıyorlar. Sizin bütçenize baktığımda, Uzay Ajansı için 2022 yılında 57 milyon liralık bütçe koymuşsunuz yani arkadaşlar, Amerikan dolarıyla 6 milyon dolar yapar. Vallahi, siz 6 milyon dolarla ancak şu uzay arabasının şu ön camını alabilirsiniz Sayın Bakan, şu ön camı alabilirsiniz. Benim bu ön camı almanıza itirazım yok, denersiniz ön camını ama 6 milyon dolarla uzaya gidemeyeceğinize göre... Yani vallahi, ben size bu uzay aracının oyuncağını vermek istiyorum; masanıza koyun, vallahi, bununla şimdilik oyalanın derim.

Bakın “1 milyar 890 milyonluk programım var benim.” diyorsunuz, 57 milyon lira alabilmişsiniz; otuzda 1’ini alabilmişsiniz. Yani otuz yıl sonra Türkiye’yi Ay’a götürecekmiş Sayın Bakan. Sayın Cumhurbaşkanımızı da “2023’de Ay’a gideceğiz.” diye kandırmışsınız vallahi. E, 6 milyon dolara Ay’a falan gidilmez. Sayın Bakan, vatandaşlarımız Ada vapuruna binemiyorlar, siz bunu biliyor musunuz? Vatandaşları Ada vapuruna binemeyen, jeton alıp Ada vapuruna binemeyen bir ülke Ay’a gidemez Sayın Bakan. Önce vatandaşlarımız jeton alıp Ada vapuruna binecek, sonra...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, normal süreniz bitmiştir, iki dakika ek süre veriyorum. Tamamlayın lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sonra, yangınları söndüremeyen bir ülke Ay'a filan gidemez Sayın Bakan. Önce yangın söndürme uçakları alacaksınız, yangın söndürme uçaklarıyla ormanlarımızı söndürebileceksiniz, daha sonra belki uzaya gidersiniz ama 6 milyon dolara siz şu ön camı alın, belki orada başlarsınız ama ben şimdilik bu uzay aracını size hediye etmek istiyorum; siz masanıza koyun, şimdilik oyalanın. Otuz yıl daha bu ülke beklemeyecek diye düşünüyorum. Türkiye'de bilim insanları gelecek Türkiye'nin başına, dünyayı anlayan insanlar gelecek, onlar yatırım yapacaklar, beyin göçü tersine dönecek, bilim insanları bu anlamda hem uzaya gidecek, yatırımlar yapacak hem de bu yaratılacak katma değerle yurttaşlarının refah içinde yaşayacağı bir Türkiye'ye ulaşacağız. Sizin gibi emeği sömüren, doğayı sömüren sanayi politikalarından vazgeçeceğiz Sayın Bakan.

Bu açıdan, sizin son bütçeniz olduğunu düşünüyorum. Sizden, sizin zihniyetinizden kurtulduğumuz zaman da bu ülkeyi Ay'a da götüreceğiz, yurttaşlarımıza refah da sağlayacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de İYİ Parti Grubundan Sayın Erhan Usta'ya söz veriyorum.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Bakanlığımızın değerli temsilcileri, Sayın Bakan Yardımcıları, kurum başkanları, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlarım.

Bütçe görüşmelerimizin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Öncelikle Sayın Bakan, üslup açısından pozitif bir sunum yaptınız. İçeriğinde çok itiraz edeceğimiz hususlar olabilir. Herhangi bir gerginlik oluşturmadan, o güler yüzünüzle... Keşke diğer, bazı arkadaşlarımıza da Sayın Fuat Oktay başta olmak üzere örnek olsanız diye temenni etmeden edemeyeceğim. Dolayısıyla, bunların faydası var. Mesela, tutup anlamsız bir şekilde 2002 mukayeseleri filan yapmadınız çünkü bu bütçe her yıl yapılıyor. Parayı nasıl harcadığınızı bize anlattınız; bu, doğrudur, yanlışır ayrı bir şey ama metodoloji son derece iyiydi. Bu konuda sizi tebrik etmek istiyorum.

Etki analizi konusu son derece takdire şayan. Bu kavramı bilmeyen yürütme organı temsilcileri geliyor buraya, ne olduğunu bilmeyen. İçeriğinde problem olur, şu olur, bu olur; böyle bir niyet varsa bu her defasında iyileştirilecektir. O konuda gayret eden teknisyen arkadaşları da bu anlamda tebrik etmek istiyorum.

Yalnız, şu hataya siz de düşündünüz: Hep girdi odaklı bir bütçe sunumu yapıyor. İşte “Şu kadar para harcadık, şu faaliyeti yaptık, şunları yaptık, şunları yaptık, şunları yaptık.” Hâlbuki artık hem modern dünya hem bizim bu kamu mali yönetimini düzenleyen 5018 sayılı Kanun'umuz şunu öngörüyor, diyor ki: “Girdilerin üzerine odaklanmayın, çıktılardan haber verin; sonuç nedir yani neler oldu, neler olacak?” Bu anlamda, tabii, çok fazla bir şeyden bahsetmediniz. Bu anlamda çok başarılı olduğumuzu düşünüyorum.

Şimdi, bir iki, hemen, usulümüzle ilgili hususlara, ondan sonra kendi sunumuma geçeceğim, kendi konuşmama geçeceğim. “Geçen yıl büyümede pozitif ayrıştık.” dediniz. Bence bunlara gerek yoktu. Bu, şimdi, siyaseten belki söylenebilir ama siz söylemeyin yani bu şeylerinizi gölgelemeyin çünkü geçen yılki 1,8'lik büyüme bu ekonomiye çok pahalıya mal oldu Sayın Bakan, isterseniz bunu oturup tartışalım sizinle. Enflasyonumuz arttı, cari açığımız arttı, dolar kurumuz arttı, bunları dengelemek için

rezervimiz bitti, erittik; 1,8 büyüdük. İstihdamda da sonra hiçbir faydası olmadı bize ve büyüme de dengesiz büyüme; ücretin millî gelir içerisindeki payı aşırı bir şekilde düştü. O yüzden, bence gerek yoktu bunlara yani o anlamda bir şey söyleyeyim dedim.

İstihdam meselesi... Şimdi, tabii, Türkiye 2000’li yılların başından itibaren bir kısım iş gücünü tarımdan sanayi ve hizmet sektörüne çektikçe hakikaten kişi başı millî gelirimizde bir artış oldu, millî gelirden bir büyüme oldu fakat son zamanlarda, bakıyorsunuz, Sayın Bakanım, yani istihdam... Mesela elimdeki seri 2014’ten başlıyor. Mevsimsel düzeltilmiş istihdam sayılarına baktım, sanayide 5,5 milyon ile 6 milyon kişi arasında yani sanayi istihdamı son yedi yılda 5,5-6 milyon arasında en fazla; en büyüğü ile en küçüğü’nün farkını alsanız, herhâlde 700, 800 bin kişi olur. Oysa bu dönemde Türkiye’de 15 artı yaş nüfusu yaklaşık 7,5 milyon kişi arttı yani bunların bir kısmını bizim sanayide istihdam etmemiz gerekiyordu ama çok çok az yani sanayi... Bakın, geçmişle... Şimdi, yirmi yıl önceye giderseniz elbette var; zaten onu söylüyorum, Türkiye’nin dönüşümü oydu. Tarımdan hizmet ve sanayi sektörüne bir kısım iş gücünü çektik ama yani bu, bakın, üzerinde mutlak suretle durulması gereken bir husus. Yani mutlaka her faaliyetiniz çok önemli ama tabii şunu da söyleyeyim: Bakanlığınızın alanı çok geniş. Ha, bu kalkınma ajansları falan filan, Kalkınma Bakanlığında... Mesela az önceki CHP’li arkadaşımıza katılmıyorum. Kalkınma Bakanlığını, DPT’yi bitiren şey bu kalkınma ajansı türü uygulamaları. Bunun yeri bence doğru olabilir ama şimdiki bu yaptığımız şeyde bu işin yekûnuna, globaline ne kadar bakabiliyorsunuz bu kadar işin içerisinde onu bilmiyorum. Burada, bu anlamda -sizin Sayın Cumhurbaşkanına yakınlığınızı da biliyoruz- buralara bir bakmak lazım. Hakikaten yönetilebilir bakanlıklar oluşturmamız lazım. Bakın, ben Aile, Çalışma Bakanlığının büyük olmasını çok eleştiriyordum. En son Bakana dedim ki: Sizi burada gelecek sefer göremeyeceğiz, büyük ihtimal bu bakanlık olmaz filan dedim, hakikaten bölündü. Ticaret Bakanlığı büyüktür, yönetilemez o bakanlık. Ha, yönetilmek istenmiyorsa ayrı bir şey, ithalatı görmeyen, sadece ihracattan bahsedecek bir ticaret bakanı olacaksa o ayrı bir şey. Sizin Bakanlığımızla ilgili olarak da bence o çalışmaya da bir bakmak lazım. Ama bu sanayinin istihdam problemi önemli bir konudur, burada ileri gidemiyoruz yani yedi yıldır biz burada patinaj yapıyoruz.

Şimdi, tabii, sizin konularınız, sizin dışınızdaki konular sizi çok etkiliyor. Yani sanayi dediğimiz mesele, teknoloji geliştirme dediğimiz mesele ekonominin ana unsurlarından bir tanesi. Tabii, güven olmayan yerde, belirsizliğin çok olduğu yerde yatırım olmuyor, yatırım olmadığı zaman da teknoloji de geliştirilemiyor, üretim de az oluyor. İşte, demokrasi seviyesi, hak ve hürriyetler konusu da sizin dışınızdaki hususlar fakat sizi yakından ilgilendiren hususlar. Buralarda da topyekûn bir iyileşme olması durumunda belki sanayide de çok daha iyi işler yapabiliriz.

Şimdi, tabii, ekonominin -yine sadece not düşerek geçeceğim, detayına girmeyeceğim- makroekonominin yönetimiyle ilgili Türkiye’de bir problem var. Belki siz bunun çözümüne katkıda bulunursunuz diye söylüyorum. Türkiye’de şu anda makroekonomiyi kim yönetiyor biz bunu bilmiyoruz, ekonomi birimleri arasında kim koordinasyon yapıyor bunu biz bilmiyoruz. Bunu biz bilmediğimiz gibi bunu siz de bilmiyorsunuz çünkü böyle bir koordinasyon da yok -takip ediyoruz- yani üst düzeyde siyasi anlamda diyorum. Şimdi, bununla ilgili mutlak surette bu işleri, Hazine ve Maliye Bakanlığını, Strateji ve Bütçe Başkanlığını, Sanayi Bakanlığını, Ticaret Bakanlığını koordine edecek müteahhas bir Cumhurbaşkanı Yardımcısının bu sistem içerisinde atanması lazım. Bu hâlâ yok. Yani Hazine ve Maliye Bakanının -Bakanın şahsıyla ilgili değil- Bakanlığın kapasitesi ve görevleri bunu yapmaya yeterli değil, şu andaki Cumhurbaşkanı Yardımcısının da zaten böyle bir görevi yok, dolayısıyla bu konuya bakılması gerek.

Mesela bu olmadığı zaman ne oluyor biliyor musunuz? Siz “Yatırımları artıracam.” diyorsunuz ama şimdi bir orta vadeli program yapılıyor ve bu orta vadeli programda ne deniliyor biliyor musunuz özetle: Kamu tasarruf etmeyecek. Rakamlarla bu yani laf olsun diye değil çünkü kamu tasarrufu eksi. Tasarruf ne millî gelir denklemi açısından baktığımızda, daha doğrusu kamu açısından bakınca? Devletin toplam gelirlerinden tüketim mahiyetli harcamaları çıkıyoruz, eksi kalıyor yani kamunun yatırım yapmak için hiçbir kaynağı yok, tam tersine, tasarrufu bile eksi. Eksi tasarruf üzerine bir de yatırım yapıyor. Dolayısıyla şunu söylüyor makroekonomik denge, bundan büyük ihtimal sizin Bakanlığımızın haberi yok: Millî gelirin yüzde 4’ü civarında kamu bir açık verecek, bu açığı da özel sektörden finanse edecek. Böyle bir şey olmaz, bunun olduğu yerde siz “Şunu yapacağız, bunu yapacağız, yatırım yaptıracağız, ekonomiyi şöyle büyüteceğiz.” filan demeyin. Özel sektörün, millî gelirin yüzde 4’ü... Bugünkü rakamlarla bakarsak ne olur kabaca? “250 milyar lira civarında bir kaynağına ben kamu olarak el koyacağım, bunu ben kullanacağım.” diyen makroekonomik bir çerçeve var sizin önünüzde. Dolayısıyla, işte, bu, koordinasyon bozukluğundan geliyor. Böyle bir denklemin olmaması gerekiyor.

Şimdi, diğer bir husus -her ne kadar siz destek verdim deseniz de ben onun siyaseten verilmiş olduğunu düşünüyorum veya işlerin çok çok daha bozulacağını düşünerek vermiş olabilirsiniz- ya, bir anda yüzde 48 sanayide doğal gaz zammı filan olmaz, böyle bir ortamda... Bakın, bunlar eğer varsa bunların zamanında yedirilmesi lazımdı. Yani böyle bir ortamda, bu kadar belirsizliğin olduğu bir ortamda hangi sanayici, nasıl üretim yapacak? Öncesinde bunlar yan yana gelerek oturulup konuşulmuş meseleler olmuş olsaydı daha makul rakamlarla bu işler çözülebilirdi. Çünkü bu koordinasyon, Sayın Bakanım, yok, zaten eskisi gibi Bakanlar Kurulu da olmadığı için bazı kararlar da...

Bakın, Bakanlar Kurulu kararı meselesi o kadar önemli bir meseleymiş ki bunu şimdi, olmadığı zaman anlıyoruz. Çünkü zaman zaman Bakanlar Kurulunda bazen şu oluyordu: Boş kararname dolaştırılıyor, sonradan eki konuluyor filan ama çoğu zaman -çünkü biz de yıllarca çalıştık devlette-önümüze geliyordu, o Bakanlar Kurulu kararıyla ilgili bakanımıza görüş söylediğimizde bakan imzalamaktan imtina edebiliyordu veya oturup “Burası yanlış.” diyebiliyordu, şimdi böyle bir şey yok. Tamam mı? Sayın Cumhurbaşkanına kim önce giderse o kararnamesini çıkarttırıyor. Böyle bir ortamda, koordinasyonun olmadığı bir ortamda ekonomi olmaz.

Şimdi, Kavcıoğlu’nun bir modeli var, oraya girmeyeceğim, çok vaktim geçti ama zaman olursa ve tartışmak isterseniz onu tartışırım. Bu Kavcıoğlu modeliyle filan da hiçbir şey olmaz, onu söyleyeyim. Şu anda, artık baktı Kavcıoğlu da dedi ki “Koordinatör yok, Bakanlık yok, ortada Hazine ve Maliye Bakanı yok, kimse yok. Artık bundan sonra her işi yapan, büyümeyi, ticareti, teşvik sistemini -sizin teşvik sistemini- yatırımları, ondan sonra para politikasının dışında ne varsa her şeyi organize eden, her şeyi kurgulayan bir Merkez Bankası oyuna giriyor.” Allah sonumuzu hayır etsin.

Şimdi, Değerli Bakanım, tabii, imalat sanayisinin -gelişmiş ekonomilere baktığımızda- millî gelir içerisindeki payını uzun süre -iyi örnekler için söylüyorum- yüzde 30, 35, hatta -Çin 40- 40’larda tutmuş ekonomiler gelişmiş ekonomi olmuş, bunu başaramayan ekonomiler hiçbir şekilde sanayileşmesinde gelişmesini tamamlayamamış; millî gelir içerisindeki oranlarını yüzde 35 ve üzerinde tutan ekonomiler, 30-32 de denilebilir belki bazılarında... Bizde ne olmuş? Biz bir kere 25’e vurmuşuz, ondan sonra baş aşağı gitmişiz. E, şimdi, bakıyorsunuz, bir defa bunu mutlak surette yüzde 30’un üzerine taşımamız lazım, mutlak surette yüzde 30’un hem de ciddi üzerine taşımamız lazım ve uzun süre bunda kalacak şekilde; işte bu, yatırımla oluyor. Şimdi, buna ilişkin mesela, neler yapılması gerektiğine ilişkin çözüm önerilerimi de söyleyeceğim size. Mesela sizin şeye bakıyorum ben, bu hangisi, şu bütçe gerekçesindeki programınız var ya... Ha, programlardan bahsetmediniz, madem program bazlı bütçelemeye geçtik biraz program bazlı bir analiz yapmanız lazımdı. Bu Sanayinin Geliştirilmesi Programı’na bakıyorum

ben, orada imalat sanayisi / GSYH oranı 2024 için bile yüzde 21,7; baz yılı yüzde 21,4 zaten yani dört yılda veya üç yıl mı diyelim, üç yılda 0,3 puan... “Her yıl 0,1 puan imalat sanayisinin millî gelir içerisindeki payını artıracam.” diye bir hedef koyuyorsunuz. Bununla bir şey olmaz, zaten bu buralardaydı. İşte 18, 20, 21’de gidip gelen, dolaşan bir şeyimiz var ve burada hiçbir iddianız yok; bu hedeflere mutlak suretle bakılması lazım. Bakın, sizin programınızdan alıp rakamı oradan söylüyorum.

Şimdi, tabii, bu nasıl olacak? Buralara kaynak ayrılması, bir defa, e tabii, ekonominin kaynaklarının bu alana gitmesi lazım. Yani insanlar niye sanayici olsun, niye üretsin? Bu kadar belirsizliğin olduğu ortamda adam diyor ki işte “İşçiyi uğraşacağım kardeşim, bir sürü sorun var. Üreteceğim, ya satacağım ya satamayacağım, mal tedarikinde problem var, ham maddede problem var, pazarlamada problem var. Ne yapayım? Ben gideyim, en güzel, bir AVM yapayım. İktidara yakın bir yerden, yaparım ben, emsal değişikliği yaptırırım, bir imar değişikliği.” Ondan sonra 1 milyon liralık arsayı, araziyi 100 milyon liraya getiriyor, 50 milyon lirayı birisineF dağıtıyor, onların kime dağıtıldığını artık herkes biliyor, 50 milyonu cebine atıyor. Bakın, bunu Türkiye’nin en büyük elektronikçisi de yapıyor -isim vermeyelim- OSTİM’deki sanayici de yapıyor. İşte bizim bu alanları cazip kılmamızdan -yani gayrimenkul, inşaat, taş toprak meselesini- sanayiciyi de cezalandıran politikalarımızdan oluyor. Bunu değiştirmek lazım, bunu sizin iktidarınız çalıştı. Biz de teknisyen olarak çalıştık, Onuncu Kalkınma Planı’nı biz “Bu ekonomide kaynak tahsisine müdahale edilecektir.” politikasıyla organize ettik, koordine ettik, bütün kurguyu onun üzerine koyduk. Nedir bu kaynak tahsisine müdahale? Ekonomideki kaynakların, sadece kamu kaynakları değil, üretken alanlara yönlendirilmesi için vergisel düzenleme yapılması lazım, bu rantın vergilendirilmesi lazım. Bunu Türkiye yapmadığı süreçe hiçbir yere varma imkânımız yok bakın. Bu usulsüzlüğün, yolsuzluğun, hırsızlığın, kentleşme sorunlarının, ahlak sorunlarının hepsinin de müsebbibi, sebebi bu yapılan iş. Şimdi, Çukurambar’a gidiyorsunuz, altyapı aynı altyapı Sayın Bakan, altyapı aynı altyapı, bakıyorsunuz oradaki şeylere... Bir bakın Balgat’taki emsallere, bir bakın yani oradaki kirlilik, kentleşme açısından sorunlara da bir bakın. Dolayısıyla bunun mutlak suretle yapılması lazım, bakılması lazım, bu kaynak tahsisine müdahale edilmesi yani vergisel olarak düzenleme yapılması gerekiyor.

Bakın, 2020 yılında, hatta buraya 21’i de katalım, temmuz olarak bakarsak 584,5 milyar dolar, “OVP’deki 2021 yılı cari açığı” diye bakarsak tahmini 592 milyar dolar iktidarınız döneminde bu ülke cari açık verdi. Cari açık ne demek millî gelir denkliği açısından baktığımızda? Tasarruf yatırım farkı demek yani kendi tasarruflarımız yetişmediği için dış kaynakları, dış tasarrufları kullandık. Ne kadar kullandık? 592 milyar dolar. Adı üzerinde tasarruf yatırım farkı. Ya Türkiye’nin üretim kapasitesi 592 milyar dolar bu kaynak karşılığında ne kadar arttı? Allah aşkına, kendi kendinize sorun, bana bir şey söylemek durumunda değilsiniz. 592 milyar dolar, bunu neyle finanse ettik? 300 milyar dolar üzeri borç olarak geldi, arazilerimizi sattık -50 milyar dolar üzerinde gayrimenkul var- şirketlerimizi sattık, şunu sattık, bunu sattık; bu 592 milyar doların geliş şekli bu ama Türkiye’nin üretim kapasitesinde bu miktar bir artış olmadı. Bu analiz uzun bir analiz ama buna... Bu çerçevelerde meselelere bakarak bir analiz yapılmasının ben çok faydalı olacağını düşünüyorum.

Şimdi, Sayın Bakan, üretimde dışa bağımlılığımız çok yüksek, dışa bağımlılığımız çok yüksek. Bakın, elimizde bir sürü grafikler var -bunları geçmişte çalıştık, arkadaşlarımız da bunların hepsini bulabilir- sanayi sektörü katma değeri ile ara malı ithalatı ve yatırım malı ithalatı arasında pozitif bir ilişki var. Yani biz, ne zaman sanayinin katma değerini arttırmak istiyorsak veya artırıyorsak ara malı ithalatı da artıyor ve yatırım malı ithalatı da artıyor çünkü makineye ihtiyacımız var, hammadde ihtiyacımız var. Ama bakın, yirmi yıl öncesine göre bu bağımlılık azalmadı, arttı, işin kötü yanı o.

Hani öteden beri vardı, teknoloji geliştiremedik, işte petrolümüz yok, birtakım ara girdileri, otomobilin beyinini, şununu bununu, elektronik aksamını ithal ediyoruz diyebiliriz ama yirmi yılda buralarda bir şeyler yapılması lazımdı. Hâlâ yapılacak, edilecek konusu tabii insanı tatmin etmiyor.

Şimdi -genel olarak bağımlılığı söyledim- teknolojikte dışa bağımlılık çok daha fazla. Biraz rakamlar boğucu olacak belki ama şimdi bakın, yüksek teknoloji ürün ithalatının toplam imalat sanayi ithalat içindeki payı yüzde 13 diyorsunuz. Bu, yıllık programdaki rakamlardan bahsediyorum. Yüksek teknoloji ürün ithalatının imalat sanayi ithalatı içerisindeki payı yüzde 13. İmalat sanayi ithalatımız ne kadar? 180 milyar dolar, 2020 yılı rakamı. Dolayısıyla 23,4 milyar dolarlık yüksek teknoloji ürün ithalatımız var. Bunun karşılığında yüksek teknoloji ürün ihracatımızın imalat sanayi ihracatımız içerisindeki payı sadece yüzde 3,4 ve burası artmadı. Bakın, 2017'si bile yüzde 3,9. Ben hatırlıyorum, geçmişte bunun 2002'sini söyledim, o zaman "Bir uçak satıldı, 6,2 oradan geliyor." dediniz. Hadi 2002'sini bir yana bırakalım -hatırlıyorum bak dediğiniz her şeyi çünkü önemsiyorum- ama bakın, artmadı Sayın Bakanım; 2017'de 3,9 olan 3,4'e düşmüş. AB ortalaması yüzde 20'nin üzerinde, iyi örnek ekonomileri yüzde 20'lerde. İthalatımızda payı yüksek, bakın, ihracatımızda yok. İşte, bu ne oluyor? Bizi en sonunda bu, şu andaki rekabetçi kur meselesiyle de ilgili, bunlara vaktimiz yok, bizi fakirleştiren bir ihracata sürüklüyor. İrgat ülke Türkiye'ye götüren bir yapıdır bu yapı. İrgatlık yapacağız, çalıştıracamız, para vermeyeceğiz, 200-300 dolar asgari ücretle insanlarımızı çalıştıracamız, çalıştıracamız, irgatlık yapacağız anlamına gelir. Dünyanın irgatu olmaya talip değiliz biz artık ya, bundan vazgeçmemiz lazım.

Bakın, orta yüksek teknolojide aynı durum var Sayın Bakanım, Yüksek teknolojide olan şey. Yani oradaki ithalat, çok detayına girmeyeceğim, orta yüksek teknolojinin ithalattaki payı yüzde 41,7, bakın, ithalatımız içerisinde, orta yüksek teknolojinin ihracatımız içerisindeki payı yüzde 35,6. Orada da 18 milyar dolar ticaret açığı veriyoruz. Yüksek teknolojide 18 milyar dolar ticaret açığı veriyoruz. İşte, buraların üzerlerine gitmek gerekiyor.

Tabii, temel problem ne? Ekonomide verimliliğin artırılması lazım. Bakın, katılım öncesi ekonomik program dokümanından söylüyorum, bu Strateji ve Bütçe Başkanlığının çıkardığı: "Toplam faktör verimliliği" diye bir kavram var, tabii hepiniz biliyorsunuz o kavramı. Yani yatırım ve "labor", iş gücünün dışındaki bütün unsurlar yani verimliliğe katkı yapan her şeye toplam faktör verimliliği diyoruz. Hukuk sistemimiz, adalet sistemimiz, yönetim sistemimiz, iş ortamı, işte aldığımız teşvikler, verdiğiniz teşvikler, şunların bunların hepsi toplam faktör verimliliğinde kendini gösteriyor verimlilik olarak. Buradan Türkiye'ye bir katkı gelmiyor veya çok az geliyor. Ha, geçmişe göre iyi mi? İyi, onu söyleyeyim. Yani 90-2000 öncesi döneme göre biraz daha iyi, en parlak olduğumuz dönemler 2002-2007 dönemi, ki ben o dönemini AK PARTİ'nin hep takdir etmişimdir, oralarda toplam faktör verimliliğinden büyümeye katkı yaklaşık 2,6 puan olmuş, yıllık büyümenin 2,6 puanı, bakın, para istemeyen bu unsurlardan gelmiş. Hukuk sistemini düzeltmişsiniz, AB perspektifi koymuşsunuz, iş ortamını düzeltmişsiniz. Çünkü biz yatırım kısıtı çeken bir ülkeyiz, tasarruflarımız az bizim. Kendi tasarruflarımız kendi yatırımımızı finanse etmeye yetmiyor. Ha, çok paranız olur "İş ortamını düzeltmeyeceğim, basacağım parayı, yatırımla büyüteceğim ekonomiyi." diyebilirsiniz, oralarda zaten sıkıntımız var, dolayısıyla bizim bu alanlara yüklenmemiz lazım. Ama son döneme bakıyorsunuz, buralar negatife düşmüş neredeyse. Yani katılım öncesi ekonomik programdaki rakamları arkadaşlar alsın, baksın. Yani 0,5-0,6'lara düşmüş, son iki üç yılda da toplam faktör veriminin büyümeye katkısı eksidir, bununla Türkiye'nin bir yere varması mümkün değildir, hiçbir şekilde bir yere varamayız. Mesela bizim daha önce yaptığımız planlamadaki bir çalışma var, toplam faktör verimliliğini bir puan artırdığımızda -tamam mı- yani büyümeye 25'inci yılın sonunda, her yıl bazında 1,8 puana kadar, 2 puana kadar katkı geliyor. Bakın, 1 puan toplam faktör verimliliğinin artışı artırdığımızda yaklaşık 2

puan büyüme. Ya, müthiş bir şey. Bunun üzerine yüklenmek lazım ve Türkiye bunu tecrübe etti. Sizin döneminizde tecrübe etti ama aynı şeyin şimdi tersini de sizin döneminizde maalesef tecrübe ediyoruz. Her şeyin bozulduğu, hukukun çalışmadığı, demokrasinin olmadığı bir Türkiye’de verimlilik olmuyor.

İş gücü verimliliğinde yine aynı sorun var. Bir artış trendi var, mesela ben onun 80’den itibaren grafiklerine baktım. İş gücü verimi, kısmi iş gücü verimi diye bir artış trendi var ancak bu hâlâ, diğer ülkelerle mukayese edildiğinde, çok ciddi yetersiz. Zamanım az olduğu için bunların detayına girmeyeceğim. Oradaki problem ne biliyorsunuz, beceri uyumsuzluğu var. Yani, bu, sizin de alanınız yani Çalışma Bakanlığının, Millî Eğitim Bakanlığının olabilir ama tabii, en son işin geldiği yer, işte, ara kademe eleman ihtiyacı, ciddi bir beceri uyumsuzluğu; bunlar üzerinde durulması gereken konular.

Şimdi, dolayısıyla toplam faktör verimliliğinin artırılması gerekir dedik, bu beceri uyumsuzluğunun giderilmesi gerekir dedik. Bir de, firma ölçeğiyle özellikle geleneksel firmalarda, geleneksel sektörlerde Sayın Bakan, firma ölçeğiyle ekonomideki toplam iş gücü verimliliği arasında ciddi bir pozitif korelasyon var. Ne ile ne arasında? Firma ölçeği ile iş gücü verimliliği arasında. Dolayısıyla firmalarımızı büyütmemiz gerekiyor, bu anlamda KOSGEB’e çok fazla iş düşüyor; KOSGEB’in kullanılması lazım. Firmalarımız bölünüyor bakın, Anadolu’daki firmalar, işte, baba oğul, kız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Usta, normal süreniz tamamlanmıştır. İki dakika ek süre veriyorum. Konuşurken zaman hızlı akıyor, biliyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, vallahi öyle oluyor. Nasıl olacak bu işler bilmiyorum, yani bakın öneride bulunacağız ona da... Neyse.

Bu bölünmenin önüne geçmek lazım. Mesela, Büyüme Özel İhtisas Komisyonu Onuncu Kalkınma Planı’nda şöyle bir şey demiş: İşletme büyüklüğü arttıkça inovasyon ve yenilik artıyor. Dolayısıyla işletme ölçeği son derece önemli bir şey, üzerinde odaklanılması gereken bir durum. Kayıt dışılık ile iş gücü verimliliği arasında ciddi bir pozitif ilişki var, kayıt dışılığın mutlak suretle azaltılması konusunda sizin oraya destek vermeniz lazım. Türkiye artık orta gelir tuzağından çıkmayı konuşmuyor, bu orta gelirin de altına düşme riskimiz var. Artık Türkiye bunu yaşıyor maalesef, hâlbuki biz orta gelir tuzağından nasıl çıkarız konuşuyorduk. Bunun yolu, tabii siz de biliyorsunuz, Türkiye’nin teknolojik bir atılım yapmasıdır. Bu konuda da maalesef... Buraları, tabii, uzun konuşacaktım ama vaktim olmadı.

Şu demografik fırsat penceresi meselesini söylemem lazım. Bu pencere Türkiye’de 2000 yılında açıldı, 2030’da kapanıyor. Bunun anlamı ne? 15-64 yaş yani çalışma çağındaki nüfusun toplam nüfus içerisindeki payının en yüksek olduğu dönem; doğurganlık azalıyor, yaşlılık henüz başlamamış. Böyle bir dönem. Bakın 2021’deyiz, değil mi? 2030’da kapanıyor -Suriyeliler bu işi ne kadar değiştirir bilmiyorum, belki bir miktar uzatabilirler kalırlarsa- bu iş bitiyor, dolayısıyla bunu kullanmak lazım, bunu da kullanmanın yolu, işte az önceki söylediğimiz verimliliği artırmak, beceri uyumsuzluğu, ara eleman meselelerini çözmekten geçiyor.

Şimdi, bizim ülke, yani Türkiye niye başarılı olamıyor? Yani diyelim ki 3-4 milyon nüfusumuz var, Almanya’da çıkardıkları futbolcu kalitesi... Hani genetik olarak problem olsa diyeceğiz ki: “Türklerden futbolcu olmuyor.” Ya orada 3 milyondan çıkan yıldız futbolcu sayısı 84 milyonun çıkardığından fazla. İşte, aşırı bulan Türkler veya Türkiye’den giden insanlar, niye Türkiye’de olmuyor da orada oluyor, başka yerlerde oluyor? Bunun organizasyonla, yeteneklerin kıymetini bilmeye, çalışma ortamının hazırlanmasıyla ilişkili olduğunu mutlak surette görmek lazım.

Yeni küresel kriz Türkiye’ye tedarik zinciri anlamında bir imkân tanıdı. Bu fırsatı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Usta, ek süreniz de tamamlandı.

ERHAN USTA (Samsun) – Hemen bir dakika daha, AR-GE’yle ilgili, bitireceğim Sayın Başkanım.

Şimdi, daha önceki AR-GE Kanunu konuşmalarında ben bunu Genel Kurulda da ifade ettim. Biz Demirperde mantığıyla AR-GE Kanunu yapıyoruz, detayına giremeyeceğim maalesef. 1'inci faz yani AR-GE'nin desteklenmesi, AR-GE tabanlı bilgi üretilmesi, bunun prototipe dönüştürülmesi konusunda destekler veriyoruz fakat bu konunun ticarileştirilmesi, efendim, bunun patentinin, lisansının, akreditasyonunun, standardizasyonunun, sertifikasyonunun yapılması konularında desteklerimiz maalesef çok az. Şimdi, burada zaten konuşmanızda diyorsunuz: "Bu yıl ilk defa patentle korunan 38 teknolojinin sanayiye aktarılmasını sağladık." Çok geç kaldık Sayın Bakan, çok geç kaldık. Bakın, ben bu konuşmayı AR-GE Kanunu çıkarken, 2016'da yapmışım. Dolayısıyla işin burasına şey yapmamız lazım çünkü 1'inci faz riskli faz, 2'nci faz esas, bunun paraya ve refaha dönüşeceği kısımda Türkiye'de yok, AR-GE Kanunu'muz bu anlamda çok yetersiz; bunların da bu anlamda düzeltilmesi gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, çok affedersiniz yani diğer konuşmada şey yaparız.

Mesela 2020 yılında Küresel Rekabet Endeksi'nde durumumuz kötüleşiyor, biliyorsunuz; orada özel bir çalışma yapıldı, 37 ülkede iş ortamını dönüştürmede 30'uncu sıradayız, beşeri sermayeyi dönüştürmede 35'inci sıradayız, 37 ülkede.

İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde durumumuz düzeldi, onu söylüyorsunuz; bunu iyi ki söylediniz çünkü biz bazen bu endeksleri söyleyince "Yahu gavurların yaptığı endeksler." diyor bizim karşıdan arkadaşlar. Onları referans vermeyi sevmiyorlar çünkü hepsinde patır patır aşağıya iniyoruz, siz de referans verdiniz Allah'tan elimizi kuvvetlendirdiniz, ama bu endekslerde kötüyüz; bunları düzeltmemiz gerekiyor.

Ben tekrar bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Mustafa Kalaycı'ya söz veriyorum.

Sayın Kalaycı, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Bakanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri, Sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanımıza kapsamlı sunumu için teşekkür ediyorum.

Ülkemizin teknolojik dışa bağımlılığının azaltılması ve sanayide yapısal dönüşümün sağlanması; yerel kaynakları harekete geçiren, nitelikli iş gücü istihdam eden, dijital çağa uyum sağlayan ve nihayet uluslararası rekabet gücüne sahip bir sanayi oluşturulması Türkiye'nin lider ülke olma hedefine ulaşması bakımından oldukça önemlidir. On Birinci Kalkınma Planı'nda, rekabetçi üretim ve verimlilik temel eksen olarak belirlenmiş ve yerli üretimin artırılması, sanayileşmenin hızlandırılması ve imalat sanayi sektörüne odaklanması öngörülmüş, teknolojik dışa bağımlılığın azaltılması ve sanayide yapısal dönüşümün sağlanmasına yönelik sektörel önceliklendirme yaklaşımı benimsenmiştir. 18 Eylül 2019 tarihinde yayımlanan 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi Belgesi ağırlıklı olarak teknolojik dönüşümü tasarlamış, ülkemizin küresel rekabet gücünü artıracak, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığımızı temin edecek kritik teknolojilere yönelik politikalar millî teknoloji hamlesi yaklaşımıyla ele alınmıştır. Millî teknoloji hamlesinin çıktıları alınmakta olup başta savunma sanayisi olmak üzere otomotiv, makine,

enerji, yazılım, ilaç ve tıbbi malzeme gibi birçok alanda yerli ve millî üretim artmaktadır. Teknoparklarda, kuluçka merkezlerinde, AR-GE’lerde, tasarım merkezlerinde ve teknoloji geliştirme bölgelerinde çok önemli ve başarılı çalışmalar yapılmaktadır. Milletimizin gururu yerli ve millî otomobilimiz TOGG yollara çıkmak üzeredir. Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali TEKNOFEST, dünya çapında ses getiren bir markamız olma yolunda ilerlemektedir. Millî Uzay Programı’nın başlatılması, milletimizi heyecanlandıran ve sevindiren bir gelişme olmuştur.

Değerli arkadaşlarım, pandemi nedeniyle dünya ekonomileri gibi Türkiye ekonomisi de son dönemde zorlu bir süreçten geçmektedir. Salgının etkisiyle 2020 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 10,4 daralan ekonomimiz daha sonra hızla toparlanmış, 2020 yılı genelinde yüzde 1,8; 2021 yılı birinci çeyreğinde yüzde 7,2; ikinci çeyreğinde ise yüzde 21,7 oranında güçlü bir büyüme kaydederek dünyada en yüksek büyüme sağlayan birkaç ülke arasında yer almıştır. Salgının olumsuz etkilerine rağmen 2020 yılı genelinde yüzde 1,6 büyüme kaydeden sanayi sektörü, 2021 yılı ilk çeyreğinde yüzde 11,7; ikinci çeyreğinde -baz etkisinin de desteğiyle- yüzde 40,5 büyümüş ve altı aylık büyüme yüzde 24,5 olmuştur. 2021 yılı Ağustos ayı sanayi üretimi aylık yüzde 5,4; yıllık ise yüzde 13,8 artışla beklentileri aşmıştır. Yine ağustos ayı yıllık Sanayi Sektörü Ciro Endeksi yüzde 56,7 oranında artış göstermiştir. Sanayi istihdamı mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre ağustos ayında rekor kırarak 6 milyon 172 bin kişiye yükselmiş olup, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 20,1 oranında -785 bin kişi- artmıştır. İmalat sanayi, hızlı ve istikrarlı büyüme, cari açığı azaltma ve kalıcı istihdam yaratma, teknolojik gelişim ve yenilikçilik gibi faktörler açısından kritik öneme sahiptir. İmalat sanayi kapasite kullanım oranı her geçen ay artmakta olup, temmuzda yüzde 76,7’ye, ağustosta yüzde 77,1’e, eylülde ise yüzde 78,1’e yükselmiştir. İmalat sanayi performansında güvenilir referans kabul edilen İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi; temmuzda 54, ağustosta 54,1, eylülde 52,5 olup üretim ve yeni siparişlerde üst üste artış kaydedilmiş, artan iş yükü nedeniyle firmalar istihdamı ve satın alma faaliyetlerini genişletmiştir. 2021 Ocak-Ağustos döneminde imalat sanayi üretimi bir önceki yılın aynı dönemine göre ortalama yüzde 21 artmıştır. Üretim endeksi pandemi öncesinin de çok üzerine çıkmıştır. 2021 yılı Ocak-Ağustos döneminde imalat sanayi ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 37,1 artış göstermiştir. İmalat sanayi ithalatı ise aynı dönemde yüzde 20,5 artmıştır. Tüm dünyada ham madde temininde yaşanan zorluklara, girdi fiyatlarındaki anormal artışlara, nalbur fiyatlarındaki keskin yükselişe ve konteyner sıkıntılarına rağmen Türkiye, yatırım, üretim, istihdam ve ihracatta yüksek bir performans sergilemektedir. Zorlu bir dönemde ekonomimize büyük katkı sağlayan girişimci, sanayici ve ihracatçılarımızı kutluyorum, elbette, Sayın Bakanımız nezdinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımıza da teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; küresel ölçekte uluslararası rekabet baskısının giderek arttığı günümüzde, imalat sanayisinde rekabet gücü belirleyicileri arasında en temel bileşenler olarak teknolojik dönüşüm ve yenilik yapma kapasitesi ön plana çıkmaktadır. Son yıllarda inovasyon konusunda yapılan çalışmalar ve destekler sonuçlarını vermeye başlamıştır. Birleşmiş Milletlerin uzman kuruluşu Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü tarafından açıklanan 2021 Küresel İnovasyon Endeksi’nde Türkiye, 10 basamak birden yükselerek tarihindeki en iyi sıralama olan 41’inci sıraya çıkmıştır. Endekste yer alan 132 ülke içinde Türkiye, en büyük sıçrama kaydeden ülkeler arasında 2’nci sırada yer almıştır. Bununla birlikte katma değeri yüksek teknoloji geliştirmek, yeni ürün ve süreç üretmek için yaratıcı fikir, araştırma, uygulama ve işin ticarileştirilmesi unsurlarının birlikte kurgulanmasını gerektirmektedir. Ülkemizde orta ve yüksek teknolojili sektörlerin üretim ve ihracat içindeki payı artırılmalı, nispeten düşük teknolojili sektörlerde tasarım, markalaşma ve etkin pazarlama yoluyla katma değeri yüksek bir yapıya geçiş sağlanmalıdır.

AR-GE harcamaları, günümüz ekonomi dünyasının itici gücü ve ulusal rekabet ortamında önemli desteklerden biridir. Dünyada AR-GE harcamalarıyla ülkelerin gelişmişlik düzeyi arasında doğrudan bir ilişki vardır. Ülkemizde AR-GE harcamasının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki oranı 2019 yılında yüzde 1,06'yken 2020 yılında yüzde 1,09'a yükselmiştir. AR-GE ve yenilik ekosisteminin odağında yer alan özel sektörün AR-GE kapasitesinin, sağlanan destekler ve altyapı olanaklarıyla geliştirilmesine devam edilmektedir. Bu kapsamda, özel sektörün toplam AR-GE harcaması içindeki payı artarak 2019 yılında yüzde 64,2'yken 2020 yılında yüzde 64,8'e ulaşmıştır. Benzer şekilde, özel sektördeki AR-GE personeli istihdamında da önemli bir artış yaşanmıştır. Toplam tam zaman eş değer AR-GE personeli istihdamı içinde özel sektörün payı 2019 yılında yüzde 62,9'ken 2020 yılında yüzde 65,3'e yükselmiştir. Özel sektör tarafından 2020 yılında gerçekleştirilen 35,6 milyar liralık AR-GE harcamasının yüzde 55,9'u AR-GE merkezlerinde gerçekleştirilmiştir. AR-GE merkezlerinde faaliyet yürüten girişimler, çalışan sayılarına göre incelendiğinde bu merkezlerde yapılan AR-GE harcamasının yüzde 85,2'sinin 250 ve üzeri çalışanı olan girişimler tarafından yapıldığı görülmektedir. Söz konusu merkezlerin nitelikli, araştırmacı insan gücü kapasitesiyle AR-GE ve yenilik çıktılarının artırılması büyük önem taşımaktadır. AR-GE ve yenilik ekosisteminin odağında yer alan özel sektörün AR-GE kapasitesinin sağlanan destekler ve altyapı imkânlarıyla daha da geliştirilmesine devam edilmelidir. AR-GE ve yenilik destekleriyle özel sektör harcamalarında yaşanan artışa rağmen, yükseköğretim kurumları ve araştırma altyapılarından özel sektöre bilgi ve teknoloji transferi ile girişimcilik ve ticarileştirme faaliyetleri yeterli düzeyde değildir. Bu desteklerin etkinliğinin artırılması ve ilgili taraflardaki farkındalık ve kapasitenin geliştirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; göz açıp kapayıncaya kadar zaman, mekân, insan ilişkileri değişime uğramaktadır. 4.0, 5.0 derken endüstri devrimleri adeta sıraya girmiştir. 4'üncü Sanayi Devrimi alanında, ülkemiz politikalarına katkı sağlayacak çalışmaların yapılacağı ve öncü projelerin hayata geçirileceği 4'üncü Sanayi Devrimi Merkezi, Dünya Ekonomik Forumu ve Metal Sanayicileri Sendikasıyla birlikte faaliyetlerine başlamıştır. Bu merkezde söz konusu politikalara katkı sağlayacak çalışmalarla insan kaynakları için insan merkezli yapay zekâ, yapay zekânın sorumlu kullanımı gibi dijital dönüşümde öncü projeler hayata geçirilecektir.

KOSGEB tarafından uygulanan program çerçevesinde imalat sanayi özelinde büyük veri, nesnelerin interneti, endüstriyel robot teknolojileri, akıllı sensör teknolojileri, yapay zekâyâ dayalı siber fiziksel akıllı fabrika sistem ve bileşenleri, siber güvenlik, akıllı ve esnek otomasyon sistemleri ve sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik olmak üzere 8 akıllı dijital teknoloji konusu 2021 yılı proje teklif çağrısının kapsamına dâhil edilmiştir. Çağrı kapsamında 2021 yılında toplam 281 proje için 116 milyon liralık destek onaylanmıştır. 2021-2025 Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi'nin hazırlanıp uygulamaya konulmuş olmasını ve yapay zekâ alanında ülkemizi 20 ekonomi arasına taşıma hedefini çok önemli bir gelişme olarak görüyoruz.

Sanayide dijital dönüşüme yönelik özel bir teşvik programının hayata geçirilmesinin gerekli olduğunu düşünüyoruz. İş ve yatırım ortamını etkileyen bürokratik süreçlerin basitleştirilmesi, mevzuat düzenlemelerinin etkinliği ve öngörülebilirliğin artırılması ve yatırım süreçlerini etkileyen maliyetlerin azaltılması büyük önem arz etmektedir. İş ortamının iyileştirilmesi konusunda reform niteliğinde çeşitli düzenlemeler hayata geçirilmiş ve bu alanda büyük ilerleme kaydedilmiştir. Dünya Bankası tarafından hazırlanan iş yapma kolaylığı raporlarına göre Türkiye iki yılda 25 sıra atlayarak genel sıralamada 2019 yılında 190 ülke arasında 33'üncü sıraya kadar yükselmiştir. Ülkemizin daha üst sıralara taşınması için eylem planı uygulanmasına devam edilmelidir. Bu bağlamda yatırım engelleri tümüyle ortadan kaldırılmalı veya en aza indirilmelidir.

Türk sanayisinin gelişiminde organize sanayi bölgeleri kritik önem taşımaktadır. Organize sanayi bölgeleri genel olarak yeni yatırımların yapılması, istihdam sağlanması, bölgesel kalkınma gibi ekonomik unsurların yanı sıra planlı sanayileşme ve kentleşme ve çevre politikaları bakımından da etkili bir politika uygulama aracı olmuştur. 81 ilde üretimin ve ihracatın kaynağı hâline gelen ve doğrudan istihdam sağlayan organize sanayi bölgeleri Türk sanayisinin gururu hâline gelmiştir. Dünyaya örnek gösterilen OSB'lerimizin bu kazanımlarının korunması ve geliştirilmesi Türk sanayisinin geleceği için gerçekten çok önemlidir. Hem OSB'lerimizin hizmet kapasitesini artıracak hem de OSB sanayicilerimizin rekabet güçlerini daha yukarıya taşıyacak çalışmalar devam ettirilmelidir. Yine yeni nitelikli endüstri bölgeleri oluşturulmalı, mevcut bölgelerin ise etkin kullanımı sağlanmalı, yatırımcıyı cezbedecek şekilde altyapıları tamamlanmalıdır. Ana ve yan sanayi entegrasyonu güçlendirilerek tasarım ve üretimde yurt içi katkı artırılmalı, markalar geliştirilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada bilgiye ulaşma kolaylaşırken yaratıcılık ve bilgiyi kullanma becerisi ön plana çıkmaktadır. Bugün toplumların üstünlükleri bilim ve teknoloji alanında vardıkları düzeylerle ölçülmektedir. Ülkemizde bilimsel düşüncenin hayat bulacağı ve itibar göreceği bir iklim oluşturulması, öğrenci ve öğretilere sorgulayıcı ve araştırmacı bir kimlik kazandırılması, araştırmacı insan gücü kapasitesinin artırılması konusunda yapılan çalışmalar etkin bir şekilde devam ettirilmelidir.

Ülkemizin 21'inci yüzyılda dünyada stratejik ve ekonomik ağırlığının artarak daha etkin bir güç hâline gelebilmesi bakımından Türk Cumhuriyetleriyle olan yakın tarihî ve kültürel bağlarımız en büyük avantajlarımızdan birisini oluşturmaktadır. Bu çerçevede Türkiye'nin Türk Cumhuriyetleriyle ekonomik, sosyal ve kültürel ilişki ve iş birliklerinin yanında özellikle bilimsel ve teknolojik iş birliklerinin geliştirilmesine azami gayret gösterilmelidir.

Ekonomide uzun dönemde istikrarlı bir büyümenin sağlanması, sanayide üretim, ihracat ve istihdamın artırılması bakımından özel sektör yatırımlarının desteklenmesi önem arz etmektedir. "Yatırım Teşvik Sistemi" olarak adlandırdığımız 2012 yılında uygulamaya konulan karar kapsamında öngörülen destekler esas itibarıyla teşvik sisteminin ana omurgasını oluşturmaktadır. Yapılan son düzenlemeyle de İlçe Bazlı Teşvik Sistemi uygulamaya konulmuştur. İlçe bazlı yeni sistemi destekliyoruz ancak ilçeler arasındaki bazı eşitsizlik ve çelişkilerin mutlaka giderilmesi gerekmektedir. Esasen, ilçelerin SEG-2017 araştırmasına göre buldukları kademeye göre ilgili bölgesel teşviklerden yararlandırılması daha adaletli olacaktır, ayrıca gelişme potansiyeli yüksek olan ilçelerin bu durumu mutlaka dikkate alınmalıdır. Diğer yandan teşvik verilecek sektör ve projelerde seçici olunmalı, iller bazında sektör seçiminde ilin farklılığını ve rekabet üstünlüğünü yansıtan sektörler dikkate alınmalıdır. Bu arada teşvik ve destek programlarının etkinliğinin değerlendirilmesi konusundaki çalışmalarımızdan dolayı sizleri tebrik ediyorum.

İmalat ve ihracat odağı niteliğindeki şehirlerin orta yüksek teknoloji ürünlerde değer zincirlerinin daha üst aşamalarına çıkması ve küresel değer zincirleriyle bütünleşmesi için kurumsallaşma, pazarlama, yenilik ve ulaşım altyapılarını desteklemek ve bu şehirlerde yaşam kalitesini yükselterek nitelikli iş gücü istihdamını artırmak üzere tasarlanan Üreten Şehirler Programı'nı da çok önemli görüyoruz. Yine, ülke tarihinde daha dengeli bir yerleşme düzeni sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi için nispeten geri kalmış ve göç veren bölgelerde bölgesel çekim merkezi niteliğini haiz şehirlerin katma değeri yüksek üretim, ihracat, istihdam, verimlilik, teknoloji ve yenilikçilik kapasitelerinin artırılması amacıyla uygulanan Cazibe Merkezleri Destekleme Programı'nı da destekliyoruz.

Bölgesel kalkınma politikaları ve bu kapsamda yürütülen projeler bölgesel ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması açısından büyük önem taşımaktadır. Kalkınma ajansları, bölgelerindeki kamu kurumlarına, mahallî idarelere, üniversitelere, sivil toplum kuruluşlarına ve özel sektöre mali ve teknik destek sağlamaktadır. Kalkınma ajansları tarafından sonuç odaklı program uygulanmasına devam edilmeli, yönetim danışmanlığı alanında destek programları tasarlanarak uygulamaya konulmalıdır. KOP, DAP, DOKAP ve GAP Bölge Kalkınma İdareleri geçici süreli olarak kurulmasına karşın projeler tamamlanamadığından görev süreleri sürekli uzatılmaktadır. Bölge kalkınma idarelerinin personel sıkıntısı bulunmaktadır, ayrıca özlük hakları yetersizdir, bu kapsamda düzenlemelere ihtiyaç vardır. Şunu da ifade edeyim Sayın Bakanım: Kendi seçim bölgemde faaliyet gösteren KOP Bölge Kalkınma İdaresi ve MEVKA gerçekten o ellerindeki kıt kaynaklarla çok büyük işlere imza atıyor, yakından da takip ediyorum, bu projeler uygulamaya devam edilmeli.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile bakanlık ve kurumlarımızın 2022 yılı bütçelerinin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kalaycı, çok teşekkür ediyorum, vakti verimli kullandığınız için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi de AK PARTİ Grubundan Sayın Cemal Öztürk Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarım, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın değerli çalışanları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Garı, Bakanı meşgul etme orada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garı Bey, Sayın Bakanı meşgul etmeyelim, dinlesin.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – “Hediye edeceğim” dedi, aldım ben de.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Anca maketleri getirebilirler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ve 2020 yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi’ni görüşüyoruz. AK PARTİ Grubu adına söz aldım, hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanımız çok nefis bir sunum yaptı, kendisine teşekkür ediyorum. Genç olması... 40 sayfayı böyle bir içim su gibi akıcı bir şekilde ifade etti. Muhalefet sıralarında bulunan arkadaşlar da... (AK PARTİ sıralarından “Nal topladı!” sesi) Ben o ifadeyi kullanmayayım ama ağızları açık izlediler hakikaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O kadar açık izledik ki...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yani takdir etmeniz gerekir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Türkiye uçuyor (!)

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Takdir etmeniz gerekir, bunu ifade ediyorum. Bakın, hayretten ağzınız açık kaldı, o kadarını söyleyeyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O kadar açık kaldı ki kapatamıyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Bakanım, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı benim için de çok önemli çünkü üniversiteyi kazanıp Ankara'ya geldiğimde, 1977 yılında işe ihtiyacım vardı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına başvurduğum ve orada işe girdim. Üniversiteyi bitirdikten sonra, yaklaşık bir buçuk yıl da uzman olarak Bakanlığınızda çalıştım. Dolayısıyla, ben Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının eski bir mensubuyum ve sizin çalışmalarınızdan kendi payıma, grubum adına da hakikaten gurur duyuyorum.

Değerli Bakanım, bu sunum kitapçığımdan hareket edeceğim. Ben bir şeyler hazırladım, yazdım ama böyle kitabi anlamda, kayıtlara bağlı kaldığımda konuşma insicamım da bozuluyor. Dolayısıyla, buradan atıfta bulunarak... Zor günler geçirdiğimiz, özellikle 2020 yılından itibaren dünyanın zor günler geçirdiği bir dönemde -tabii ki ülkemizin bu salgından etkilenmemesi mümkün değildi ama- başta Sayın Cumhurbaşkanımızın dirayetli yönetimi, sizin ve bakanlarımızın çalışkanlığı sayesinde, iş verenlerimizin üretimi ve Türk insanının gayreti sayesinde bu salgın dönemini en az hasarla atlattık, inşallah atlatacağız da.

Türkiye hızla kalkınmasına devam ediyor. 2020'de, bütün dünyanın ortalama yüzde 3,1 küçüldüğü bir dönemde bile Türkiye yüzde 1,8 gibi bir büyümeyle bu dönemi en az hasarla atlattı. Bu bakımdan, başta sizi ve Hükümetimizi de kutluyor, teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Sunumunuzda gayet güzel rakamlar var; mesela, bu senenin ikinci çeyreğinde yüzde 21,7 gibi bir büyüme takdire şayan. Bütün dünya bunu hayretle ve biraz da kıskançlıkla izliyor ama maalesef Türkiye'de şöyle bir alışkanlık da var: Bazı muhalefet grupları nedense "Bu Hükümet tökezlese de biz de bundan istifade etsek." diye kenarda bekliyor. Âdeta -tabirimi hoş görün- "Komşumun evi yansa da yumurtamı pişirsem." diye bekliyorlar ama boşuna bekliyorsunuz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Böyle bir ifade doğru değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cemal Ağabey, yok öyle bir şey.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu, AK PARTİ hükümetlerinin 20'nci bütçesi ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin de 4'üncü bütçesi. Milletimiz AK PARTİ'ye ve Sayın Cumhurbaşkanımıza desteğini sürdürüyor. Sizler bizimle yarışacaksınız üretimde, çalışmada, gayrette yarışın; böyle kuru iftiralarda ya da yok saymada yarışmayın. Nitekim biraz önce orada bir arkadaşımız mesela şöyle bir ifade kullandı -sanıyorum Fethi Açıknel Bey, kendisi burada yok- dedi ki: "Bu TUA bütçesi 6 milyon dolar."

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Fethi Bey burada.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Burada mı?

Ondan sonra "Global firmalar Türkiye'ye gelmiyor." dedi. Ya, arkadaşlar, global firmaların Türkiye'ye gelmemesi için elinizden gelen, gelmeyen bütün gayretleri gösteriyorsunuz ama buna rağmen Türkiye'ye geliyorlar çünkü Türkiye yatırım yapılabilir bir ülke özelliğini devam ettiriyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sizin yanlış politikalarınızdan dolayı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibe müdahale etmeyelim. Çok fazla müdahale oldu, rica ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Türkiye, potansiyeli çok yüksek olan bir ülke.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Orası doğru.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Türk sanayisi ekim ayı sonu itibarıyla hızla 215 milyar dolar ihracata ulaşmış. Bunlar, olağanüstü bir dönemde bile büyük bir başarıdır; lütfen bunları görün, görmemezlik etmeyin.

Mesela, bu uzay çalışmalarlarıyla ilgili -konuyu hafife alıyorsunuz ama- bana arkadaşlarım da not ilettiler; Milli Uzay Programı 1'inci faz çalışmaları kapsamında, Ay misyonu uzaya Türk uzay insanı gönderme çalışmalarında kullanılmak üzere, 1 milyar 890 milyon liralık bütçe 2021 yılı Ekim ayında Cumhurbaşkanlığımıza teklif edilmiş ve onaylanmıştır. Bundan haberi yok arkadaşımızın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütçeye kaç para konulmuş?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Dolayısıyla, bunun karşılığı da 196 milyon dolar ediyor, anlayacağınız dilde konuşuyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütçeye kaç para konulmuş Cemal ağabey?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu bütçenin 270 milyon lirası da şu ana kadar tahsis edilmiş durumda yani -anlayacağınız dilde- 6 milyon değil, 29 milyon dolar bütçe şu anda Uzay Ajansımızın kullanımındadır?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütçede yok.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Belki bir finansman grubu vardır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, bütçede yok.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Allah Allah, belki farklı bir finansman...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 2021 bütçesinde, 2022'yi konuşuyoruz, ben 2021'e atıfta buldum.

Dolayısıyla Sayın Bakanımızın da sunumunda ifade ettiği gibi, OECD ülkeleri arasında 2021 yılının ilk altı ayında büyümede 2'nci olduk. Bu başarımızın arkasında muhakkak ki Türkiye'nin güçlü altyapısı ve güçlü sanayi altyapısı vardır, bu da Türkiye'nin büyük zenginliğidir.

Yine, pandemiye rağmen, Sayın Bakanın sunumunda da ifade ettiği gibi, imalat sektöründeki kayıtlı istihdam 675 bin kişi artmış ama sizler bunu görmüyorsunuz. Bunu görmeyerek sadece muhalefet yaptığınızı zanneden arkadaşlara konuşuyorum.

Bakın, aynı gemideyiz, Türkiye gemisindeyiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sen inanıyor musun bunlara?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibe müdahale etmeyelim, sırası gelince siz de fikirlerinizi ifade edersiniz, lütfen...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Türkiye'yi dışarıya... Bu olumsuz kara propagandalarla Türkiye'ye iyilik yaptığımızı zannetmeyelim. Türkiye'nin zenginleşmesi, Türkiye'nin güçlenmesi iktidarın da muhalefetin de, topyekûn 85 milyon insanın yararına. Dolayısıyla yapılan iyi işleri de takdir etmek, görmek muhalefetin bir görevidir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Stajyer öğrencileri de sayıyorsun herhâlde.

CAVİT ARI (Antalya) – Cemal Ağabey, çünkü konuşmanızdan çok uzaklaştınız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, çünkü konuşmam biraz havayı yatıştırılmıştı ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Muhalefet her gün çünkü gibi konuşmanızı bekliyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam o zaman.

Sayın Bakanımızın sunumunda bakın, değişik, yeni bir şey var: 2023'e kadar, ülkemizde değeri milyar doları aşan 10 tane şirket çıkarmayı hedeflediklerini daha önceki konuşmalarında, geçen yılki sunumlarında ifade etmişlerdi. 2023'e kadar daha iki yıl olmasına rağmen, şu anda maşallah sizin sunumuzda gördük, 5 tane firmamız yani 5 "unicorn"umuz dünya çapında, değeri 1 milyarı aşmış

durumda ki bunların da isimlerini ben gururla saymak istiyorum, kayıtlara geçsin çünkü bunlar Türkiye'nin değerleridir: Peak Games, Dream, Getir, Trendyol ve Hepsiburada adlı 5 firmamız -inşallah 10'u aşacağız 2023'e kadar, Sayın Bakanımızın hedefi- bunlar Türkiye'nin zenginlikleridir.

Bakın, ben uzun yıllar sanayide görev almış bir kardeşinizim. Özellikle, otomotiv sanayisinde Türkiye hakikaten Avrupa'nın 5'inci büyük otomotiv üreticisi ülkesidir. İnşallah, biz bu konuda daha üst sıralara geleceğiz ki... Sunumunda Sayın Bakanım ifade etti, Türkiye'nin otomobili, hararetle bekliyoruz bunu ve hızla devam ediyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Araba kaç lira?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Maliyet artı kâr unsuruna göre yapılacak. Elbette ki rakip firmalarla boy ölçüşecek kalitede, fiyatta olacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, ikili konuşmayalım lütfen, rica ediyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yani hiç olmamasındansa 1 bile olması...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdiden bunu karalamaya çalışıyorsunuz. Bakın, bu, Türkiye'nin gururudur, Türkiye'nin otomobilidir. Buna cesaret edemeyen... Uzun yıllar montaj sanayisiyle Türkiye'de götürüldü ama... Başta Cumhurbaşkanımızın dirayeti sayesinde ve o 5 babayığının bu işe soyunmaları sayesinde ama her şeyden önce de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın organizatörlüğünde yürütülüyor, bu, Türkiye'nin gururu olacak inşallah.

Onun için, değerli arkadaşlar, sizden isteğim, bunun karşısında değil, yanında durmanızdır. Bunlar, Türkiye'nin gururu. Şu ana kadar 2,5 milyar liralık yatırım yapılmış, tamamlanmış, yıl sonu itibarıyla da 3,5 milyarlık yatırım yapılmış olacak. Bu para arkadaşlar, tabirimi hoş görün, otomobil, otomobil hem de elektrikli otomobil, öyle teneke değil, Türkiye'nin otomobili; görün bunları.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bu nerede, bu nerede?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kaçınız bineceksiniz, kaç vekil binecek?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hedeflediğimiz şekilde de ilk araç inşallah 2022'nin sonunda bitecek. Dolayısıyla özellikle de elektrikli olması ve batarya sanayisinde Türkiye'nin teknolojiye yatırım yapması kayda değer ve övünebileceğimiz bir durumdur. Yıllardan beri, biliyorsunuz, 5'inci otomobil üretimi üssü olan Türkiye kendi markasını üretilmedi. Ha, kısık sesler oldu, ben buna girecek değilim, özellikle Devrim otomobilinin başına geleni hepimiz biliyoruz. Bunlar Türkiye'de sabote edildi ama dirayetli bir Hükümet, dirayetli bir Cumhurbaşkanı ve gerçekten işin heveslisi bir Sanayi Bakanı, genç bir Sanayi ve Teknoloji Bakanı olduğu için de bunu başaracağız. Otomotiv sanayisinden gelmiş bir kardeşiniz olarak ben buna inanıyorum. İnşallah, hep birlikte göreceğiz ve birlikte bu yerli TOGG otomobilimize bineceğiz.

Sayın Bakanım, müteşebbislere sunduğunuz hizmetlerin hız ve kalitesini artırdığınızı ifade ettiniz ki burada Küresel İnovasyon Endeksi'nde bu yıl 10 basamak yükselmemizi, 10 basamak birden yükselerek cumhuriyet tarihimizin en yüksek seviyesine ulaşmamızı da kayda değer buluyorum. Yine, beşerî sermaye ve araştırmada, yaratıcı çıktılarda, kurumlarda, altyapıda, piyasa gelişmişliğinde, firma gelişmişliğinde, bilgi ve teknoloji çıktılarında hep yükseldik. Bu, sizin ve ekibinizin başarısıdır. Ben özellikle yine, tekrar teşekkürlerimi sunuyorum.

İlçe bazlı teşvik sistemlerine geçmemiz kayda değer, proje bazlı teşvik sistemimiz kayda değer yine. Elektrikli araç, hibrit motor, batarya, millî muharip uçak, insansız hava aracı, güneş paneli hücresi ve petrokimya gibi kritik alanlarda 38 yatırım için proje bazlı destek kararı yayınlanması, bu da çok önemli. Sayın muhalefet, bunları niye görmüyorsunuz? Hep tenkit ediyorsunuz, bu yapılanları da görün, biraz takdir edin lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz de ne çok takdir meraklısı oldunuz(!)

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - En önemlilerinden biri de geçen ay Adana’da temeli atılan polipropilen üretecek 1,7 milyar dolarlık devasa bir yatırım ki Türkiye’nin özellikle cari açık verdiğimiz, yıllık 2 milyar 300 milyon dolarlık ithalatımız olan bu polipropilen ham maddesinin yerli olarak üretilmesi ve ithal ikamesi açısından da çok önemli... Bu konuda da inşallah bu yatırımın kısa sürede hayata geçmesini bekliyoruz.

AR-GE ve yenilik... Değerli arkadaşlar, AK PARTİ hükümetleri zamanına kadar AR-GE’nin adı vardı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sizden önce AR-GE falan yoktu, sizden sonra başladı(!)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, böyle bir usulümüz yok, rica ediyorum, sıranız geldiğinde fikirlerinizi söylersiniz. Lütfen hatibi dinleyelim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Nitekim, yıllık gayrisafi millî hasıladan AR-GE’ye ayrılan pay yüzde yarımdaydı, yüzde yarım; binde 51’di ama bu oran 2020 itibarıyla yüzde 1,09’a çıktı. Bu da hükümetlerimizin AR-GE ve yenilik kapasitesini geliştirmeye verdiği önemi bize gösteriyor. AR-GE merkezleri, tasarım merkezleri, teknoloji geliştirme merkezleri, bölgeleri ve bunlara ayrılan kaynaklar... Sadece Hükümetimiz değil, özel sektörümüzde de büyük bir zihniyet değişikliği oldu. Bu zihniyet değişikliğinin temelinde de hükümetlerimizin AR-GE’ye, teknolojiye, inovasyona, yeniliğe bakış açısı yatmaktadır. “Marifet iltifata tabidir.” diye bir atasözümüz var, bu bizim atasözümüz. Özel sektörümüzü bu konuda teşvik etti sayın hükümetlerimiz.

Sanayide dijital dönüşüm... Bakın, arkadaşlarım, Türkiye artık TEKNOFEST’ler yapıyor, TEKNOFEST’ler; hepimizin gururu. Türk sanayisi, üretilen ürünlerimiz, özellikle savunma sanayisinde yapılan yatırımlar hepimizin gururu. Ben bunları tek tek sayacak değilim ama patent sayısındaki başvurular, üniversitelerimizin AR-GE’ye, inovasyona, patentlere; bilim adamlarımızın, sanayicilerimizin yaptığı yatırımlar, buluşlar; işte, o “Marifet iltifata tabidir.” sözünden mülhemle iltifat görüyor ki bu insanlarımız bu tür gelişmeleri yapıyorlar.

Değerli arkadaşlar, işte biraz önce bahsettim uzayla ilgili... Ben, sürem de az olduğu için biraz kısa geçeceğim. Cesur girişimcilerimizden bahsetti Bakanımız. Türk sanayicisi, Türk girişimcisi artık böyle geçmişte olduğu gibi... Hani bizim gençliğimizde ne vardı? En büyük ihracatımız -ben de fındık bölgesi milletvekiliyim- fındık, incir, kuru üzüm, pamuk; bunlardı. Şimdi, onlar değil; bakın, ihracat kalemlerimizin ilk 10’una baktığımızda sanayi ürünleri, teknoloji ürünleri, efendim, otomotiv, çelik, tekstil... Bakın, bunların hepsi sanayi ürünüdür; bunlar Türk sanayicisinin, Türk girişimcisinin başarısıdır. Ama bu başarının arkasında yatan temel unsuru anlatıyorum ben size; bu da Hükümetimizin olaya yaklaşımıdır, hükümetlerin olaya bakışıdır, anlayış değişmiştir. Bizim müteşebbisimiz, bizim girişimcimiz her zaman arkasında devletini görmektedir. Bu nedir? Bir anlayış değişikliği söz konusu burada. Cesur girişimcilerimiz... İşte, teknoparklar, kuluçka merkezleri, TEKMER gibi altyapılara, yenilikçi iş fikirlerine Hükümetin desteği...

Temel bilimlerden teknolojiye, AR-GE'den üretime nitelikli insan kaynağımızı geliştirdik. Artık meslek liselerimiz tercih edilir hâle geldi. Bakın, dün Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini görüştüğümüzde Sayın Bakan çok güzel bir ifadeye bulundu. Türkiye, 1999 ile 2011 yılı arasında meslek liseleri konusunda gerçekten büyük bir travma yaşamıştır. O dönem, sırf imam hatiplilerin önu kesilsin diye meslek liselerine katsayı engeli getirilmiştir. Ama bunun sonucunda en büyük darbe nereye vurmuştur? Sanayiye vurmuştur. Bu politika sanayideki ara elemanın, sanayideki yetişmiş insanın önünü kesmiştir. Ve bu da AK PARTİ'nin, AK PARTİ hükümetlerinin sayesinde alınan tedbirlerle, inşallah, yeniden yükselişe geçmiştir. Ben bu konuda da, özellikle nitelikli insan kaynağımızın geliştirilmesine verdiği destek bakımından da Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızı tekrar tebrik ediyorum.

Değerli arkadaşlar, değerli Bakanım; tabii, OSB'ler çok önemli. Bu 327 organize sanayi bölgesi Türkiye'nin en büyük altyapısı, kazanımı durumunda. Giresun'da da 2 tane organize sanayi bölgemiz var. Ben, zatialinize çok teşekkür ediyorum. Özellikle birinci organize sanayimizin bazı problemleri vardı, onun çözümünde çok yardımcı oldunuz, hâlen olmaya da devam ediyorsunuz. DOKAP Başkanımıza da teşekkür ediyorum, hakikaten o konuda teknik anlamda yardımda bulunuyor. Ancak, üçüncü organize sanayinin kurulması için de Giresun'da bir müteşebbis heyeti oluşturuluyor, Giresun Milletvekili olarak bu konuda da yine desteğinizi bekliyorum. Tabii, OSB'lere verilen krediler...

Ayrıca, devam ediyorum, bu konuda KOSGEB... KOSGEB, Türkiye'nin can damarı, başına da eski bir milletvekili arkadaşımız, değerli dostumuz geldi. İnşallah, destek mekanizmalarını çalıştırarak imalat sanayisindeki dijitalleşme, finansman destek programı, Teknoyatırım, stratejik ürün programları desteğimiz gibi desteklerle, faizsiz kredi desteği, soğuk zincir finansman programı, frigorifik kasa destekleri gibi KOSGEB destekleriyle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur; iki dakika ek süre veriyorum, tamamlarsanız...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

TÜBİTAK... Evet, TÜBİTAK'ın yani Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun çalışmalarını da takdirle ve sevinçle takip ediyoruz. TÜBİTAK enstitüleri aracılığıyla, stratejik önemi haiz AR-GE ve yenilik projelerinin hayata geçirilmesi son derece önemli. Türkiye'nin ilk millî hava füzeleri olan Gökdoğan, Bozdoğan, yine, sıvı yakıtlı RAMJET Projeleri ve böyle adını saymadığım daha birçok projenin, Robot Göz gibi projelerin TÜBİTAK tarafından desteklenmesi, özellikle üniversitelerimizle iş birliği yapılarak, araştırma geliştirmeye ve bilimsel çalışmalara destek verilmesi son derece kayda değer. Biraz önce bahsettiğim Millî Uzay Programı'mızın hazırlanması, hızla büyüyen AR-GE ekosistemimizle beraber fikrî mülkiyetin tırmanışa geçmesi, Türkiye Bilimler Akademisiyle bilim diplomasisini etkin şekilde kullanmanız, bütün bunlar... Türk Standardları Enstitüsü -çünkü standartlar çok önemli, uluslararası standartlar- TURQUALITY, Türk markalarının yurt dışında kabul görmesi ve her geçen gün yükselmesi...

Özellikle, kendi çevre ülkelerimizde, Orta Doğu'da, Balkanlarda, Kafkaslarda Türk markaları aranan ürünler arkadaşlar. Ben çok sık seyahat eden bir arkadaşınızım, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Türk Grubu Başkanı olduğum için hemen hemen 13 tane ülkeye -bu pandemi dolayısıyla biraz ara versek de- ayda bir iki seyahati olan bir insanım. Her gittiğimiz yerde Türk markaları kabul görüyor. Şimdi pazarlık ediyorsunuz mağazada ama "Turkish made" diyor adam yani "Türk yapımı" diyor. Biz pahalı dediğimizde "Türk ürünü, onun için kaliteli." diyor. Özellikle, ev eşyalarında Standardlarımız yükselmiş, Türk Standardları Enstitüsünün de uluslararası alanda güvenilirliğinin olması son derece önemli.

Ben sürem yetmediği için sözlerime burada son veriyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın bütçesinin ülkemize, milletimize, Bakanlığımıza hayırlı, uğurlu, bereketli olmasını diliyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Usulle ilgili Sayın Kuşoğlu'nun bir talebi var.

Buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde Plan ve Bütçe Komisyonunun anayasal bir komisyon olmadığına ve Hükümetin icraatlarını herkesin eleştirmek durumunda olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; şimdi, eski sistemde Plan ve Bütçe Komisyonu tek anayasal komisyondur ve 40 kişiden oluşuyordu biliyorsunuz. 40 kişinin 25'i iktidar milletvekillerinden oluşuyordu ve iktidara Komisyon destek olmak durumundaydı. Yalnız yeni sistemde güçler ayrılığı var. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde iktidar Mecliste yok, burada 30 kişilik bir Komisyon var artık, anayasal komisyon değil. Hepimiz yürütmenin kesin hesabı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yine anayasal. Anayasal ama sayılar değişti, Anayasa'da...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Anayasal değil, Anayasa'da yok artık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bütçe Komisyonu var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada Hükümetin icraatlarını hepimiz eleştirmek durumundayız, hepimiz. Yani artık iktidar yok, Mecliste iktidar yok, bunun farkında olmamız lazım. Yani bu şekilde bir tartışma usulü ya da Komisyonu sürdürme usulü olursa bu sistemin başarısızlığı da gelir. Hep beraber 2020'yle ilgili icraatlarını, ödemelerini, ödeneklerini, eksikliğini fazlasını söylemek, "2022'yle ilgili olarak şunları da ilave olarak yapın." demek durumundayız. Yani sağ olsun Sayın Bakanım ve diğer bakanlar "staff"larıyla, ekipleriyle buraya geliyorlar, burada bu eleştirileri yapamazsak biz hakkını verememiş oluruz, Hükümeti sadece alkışlamakla yanlış yapmış oluruz diye düşünüyorum, bu sistemin gereğini yerine getirmemiş oluruz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi baktım ben, Anayasa'da Bütçe Komisyonu olarak geçiyor, "görüşülür" diyor ama sayı vermiyor Anayasa'da, o İç Tüzük'e bırakılıyor ama Anayasa'da ismen geçen bir Komisyonuz, onu ifade etmek isterim.

Diğer hususta da, yeni sistemin... Bir kültür dediğiniz gibi, bu zamanla daha da gelişecek herhâlde. Bu taraftan bazı tenkitler olabileceği gibi, bana göre sağ taraftan da bazı takdirler olacak muhtemelen. Dolayısıyla, farklı bir kültürün gelişmesini zaman içinde herhâlde göreceğiz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

- a) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (Devam)
- b) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)
- c) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)
- ç) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)
- d) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)
- e) Kalkınma Ajansları Denetim Raporları (Devam)
- f) Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (Devam)
- g) Türk Standardları Enstitüsü (Devam)
- ğ) Türk Patent ve Marka Kurumu (Devam)
- h) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (Devam)
- ı) Türkiye Bilimler Akademisi (Devam)
- i) Türkiye Uzay Ajansı (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi üyelerimizden söz talebi yok.

Salonu da biraz hafifletmemiz bakımından uygun görürseniz misafir gelen bazı arkadaşlarımıza söz verelim, sonra yemek arasına gitmiş oluruz, yola çıkacak olanlar da var.

Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Müzeyyen Şevkin, buyurun lütfen.

Sayın Şevkin, süreniz beş dakikadır.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle bütçenin ülkemize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum ama ne yazık ki son yıllarda oluşan tüm bütçelerde vatandaşa dair, halkın huzur ve refahına dair ibarelere ne yazık ki rastlayamıyoruz.

Türkiye ekonomisi 2014'ten bu yana patinaj yapıyor. Dolar cinsinden fert başına gelir son yedi yıldır üst üste geriliyor. Cumhuriyet tarihimizde böyle bir dönem hiç yok, ilk kez böyle bir dönemi yaşıyoruz. 2013 sonunda 12.582 dolar olan kişi başına düşen millî gelir 2020 sonunda 8.597 dolara kadar düştü. "Orta gelir tuzağından nasıl çıkacağız?" diye düşünürken maalesef düşük gelir tuzağına düştük. İlk 10'a girmeyi hedeflerken 20'nin altına, gerilere düştük, gri listeye girdik. Bütün bunlar tesadüf mü? Elbette değil. Tarihimizde dolar cinsinden millî gelirin üst üste dört yıl gerilediği iki dönem var; biri 1944 ile 1947 arası, diğeri de 2017 ile 2020 arası. İlki malum, İkinci Dünya Savaşı'ndan çıkmış bir ülke ve hemen ardından gelen dönem. Peki, ikincisi ne? İkincisi de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi. Dolayısıyla, bu sistemin yürümediği rakamsal verilerle ortada.

İlk dokuz ayda imalat sanayimizin yaptığı ihracatın sadece yüzde 3'ü yüksek teknoloji ürünü. Dünyanın hamallığına talip bir ticaret sistemimiz var ve bunun da bizim refahımıza katkısı yok. İthal ettiğimiz ürünlerin fiyatı ihraç ettiklerimizden çok daha fazla artmış, böylece ticaret refahın dışarı transferi olarak algılanmaya başlanmış. Türkiye, yükte ağır, pahada hafif ürünler üretip satarak dünyayla nasıl rekabet edecek, dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri nasıl olacak?

Evet, değerli milletvekilleri, tabii, pek çok güzellmeler yapıldı, Sayın Bakan güzel şeyler aktarmaya çalıştı. AR-GE'de yatırımlar yaptığınızı söylediniz Sayın Bakan ama bunda ne kadar tarafsız davranıyorsunuz? Gerçekten bu verilen teşviklerde, kredilerde tarafsızlık gözetiliyor mu? Bunu çok merak ediyorum.

Bir de TÜBİTAK görseli gerçekten çok dikkatimi çekti ve büyük handikapla karşılıyorum. Yani şu TÜBİTAK'ta savaş araçlarının olmasını, simgesel olarak insanlık yararına ürünler veya semboller olması yerine, şu savaş araçlarının burada sembol olarak kullanılmasını çok büyük handikapla karşıladığımı buradan ifade etmek isterim. Lütfen arkadaşlar, sayfaya bakarsanız. 27'nci sayfada TÜBİTAK'ın savaş araçları göstergesi yani bu hakikaten ilginç bir ironi.

Evet, müsilaj oluşumunda AR-GE'yle ilgili bir sunum yaptınız Sayın Bakan. Sorun şu: Tabii, müsilaj belki bir etken ama onun dışında başka başka belki doğal afetlerle karşılaşacağız. Buradaki artıma tesisleri ve bu tür doğal afetlerin oluşmadan önlenmesine dair yıllardır bangır bangır çevre örgütleri ve tüm etki eden bileşimler buna dikkati çekerken müsilaj oluştuktan sonra hem Çevre ve Şehircilik Bakanlığının hem de sizin Bakanlığınızın buna ilişkin yatırımlar yapması da on dokuz yıllık iktidarınızın bazı şeylere ne kadar geç tepki verdiğinin önemli bir göstergesi bence.

Yine, Türkiye deprem platformundan bahsettiniz. Evet, önemli bir şey elbette ama Çevre ve Şehircilik Bakanlığı depremi ayrı çalışıyor, İçişleri Bakanlığı AFAD bünyesinde ayrı çalışıyor, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ayrı çalışıyor, siz de bir platform oluşturmuşsunuz. Yani ülkenin bu kadar deprenselliğinin olduğu, geçen yıl 200 canımızı çeşitli doğal afetler nedeniyle yitirdiğimiz bir ortamda, sel afeti, yangın afeti benzeri tüm doğal afetler dururken, bu ülkede acilen bir afet bakanlığı kurulmasının öncelenmesi gerekirken gerçekten bu kadar olaydan sonra bir deprem platformunun kurulması olumlu belki ama tek bir çatı altında toplanması USGS gibi, Fransa ve İngiltere de olduğu gibi tek çatıda, tek açıklamanın yapıldığı ve tüm bilimsel verilerin bir tabanda, bir veri tabanında toplandığı çalışmanın yapılmasına burada bir kez daha vurgu yapmak isterim.

Evet, birçok OSGB aktif fay hatları üzerinde; mesela, Osmaniye OSGB bunlardan biri. Buna ilişkin, afet tehlike risklerine ilişkin ne tür tedbirler aldınız? Sinop Ayancık dere yatağında -ve yok oldu bu OSGB- bununla ilgili ne yaptınız? Herhangi bir çalışma yaptınız mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Müzeyyen Hanım, süreniz tamamlanmıştır.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi 2 arkadaşımıza daha söz verip sonra yemek arası vereceğim. Önce Tahsin Tarhan, sonra Ömer Fethi Gürer.

Tahsin Bey, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın bürokratlar, değerli Komisyon üyeleri ve kıymetli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2023 hedeflerinize göre dünyadaki 10 büyük ekonomi arasına girecektik, 17'nci sıradan 22'nci sıraya düştük. “İhracatta yüksek teknolojlili ürünlerin payını yüzde 20'ye çıkaracağız.” dediniz ancak yüzde 2,7 yüksek teknolojlili ürün ihraç edebildik. Cari açığı kapatıp hatta cari fazla verecektik, cari açığımız 27,8 milyar dolar oldu. “İşsizliği yüzde 5'e indireceğiz.” dediniz, işsizliği yüzde 12,1'e çıkardınız. Otomotiv sektörü 5 milyon araç üretip ihraç edecekti, sadece 1 milyon 100 bin araç üretildi. İthal girdiye bağımlı bir sanayi anlayışıyla dünyayla rekabet şansımızı hiç ettiniz ve mühendislerimiz, teknik kadrolarımız iş bulamıyor, sanayicinin işçi ihtiyacını karşılayan bir eğitim sistemi yok, meslek liseleri yetersiz, teknik liseler iş garantili eğitim hakkı sunmuyor, ne eğitimde ne istihdamda olan onlarca gencimiz var. Bilim de teknoloji de Bakanlığınıza bağlı. Ülkede milyonlarca üniversite mezunu işsiz. Her binanın altına yüksekokul açtınız, üniversiteleri merdiven altına dönüştürdünüz, piyasada karşılığı

olmayan bölümlere onlarca kontenjan açtınız. Eğitim politikaları yüzünden birçok gencimiz diplomalı işsiz konumunda, bununla ilgili Bakanlık olarak hiçbir şey yapmıyorsunuz. İktidarınız gençlerimizi görmezden geliyor.

“Ekim itibarıyla OSB sayısı 327’ye ulaştı.” diyorsunuz ancak doluluk oranına baktığımız zaman yüzde 30’larda bulunan OSB’ler var. Bir de kafayı takmışsınız OSB’lere Sayın Bakanım; “OSB’ler ticarethane değildir.” diyorsunuz, “OSB’lerin kasasında 500 milyon olur mu?” diyorsunuz. 500’ü bırak, 700 milyon para olan OSB de var. Onun için, OSB’leri tehdit etmeyi bırakın. Asıl sorgulamanız gereken, parası olmayan OSB’ler. “Neden paranız yok, nereye harcadınız?” Sizin asıl göreviniz bu. OSB’ler paraları ne yapmışlar? Yatırım iznini verdiniz mi? Bir OSB’nin başka bir bölgede OSB kurma yetkisi var mı? Yok. Nereye harcasın OSB? OSB yenilenebilir enerjiye yatırım yapabiliyor mu? Yok. Bu yetkiyi vermiyorsunuz, sonra OSB’lerin kasasındaki paraya göz dikiyorsunuz, OSB’leri kamulaştırmaya kalkıyorsunuz. Sayın Bakanım, dinleyin.

“Afet başışı” adı altında -dünya tarihinde, Türkiye tarihinde görülmemiş- bugün, iktidar, Bakanlık vergi koyabilir ama “bağış” adı altında iş adamını tehdit edemez. OSB’lere genelge gönderiyorsunuz, “Kasadaki paradan bağış yapın.” diyorsunuz. Bağış yapmadıkları için yeni bir kanun taslağı hazırlayıp OSB’leri tehdit ediyorsunuz. Ben de size soruyorum: OSBÜK’ün verdiği çek, 206 milyon 500 bin lira para toplandı, bu parayı nereye harcadınız? Kamuoyuna açıklayın. Sayın Bakan, Türkiye’deki OSB’lerin düzenini bozmayın. Türkiye’deki OSB’ler bizim gururumuzdur. Türk lirası her geçen gün daha fazla eridiği için enerjiye ödediğimiz fatura kabarıyor, navlun fiyatları 5 kat arttı, ana metal sanayisinde üretim fiyatları yüzde 73 arttı. Sanayi, maliyetlerin yükü altında ezilirken Bakanlığınız bu konuda hiçbir şey yapmıyor. Siz “Dünyanın en ucuz doğal gazını kullanıyoruz.” derken daha iki gün önce yüzde 48 zam yapıyorsunuz. Son bir yılda 9.867 işletme kapandı.

Sayın Bakanım, yıllarca milleti “Yerli otomobil yapacağız.” diye oyalayıp batmış SAAB’ın hurda platformuna harcadığınız 47 milyonun hesabını her zaman soruyorum, vermiyorsunuz. Bu 47 milyonun hesabını ne zaman vereceksiniz? 47 milyon euro, bunu kaldırdınız, ortada yok. Ben size öneriyorum, bu aracı bir müzeye koyun, en azından gelecekteki nesiller sizin iktidarınızdaki başarıyı görsün. Her seçimde bunu kullandınız “Yerli otomobil geliyor.” diye, şimdi de inşaat yapıyorsunuz, ortaya bir inşaat yapıyorsunuz “Yerli otomobil yapacağız.” Fabrikada, o inşaatın içerisinde yerli otomobil yapılmaz. Yerli otomobil teknolojiyle yapılır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Tarhan, süreniz dolmuştur.

Sayın Arı size kendi süresinden beş dakika fedakârlık yapıyor. Beş dakika ilave edelim, Sayın Arı’nın süresine sayacağız.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, “Uçan araba üretiminde dünya lideri olacağız.” diyorsunuz. On senedir karada giden aracı piyasaya sürmediniz, uçan arabayı nasıl yapacaksınız? Millî otomobil diyorsunuz, ortada millî otomobil yok; millî tank diyorsunuz, Tank Paleti satıyorsunuz. Nasıl millîlik bu? Sayın Bakanım, geldiğiniz günden beri yerli, millî ne varsa sattınız. Yandaş şirketlere verdiğiniz projelerle, Hazine garantisizle vatandaşımızın geleceğini çaldınız. Bakanlığımız... “2023’te kendi uzay aracımızı Ay’a göndereceğiz.” demiştiniz. Bütçeye baktığımız zaman, tüm kurumlar için uzay ve havacılık 2022 yılı ödeneği yüzde 54 düşüşle 673 milyona düşürülmüştür. Türkiye Uzay Ajansının bütçesi ise sadece 61 milyon arkadaşlar. 61 milyon lirayla nasıl uzaya gidirsiniz? 2023’te uzaya gitmek için 61 milyon lira bütçe yeterli olamaz. NASA, zamanında 200 milyar dolar bütçe ayırmıştı. Bu bütçeyle tam olarak nereye gitmeyi planlıyorsunuz ben bilemiyorum.

Sayın Bakan, geçen yıl temsil ve tanıtma giderleri için 146 milyon lira harcama yapmışsınız, bu yıl ise 1 milyar(***) liradan fazla ödenek talep ediyorsunuz. Sayın Bakan, sormak istiyorum: Geçen yıl sadece 146 milyon lira harcama yapılmasına rağmen neden 1 milyar(***) liranın üstünde ödenek talep etmekteyiz? Temsil ve tanıtım giderleri için bu derece bir artış gerçekten gerekli midir, bunu açıklayın? Sayıştay raporlarına baktığımız zaman Bakanlık tarafından verilen desteklerin etki analizi yapılmıyor, verdiğiniz kredileri takip dahi etmiyorsunuz. Bakanlığın 2021 yılında tahakkuk edip de tahsilatı yapılmayan gelirleri ne kadardır? Bakanın bu konuyu aydınlatması gerekiyor.

Bir diğer konu ise Sanayileşme İcra Komitesi. Bu kadar bakanlık ve kuruluş varken neden kuruldu? Komiteyle aynı işi yapacak bakanlık birimleriniz, politika kurullarınız dururken bu Komiteyi kuran Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 4'üncü maddesiyle şirket ortaklık paylarına ne gibi sınırlamalar getirmeyi hedefliyorsunuz? Bu Komite Rekabet Kanunu'na yeni eklenen ve Anayasa'ya açıkça aykırı olan yapısal tedbirler kapsamında şirket birleşmeleri ve paylarına müdahale edecek midir? Komite, Varlık Fonundaki paylara müdahale edecek mi? Bazı şirketlerin devlet bünyesine alınmasına karışacak mı? Bu sorularımıza cevap bekliyoruz.

Bu yıl Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesi geçen yıla göre yüzde 24 artış göstererek 14 milyar lira olmuştur, sanayi bütçesi hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben teşekkür ediyorum.

Dört dakika civarında kullanmış oldunuz.

Şimdi, öğle arasından önceki son konuşmacımız Sayın Ömer Fethi Gürer.

Sayın Gürer, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2015 yılında milli ve yerli uçağımızın yapılacağı açıklanmıştı. Yerli ve milli uçakla ilgili bugün sunumunuzda bir ifade yer almıyor. Bu proje ne aşamada? Yerli ve milli uçaklarımız hangi tarihte göklerde olacak? Bunu şunun için önemsiyorum: Türkiye Uzay Ajansı 2018 yılında kuruldu, olumlu bir gelişme. Hedef, uzaya bağımsız erişim olarak açıklandı. Ay'a da 2023 yılında sert iniş yapmak için çalışmalara başlandığı duyuruldu. Şaşıla bir sunumla uzaya gidişimiz gündem oldu. Bugün içinde bulunduğumuz ekonomik krizle, her gün arka arkaya gelen zamlarla vatandaş, Ay'a gitmeyi beklerken yaya gidecek, hatta atlı arabayla ya da öküzle tarla sürmeye dönecek duruma düşürüldü ama yine de böyle bir girişim önemli. Ben, bu konuda Türkiye Uzay Ajansının faaliyet raporunu aldım, inceledim: 2018 yılında oluşturulan kurumun bir sunucusu var, 58 masaüstü bilgisayar kasası, 39 dizüstü bilgisayarı, 10 yazıcısı, 80 telefonu ile 657'ye göre 43 kadrolu, 7 geçici, 6 sürekli, toplam 56 kişiyle faaliyette olduğu raporunda yer alıyor. Kurumsal yapılanma sürecinin hâlen tamamlanmadığı ifade ediliyor. İhtiyaç duyulan alanlarda nitelikli personel temininde güçlük yaşandığı kurumca da ifade ediliyor. İlgili kurumun personel yönetmeliğinin dahi henüz yayınlanmadığı ifade ediliyor. Uzay faaliyetlerine yönelik yasal düzenleme boşluklarının giderilmediği, kurumun müstakil bir yerleşkeye sahip olmadığı, çalışma koşullarının ve ofis ortamlarının iyileştirme sürecinin tamamlanmadığı kurum faaliyet raporunda yer almış. Dünyada bulunan muadil kurumlarla yarışır veya çalışır duruma gelebilmesi için personel özlük haklarının iyileştirilmesi, bütçenin artırılması, teknik ve teknolojik güçlendirme sağlanmasının beklediği kurumun faaliyet raporunda yer buluyor. Kurumun durumu bu hedeflerle yani Ay'a gitme

*** Bu ifadeye ilişkin düzeltme bu toplantı tutanağının ...'nci sayfasında yer almaktadır

**** Bu ifadeye ilişkin düzeltme bu toplantı tutanağının ...'nci sayfasında yer almaktadır

hedefiyle örtüşecek bir altyapının hâlihazırda oluşturulmadığını gösteriyor. Uçaktan sonra Ay'a gitmek de dilek, temenni olarak mı planlandı, gündem yaratmak, algı oluşturmak için mi bu konu öne alındı? Değilse, bu faaliyet raporunda da yer bulan kurumun mevcut durumu, bütçesi ve yapacağı çalışmalarla ilgili ifadeler anlatılanlarla örtüşüyor; bunun da açıklanması gerekiyor.

Sayın Bakan, 2018 yılının Nisan ayında Niğde Bor Karma Organize Sanayi Bölgesinde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in katılımıyla bir tören yapıldı, Türkiye genelinde 19 firmanın yer aldığı... Süper teşvikten faydalanacağı açıklanan bir firmaya güneş enerji paneli üretim tesisi için destek verildi ve altı ay içinde faaliyete geçeceği de ifade edildi. İlk etapta 1.500 kişi, yıllar içinde 5 bin kişiye istihdam sağlanacağı belirtilen bu tesisin temel atmasından bu yana üç yıl geçti, hâlâ temel olarak duruyor. Buranın süresinin daha olduğu verilmiş olan yanıtta yer almasına rağmen, ne zaman yatırımın başlayacağı ya da durumunun ne olduğu -devre dışı mı kaldı- açıklanması gerekiyor. Bizim edindiğimiz bilgilere göre, bu yatırımdan vazgeçildiği söyleniyor. Öyle olunca seçim öncesi bir Bakanın gelip temel attığı böylesi önemli bir yatırım neden yapılmıyor?

Ayrıca 2015 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla ilan edilen Niğde Bor Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi yenilenebilir enerji kaynak alanıyla ilgili 2018 yılında Resmî Gazete'de yayımlanan kararlar da yapılacağı ifade edilmişti, hâlâ bu alanda da hiçbir çalışma yok, verilen tüm yanıtlarda bu konuda yapılacak çalışmalar ifade edilmesine rağmen aradan geçen sürede ne yazık ki bir gelişme olmadı.

Genel olarak, sanayinin ülkemizin içinde bulunduğu koşullarda yaşadığı sorunlar ve sıkıntıları da son cümle olarak ifade etmek gerekirse, Sanayi ve Ticaret Odasının Başkanı dahi artık durumdan şikâyetçi hâle geldi, bölgemizde organize sanayiyle ilgili yatırımlarda sağlanan desteklerin artırılmasının da ihtiyaç olduğunu belirtiyorum. Ayrıca Niğde'nin en önemli fabrikalarından birinin de bu dönemde kapanmış olmasından duyduğum üzüntüyü de ifade ederek sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, saat 13.45'te devam etmek üzere birleşime ara veriyorum.

Aşağıda yemek hazırlığımız vardır, herkesi yemeğe davet ediyorum.

Kapanma Saati: 13.07

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 13.55****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 9’uncu Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Müzakerelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

HDP Grubundan Sayın Celadet Gaydalı’nın söz talebi vardır.

Sayın Gaydalı, süreniz beş dakikadır, buyurun lütfen.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanın sunumunu dikkatle izledim. Sunumu bir Bakanın değil de Bakanlık saymanının yaptığı izlenimine kapıldım; inşallahlarla maşallahlarla dolu. Ben gençlik yıllarımda Körfez ülkelerinde projelerde çalıştığım için Arapların “inşallah, maşallah” a nasıl davrandığını çok iyi biliyorum. Bir talimata “inşallah, maşallah” dedikleri zaman o, ya yapılmayacak veya ipe un serilecek anlamına gelir ve Sayın Bakan da bir defasında “İnşallah, bizim gençlerimiz uçan arabayı yapacak.” demişti. Ben bir Teknoloji Bakanına, “inşallah”ı, “maşallah”ı ne kadar az kullanırsanız o kadar iyi olur diyorum.

Bir sürü hamasi laflar ve rakamların havada uçtuğu, kavramların hiçbir anlamının olmadığı klasik söylemlerden başka bir anlam bulamadım. Bunu şu şekilde özetleyebilirim: Şimdi, birincisi, dendi ki: “Şu kadar adet teşvik belgesi verdik.” Ya, otobüs bileti keser gibi belge dağıttıysanız bunun anlamı ne? Hâlbuki “Şu kadar teşvik verildi, bunun şu kadar adedi realize oldu ve şu kadar dolar yarar sağlandı.” deseydiniz bir anlam ifade ederdi. Hani bir de diyorsunuz ya “Nereden nereye.” E, peki son yirmi yılda küresel piyasaya kaç marka çıkardınız? Bunu merak ediyorum.

Bir de dijital yeşil dönüşümden bahsettiniz. Reel yeşil dönüşümü beceremeyen bir zihniyet ancak dijital ortamda bunu hayal eder. “Falan işe ulaşım işini kolaylaştırıyoruz.” Peki, buna ne yaptınız? Yürüyerek gidene yürüyen merdiven mi kurdunuz, asansör mü? Bunun da içi boş bir kavram.

Hele bir kavramınız: “AR-GE altın çağını yaşıyor.” Teknolojik bilimsel alanda hangi buluşlar gerçekleştirildi? Yoksa AR-GE kuruluşlarının başından aşağı altın mı yağdırdınız? Bu da bir anlam ifade etmiyor.

“Yeşil Kuşak Projesi’nde önemli bir rol üstleniyoruz.” dediniz. Rolünüzü hakkıyla oynayacak mısınız, yoksa rol mü yapacaksınız? Bunu da merak ediyorum.

“Küresel marka olma yolunda çalışıyoruz, çalışmaya devam ediyoruz.” dediniz. Peki, bu yolun uzunluğu ne ve bu yolda biz neredeyiz; başında mı, ortasında mı, gövdesinde mi, neresindeyiz, kaçınıcı kilometresindeyiz?

“Başarı grafiğimiz yükseliyor.” dediniz. Bu ne anlam ifade eder? Grafikte yüzde 10’dan yüzde 11’e veya 12’ye çıkmak da yükselmeyi ifade eder, yüzde 50’den 70’e, 90’a çıkmak da yükselmeyi ifade eder. Bu da anlamsız bir ifade. “Hızımızı artırdık.” E, peki, 15 kilometreden 20 kilometre hıza çıkmak da hız artırmaktır, 150 kilometreden 200’e çıkmak da bir hızdır. Bu da maalesef, içi boş bir kavram.

İfadelerinizi genellikle “yapacağız, edeceğiz, çalışıyoruz” gibi “cak, cek”li ifadelerle sundunuz. Somut olarak verdiğiniz tek örnek Malatyalı öğrencinin başarısı; bunun haricinde ben somut hiçbir şey göremedim, kusura bakmayın.

“Temel attık.” diyorsunuz. E, tamam. Zamanında bunları da çok gördük; temel atıldı, temel olduğu yerde kaldı. Keşke “Şu tarihte temel attık, şu tarihte üretime geçtik, şu kadar da ihracat yaptık, para kazandık.” gibi bir kavram kullansaydınız.

Bir de ilk defa iki standart yaratıldı diye övünüyor. Sayın Bakanım, Türk Standartları Enstitüsü (TSE) diye bir kurum var, zaten bunun görevi standartlar yaratmak ve geliştirmektir; bunda da övünülecek bir şey ben maalesef göremiyorum.

Bir de ben şunu söyleyeyim: “Soru cevaplarınız için internet portalinden havale etme...” Biz yazılı bir soru sorduğumuz an internet portalinden bir düğmeye basıp bunun çıktısını alıp bize göndermeniz de kolay bir iştir. Bugünkü teknolojiye bundan da imtina edilirse “Yani sen git portalde ara.” demek biraz saygısızlık oluyor. Keşke sizin bürokratlarımız bir düğmeye basarak bunu printerden alıp bize cevap olarak gönderebilsen. Biz bunu anlamlı olarak soruyoruz yoksa portale girip aklıma kadar bilgi toplamak niyetimiz değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan Sayın Tacettin Bayır’a söz vereceğim.

Sayın Bayır, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

TACETTİN BAYIR (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, az önce Komisyon üyesi AKP’li arkadaşımız Uzay Ajansı ile ilgili birtakım rakamlar telaffuz ettiler. Ben de altı yıldır aynı Komisyon’da çalışan biri olarak, özellikle Sayın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay Bey’in bütçe sunuş konuşmasına göre o rakamları ele almak istiyorum izninizle. 2022 Millî Uzay Programı’nı adım adım hayata geçiren bir bütçe olacağını ifade etti. Tabii, bundan çok memnun oluruz böyle olursa, bu bizi çok mutlu eder ama gerçekler hiç öyle görünmüyor rakamlara bakılınca.

2021’de Türkiye Uzay Ajansı’na 37 milyon TL uzay ve havacılık ödeneği ayrıldı, yıl ortasına gelindiğinde ise bu paradan sadece 2 milyon 735 bin TL harcama yapıldı. Aslında âdeta saraya inat gibi tasarruf edilmiş sanki; güzel bir şey, tasarruf etmek de güzel bir şey. Peki, uzaya çıkmak için 2022 bütçesinde Türkiye Uzay Ajansı’na ayrılan kaynak sadece 61 milyon 293 bin lira. Bunun zaten 17,3 milyon lirasını personel ve SGK giderleri olarak düştüğümüzde elinizde kalır 44 milyon lira para. Sayın Başkan, bu parayla bozdur bozdur harca, ister Ay’a çık, istersen Erzurum’da Palandöken’e. NASA 200 milyar para ayırıyorken biz bunu 40 milyon lira parayla nasıl başaracağız? 2023’te Ajansa ancak 67 milyon lira, 2024’te ancak 72 milyon lira verecekler. İddia ediyorum o tarihte, o tarihler geldiğinde, iki yıl sonra bu paralarla ancak Meclisin kapısındaki Mercedes’lerden bir tanesini alırsınız, uzaya falan çıkamazsınız yani. Biraz gerçekçi olmak lazım, burada samimi olmak lazım. Ben halkı kandırdığımızı düşünüyorum, daha doğrusu buna alet edildiğimizi düşünüyorum bu Komisyon’da. Yani uzay konusunda da otomobil konusunda da hayal satıyoruz. Kusura bakmayın, hiç inandırıcı değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

HDP Grubundan Sayın Ömer Öcalan.

Süreniz beş dakikadır.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın heyeti selamlıyorum.

Malumunuz, Urfa, tarım, turizm ve diğer alanlarda değerler üretmektedir. Maalesef, hak ettiği yeri bulamadığını her fırsatta dile getiriyoruz. Pamuk ve fıstığın yüzde 50'sine yakını, kırmızı mercimek ile nohudun ise yüzde 36'sı Urfa'da üretilirken hububat üretiminde ise Ankara ve Konya'dan sonra Urfa'mız 3'üncü sıradadır yani arpa ve buğday üretiminde yüzde 10 ile 15 arasında üretim yapılmaktadır. Ancak bütün bu üretimin Urfa'ya ciddi bir katkısı yoktur. Neden? Çünkü pamuğun yüzde 50'si Urfa'da yetiştiriliyor ama katma değer üretiminde çırçır fabrikasının ötesine gidilememiştir. Dokuma halı fabrikası yok. Yine, mercimek ile nohudun yüzde 36'sı yetiştiriliyor ama Urfa'da paketleme fabrikası dahi bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde yaklaşık 73 milyon fıstık ağacının 30 milyonu Urfa'da bulunmakta ancak bu kadar fıstığın üretildiği kentte fıstık borsası, fıstık işletme fabrikaları maalesef yok; buradaki üretici Antep'e gitmek zorunda kalmaktadır. Paketlemesi, kavlatması, tuzlanması gibi işlemler Antep'te yapılıyor. Bu şekilde katma değer Urfa'da kalmamış oluyor. Urfa'nın mercimeği Mersin'de, fıstığı Antep'te, pamuğu ise Kayseri ve Antep'te işlenmektedir. Anlayacağınız Urfa, tarımsal üretimde ilk sıralarda ancak tarıma dayalı sanayi ise son sıralarda.

Değerli heyet, ifade ettiğim gibi, hububat üretiminde Ankara ve Konya'dan sonra Urfa 3'üncü sıradadır yani arpa ve buğday üretiminin yüzde 10 ile 15'i Urfa'da yapılmaktadır. Ancak bu tarımsal üretimin Urfa'nın çözümüne ve gelişimine ciddi bir katkı sağladığı yoktur çünkü yukarıda da ifade ettiğim gibi, Urfa'daki tarımsal üretimin katma değerine ilişkin tarım sanayisi yok denecek kadar azdır. Yani tarıma dayalı sanayi Urfa'da olmadığı için dünyanın en iyi makarna buğdayı Urfa'da yetişmesine rağmen bunu katma değere dönüştürecek bir makarna fabrikası dahi bulunmamaktadır. Urfa'da az sayıda yem fabrikası ve birkaç tane bulgur fabrikası dışında tarımsal üretimin işletildiği bir fabrika dahi yoktur. Dolayısıyla bu ürünlerin katma değeri Urfa'da kalmıyor. Bir ürün üretildiği yerde işlenmiyorsa bunun ciddi bir değeri, katkısı olmadığı gibi, işsizliğe ve insanların başka şehirlere göç etmesine de neden olur.

Değerli milletvekilleri, GAP'ın iyi planlanması ve emeğe dayalı tarımın makineleşmesiyle birlikte Urfa'nın yoksul insanları daha yoksullaştı, zenginleri daha da zenginleştirdi. Geçmişte daha çok emeğe dayalı tarımsal üretim yapıldığı için, Urfa da tarım işçiliğinden göç alıyordu ancak plansız bir şekilde tarımın makineleşmesiyle birlikte Urfalılar bir anda işsiz kaldılar ve çareyi başka illere mevsimlik göç ederek çalışmakta buldular. Örneğin, geçmişte Urfa'da pamuk elle toplanıyordu; Maraş, Antep, Kilis, Adıyaman, Malatya, Mardin gibi yerlerden işçilerin gelip çalışmasına olanak sağlıyordu; makineleşmeyle birlikte bu olanak ortadan kalktı; bu durum Urfa'nın tam tersine dışarıya işçi vermesine neden oldu.

Ziraat Mühendisleri Odası Urfa Şube Başkanı Abdullah Melik'in açıkladığına göre, Urfa'da her yıl 400 bin kişinin mevsimlik işçi olarak 40 kente gidip çalışmak zorunda kaldığı bir gerçekliktir çünkü Urfa'da tarıma dayalı sanayi olmadığı için çiftçinin artan maliyetleri ve plansız uygulanan GAP'la toprağını ekemeyen Urfalılar başka illere çalışmaya giderken yollarda hayatını kaybediyor. Özetle, plansız GAP makineleşmeyi, makineleşme de mevsimlik tarım işçiliğini beraberinde getirmiştir. Bu noktada, şehrin 14 vekilinin bir araya gelip rol oynaması gerekiyor. Urfalılar yılda 400 bin mevsimlik işçisini dışarı veriyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ömer Bey, süreniz doldu, son cümlelerinizi alalım.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Buna dönük tarımda katma değeri arttırsak Urfa tarımın merkezi hâline gelir. Bu noktada sizi de göreve davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederim.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Abdurrahman Başkan'a söz veriyorum.

Süreniz beş dakikadır Sayın Başkan.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) - Sayın Bakanım, değerli Komisyon Başkanım ve kıymetli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî teknoloji hamlesi kapsamında yapılan projeleri ve AR-GE çalışmalarını bir Komisyon üyesi olarak gururla takip ettiğimi belirterek sözlerime başlamak istiyorum. Bilişim ve ileri teknoloji sektörleri ile ekonomik etki düzeyi yüksek, her sektörde gelişime açık ve hızlandırma potansiyeline sahip tüm teknoloji alanlarında yerli ve millî üretim yetkinliklerinin artırılmasının ülkemiz adına son derece önemli ve gerekli olduğunu düşünmekteyim. Bununla ilgili olarak Bakanlığınızca yürütülen yerli ve millî aracımız TOGG hem de savunma sanayisinde yapılan gelişmelerle ne kadar övünsek azdır.

Hepimizin bildiği üzere içinde bulunduğumuz çağımız artık teknoloji, inovasyon ve dijital çağdır. Bu kapsamda dijital dönüşüm ekosisteminin gelişmesine katkıda bulunmak, destek ve teşvik programlarının uygulanması planlanırken bu planlamadan, bu destek teşvikten Antalya'mızın daha fazla pay almasını talep ediyoruz.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızca organize sanayi bölgeleri ve endüstri bölgelerinin planlanması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam ederken Antalya'mızın ülkemizdeki en önemli organize sanayi ve güneyde en büyük limanlardan birine sahip olduğunun göz önünde bulundurulacağına inanıyorum. Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünce yatırımların ve döviz kazandırıcı hizmetlerin ihracat ve ithalat politikaları hedefleri de gözetilerek desteklenmesi ve yönlendirilmesi konularında teşvik tedbirlerini hazırlarken Bakanlığınızca Antalya'mız özelinde yabancı sermayenin gelmesi ve yatırımlar noktasında bir planlamanız mevcut mudur?

Başarılı bir şekilde devam eden Antalya Serbest Bölge'mizin geliştirilmesi ve yabancı yatırımcıların bölgemizi tercih etmeleri adına, birlikte yapabileceğimiz projeler için düşünce ve destekleriniz neler olabilir?

Sayın Bakanım, 2009 yılında kurulan, Antalya, Burdur ve Isparta illerini de kapsayan Batı Akdeniz Kalkınma Ajansımız tarafından 2022 yılı içerisinde kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasında iş birliğini geliştirmek adına hangi adımların atılması hedeflenmektedir?

Sayın Bakanım, biliyorsunuz ki "Antalya" deyince hep turizm ve tarım ön plandaymış gibi gözükse de Antalya'nın aynı zamanda bir sanayi bölgesi olduğunu da belirtmek istiyorum. Yani 1 milyar 350 milyon dolarlık ihracatın 408 milyon doları yaş meyve sebze olurken 232 milyon 68 bin dolarla madencilik ve bunun yanında 209 milyon 306 bin dolarla mobilya, kâğıt ve orman ürünleri de yer almaktadır. Herkes Antalya'da 1'inci sırada turizmi ve tarımı beklerken, aynı zamanda, mensubu olduğum Organize Sanayi Bölgesi'ndeki bir üretici olarak da buraların daha etkin, daha başarılı yürütülmesi adına, hem Komisyon üyesi olarak hem de o bölgenin Milletvekili olarak yapılacak her türlü desteğe ben de yardımcı olacağımı belirtmek istiyorum. Bakanlığınızın Antalya'mıza ilgisinin... Diğer şehirlerimizde hep, sürekli Bakanımızı görüyoruz; oradaki yatırımcıları çok cesaretlendiren

güzel fotoğraflarınız, görüntüleriniz olmakta. Bu görüntüleri biz aynı zamanda Antalya’ımızda da... Antalya’mızın sanayisine olan yatırımların artırılmasını ve var olanların da daha iyileştirilmesine katkılarınızı bekliyor, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi de İYİ Parti Grubundan Sayın Ayhan Altıntaş’a söz vereceğim.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Sayın TÜBİTAK Başkanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bilimsel ve teknolojik gelişmeleri yıllar önce gören Türkiye Cumhuriyeti 1963 yılında TÜBİTAK’ı kurdu. 7 Temmuz 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5376 sayılı Kanun’la TÜBİTAK, Sanayi Bakanlığına bağlandı. İsmindeki “teknik” kelimesi teknolojik olarak değiştirildi; misyonuna, teknoloji geliştirmek amacıyla, sanayi destekleri verilmesi ilave edildi; ayrıca, sosyal ve beşeri bilimler de Kurumun görev alanına dâhil edildi.

TÜBİTAK’ın yönetim şekli 2018 yılındaki Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yeniden değişti. Üst yönetim organı olan bilim kurulu yerine Yönetim Kurulu oluşturuldu, Başkan aynı zamanda Yönetim Kurulu Başkanı da oldu. İsmindeki “bilimsel” kelimesi küçük harflerle, “teknolojik” kelimesi de büyük harflerle yazıldı. Aslında bilim ve teknolojinin eşit şekilde değerlendirilmesi daha iyi olurdu; Değerli Başkanın geçmiş tecrübesiyle bu dengeyi gözetmesini bekliyoruz. Temel bilimler göz ardı edilerek elde edilen teknolojik gelişmeler sürdürülebilir olmuyor.

TÜBİTAK teknolojiye ağırlık verince bünyesindeki araştırma merkezleri çok büyüdü, bir kısmı özel sektörle haksız rekabete bile girdi; özellikle savunma sanayisinde yer alan özel sektör firmaları bundan etkilendiler. Amerika’da da Lawrence Livermore, Los Alamos gibi ulusal laboratuvarlar var ama onlar daha çok uzun vadeli, özel sektörün çok ilgi duymayacağı ya da nükleer enerji gibi devlet elinde olması gereken konularda araştırma yapıyorlar. TÜBİTAK’ın da siber savunma, kriptoloji gibi devletin elinde olması gereken konularda araştırma merkezleri olması normaldir ve hatta gereklidir ama kamu kaynaklarına sahip bir kurumun özel sektörün yapabileceği işlere girmesi serbest piyasa ve serbest rekabeti zedeler.

Bu merkezlerin bilimsel üretimleri, teknolojik başarıları da dikkatle takip edilmelidir; her üç veya beş yılda bir ,dışarıdan atanacak bilim heyetleriyle değerlendirilmelidir. Bu sayede, başarılı birimlerin daha ağırlık kazanması, başarısız bilimlerin de yeniden yapılandırılması mümkün olacaktır. Ayrıca, teknolojik gelişmelere göre yönlendirilme tavsiyeleri de alınabilir.

TÜBİTAK bütçesinin önemli bir kısmının üniversite ve özel sektördeki araştırmaların desteklenmesi amacıyla kullanılması esastır. Rivayet olunur ki yıllık Türkiye araştırma alanı bazı araştırma desteği iki yıl öncesine kadar 10 kilometrelik bir otoyol yapımı bütçesine eş değerd. Son iki yılda TÜBİTAK’ın araştırma desteğinin artırılması bu anlamda çok doğru olmuştur. Ayrıca, Avrupa Birliği Çerçeve Programlarından Horizon 2020 kapsamında 934 projeye 391 milyon euro destek almışız. Bu hibe, destek miktarının, tarihinde ilk kez, AB’ye ödediğimiz destek miktarını aşmış olması da çok önemli bir başarı; emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Geçtiğimiz hafta Türkiye'nin 94 milyar dolar bütçeli Horizon Avrupa Araştırma Programı'na dâhil olması da çok sevindirici bir haber; TÜBİTAK yönetimini bu gayretleri ve başarıları için tebrik ediyorum.

Değerli arkadaşlar, teknolojik gelişmeler hakkında söylemek istediğim bir husus var: Sanayi Bakanlığının Endüstri 4.0 konusunda inisiyatif alması gerekiyor. Endüstri 4.0 için 5G iletişim teknolojileri hemen hemen olmazsa olmaz teknolojilerdir. Dolayısıyla Bakanlığımızın da 5G teknolojilerine ilgi duyması, 5G teknolojilerini sadece Ulaştırma Bakanlığı konusu gibi görmemesi gerektiğini düşünüyorum. Takdir edersiniz ki ulusal bilim, teknoloji ve yenilik politikalarında doğru karar vermek, değerlendirme yapmak ve bunlarda sürekliliği sağlamak tek bir bakanlığın etki alanına bırakılmayacak kadar önemlidir. Bu nedenle, TÜBİTAK'ı tekrar bakanlıklararası konuma yükseltmek daha doğru olur diye düşünüyorum.

Dünya bilim ve teknolojide nereye gidiyor? Sürdürülebilir kalkınma için hangi teknolojilere önem vermek gerekir? Kalabalık şehirler, iklim değişikliği ve çevre kirliliğine karşı hangi acil süreçleri devreye sokmak gerekir? Bütün bu konular sadece bir bakanlığı değil, birçok bakanlığı yakından ilgilendiren konular. Bu konularda dünyadaki değişimin gerisinde kalma lüksümüz yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur, toparlarsanız...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Bitiriyorum.

Azalan ülke kaynaklarımızla toplumsal ve teknoloji temelli çözümler getirmenin yolunu bulmalıyız; burada en önemli görev TÜBİTAK'a düşüyor. TÜBİTAK bu sorunlara ülkenin nitelikli insan kaynaklarıyla en verimli çözümler bulmanın yollarını bulmalıdır; bu nedenle, önümüze bakmalı ve bilimi mürşit kabul ederek yol almalıyız diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Komisyon üyesi arkadaşlarımıza tekrar dönmek istiyorum.

İlk sözü sayın Mehmet Bekaroğlu'na veriyorum.

Sayın Bekaroğlu, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; biraz evvel Sayın Bakanın anlattığı Türkiye'yi niye biz görmüyoruz, bilemiyorum yani. Burada bir kitap var, sanki bir oyun yapılıyor da o anlatılıyor gibi. Yani böyle bir Türkiye yok. Bak, niye yok? Hemen söyleyeyim Sayın Bakanım: Şimdi, bütçe yapıp gönderdiniz ya buraya Sayın Varank, yani bu bütçenin daha üçte 1'i, dörtte 1'i görüşülmeden bu bütçe uçtu gitti. Böyle bir bütçe yapılamaz. Niye yapılamaz? Çünkü bütün rakamlar eridi gitti yani. Enflasyon rakamları 2,39 geldi bugün. Dolarda göstermiş olduğunuz hedef 2023 hedefinin de ötesine geçti, bugün tekrar 9,75'i gördü. Yani rakamlarınız... Enflasyon keza, sizin öngördüğünüz 16'lar falan şöyle dursun, 20'yi buldu.

Borçlarla ilgili rakamlar... Bak, Sanayi Bakanlığının şey yapıyor... Sanayi firmalarının borçlarıyla ilgili, batık borçlarla ilgili çok ciddi problemler var. Sadece enerji şirketlerinin 47 milyar dolar borcunu ne yapacağını düşünüp duruyorsunuz, kimse bir şey yapamadı. Yani böyle olmasa keşke ama durum bu. Yani gönderdiğiniz bütçe rakamları uçtu arkadaşlar, böyle ne büyüme rakamları ne enflasyon ne döviz, hiçbir şey tahmin edildiği gibi değil. Bırakın orta vadeli programı, iki ay evvelki uçtu, bütçeyle gelenlerin tamamı gitti.

Bakın, Sayın Bakan baştan sona ileri teknoloji den bahsetti, AR-GE’den bahsetti, bunlarla ilgili neler yaptıklarını söyledi, yerli ve millî, işte, uçaktan otomobile kadar neler yapacaklarını söyledi bize; güzel yani bunlar, bu temennilere Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup da katılmamak mümkün değil. Ama Değerli Bakanım, sadece sizinle ilgili olmayan bir problem var: Bu söylediklerinizin olabilmesi için böyle bir altyapı, böyle bir teknoloji, sanayi gelişimi altyapısı, böyle bir şey yok. Defalarca bu toplum maalesef ve maalesef bu imkânları harcadı ve en son sizin elinize düştü. 2008’lerde, 2010’larda, 2012’lerde dünyada likidite, dünya kadar para uçuştur, geldi; siz betona gömdünüz, siz de bunu harcadınız.

Bakın, biz demokrasi... Bakın, ilk cumhuriyetin kuruluş yıllarında Atatürk, arkadaşları, daha sonra gelenler yaptıklarını bağımsızlıkçı yaklaşımla; sanayi olmadan, gelişme olmadan, kalkınma olmadan bir şey olamayacağını öngörerek yaptılar. Ondan sonra biz, demokrasiyi, değerli arkadaşlarım, maalesef herkesi dâhil ediyorum buraya, yanlış anladık. Ne anladık bu yanlış anlamada? Bir öne geçme, kapma, ele geçirme yarışı olarak ele aldık demokrasiyi, maalesef böyle oldu. Yani bir birikim modeli olarak ele aldık ve 50’den başlayarak, maalesef, siyaset yapanlar, bir adım öne geçmek devlette toplanan imkânları bir yerlere dağıtmak, yani bir birikim modeli olarak gördüler sadece. O nedenle iktidar savaşları çok çetin geçti.

Bakın 50’li yıllardan başlayarak, NATO’ya girmemizle beraber, yıllarca, bu toplumda komünist kovalandı, bir süre sonra işte gerici kovalandı filan; şimdi, siz, bölücü, FETÖ’cü, işte CHP’li filan kovalıyorsunuz ve devleti ele geçirmekle meşgulünüz. Her tarafta liyakat falan bitti, liyakatin olmadığı bir yerde... Üniversitelerimizin durumu ortada, dün konuştuk; bilim merkezlerinin durumu ortada, konuştuk; bilim adamlarımızın durumu ortada, maalesef ve maalesef konuştuk: Böyle bir ortamda sanayi, teknoloji, AR-GE filan olmaz. Nitekim verdiğiniz rakamlar da bunu gösteriyor.

Değerli arkadaşlar, yani kafa takılmış bir şeye. Yanlış. Eğer biz bu piyasa düzeni içindeyse de teoriler yanlış. Hangi teoriler yanlış? Yani “Faiz düşünce enflasyonun da düşeceği.” Defalarca deneyerek gördük, yok böyle bir teori, çöktü, bunu kabul edin. Başka bir şey: “Dolar yükselsin, önemli değil; dolar yükselince ihracat artacak, ihracat artınca tekrar gelecek.” Ya öyle bir şey yok. Nereye geldiniz bunun sonucunda biliyor musunuz? Artan ihracatla övünüyorsunuz; 1 dolara, belki de 1 doların altında Avrupa’ya tişört satıyorsunuz, gelinen yer budur. Yani bizim işçimiz, garibanımız, emekçimiz sömürülüyor ve dışarıya katma değer aktarıyoruz; yapılan, gelinen nokta maalesef ve maalesef budur. Yani bu teoriden lütfen vazgeçiniz, buradan bir yere gidilmez.

Bakın, cumhuriyet, 60’lı yıllarda NETAŞ ve TELETAS diye 2 tane şirket kurdu, daha sonra Özalizmle beraber onları sattık. Teknoloji üretiyorlardı değerli arkadaşlarım, sonra geldiler dünya devletleri, bunları aldılar, aldılar ama hiçbir AR-GE’yi Türkiye’ye getirmediler çünkü başka yerlerde de yapıyorlardı. Şimdi bakın, böyle modelleriniz var mı yok mu? “TOGG” diyorsunuz şimdi “O şeyi yapacağız, otomobil yapacağız.” diyorsunuz. Yapın değerli arkadaşlarım, kimsenin buna bir şeyi yok ama kullanılan teknolojiyi siz benden iyi biliyorsunuz. Ne kullanıyorsunuz arkadaşlar? Şimdi açalım, bakalım burada, nedir, kimin şeyini kullanıyorsunuz, ne kadarı Türkiye’den geliyor burada, ne kadarı başka ülkelerden geliyor bir bakalım. Elektrikli motor Alman Bosch, batarya Çin, araç entegrasyonu Alman EDAG, şasi işlemleri İngiliz Myra, tasarım İtalyan Pininfarina. Nedir değerli arkadaşlarım burada millî olan? Bir tane marka. Yapın, buna da bir itirazımız yok ama millete dürüst bir şekilde anlatın. “Ya, biz böyle bir şey yapıyoruz, nitekim teknolojinin bir kısmı gelecek, biz de üreteceğiz.” filan, deyin. Yani büyük törenlerle böyle “İşte yaptık, ettik, uçtuk, gezdik.” filan. Ya, yok ya, oraya getirdiğin arabanın tasarımını bile orada, İtalya’da yaptırdın Sayın Varank ya, ayıptır ya, etmeyin yani

böyle birşey olmaz. Hani yaptığınız şeyin yanlış olduğunu söylemiyorum, sunuşunuza... Uçmuyoruz öyle, Türkiye filan uçmuyor. Sizin heyecanınızı çok takdir ediyorum, çok da seviyorum, yerinizde duramıyorsunuz, güzel ama böyle değil, bu millete yazıktır değerli arkadaşlarım, böyle olmaz, etmeyin.

Bakın AR-GE’de margede filan neredeyiz arkadaşlar? Yani “1,09’a çıktık diyorsunuz.” Güzel yani bunu kim eleştirebilir? Ama daha neredeyiz kardeşim? Yani geldiğimiz yer Şili’nin, Meksika’nın filan yanı. Kore nerede? 4,5 değerli arkadaşım, OECD ortalaması 2,5. Neredeyiz yani? Dolayısıyla İsrail’e filan bakın 4,9. O nedenle “AR-GE’de bir yere geldik...” Bu AR-GE’yle, bu gelinen yerle başka bir yere gidemeyiz değerli arkadaşlarım, maalesef yani üzülerek ifade ediyorum.

Bakın, siz sanayiyle ilgili dünya kadar teşvik verdiniz, büyük çoğunluğu da Plan Bütçe Komisyonunda geçti, iyi şeyler de var ama öyle işler yaptınız ki şu anda siz market zincirlerine 3 milyar para vererek pahalılığı filan önleyeceksiniz, 30 bin markete karşı bin market açarak önleyeceksiniz. Hayır, siz tarımı ihmal ettiniz, tarım arazilerini verdiniz arkadaşlar, çevreyi düşünmediniz, öyle bir şey yok, insanı düşünmediniz; her şeyi veriyorsunuz, kime veriyorsunuz, ne oluyor bunun sonucunda bir bakın.

Bakın, şimdi, büyümeyle ilgili, gelişmiş bir ülke olmak gerekir bu AR-GE margede bu söylediğiniz hedeflere ulaşabilmek için. Neye bakarak söylüyorsunuz? Sadece AR-GE harcamaları değil, çok ciddi bir şekilde gelişmişlikle ilgili kriterler vardı değerli arkadaşlarım. Bu kriterlerin neresindeyiz? Yani “Biz şu kadar harcama yaptık, şuralara kadar geldik.” demekle bir yere gidemiyorsunuz. “Dünyanın, Birleşmiş Milletlerin -vaktim yok- bu konuyla ilgili ortaya koymuş olduğu göstergelerde, gelişmişlikte, gelişmiş 21’inci ülke olduk, işte G20’lerin içinden çıktık.” Onları bırakın; 50, 55’inci sıralardayız, işin gerçeği budur. Bu gerçekleri kabul edelim ve buradan nasıl çıkacağımızı hep beraber konuşalım, edelim.

Çok önemli konular var, birkaç tane konu önemli olduğu için onları bırakıyorum, o birkaç konuyu şey yapacağım.

Bakın, bu alacakları filan söyledim. Türkiye’nin en önemli sanayisini ve teknolojisini geliştireceği alanlardan bir tanesi ilaç ve tıbbi cihaz şeyidir. Ya, bu üniversite hastanelerinin durumu nedir? Üniversite hastaneleri, geriye doğru giderek, tıbbi araç ve gereç firmalarını nasıl batırıyor? Bakın bu insanların 10 milyarlaraya yaklaşan alacağı var devletten. Bir kere pazarlık yaptınız, 2 kere pazarlık yaptınız, indirim aldınız, sizin Bakanlık yapmıyor belki başka bakanlıklar yapıyor ama size de geliyor netice itibarıyla, bunlar teknoloji üretiyorlar. Şimdi tekrar diyorsunuz ki: “Şu kadar daha indirim yapın, sileceğiz.” Ya onları sildiniz, peki üniversitelerimizin durumu ne olacak? Arkadaşlar üniversite hastanelerinin döner sermayeleri batmış durumda. Orada sadece hizmet vermiyoruz değerli arkadaşlarım, gelecekte bu ülkenin, bu milletin sağlığını şey yapacak doktorlar, hekimler yetiştiriyoruz, onlar yetişemeyecek duruma gelmiş. Ya, sizin KÖİ’lere vermiş olduğunuz, garantilere vermiş olduğunuz paralar bu kadar değil. Bakın, İstanbul Havaalanı’nın pandemi dolayısıyla 2 milyar 90 milyon euroluk kira alacağından vazgeçtiniz ya, bunun yarısını niye tıbbi cihaz alıcılarına, üreticilerine vermiyorsunuz? Bunları anlamak mümkün değil değerli arkadaşlarım. Ya, betonla görüyorsunuz çünkü her şeyi diyeceğim, kızacaksınız.

Ya, bu çimento ve demirde de çok önemli problemler var. Bakın, sizin beton işiniz de batıyor ha.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bekaroğlu süreniz doldu.

Birkaç cümleyle tamamlarsanız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Birkaç cümle...

Yüksek teknoloji ihracatımız da yüzde 2,8'e düştü yani ekim ayında yüzde 2,8'e düştü yüksek teknoloji ihracatımız. Yani sizin ekonomiyi bağlamış olduğunuz -şimdi vazgeçtiniz "savunma sanayisi" filan diyorsunuz ama- çimentoda neler oluyor? Kat kat artışlar var. Bu nedir? Aynı şey demirde de var, bunlarla ilgili tedbirleriniz var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum.

Şimdi bize şunu söylemeyin: "Dünyada problemler bunlar, o nedenle biz de..." Dünyada evet, fiyatlar şimdi arttı, doğru, bunlarla ilgili de tedbirinizin olması gerekirdi, bu da sizin göreviniz ama dünyada bunlar olmadan evvel de Türkiye ekonomisi çok farklı bir yerde değildi maalesef. Bir potansiyel daha var bu ülkenin elinde; sizden sonra gelecek hükümet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu cümle önemli, söyleyeyim.

Sizden sonra gelecek hükümet, umarım, bu demokrasiyi filan işte bir adım öne geçme, pay kapma, yandaşa verme yarışı, diğerlerini devletten uzaklaştırma yarışı olarak almaz. Siz bu sebepten dolayı bu milletin büyük bir ümidini yok ettiniz. Allah'a bunun hesabını nasıl vereceksiniz bilmiyorum ama umarım bundan sonraki hükümet yapmayacak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yaşar Kırkpınar, AK PARTİ Grubundan.

Buyurun lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, çok saygıdeğer milletvekillerimiz, çok değerli Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, kıymetli bürokratlarımız, basınımızın çok değerli mensupları, hazırun; ben de hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum

Sayın Bakanım, sunumunuzu çok dikkatle takip ettim, gerçekten bir Türk insan olarak çok büyük bir mutluluk duydum, geleceğe yönelik çok güzel şeyler ifade ettiniz. Geçen yıl vermiş olduğumuz sözlerin yüzde 90'ını yerine getirmiş olmanın, bugün burada bunu duymuş olmanın da bir mutluluğunu yaşıyoruz.

Yine, 3 Kasım 2002'de iktidara gelişimizin 20'nci yılını hep birlikte yaşıyoruz. Özellikle Sayın Cumhurbaşkanımız "Bundan sonra Türkiye'de hiçbir şey eskisi gibi olmayacak." demişti. Gerçekten tarımdan sanayiye, sağlıktan iç ve dış politikaya bütün alanlarda Türkiye'ye çok büyük devrimler yaşattık. İnşallah 2023 hedefleri doğrultusunda da bunları yaşamaya ve yaşatmaya devam edeceğiz diyor, tekrar bir kere daha saygıyla selamlıyorum herkesi.

Yine, sabahleyin, konuşmacılardan bir kısmı, özellikle sizin yapmış olduğunuz o konuşmalarla gurur duymak yerine, üniversite önünde arabanın üzerine çıkarak zıplayan, öğrenci olmadığı kesin olan ama ne olduğu bilinmeyenlerin sözcülüğünü yaptı; onun yerine, keşke, TEKNOFEST'te "drone" uçuran gençlerimizden bahsetselerdi. Yine, ortalığı yakıp yıkan, zarar veren Gezi kafalı güruhun burada şubesi olacaklarına, keşke, kırk beş gün içerisinde solunum cihazını üreterek hem ihraç eden hem de ülke insanının faydasına sunan teknolojilerden bahsedilmiş olsalardı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Batıyor o firmalar, gerçekten batıyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yine, Türkiye’ye ulti­matom verme hadsizliğinde bulunan o diplomat­lara methiyeler düz­mek yerine, İHA’dan, SİHA’dan ve benzeri savunma teknolojilerimizden bahsetmiş olsalar­dı. Bahsetmesinler ama biz, TOGG’u banttan indirmeye, yerli uçağımızı yapmaya, batarya üretmeye... Ve Türkiye’yi cumhuriyetinin 100’üncü yılında inşa­llah, daha da ileri noktalara götürme duygusu ve düşüncesi içerisinde olacağız. Tabii, bunları söyleyerek ben polemige girmek istemiyorum, aslında bunların hepsi gerçek, onlarca gerçek var.

Türkiye Cumhuriyeti’nin 100’üncü kuruluş yıl dönümüne yaklaşırken, ülkemizin her yönden bağımsızlığını pekiştirecek, toplumsal refahını artıracak adımları atmak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın en önemli önceliği olmuştur. Bakanlığımızın bu amaç doğrultusunda, sanayi ve teknoloji alanlarında elde edilecek başarılarının ne kadar hayati olduğunu bugün bir kere daha görmüş olduk. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde ülkemiz her alanda büyük bir değişim ve dönüşüm süreci yaşadı. Son on dokuz yılda bölgemizdeki tehditlere, açık meydan okuma ve saldırılara karşı birliğimizi, dirliğimizi, siyasi ve ekonomik istikrarımızı korumak için büyük mücadeleler verdik, vermeye devam ediyoruz. Milletimizin onayıyla devreye giren Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte iş yapma süreçlerinin kolaylaştığı, sonuç almanın hızlandığı yeni bir dönemde, diğer tüm bakanlıklarımız gibi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız da ülkemizin ilerlemesi için gerekli bütün çalışmaları yerine getiriyor. Güçlü sanayi altyapımız, firmalarımızın üretim esnekliği, nitelikli insan kaynağımız ve yenilikçiliği teşvik eden AR-GE ekosistemimiz sayesinde önemli başarı­lara bugün imza atıyoruz. Türkiye’yi bir üst lige çıkarma, dünyanın en gelişmiş ekonomileri arasına sokma girişimlerimizin devam ettiği bu dönemde de yeni başarı hikayesinin gövdesini de millî teknoloji hamlesi ışığında geliştirdiğimiz sanayi ve teknoloji politikaları oluşturmaktadır. İnsansız hava araçları teknolojilerinde dünyanın en başarılı 3 ülkesi arasındayız. Akıncı’nın katılımıyla bir üst lige çıkardığımız İHA filomuzla Muharip İnsansız Uçak Sistemi’mizin de devreye girmesiyle inşa­llah, dünyanın 1 numarası hâline geleceğiz. Dünyada, kendi savaş gemisini tasarlayan, inşa eden ve idamesini yapabilen 10 ülke içerisinde yer alıyoruz. Şu an dünyanın ilk 100 savunma şirketi içerisinde 7 firmamızın olduğunu bir kere daha hatırlatmak isterim. Küresel rekabet gücümüzü artıran, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığımızı temin edecek ve kritik teknolojilerde atılım yapacak politikaları bir bütün olarak uygulayan Bakanlığımızın savunma sanayisinde kaydettiği başarı, sanayinin diğer sektörlerinde de rol model olarak ortaya çıkmıştır. Dijitalleşen dünyada pazar değil yüksek teknoloji ve katma değer üreten öncü Türkiye için, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız, paydaşlarının katılımıyla, katkılarıyla 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi’ni de oluşturmuştur. Yüksek teknoloji ve inovasyon, dijital dönüşüm ve sanayi hamlesi, girişimcilik, beşeri sermaye ve altyapı olmak üzere 5 ana bileşenden oluşan stratejimiz doğrultusunda da ülkemizi sanayi ve teknoloji alanında 2023 hedeflerine taşıyacağımızdan hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Büyük ve güçlü Türkiye’ye giden yolda en büyük sermayemiz olan gençliğimize, bilim insanlarımıza, üniversitelerimize, araştırmacılarımıza, sanayicilerimize, girişimcilerimize, KOBİ’lerimize, işçi ve emekçilerimize güvenimizin tam olduğunu bir kere daha belirtmek istiyorum.

Bakanlığımızın çalışmaları arasında, ülkemizin reel sektör envanteri çıkarıldı, teknoloji alanındaki firmalara yerli malı desteği sağlanmış oldu, AR-GE ve yenilikçi projelere destek verildi. Bakanlığımız tarafından 2020 yılında AR-GE harcamalarının millî gelire oranının yüzde 1,09’a yükseltildiğini ifade etmek istiyorum, bu oran 2002 yılında sadece binde 5’ti. Asıl önemli olan ise bu AR-GE harcaması ve yatırımların özel sektör öncülüğünde artıyor olmasıdır. Harcamaların yüzde 65’ini, finansmanın da yüzde 57’sini özel sektörümüz gerçekleştirmiştir. Teknoparklardan 3,6 milyar dolarlık ihracat yapıldı bugüne kadar. Bakanlığımız AR-GE ve tasarım merkezleri sayısını artırmış, bilişim vadisi projelerini hayata geçirmiş, Antarktika Ulusal Kutup Bilim Programı’nı yürütmüş, OSB’lerde teknik kolejler

kurulmuştur. Bakanlığımız, gerek endüstri bölgelerinin oluşturulması gerekse OSB’lerde verimliliği artıracak ve dijital dönüşümü sağlayacak model fabrika kurulum faaliyetleriyle de ülkemizin, ileri sanayi ülkesi, bilim merkezi ve teknoloji üssü olma yolunda emin adımlarla ilerlemesine katkı sağlamıştır.

Yine, hedefler doğrultusunda, yerli marka otomobilimiz TOGG’un seri üretimi gerçekleştirilecek olup AR-GE ve tasarım çalışmalarının yanı sıra üretim altyapısının kurulması, nihai aracın çıkarılması, marka ve tedarik zincirinin oluşturulması, satış ve pazarlama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve satış sonrası ağı kurulması konularında Bakanlığımız tarafından çalışmalar sona doğru gelmiştir. Bakanlığımızın himayesinde yapılan TOGG yerli otomobil projesiyle altmış yıllık hayal gerçeğe dönüştü. “Türkiye’nin otomobili”ni üretecek fabrika on sekiz ayda tamamlanıp aracın 2022 yılında banttan indirilmesi planlanıyor. Böylece, Avrupa’nın doğuştan elektrikli ilk ve tek SUV modeli Türkiye’den yola çıkacak, üretime geçtikten üç yıl sonra binek otomobiller de ülkemizde en yüksek yerlilikle üretilen tek marka “Türkiye’nin otomobili” olacaktır. Yediden yetmişe 83 milyonun tamamı, genci yaşlısıyla milletimizin her bir ferdi ülkemizin gücünü ve üretim kapasitesini temsil eden bu projeyi sahiplenmiştir, muhalefetin de sahiplenip gurur duymasını bekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Projeyle tamamlarsanız memnun olurum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evet, aslında, daha, o kadar çok söyleyeceğimiz şey var ki ama süremi tamamladığım için...

Sayın Bakanım, bütçenizin hayırlı, bereketli olmasını temenni ediyorum, hazırunu saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Süleyman Girgin, Cumhuriyet Halk Partisinden...

Buyurun Sayın Girgin.

Süreniz on dakikadır.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, eğer bir ülkede geniş tanımlı işsiz sayısı 8 milyon ise başta sanayi politikalarını belirleyenlerin şapkayı önüne koyup düşünmesi gerekiyor. Ancak burası halkın gerçekleri ile sarayın hülyaları arasında uçurumun olduğu bir tek adam rejimi olduğu için başta siz Sayın Bakan, bütün karar vericiler, yıllardır başarısızlığı kanıtlanmış, istihdam yaratmadığı açık olan sanayi politikalarında ısrar etmekte hiçbir beis görmüyorsunuz. Anlata anlata dilimizde tüy bitti; parayı betona gömer, bütçeyi faize kurban ederseniz bu halk işsizlikten kırılır, tencere kaynamaz “Geçinemiyoruz.” diyenler ne yazık ki intihar etmeye başlar. Ne yapmak lazım? İmalat sanayisini büyüterek istihdamı artırmak lazım, bunun için önce faizlerin, faizcilerin iktidarı olmaktan vazgeçmek lazım. Bunu iktidar bilmiyor mu değerli arkadaşlar? Çok iyi biliyor ama iktidar, varlığını borçlu olduğu düzenin aleyhine hiçbir şey yapamaz. Bu düzenin belkemiği faizci sermaye ve bütün kamu kaynaklarına üşüşmüş 5’li çetedir, tek adam rejimini ayakta tutan kolonlar da bunlardır. Herkes görecektir ki halkımız ilk seçimlerde bu kolonları yıkacak, sandık yoluyla tek adam rejimini ait olduğu yere, tarihin tozlu sayfalarına gönderecektir.

Ne dedik? “Bütçeyi faize kurban ediyorsunuz.” dedik. Şöyle bir bakalım; 2022 bütçesinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ilgilendiren 3 program var: Bölgesel kalkınma, sanayinin geliştirilmesi ve tüketicinin korunması. Bu 3 programa ayrılan bütçe 26 milyar lira, 2022 bütçesine göre faiz giderleri

240,4 milyar lira; kısacası sanayiye ayrılanın 9 katı faize gidecek, her ay 20 milyar lira faiz ödeyeceğiz. Halkımız işsizlikten kırılırken sanayiye ayırdığınız bütçenin 9 katına yakınının faize gitmesi açık bir başarısızlık örneği değil midir?

Değerli milletvekilleri “tek adam rejimi” dediğimiz bu haramzade düzeni irtifa kaybettikçe, maliyeti halkımızın sırtına yükleniyor. Daha dün sanayi doğal gazına yüzde 48 zam geldi, bir de sanayiciye örtülü zam var. Son kaynak tedarik tarifesi sınırı 2022 yılı için 7 milyon kilovatsaatten 3 milyona düşürüldü, 3 milyon kilovatsaat üstü kullanan çok sayıda sanayici de bu tarifeyle dâhil edildi. Sanayiciler ulusal tarifeden daha pahalı olan bu tarifeyle dâhil edilip elektrik tedarikçileriyle ikili anlaşma yapmaya zorlandı. Ülke ekonomisinde istikrarsızlığın devam ettiği bu belirsizlik ortamında, tedarik şirketiyle ikili anlaşma yapan sanayici yarın tedarik şirketinin de zora düşmesi sonucunda boşa çıkarsa, son kaynak tedarik tarifesiyle daha yüksek fiyattan elektrik kullanınca bunun hesabı kime ait olacak Sayın Bakan?

Sayın Bakan, bu zamlar sanayide üretimi, istihdamı, enflasyonu doğrudan etkiliyor, siz ise bu zamlar karşısında kılınızı kıpırdatmıyorsunuz. Böyle bir iğneden ipliğe, her şeye zam demek... “Bunun, yoksulun cebine elini sokup para almaktan farkı yok.” demiyorsunuz.

Bakın, Ankara Sanayi Odası açıklamasında ne diyor? “Ekmek ve makarnaya zam kaçınılmaz.” Bugünkü açıklaması, internetten indirdim. “Yeni zamlar yüzünden elektriği en fazla kullanan un ve makarna sanayicilerinin maliyeti olağanüstü arttı, halkın en çok tükettiği ekmek ve makarnaya zam kaçınılmaz hâle geldi.” diye açıklama yapıyorlar. Biz böyle söyleyince iktidar diyor ki: “Dünyanın her yerinde zam geliyor.” Ancak, bizdeki zamlar hepsinin üstünde. Türkiye, elektrik ve doğal gazda Avrupa’nın zam şampiyonu. 2019 ile 2021 yılı ilk yarılarını kapsayan iki yıllık dönemde Türkiye’de elektrik fiyatları yüzde 47,4 arttı; burada. Türkiye’yi takip eden, 2’nci sıradaki ülke Polonya -yüzde 21,9- Türkiye’nin yarısı kadar bile zam yapmamış. Son üç yılda ise elektriğe yüzde 100 zam yapıldı. Bugün Ankara Siteler’de yani mobilya endüstrisinin kalbinde basit bir sunta kestirmeye kalksanız, bir atölye diğerinden rica ediyor çünkü makineler kolay kolay çalışmıyor, elektrik faturasından canı yanan esnaf makine ısınana kadar para kaybedeceğini düşünüyor. Bu şartlarda sanayi nasıl üretim yapacak? Ya vazgeçecek ya da çaresizce bu zamları ürünlere yansıtacak.

Borçkolik ve faizkolik bu bütçe yapısında istihdam yaratan, katma değer yaratan yerli sanayici dişe dokunur hiçbir destek bulamıyor. Sanayicilerimizi tutarlı, etki analizi sürekli yapılan bir teşvik politikasıyla yüksek teknolojiye yöneltmemiz gerekiyor. Neden mi? Katma değerli yüksek teknoloji üretmeyen, fasona, montaja çalışan yani büyük ekonomilerin hamallığını yapan ekonomiler çöker.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan da sunumunda “Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak hedefimiz net; ülkemizi katma değerli ve yüksek teknolojiye üretimde global bir üs hâline getirmek istiyoruz.” dedi. Fakat gerçekler öyle demiyor Sayın Bakan. Üretimimiz artıyor gözüktüyor ama kilo başına ihracat değerlerimiz düşüyor. 2018’de 1 kilo ihracatımız 1,28 dolar getirirken 2021’de bu rakam 0,94’e geriledi. Bugün ülkemizin toplam ihracatında yüksek teknolojiye ürün payı yüzde 2,8 iken dünya ortalaması bunun 7 katı düzeyinde. Düşük ve orta düşük teknoloji yoğunluklu imalat sanayisi ihracatımız toplam ihracatımızın yüzde 65,5’ini kaplıyorsa, küresel markalaşma endekslerinde adımız anılmıyorsa ortada açık bir başarısızlık var demektir. Bu mu bahsettiğiniz güçlü sanayi altyapısı Sayın Bakan?

Değerli milletvekilleri, bir ülkenin ihracat geliri kadar o ihracatın bileşenlerinin, alt sektörlerinin ihracata katkısının ne oranda olduğu da kritiktir. İhracatımız yüksek teknolojiye dayanmadığı için, ucuzlatarek rekabetçi avantaj sağlayacağımız tek şey emek gücümüz. Vatandaşımı ucuz çalıştırmayı

avantaj olarak gören bir sanayileşme stratejimiz var. Tüm dünyada ucuz iş gücüne sahip olarak bilinen Çin'in başkenti Pekin'de bir asgari ücretli 360 dolar, bizde ise bir asgari ücretli 290 dolar alıyor; Çin'deki asgari ücretli işçi bizim asgari ücretli işçimizden yüzde 22 daha fazla ücret alıyor. İktidar, ülkemizi ucuz emek pazarı hâline getirip âdeta uluslararası sermayeye "Gel, benim işçimi istediğin gibi sömür." mesajı vermektedir, rekabet gücünü işçinin emeğini ucuzlatarak sağlamaya çalışmaktadır ama ona rağmen yabancı yatırımcıyı ülkeye çekememektedir çünkü demokrasinin, hukukun, istikrarın olmadığı, her kararın bir kişinin iki dudağına bağlı olduğu bir ülkede kimse yatırım yapmak istemez.

Sayın Bakan, emtia piyasalarındaki dalgalanmaları, enerji fiyatlarındaki hızlı artışı, lojistik ve tedarik zincirlerindeki aksaklıkları sanayi sektöründeki riskler olarak sıraladı. Kısacası bütün üretim maliyetleri artıyor, artmayan üretim girdisi ne? Emek gücü. O yüzden diyoruz ki: Bu, yoksullaştırıcı bir sanayi ihracat stratejisidir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizdeki işletmelerin yüzde 97'sini oluşturan esnaf ve sanatkârlar KOSGEB desteklerinden yeterince yararlanamıyor. 2009'dan itibaren hizmet sektörü de KOSGEB'in desteklerinden yararlanmaya başlamıştır. Destek programları uygulamaya konulurken esnaf ve sanatkârlar ile tacir ve sanayiciler için başvuruların ayrı tutulduğu programların hazırlanması önem taşımaktadır. KOSGEB destekleri genellikle başvuru sırasına göre karara bağlanmakta ve orta ölçekli işletmeler, sahip oldukları insan kaynağı ve kurumsallaşmış olmaları nedeniyle bu prosedürü kolaylıkla tamamlamaktadırlar. Esnaf ve sanatkârlar ise genellikle bu programlardan yararlanamamaktadırlar. Bu sakıncanın giderilebilmesi için, sadece 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamında açılmış olan ve esnaf ve sanatkârlar siciline kayıtlı işletmelerin başvurabileceği destek programları hazırlanmalıdır. KOSGEB hizmet ve desteklerinden kahvehane, çay ocağı, internet kafe ve emlakçı esnafı yararlanamamaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Girgin, bu konuyla tamamlarsanız memnun olurum.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – İlgili Bakanlar Kurulu kararında değişiklik yapılarak tüm esnaf ve sanatkârlarımızın KOSGEB desteklerinden yararlanabilmesi sağlanmalıdır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, AK PARTİ Grubundan Sayın İbrahim Aydın'a, ardından İYİ Partiden Sayın Durmuş Yılmaz'a söz vereceğim.

Sayın İbrahim Aydın, süreniz on dakikadır; herkesin bildiği gibi, sürenin tamamını kullanma diye bir mecburiyet yok tabii.

Buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri ve milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli bürokratlar, basınımızın seçkin temsilcileri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bugün pandemi döneminde dahi pozitif büyümeyi sürdüren, Türkiye'nin bu başarısının kahramanlarından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın bütçesini görüşmek üzere bir aradayız.

Ben, sözlerimin hemen başında, Türkiye'nin güçlü sanayi altyapısının en etkin şekilde işlemesine imkân sağlayan, AR-GE ve inovasyon gündemini Türkiye'nin ana gündemlerinden biri yaparak gençlerimize heyecan veren ve istikamet çizen Sayın Bakanımız Mustafa Varank ve tüm çalışma arkadaşlarına teşekkür ediyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız katma değeri yüksek, küresel düzeyde rekabet eden yerli ve milli bir sanayi için çok önemli işlere imza atıyor. Türkiye'nin dünyanın en büyük ekonomileri arasına girme hedefinin katma değerli üretimden geçtiği bilincini milli teknoloji hamlesi vizyonuyla ortaya koyan Bakanlığımız ülkemizin yatırım, üretim ve istihdam gündemini hep diri tutuyor. Bakanlıkça yürütülen çok değerli bu faaliyetlerin somut yansımalarını 2021 yılında da çok net bir şekilde gördük. Ekonomik aktivitenin yaklaşık beşte 1'ini oluşturan sanayi sektörümüz 2021 yılının ilk altı ayında yüzde 24,7 oranında büyümüştür. Yüksek ve orta yüksek teknolojlili sektörler başta olmak üzere, tüm alt başlıklarda önemli artışlar gerçekleşmiştir.

Müsaadenizle, sanayi sektörümüzün bu başarılarının somut verilerini ortaya koymak istiyorum: İmalat sanayi kapasite kullanımı geçtiğimiz yıl ortalarının oldukça üzerinde seyrederek güçlü bir toparlanmaya işaret etmiş, kapasite kullanım oranı eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre 3,5 puan artarak yüzde 78,1 olmuştur. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı da bir önceki aya göre 1 puan artarak yüzde 7,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. Böylece, 3'üncü çeyrekte reel sektörün kapasite kullanımı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4,4 puan artışla yüzde 77,3 olmuştur. İmalat sanayisinin alt sektörlerine bakıldığında, makine ve ekipman üretimi ile inşaat sektörüne girdi sağlayan mineral madde üretiminde kapasite kullanımının son dönemlerde geçtiğimiz yılki seviyesinin üzerinde seyretmesi, önümüzdeki dönemde yatırım harcamalarının canlılığını koruyacağına ilişkin güzel sinyaller vermektedir. Sanayi sektörünün katma değeri ilk çeyrekte yüzde 11,7 oranında artarak büyümeye 2,5 puan katkı vermiştir, 2'nci çeyrekte ise yüzde 40,5 oranında artan sanayi katma değeri gayrisafı yurt içi hasıladaki büyümeye 7,5 puan katkıda bulunmuştur. İmalat sanayisinin faaliyet koşulları küresel ölçekte yaşanan tedarik zinciri sıkıntılarına rağmen güçlü seyrini sürdürmüştür. Satın Alma Yöneticileri Endeksi hızlı bir toparlanma sergileyerek haziran ayında 50 eşik seviyesi üzerine çıkmış, temmuz, ağustos ve eylül aylarında ise sırasıyla 54, 54,1 ve 52,5 seviyelerinde gerçekleşerek imalat sektöründeki canlılığın sürdürüğünü açıkça göstermiştir.

Sayın Başkan, Değerli Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, milletvekili arkadaşlarım; ülkemiz sanayisinin önemli sektörlerinden biri olan çelik sektörüne ilişkin gurur verici gelişmeleri sizlerle paylaşmak isterim. 2000 yılında 19,83 milyon ton olan çelik üretimi kapasitemiz 2020 yılında 53,3 milyon tona ulaşmıştır. 2000 yılında 14,33 milyon ton olan ham çelik üretimimiz ise 2020 yılında 35,8 milyon tona çıkmıştır. Yaşanan bu gelişmeler Türk çelik sektörünü dünya çelik üreticileri sıralamasında 7'nciliğe çıkarırken Avrupa'da da Almanya'yı geçerek 1'inci sıraya yerleşmemizi sağlamıştır. Sektör 2021 yılının ilk dokuz aylık döneminde 29,8 milyon ton üretim gerçekleştirirken bu yıl sonu itibarıyla üretim hedefini 40 milyon ton olarak belirlemiştir. Elbette bu başarılar ihracat verilerine de yansımıştır. 2005 yılında 7 milyar 600 milyon dolar olan çelik sektörü ihracatımız 2020 yılında pandemiye rağmen 14 milyar 700 milyon dolara ulaşmıştır. İçinde bulunduğumuz 2021 yılında ise daha ilk dokuz aylık döneminde ihracat 11 milyar 700 milyon dolara ulaşmış olup yıl sonu ihracatının 20 milyar doları aşacağı öngörülmektedir.

Türk sanayisinin bu başarılarının arkasında planlı sanayi bölgelerinin varlığı var. Hızlı büyüyen Türkiye'nin lokomotifi hâline gelen sanayi sektörünün sürdürülebilir olarak geliştirilmesi adına Bakanlığımızca yürütülen organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri ve endüstri bölgeleri politika ve uygulamaları fiziksel sanayileşmenin en başta gelen unsurlarıdır. Dünya Standardlarında üretim yaparak hedeflerini yakalayabilmek için gerekli fiziki altyapı ve mekânlar, Bakanlığımızca kredi desteği verilen organize sanayi bölgeleri ve sanayi siteleri uygulamalarıyla sağlanmaktadır.

Ülkemizde sanayinin planlı gelişmesi ve sanayicilerin kendi kendilerini yönetmesi amacıyla başlatılan organize sanayi bölgesi uygulamaları yaklaşık altmış yıllık bir tecrübeyle başarıyla sürdürülmektedir. Günümüz koşullarına uygun güncel mevzuatla sanayicimize enerji, çevre, ulaşım gibi ihtiyaç duyulan konularda dünya Standardlarında yatırım ortamı sunan organize sanayi bölgesi modeli artık dünya ülkeleri tarafından da örnek alınan kurumsal bir yapıya sahiptir.

Bugün gelinen noktada, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca bugüne kadar 327 adet organize sanayi bölgesine sicil verilerek tüzel kişilik kazandırılmış olup bu organize sanayi bölgelerinde yaklaşık 2 milyon 200 bin kişiye iş, istihdam sağlanmıştır. 2002 yılında ülkemizde 192 organize sanayi bölgesi kuruluyken 2003-2021 yılları arasında 135 OSB'ye özel kişilik kazandırılmıştır. Bugün itibarıyla ülkemizde organize sanayi bölgesi olmayan ilimiz kalmamıştır.

Sanayi sitesi uygulamalarında da organize sanayi bölgelerinde olduğu gibi, küçük esnafın günün koşullarına uygun teknolojik ve sağlıklı işlerde çalışmalarını temin etmek amacıyla çalışmalar devam etmektedir. Bakanlıkça kredi desteği verilen iş yerlerinin büyüklüğü artırılarak orta ölçekli işletmelerde üretim yapan sanayicilerimizin de faydalanabileceği konuma getirilmiştir.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, milletvekili arkadaşlarım; bugüne kadar 24 endüstri bölgesi ilan edilmiş, endüstri bölgeleriyle ülke ekonomisini uluslararası rekabet edebilir bir yapıya kavuşturmak, teknolojik transferleri sağlamak, üretim ve istihdamı artırmak, yabancı sermaye gelişimi kazandırmak ve özellikle üretim maliyetleri açısından büyük ölçekli yatırımlar için uygun sanayi alanlarını oluşturmak da amaçlanmıştır.

Müsaadenizle, seçim bölgem olan Antalya'da Bakanlığımızın organize sanayi bölgesi faaliyetlerine ayrıca değinmek istiyorum. Antalya ilinde kuruluşu tamamlanmış 3 organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. İlki 735 hektarlık alanda sanayicilerimize tahsis edilen, 331 sanayi parseliyle ilimizin üretim ve istihdam dinamosu hâline gelmiş, yaklaşık 17.500 kişiye istihdam sağlayan, içerisinde ağırlıklı olarak makine, plastik, gıda ve kimya sektöründe faaliyet gösteren firmaların ürettiği katma değeri yüksek ürünlerle bölge ve ülke ekonomisine ciddi katkı sağlayan Antalya Organize Sanayi Bölgesi'dir. Diğer ikisi de 2020 yılında kuruluşu tamamlanan, şu an parselasyon ve imar çalışmaları devam eden 116 hektarlık alana sahip Korkuteli Mermer İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ve 35,5 hektarlık alana sahip Manavgat Organize Sanayi Bölgesi'dir. Manavgat Organize Sanayi Bölgesinin altyapı inşaatının yapılması amacıyla fizibilite raporu hazırlanarak 2022 Yılı Yatırım Programı'na alınmasına yönelik Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına başvuru yapılmıştır. Ayrıca, ilimizde 3 organize sanayi bölgesinin dışında Kaş Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ve Serik Organize Sanayi Bölgesi kuruluşu çalışmaları da devam etmektedir.

Turizm ve tarım şehri Antalya'mızın sanayi şehri olarak geleceğe hazırlanmasında en önemli adımlar Bakanımız Sayın Mustafa Varank öncülüğünde atılmıştır. Bakanlığımızın 2021 Yılı Yatırım Programı'nda ise 51 iş yeri olarak devam eden, projeler arasında yer alan Antalya Kemer Yeni Sanayi Sitesi Projesi de üst yapı inşaatı 2021 yılı itibarıyla tamamlanmış olup sanayicilerimizin hizmetine sunulacaktır. Yine, şu ana kadar Antalya'mızda 7 sanayi sitesi bulunmaktaydı, 3 sanayi sitesi de yapıldı, 10 sanayi sitemiz mevcuttur.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; bu yıl afetlerle mücadele ettiğimiz bir yıl oldu. Manavgat'mızda cumhuriyet tarihinin en büyük orman yangınlarıyla mücadele ederken devletimiz tüm imkânlarıyla vatandaşlarımızın yanında oldu. Bu vesileyle, yangında traktörleri kullanılamaz hâle gelen çiftçilerimize sıfır model traktörlerinin temin edilmesi noktasında büyük emek harcayan Sayın Mustafa Varank Bakanımıza hassaten şükranlarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet toparlayalım, son cümleleri alalım.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Evet, tabii, gönül isterdi ki Bakanlığımızın özveriyle yerine getirdiği daha birçok hizmete burada yer verelim. Ancak siz de takdir edersiniz ki süre kısıtı nedeniyle sadece birkaçına değinebildim.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile bağlı ve ilgili kuruluşların 2022 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlarımızın hazırlanmaları bakımından 3 isim okuyacağım: Önce Sayın Durmuş Yılmaz Bey'e söz vereceğim, sonra Sayın Bülent Kuşoğlu Bey'e, ardından AK PARTİ Grubundan Sayın Bekir Kuvvet Erim Bey'e.

Sayın Durmuş Yılmaz, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli Bakanım, değerli bürokratlar, basınımızın değerli mensupları; benden önceki arkadaşlarım gibi, ben de sizleri selamlayarak konuşmama başlamak istiyorum.

Toplumda şu konuda bir mutabakat var: Ekonomi politikalarının nihai amacı, dengeli, sürdürülebilir, kapsayıcı, dışa bağımlılığı azaltacak bir büyüme ve paylaşım modelinin yaşama geçirilmesidir. Bu genel çerçeve konusunda, dediğim gibi, toplumda bir mutabakat var fakat bu hedefe nasıl ulaşacağımız konusunda elbette siyasi partilerin farklı görüşleri ve bu görüşler çerçevesinde oluşturdukları öncelikleri ve o öncelikler çerçevesinde de kullanmak istedikleri farklı araçları var. Dolayısıyla bu farklı görüşler, farklı araçlar kullanılarak gideceğimiz yer... Bence şu anda Türkiye'nin içine düştüğü orta gelir tuzağından kurtulması için hızla bilgi çağını yakalayıp, gereken sanayi dönüşümünü tamamlayacak çok iyi tasarlanmış bir ekonomik ve sosyal kalkınma hamlesine ihtiyaç var. Herhâlde burada da önemli ölçüde mutabakat var diye düşünüyorum, her ne kadar iktidar şu anda orta gelir tuzağına düştüğümüzü kabul etmiyor ise de.

Şöyle bir baktığımızda şu resmi görüyorum, benim tespitim şu: Türk ekonomisi 2003-2020 döneminde 1950-2002 dönemine kıyasla -2017 yılını kıyas olarak söylüyorum- yüzde 0,8'lik fazla büyüyebilmek için bu dönemin 3 katı kadar yani 1950-2002 dönemindeki cari açığın 3 katı kadar cari açık verme durumunda kaldı. Bunun sonucunda da cumhuriyet tarihinin en yüksek toplam borçluluk oranına ulaşıldı. Bu borcun nereden, nasıl geldiği konusuna da girmiyorum. Sadece şunu zikrederek bu konuyu kapatacağım: Bütçedeki faiz yükünün artmasının ana nedenlerinden bir tanesi enflasyon ve onun ortaya çıkardığı diğer yükler ise diğer bir önemli nedeni de 2007, 2008 yıllarında sıfırladığımız kamunun iç borcu içerisindeki yabancı para cinsinden yapılan borçlanmanın yüzde 30 seviyesine çıkarılmasıdır. Bu, mali alanı önemli ölçüde kısıtlıyor.

2000'li yılların başından itibaren izlenen ekonomik politikaların sonucu ekonomimiz hızlı bir sanayileşme sürecine girmiş, büyük ölçüde dış borçla finanse edilen iç tüketim ve inşaata dayalı yatırım modeline geçmiştir. Arkadaşımız Erhan Bey Sabah bu konuda çok daha fazla detaylı bilgi verdi. Dolayısıyla, 2003-2020 döneminde inşaat ve gayrimenkul dışındaki sektörlerin millî gelirden aldığı paylar azaldı. Örnek vermek gerekirse 1980-2002 arasındaki imalat sanayisinin gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payı yüzde 20'ler civarındayken, bu 2008'de yüzde 16,5 seviyelerine düştü.

Şimdi, 2022 yılı bütçe gerekçesinden baktığımızda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili bölümünde... Yani gördüğümüz resim pek de iç açıcı değil. 2021 yılı için planlanan oran yüzde 20,4; 2024 için yüzde 21,7. Bunu arkadaşımız da söyledi yani çok fazla bir artış söz konusu değil. Dolayısıyla, eğer biz şu anda karşı karşıya olduğumuz sorunların içerisinde çıkacak işek biz sanayileşmeye öncelik vermek zorundayız.

Dünya trendine, eğilimlerine baktığımızda, ülkeler belli bir sanayileşme seviyesine geldikten sonra hizmet sektörü sanayileşmenin aleyhine geliyor, hizmet sektörü büyüyor, sanayileşme küçülüyor. Fakat bu hangi noktada başlıyor? Yüzde 30-35 ve hatta bazı ülkelerde yüzde 40'a vardıktan sonra oluyor bu. Biz şu anda; yüzde 16'lara kadar düşmüşken yüzde 21'li seviyelere gelmişiz ve büyüme hızımız da son derece düşük. Dolayısıyla, biz kesinlikle bu büyümeyle, bu sanayileşmeyle... Çünkü katma değer burada yaratılıyor ve istihdamı yaratan da burası. Bunu yapamadığımız sürece de bu orta gelir tuzağından çıkmamız mümkün değil. Çünkü bizim uluslararası piyasaya satacak mal ve hizmetimizin olması... Dolayısıyla, döviz girdilerimizin, tasarruflarımızın artıp yatırımlarımızı hızlandırmamız lazım.

Evet, içeride büyük bir bayındırlık hareketi oldu, görüyoruz, her yerde de var. Fakat ürettiğimiz dairelerin, konutların altına tekerlek takıp, Avrupa yoluna çıkarıp ihraç edemiyoruz. Yabancı geliyor alıyor ama toplamın içerisine baktığımızda son derece devede kulak bir şey. Onun da ana nedeni çevre ülkelerdeki siyasi istikrarsızlık ve insanların Türkiye'de konut alma ihtiyacı. Onu çıkardığımızda, mesela, 2022 programında uluslararası doğrudan yatırım girişi hedefi olarak... 2021 yılında planlanan 12,5 milyar dolar, 2024'te de 24 milyar dolar. Gerçekten son derece iyimser bir tahmin bu, inşallah bunu gerçekleştirirsiniz.

Onun dışında, şu anda geldiğimiz yer itibarıyla sanayimizin yapısının ne olduğuna baktığımızda şunu görüyoruz: 1971'de imzalanan katma ek protokolün öngördüğü yirmi beş yıllık geçiş sürecini takiben, 1990'da, bildiğiniz gibi Avrupa Birliğiyle bir Gümrük Birliği Anlaşması imzaladık ve bu, uluslararası serbest ticarete dayanan bir iş bölümü. Bu, kendi içerisinde bir büyüme modeliydi, dolayısıyla otuz yılda düşük teknoloji tüketim malı ve işlenmemiş gıda ihraç eden bir ekonomiye dönüşmüştür ki son birkaç yılda bunu da bertaraf etmek için birtakım tedbirler alınmadı değil, alındı ve bunun da neler olduğunu bu kitapçıkta sunumda iyi kötü görüyoruz. Dolayısıyla Türkiye düşük ve orta düşük teknolojik ürünler ihraç edebilmek için orta ve yüksek teknoloji ürün ithal etmek zorunda olan bir dış ticaret yapısına sahiptir. Bütçe gerekçesinin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili bölümü, 176'ncı sayfasında rakamlar var. Mesela, orada görüyoruz ki "Yüksek teknoloji sanayinin imalat sanayi içerisindeki, ihracatındaki payını 2020'de 4,2'den 5,9'a çıkaracağız." Kötü mü? İyi. Yeter mi? Elbette yetmez.

Şimdi, Sayın Bakanımız, sunumunuzda dediniz ki: "Cesur sanayicilerimiz ve fedakâr emekçilerimiz sayesinde ağustos ayı Sanayi Üretim Endeksi'nde yıllık yüzde 13, aylık ise yüzde 5,4'lük bir artış söz konusu." Bu rakamlar elbette doğru ve güzel rakamlar.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sayın Garo Paylan "Hiç emekçiden bahsetmiyorsunuz." demişti de orada "emekçi" geçiyor. Onu da hatırlatayım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Neyse.

Yalnız şurada kendinizi lütfen aldatmayın: Sürdürülebilir büyüme için indikatör olabilmesi için bu rakamların 100 civarında dönmesi lazım; biz 75-76 civarında, 80'in altında, konjonktüre göre iniyoruz, çıkıyoruz. 75'ten 78'e varıyoruz, 78'den 69'a iniyoruz, burada dönüyoruz ve orada diyoruz

ki: “Bu dönemde işte arttı ve dolayısıyla çıkıyoruz.” Yok, böyle bir çıkış yok. Bu aslında patinaj yaptırmanın bir ifadesi. Bunun, çıktığımızın ifadesinin bize gelmesi lazım, 100 ve üzerinde olacak; altı, bu işin, işlerin düzgün gitmediğini söylüyor.

Ayrıca, diyorsunuz ki: “On iki aylık ihracatımız ise ekim itibarıyla 215 milyar dolara çıktı.” Burada da bir sıkıntı yok, bu rakam da doğru. Fakat şu sorunun cevabının verilmesi lazım: Biz bu 215 milyar doları neyin karşılığında kazandık? Ne kadar mal sattık? Sayın Bakanım, eğer bunun altına miktar endekslerini de koysaydınız, birim endekslerini de koysaydınız dolayısıyla bir birim ihracatı yapabilmek için ne kadar mal satıyoruz, sattığımız mal azalıyor mu yükseliyor mu bunu da görseydik o zaman bunun bir anlamı olacaktı. Bu rakam doğru fakat şunu biliyoruz ki bugün İsrail’de İsrail yurttışı Türkiye’deki yurttaşlarımızdan daha ucuza domates yiyor. Çünkü bu “rekabetçi kur” dediğimiz olay bizi ucuz mal satmaya itiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yılmaz, bu konuyla tamamlarsanız memnun olurum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Vallahi söyleyeceklerimin bir kısmını ancak söyledim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süremiz bitti maalesef. Başka bir vesileyle diğer konulara girersiniz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yalnız şunu söyleyeyim o zaman: Şimdi, siz zannedersen bir politika değişikliğine gittiniz.

ERHAN USTA (Samsun) – Durmuş Bey’e biraz şey tanıyalım. Mesela, dün falan konuşmadı, on dakikasını kullanmadı Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu başka arkadaşlara kullandırdık biliyorsunuz yani.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani şu noktaya geldiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlasın konuşmasını.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani bir dakika daha... Herhâlde bitiririm.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Enflasyonla mücadelede vazgeçtiniz. Bunun bedelini bu toplum çok yüksek ödeyecek, bunu yaşayarak göreceğiz, bundan hiç şüpheleniz olmasın. Dolayısıyla, siz arz yönlü bir ekonomik politikaya yöneldiniz ve burada da yaptığımız şey Türk lirasını değersizleştirilerek ihracatı artırıp, artan ihracatla ithalatı kısıtlayıp, oradan yerli üretime geçip, bu yerli üretimden de birtakım açıkları kapatmak. Ben, bu konuda daha fazla konuşmak isterim izin verirseniz çünkü söyleyeceğim konular son derece önemli. Şunu söylemek istiyorum...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başka vesileyle... Rica ediyorum... Daha 15 başkanlığımız var önümüzde.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Bakanım, değiştirdiğiniz politika kulvarı sizi istediğiniz yere götürmeyecek, bunu aklınızın bir kenarına yazın. Siz, şu anda bu değiştiren şeyle ateşe benzini döküyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Efendim, bir dakika...

Şunu söylüyorum: Ülkenin rekabetçi gücü kurdan değil; üretim teknolojilerinden, faktör yoğunluğundan kaynaklanır. Ülkemizde mevcut ihracat kompozisyonu, kur arttıkça dış ticaret hadlerinin bozulmasına ve ticaretin aleyhimize işlemesine neden oluyor. Mevcut vergi sistemi

enflasyonun besleyicisidir. Mevcut koşullarda, küresel dış talep yüksekteken oluşurken geçici cari fazla bu vergi politikası gereği enflasyon üzerinde baskıya neden oluyor. Dolayısıyla, evet, ücret ve kur baskısı ithalatı azaltıyor ancak yurt içi yatırımları da dış talebe bağımlı hâle getiriyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla, Merkez Bankasının bu kısa vadeli -siz herhâlde oturdunuz da konuştunuz- politika değişikliği bu ülkenin başına önemli bir sorun açacaktır, bunu da kayda geçirmiş olayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun Sayın Yılmaz.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Bülent Kuşoğlu Bey’e söz veriyorum.

Sayın Kuşoğlu, süreniz on dakikadır, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli hocalarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, çok farklı bir alanda, çok daha geniş bir alanda faaliyet gösteriyorsunuz. Ben de kısa konuşmamda kopuk kopuk, farklı yerlerden bahsedeceğim; belki toplu bir görüş arz etmeyecek ama mecburen öyle konuşacağım.

Şimdi, organizasyonla ilgili şöyle bir konu vardı: Siz, ilk Bakanlığınız zamanında çerçevenin iyi çizildiğini söylediniz ama bölge kalkınma idarelerini ve ajansları... Özellikle ajansları Sayın Bakanıma bırakıyorum ben ama bölge kalkınma idarelerini soracağım. Şimdi, onların süresi de uzatıldı, siz de sunumunuzda çok fazla bahsetmediniz. Bahsedilen rakamlar itibarıyla da ayrılan ödeneklere bakıyorum: Örneğin, son yıllarda, 2019 ve 2020’de daha önce 138 milyon küsur olan GAP İdaresinin ödeneği 87’lere düşmüş, bu sene biraz artırmışsınız; DAP’ın da aynı şekilde, KOP’un da. Yani bu bölge kalkınma idareleri ne yapıyor? Neden daha hareketli değiller? Neden yapması gereken görevlileri tam olarak yapmıyorlar? Bunlara neden daha fazla bütçe ayırmıyoruz Sayın Bakan? Bu bütçelerle... Tamam, biliyorum, kendi bütçeleri değil, farklı projelerden gelen paralarla bu işler yapılıyor ama bu paralar da yeterli değil.

Şimdi, 2019’daki sunumunuzda şöyle demişsiniz: “Toplam proje başvurusu 62.377, sözleşmesi imzalanan proje sayısı 18.607.” Bugün verdiğiniz bilgiye göre de şöyle diyorsunuz: “Şimdiye kadar 5.731 projeye, 2021 yılı fiyatlarıyla, 5 milyar 802 milyon lira kaynak ayrıldı.” Daha önce, 2019’da verdiğiniz rakamlar cari rakamlardı galiba ama bu, 2021 rakamlarıyla 5 milyar olmuş, hem proje sayısı hem de rakam olarak farklılık var; bunu izah edebilirsiniz memnun olurum. Bu, bölgesel kalkınma açısından önemli bir konu. Siz de yine 2019’daki sunumunuzda “Yapısal dönüşümde 4 temel stratejimiz olacak; yüksek katma değerli üretim, sanayi verimlilik artışları, dijital dönüşüm ve bölgesel kalkınma.” demişsiniz. Sunumunuzda ve politikanızda bölgesel kalkınmanın daha ağırlıklı yer almasını bekliyorum.

Bir de bu kamu zararı meselesi var. Yine sunumunuzda diyorsunuz ki: “Kamu zararı yoktur.” Geçen yıl da öyle dediniz. Sayın Bakanım, kamu zararı şöyle oluşuyor: Bir bürokratiniz kasten veya ihmâl sonucu bir kamu zararına neden olur ya da kamuda gelir artışına izin vermez ya da azalışa sebebiyet verirse kamu zararı oluşuyor. Kamu zararı durumunda Sayıştay farklı bir işlem yapıyor, kamu zararıyla ilgili ceza talebinde bulunuyor. Normalde Sayıştay raporları olumlu görüş, olumsuz görüş,

şartlı görüş ve görüş bildirmeme şeklinde tezahür ediyor. Şimdi, sizin Bakanlığınızla ilgili olarak da bir şartlı görüş var yani tamamen olumlu bir görüş değil, şartlı görüş, olumlu ama şartlı olarak olumlu görüş bildirilmiş; geçen yıl da böyleydi.

Sayıştay raporuna değinmişken güzel bir de eleştiri var, iki konuyla ilgili eleştiri var ama ikisi de güzel. Sanayinin desteklenmesi kapsamında kullanılan kredilerin geri dönüşleriyle ilgili olarak, şöyle: Halk Bankasıyla bir sözleşme, bir protokol imzalamışsınız, bu protokole dayanarak muhasebe işlemlerini yapıyorsunuz; bu, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na aykırı. Yani bu yaptığınız, bir bankanın, bir özel şirketin, bir başka kurumun işlemlerini esas almanız, bir Bakanlık olarak sizin bu işlemleri yapmamanız beklenemez; kamu idaresi olarak sizin bu takibi yapmanız lazım. “Banka ödesin, tahsil etsin, biz de oradaki kayıtları bu tarafa alalım...” Tarih farklıdır, sizin mevzuatınıza göre farklılıklar vardır; banka mevzuatı ile sizin mevzuatınız bir değil ki, muhakkak ki farklılıkları olacaktır. Bu yaptığınız, kamu mali yönetiminin anayasası olan 5018 sayılı Kanun'a aykırı. Sayıştayın bu konuda güzel bir tespiti var hem OSB'lere kullanılan krediler ve bu kredilerin geri ödemeleriyle ilgili hem de parsel bazlı desteklerle ilgili olarak: 2020 yılı içerisinde kullanılan kredi tutarı 705 milyon küsur, tahsilat tutarı 184 milyon lira ve 31/12/2021 tarihi itibarıyla OSB'ler ve sanayi sitelerinde toplam olarak 4 milyar 197 milyonluk kredi kullanılmış, tahsilat tutarı ise 1 milyar 110 milyon lira. Tabii, burada, Bakanlık olarak sizin de kayıtları net bir şekilde tutmanız lazım. Gecikme ödemesi gereken, zammı ödemesi gereken firmaları tespit etmeniz lazım, tek tek bilmeniz, onları da ayırabilmeniz lazım; sadece banka kayıtları esas alınarak bu işleri yapmanız doğru değil Sayın Bakanım.

Bedelsiz parsel desteğiyle ilgili olarak da 2019 yılı için rakamlar verilmiş; önemli rakamlar, buradan bazı konuları öğreniyoruz. Bir de şurada diyor ki: “Desteklenen toplam 325 adet organize sanayi bölgesinin sadece 113 adedinde doluluk oranı yüzde 75'in üzerinde. 156 adedinde ise, doluluk oranının yüzde 50'nin altında olması dikkate alındığında organize sanayi bölgesi tüzel kişiliklerine sağlanan desteklerin yanında, doğrudan yatırımcılara sağlanan bedelsiz parsel desteğine de ağırlık verilmesinin mevcut kaynakların daha verimli ve etkin kullanımını sağlayacağı öngörülmüştür.” Şimdi, burada desteklenen 325 organize sanayi bölgesi var; bunların, bu desteklerin bölgesel dağılımını da verebilir miyiz? Arkadaşlar not alabilirse memnun olurum.

Yine, organize sanayi bölgelerinin ve küçük sanayi sitelerinin desteklenmesi kapsamında yürütülen projelerin etki analizlerinin yapılmamasıyla ilgili Sayıştayın bir eleştirisi var. Etki analizinin yapılması da 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve kalkınma planları gereğince yapılması gereken bir işlem. Yani etki analizi olmadan verdiğiniz kredilerin -ki, sonuçta galiba 4,2 milyar lira olarak gerçekleşmiş bir kredi- etkisinin ne olduğunu bilmeniz mümkün değil ki, ne kadar olacağını bilmeniz mümkün değil. Ayrıca, hem mevzuat gereği muhakkak yapılması gerekiyor hem de mantık gereği bu etki analizlerinin yapılması gerekli diyorum.

Sayın Bakanım, şimdi ihracat konusuna değindiniz. Şöyle bir durum var: İlk yedi ayda İhracat Birim Değer Endeksi dış ticaret rakamlarımızda, dış ticaret fiyatlarında artış var. Ancak İhracat Birim Değer Endeksi ilk yedi ayda yüzde 9,5 değer kazanmışken ithalatta bu değer artışı yüzde 19 yani daha fazla ihracat yapıyoruz, gittikçe ihracatımızın değeri düşüyor. Bu Merkez Bankasının izlediği politikayla beraber cari açığın düşmesine kadar dövize de müdahale edilmemesi dikkate alındığında çok riskli bir durum. İhracatın birim miktar değeri de 2022 Cumhurbaşkanlığı Programı'na göre 1,13'e düşmüş ki 2017'de 1,74'tü bu rakam; 1,74'ten 1,13'e düşmüş 2019'da. Şu anda bu 1'in de altında yani kilogram başına yaptığımız ihracatın değeri 1 doların altına düşmüş, 2017'de 1,74 dolarken şimdi düşmüş. 1 doların altına düştüğünü ben biliyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kuşoğlu, lütfen tamamlar mısınız?
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunlar önemli konular.

Bir de TÜBİTAK'ın Türkiye'nin bilim ve teknoloji alanındaki temel göstergelerini de rica ediyorum. Geçmişten beri bütün Cumhurbaşkanlığı programlarında yer alırdı, bu sefer bulamadım. Öyle bir tablo verebilirlerse memnun olurum.

Bir de söyleyeceğim ama müsaadenizle Başkanım, bu elektrikli otobüsler yapılıyor, bizde de belediyeler tarafından da yapılmaya başlandı. Bunlarla ilgili de bir standart getirilmesi galiba gerekiyor. Bu konuda bir çalışmanız var mı, onu da sormak isterim.

Çok teşekkür ediyorum.

Bütçelerinizin hayırlı olmasını dilerim.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Şimdi söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisinden Sayın Bekir Kuvvet Erim'de.

Sayın Erim, süreniz on dakika.

Buyurun lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Türkiye'de gayrisafi yurt içi hasıla içindeki AR-GE harcamaları, mali ve mali olmayan şirketler, genel devlet ve yükseköğretim AR-GE harcamaları kaleminden oluşmaktadır. 2002 yılında toplam gayrisafi yurt içi AR-GE harcaması 1,8 milyar lira iken 2019 yılı itibarıyla bu harcama 25 kat ve bir önceki yıla göre 7 milyar 420 milyon lira artarak 45,9 milyar lira olmuştur. AR-GE insan kaynağı 2002 yılında 79.958 iken 2019 yılında yaklaşık 4 kat artarak 305.811'e yükselmiştir. Tam zaman eş değer cinsinden AR-GE insan kaynağı ise 2002 yılında 28.964 iken bu sayı 2002 yılına göre 2019 yılında 6,3 kat ve bir önceki yıla göre yüzde 6,2 artarak 182.847'ye yükselmiştir.

AR-GE ve yeniliğe yapılan bütün bu yatırımlar ülkemizin uluslararası sıralamalardaki performansına yansımaktadır. Türkiye Küresel Yenilik Endeksi 2021 yılı genel sıralamasında 2020 yılına göre 10 basamak ilerleyerek 41'inci sırada yer almıştır. Bu sıralama Türkiye'nin tarihte elde ettiği en iyi sıralama olarak kayda geçmiştir. İkinci en iyi, 42'ncilikle 2016'da böyle bir sıraya gelmiştik. Türkiye bu yıl endekste ulaştığı 10 basamaklık sıçrayışla ilk 50 ligine tekrar girerek bu ülkeler arasında en büyük artış kaydeden ülke olmuştur. Bu yatırımlar 2021 yılında da devam etmiştir.

TÜBİTAK tarafından AR-GE ekosistemine yön vermek amacıyla 2021'in ilk dokuz ayında özel sektörün 3,037 AR-GE projesine 602,5 milyon lira akademinin 2.100 AR-GE projesine 693,2 milyon lira, 1.584'ü yeni olmak üzere 18.756 bilim insanımıza da 260,4 milyon lira hibe desteği verilmiştir. Öte yandan, 2021 yılında TÜBİTAK ülkemizin küresel ölçekte yaşanan değişim ve dönüşümler kaynaklı risklere hazırlıklı olabilmesi ve/veya bu ortamları fırsata dönüştürebilmesine yönelik ihtiyaç duyduğu teknolojilerinin geliştirilmesine özel önem vermiştir. Bunlarla kıyas arasında Covid-19 başta olmak üzere salgın hastalıklar, iklim değişikliği ve doğal afetlerle mücadele, yeşil ekonomi ve dijital dönüşüm kaynaklı konular yer almaktadır. Bu konulardan her birinin çok disiplinli ve çok paydaşlı çözüm gerektiren zorluklar barındırması sebebiyle TÜBİTAK olarak birlikte iş yapma ve birlikte başarma yaklaşımını esas alan sonuç odaklı çözüm bulma süreçlerinin teşvik edilmesine odaklanılmıştır. Bu bağlamda, 2021 yılında da Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı himayelerinde TÜBİTAK koordinasyonunda oluşturulan Covid-19 Türkiye Platformu altında aşı ve ilaç alanında desteklenmekte olan 17 projede 436 araştırmacımız halen yoğun bir şekilde gece gündüz çalışmaya devam etmiştir, etmektedir. Bunlardan 167'si TÜBİTAK STAR Burs Programı kapsamında desteklenen üniversite öğrencileridir. Mevcut

durumda platform kapsamında devam eden aşlarımızdan VLP aşısında faz 2 klinik çalışmalarında gönüllü aşlamaları tamamlanmış, faz 3 klinik çalışma için de hazırlıklar devam etmektedir. İnaktif aşı projesinde faz 1 çalışmaları tamamlanmıştır. Adenovirüs temelli Covid-19 aşısı faz 1 çalışması için onay aşamasındadır. Covid-19 Türkiye Platformu kapsamındaki projelerden 7'si aşı projesi olup diğer aşı projelerinde çalışmalar sürdürülmektedir. İlaç çalışmaları kapsamında ise Covid-19 tedavisinde yoğun bir şekilde kullanılan Favipiravir ilacının etken maddesi üniversite sanayi iş birliğinde yerli ve milli olarak sentezlenmiş olup hastalara şifa dağıtmaya başlamıştır. TÜBİTAK Covid-19 Platformdaki bilim insanlarımız montelukast ve ribavirin moleküllerinin Covid-19 tedavisinde etkin olduğunu ispatlamışlardır. Bu moleküllerle ilgili faz 3 klinik çalışmalar devam etmektedir. Yine, bilim insanlarımız, doğala özdeş griffithsin molekülünün enfeksiyon önleyici ve hasta bireylerde saçılma azaltıcı etkisi olduğunu klinik öncesi tüm deney sonuçlarıyla kanıtlamıştır. Bununla ilgili de klinik çalışma hazırlığı devam etmektedir. Ayrıca, Covid-19 özelinde KOBİ'lere yönelik açılan, hızlı destek çağrısıyla desteklenen ürün odaklı 42 proje tamamlanmıştır. Yoğun bakım cihazları, tanı, maske, ilaç, dezenfeksiyon, kişisel koruyucu elbise, bilişim uygulamaları ve aşı konularında odaklanan bu projelerden önemli bir kısmı hâlihazırda başarıyla ticarileştirilmiştir. Bu destek kapsamında geliştirilen, örneğin, dünyanın ilk yapay zeka destek Covid-19 tanı kiti olan Covid Nordson seri üretimine yönelik 5,5 milyon dolarlık bir yatırım anlaşması imzalanmıştır. Ülkemizde seri üretime yönelik hazırlıklar sürmektedir.

Diğer bir örnek olarak aşı üretim sürecinde kullanılmak üzere adherent hücreler için de yine destek kapsamında geliştirilen bir besiyeri Turkovac aşısında kullanılmak üzere ticarileştirilmiştir. TÜBİTAK tarafından Covid-19 pandemisinin sosyoekonomik ve sosyal endüstriyel gelişmeler üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak amacıyla açılan araştırma projeleri çağrısı kapsamında desteklenen 97 proje sonuçlanmıştır. Eğitim, psikoloji, sosyoloji, iktisat ve diğer alanlarda desteklenen Covid-19 araştırma projelerinin yüzde 55'inde de birden fazla araştırma disiplini yer almış olup çok yönlü araştırma yöntemleri uygulanmıştır. Proje sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılması ve yaygınlaştırılması amacıyla 2021'de geniş katılımlı bir etkinlik düzenlenmiştir. Ayrıca tüm bulgular "Covid-19 ve Toplum: Salgının Sosyal, Beşeri ve Ekonomik etkileri-Bulgular, Sonuçlar ve Öneriler" başlıklı bir kitapçıkta yayınlanmıştır.

Birlikte iş yapma ve birlikte başarıma yaklaşımı esas alınarak araştırma sonuçlarının ticarileştirilmesi ve girişimcilik süreçlerine de özel önem verilmiştir. Bu kapsamda, şirketlerin ihtiyaç duydukları teknolojileri lisanslama veya devir yolu ile üniversitelerin araştırma merkezleri ve teknoloji geliştirme bölgeleri şirketlerinden temin edebilmeleri sağlanmıştır. Patent transfer desteğiyle toplam değeri 27 milyon lira olan 38 ulusal ve 21 uluslararası patentle korunan 38 teknoloji sanayiye aktarılmıştır. Firmaların ihtiyaç duyduğu AR-GE tabanlı ürünlerin ya da süreçlerinin bu firmalar ve TÜBİTAK'ın eş finansmanı yoluyla KOBİ'ler tarafından geliştirilmesi sağlanmıştır (Sipariş AR-GE). 2020 yılında 79 proje desteklenirken 2020'de açılan ilk çağrı kapsamında ise 85 proje başvurusu alınmıştır. Bu kapsamda ihracat odaklı projeler ile TÜBİTAK'tan girişimcilik desteği alan KOBİ'lerin teknolojilerine odaklanan projelere iki yeni destek kulvarı açılmıştır. İş geliştirme ve yenilik kapasitesini artırmaya yönelik KOBİ'lere sağlanan mentorluk desteği kapsamında 2021 yılı itibarıyla 242 KOBİ ile mentor eşleşmeleri tamamlanmıştır. Şu ana kadar ise toplam 321 teknogirişim ve KOBİ'ye mentorluk hizmeti sağlanmıştır. Teknoloji tabanlı girişimcilere yönelik desteklerimiz kapsamında 2021 yılında 2.395 iş fikri başvurusu ve 818 iş planı alınmıştır. Hâlihazırda 153 girişimcinin şirket kurma çalışmaları devam etmektedir. Bu yıl "girişimci" tanımında değişiklik yapılarak ön lisans ve lisans öğrencileri ile ön lisans mezunlarının programa başvuru yapabilmeleri sağlanmıştır. Örgün öğretim ve mezuniyet sonrası on yıl şartları kaldırılmıştır. Bugüne kadar toplam 1.519 teknoloji tabanlı girişimci teknogirişim sermayesi

desteğiyle şirketlerini kurmuştur. Bu şirketlerden son beş yıl içerisinde toplam 958 milyon lira yurt içi ve yurt dışı satış yapılmıştır. Satış gelirinin yüzde 23'ü, 223 milyon Türk lirası, yurt dışı satışlardan elde edilmiştir. Firma başına 2,74 kişilik istihdam sağlanmıştır. Kamu desteğinin 3,7 katı kadar satış geliri elde edilmiştir.

Beşinci nesil 5G haberleşme sistemlerinin standardizasyonu ve altıncı nesil 6G haberleşme sistemlerinin kavramsal model çalışmaları başlamıştır. Bu bağlamda Terahertz bant haberleşme, makine ve derin öğrenme temelli yaklaşımlarla iyileştirilmiş kablosuz haberleşme uygulamaları, "drone" konulu baz istasyonu temelli haberleşme uygulamaları ve yeniden yapılandırılabilir akıllı yüzeyler –RIS- uygulamaları konusunda tasarım ve geliştirme çalışmaları yürütülmektedir.

Uzay teknolojisi alanında hâlihazırda yürütülen önemli projeler de bulunmaktadır TÜRKSAT 5A uydusu Ocak 2021'de uzaya fırlatılmıştır. TÜRKSAT 5B uydumuzun ise 2021 yılı son çeyreğinde uzaya gönderilmesi planlanmaktadır. Büyük ölçüde kendi imkânlarımızla üretilmekte olan TÜRKSAT 6A uydumuzun, montajının ve testlerinin tamamlanmasıyla birlikte Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında milletimize hizmet vermeye başlaması öngörülmektedir. İlk metre altı çözünürlüklü millî görüntüleme uydumuz İMECE'nin uçuş modeli üretimlerine devam edilmekte olup sistem ve seviyesi entegrasyon çalışmaları başlatılmıştır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Erim, lütfen tamamlar mısınız konuşmanızı?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – 2022 yılı içerisinde fırlatılmaya hazır hâle getirilmesi amaçlanmaktadır. Böylelikle uydu filomuzun kapasitesi oldukça yüksek bir seviyeye çıkarılmış olacaktır. Aslında yapılan, yaptığımız çok iş var ama zaman yetmiyor.

Ben Sayın Bakanım başarılar diliyorum, 2022 yılı bütçesinin Bakanlığımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Erim.

Söz sırası Milliyetçi Hareket Partimizden Sayın İsmail Faruk Aksu'da.

Sayın Aksu, söz süreniz -on dakika size ait, beş dakika da Komisyon üyemiz Baki Bey'in süresinden- toplam on beş dakikadır.

Buyurun Sayın Aksu.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, kapsamlı sunumunuz için teşekkür ediyorum, başarılarınızın devamını diliyorum.

Dünya 2020 yılını Covid-19 tehdidi altında geçirmiş, 2021 yılında ise aşılamadaki keşif ve uygulama sürecindeki ilerlemeler sayesinde risk azalsa da tehdit tamamen ortadan kalkmamıştır. Küresel ekonomide görülen tüm zorluklara ve olumsuz etkenlere rağmen Türkiye salgın sürecini güçlü sağlık ve sanayi altyapısıyla uyguladığı dengeli ve yerinde politikalar sayesinde başarıyla yönetmiş, gıpta edilecek performans ortaya koymuştur. Olumsuz küresel ekonomik iklimle rağmen Türkiye 2020 yılını yüzde 1,8'lik büyüme oranıyla tamamlamış, aynı dönemde sanayi üretimi de en çok artan ülkelerden olmuştur. Bu ivmeyi 2021'in ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7,2, ikinci çeyreğinde ise yüzde 21,7 oranında büyüme oranlarıyla devam ettirmiştir.

Ekonomide uzun dönemde istikrarlı bir büyümenin sağlanması, sürdürülebilir sanayi üretiminden geçmektedir. Büyüme oranlarında görülen bu başarının arkasındaki asıl itici güç de kuşkusuz güçlü sanayi altyapımızın olmasıdır. Sanayi üretimimiz 2020 yılının ikinci yarısından itibaren yükselerek devam etmiş, pandemiden bu yana imalat sektöründeki kayıtlı istihdam 675 bin kişi artarak 4 milyon 700 bini geçmiştir. Sanayi üretimindeki güçlü seyir 2021 yılı Ağustos ayında da sürerken yıllık yüzde 13,8; aylıkta ise yüzde 5,4'lük bir artış göstermiştir. On iki aylık ihracat rakamımız ise ekim ayı itibarıyla 215 milyar doları aşmıştır. Bu performansta orta ve yüksek teknoloji sınıfındaki otomotiv, kimyevi maddeler, elektrik ve hazır giyim sektörleri etkili olmuş, ana metal ihracatımız bir önceki yıla göre yüzde 70 artmıştır.

2021 yılında küresel toparlanmaya en fazla katkı sağlayan faktör aşılama programlarının küresel düzeyde yaygınlaşması olmuştur. Aşıya erişim dengeli olmasa bile dünya genelinde 2021 yılının ikinci yarısı itibarıyla hızlanmıştır. Bu süreçte Türkiye’de Covid-19 ile mücadelede bilimsel alanda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Türkiye yerli aşısı Turkovac’ın üretim sürecini tamamlama noktasına gelmiştir. Bakanlığınızın destek ve teşvikleriyle geliştirilen yoğun bakım solunum cihazının üretimi yapılmış, ihtiyacı karşılamakla kalmamış, ihracat ve hibe de yapılmıştır.

2021 yılının ilk 9 ayında yeni faaliyete geçen sanayi işletmeleri sayısı önceki yıla göre yüzde 20’nin üzerinde artarak 12.161 olmuştur. Yeni faaliyete geçen 4 işletmeden 1’i orta yüksek ve yüksek teknoloji grubunda yer almıştır.

TOBB verilerine göre bu yılın ilk dokuz ayında kurulan şirket sayısı önceki yıla göre yüzde 8,8 artışla 80.393 olmuştur. Kapanan şirket sayısı ise yüzde 5,9 azalarak 9.373 olmuştur. Bazı konuşmacılar ilk dokuz aydaki kapanan şirket sayısını söylerken kurulandan bahsetmediler, önceki yıllara mukayese de yapmadılar; bu yaklaşımın etik olmadığını da buradan ifade etmek isterim.

Sanayi ve teknoloji alanında stratejik hedeflerimize ulaşmak için atılan adımlarla küresel piyasada adından söz ettirecek yeni Türk markaları çıkarmak için yenilikçi fikirlerin desteklenmeye devam edilmesi lider Türkiye hedefinin gerçekleştirilmesi için son derece önemlidir. Türkiye’den çıkan girişimcilerin uluslararası mecrada gündeme gelmesi hepimizin gurur duyduğu adımlar olmaktadır. Partimizin, ülkemizin imkân ve kabiliyetleriyle sahip olduğu potansiyelin gerçekçi bir şekilde değerlendirilmesi esasına dayanan “Küresel Güç Türkiye” vizyonu da bunu amaçlamaktadır. Orta ve yüksek teknolojili üretim yapan sektörlerde yenilikçilik faaliyetlerine ve AR-GE altyapısına öncelik verilmesi, Türk girişimcisinin dünya ölçeğinde üreten ve satan rekabet gücü yüksek girişimci hâline gelmesini hızlandıracaktır. Bu noktada, araştırmacı insan gücü yetiştirilmesine önem verilmek suretiyle bilgi ekonomisi ve inovasyon için gerekli ortamın desteklenmeye devam edilmesi gerekmektedir.

Sunumunuzda da ifade ettiğiniz gibi, Türkiye, sanayi ve teknoloji alanında güçlü bir vizyon ortaya koyarak birçok yeniliğe imza atmıştır. Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi, Türkiye’nin otomobili, AR-GE ve yenilik kapasitesini geliştirmeye yönelik AR-GE ve tasarım merkezi, teknoloji geliştirme bölgelerinin sayısının artırılması, dijital dönüşüm merkezlerinin kurulması, 2023 sanayi ve teknoloji stratejisi hedefleri doğrultusunda uluslararası iş birliklerinin güçlendirilmesi, birçok stratejik sektör projesine kaynak tahsis edilmesi, organize sanayi bölge sayısının 327’ye çıkması ve doluluk oranının yüzde 83’ü aşması, yerli patent başvurularının 8.200’e yükselmesi, bölgesel kalkınma politikası çerçevesinde Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında 14 ilde 132 projeye destek verilmesi, çevre dostu üretim, ortak kaynak kullanımı ve iş birlikleri noktasında kritik öneme sahip sanayi ekosistemini güçlendirecek faaliyetlerin birçok alanda sürdürülmesi bunlardan bazılarıdır.

Değerli milletvekilleri, sanayi politikaları, para ve maliye politikası dışındaki araçlarla kaynak tahsisini veya üretim ve kaynak tahsisinin genel mekanizmalarını değiştirmek için tasarlanan yatırım politikası, teknoloji politikası, rekabet politikası ve bölgesel gelişme politikasından oluşan politika faaliyetleridir. Dış ticaret politikası da sonuçları açısından sanayi politikalarıyla örtüşmektedir. Küresel ve bölgesel gelişmelerin Türkiye jeopolitiğini yakından ilgilendirdiği bir süreçte iç ve dış sorunların doğru teşhis edilmesi, doğru stratejilerin ve politikaların uygulanmaya konulabilmesi bakımından önem arz etmektedir. Dünyada mal ve sermaye hareketlerindeki serbestleşmeyle birlikte bilgi ve iletişim teknolojisindeki hızlı gelişmelerin de etkisiyle ulusal ve uluslararası düzeyde şiddeti giderek artan bir rekabet yaşanmaktadır. Yaşanan bu çetin rekabet ortamında imalat sanayisi firmalarının ulusal ve uluslararası düzeyde konumunu güçlendirerek sürdürebilmesi, uluslararası düzeyde rakiplerine kıyasla fiyat ve fiyat dışı unsurlar itibarıyla sağlayacakları rekabet gücü üstünlüklerine bağlı olacaktır. Başka bir ifadeyle, sanayi üretiminde maliyet boyutuyla birlikte ürün çeşitliliği, üründe iyileştirme ve teknolojik gelişmişlik gibi kalite boyutu rekabette başarılı olabilmenin ana unsurlarını oluşturmaktadır. Bu bağlamda, günümüz dünyasında ülke genelinde ve bölgesel düzeyde rekabetçi imkânları değerlendirebilme, nitelikli iş gücüne sahip olma, teknoloji geliştirme ve yenilik yapabilme kabiliyeti önem kazanmaktadır. İthalatın azaltılması ve yerli sanayinin gelişip güçlenebilmesi için yerel kaynaklara dayalı yurt içinde geliştirilecek üstünlüklerin ve bu amaca yönelik uygulanacak strateji ve politikaların önemi giderek artmaktadır. Makine imalat sanayisinin yatırım mallarının ve üretim teknolojilerinin geliştirilip üretildiği temel bir sanayi sektörü olması, bununla birlikte otomotiv sanayisi gibi ulaştırma sanayisi sektörlerinin çok sayıda parçayı tedarikçi ve ilgili sektörlerden temin etmesi ve teknolojik gelişmelerde öncü konumu bu sanayileri önemli kılmaktadır.

Ekonomide bir yandan makro düzeyde tasarruf-yatırım dengesi, dış ticaret ve cari denge, bütçe dengesi, borç düzeyi ve fiyat istikrarı gibi konular üzerine eğilinirken diğer taraftan, büyüme oranı ve büyümenin kaynakları, yatırım, üretim ve ihracat yapabilme ve yeterli istihdam oluşturabilme kapasitesi bir bütünlük içerisinde ele alınması gereken temel hususlardır. Bu açıdan, sanayiye sürdürülebilir uluslararası rekabet gücü kazandıracak politika setinin kamu, özel sektör ve üniversite kesiminin iş birliğiyle etkin bir şekilde uygulanması önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, sektörlerin, uluslararası rekabet gücü kazandırılacak şekilde rekabet etme biçimlerini de dikkate alan etkin teşviklerle desteklenmesi, bu çerçevede teşvik sisteminin hem sadeleştirilmesi hem de dinamik hâlde tutulması önemli olacaktır.

Türk sanayisinin uluslararası rekabet gücünü artırmak ve dünya ihracatından daha fazla pay almak için imalat sanayisinde yüksek katma değerli yapıya geçilmesi ve yüksek teknoloji sektörlerinin payının artırılmasına, yenilik ve pazar çeşitlendirilmesine önem verilmesi bu kapsamda önceliklendirilmesi gereken hususlar olarak değerlendirilmektedir. Üniversite-sanayi iş birliğinin geliştirilmesi, kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi, firmalar arası iş birliği, ortak AR-GE ve tasarımın özendirilmesi, eğitim sisteminde iş gücü piyasası talebine uyumun gözetilmesi, yatırım ortamının iyileştirilmesi kapsamındaki çalışmalarla birlikte sektörü destekleyecektir. KOBİ'lerin AR-GE, yenilik ve ihracat kapasitelerini geliştirerek rekabet güçlerinin artırılması ve ekonomik büyümeye katkısının yükseltilmesi amacıyla girişimciliğin geliştirilmesi ve KOBİ'lerin yenilik, verimlilik, pazarlama, ortak iş yapma ve istihdam artışına yönelik faaliyetine verilen desteklerin çeşitlenerek devamı önemlidir.

Sanayi sektörlerinin rekabet gücünü geliştirmeye matuf politika ve tedbirlerin bulunduğu, bütün kamu ve özel kesimin sahiplendiği uygulanabilir bir stratejinin ortaya konulması katılımcılık bakımından da önemli görülmektedir. Kuşkusuz bütün sektörlerin uluslararası rekabet güçlerinin artırılması gerekmektedir. Bununla birlikte, belirlenen stratejik hedefler çerçevesinde kaynakların önceliklendirilmesi yerinde olacaktır. Öncelikle sanayinin üretim, ihracat ve ithalatında ağırlığı olan

ara malı ve yatırım malları içerisinde sürükleyici konumda bulunan tekstil ve hazır giyim sektörleri, kimya sanayisi, ana metal sanayisi, makine imalat sanayisi ve otomobil sanayisinin uluslararası rekabet gücünü artırmak amacıyla kamu, özel sektör ve üniversite temsilcilerinin katılımıyla stratejilerin hazırlanıp etkin bir şekilde uygulanması, bu kapsamda tasarım, markalaşma ve pazarlamayla daha yüksek katma değerli üretim yapısına geçişin sağlanması mümkün olacaktır.

Ülkemiz için gerek güvenlik gerekse ekonomik açıdan büyük öneme sahip olan savunma sanayisinin gösterdiği performans hepimiz için gurur kaynağıdır. Bunun, diğer sanayilerle entegre olan bir yapıya kavuşturulması da önemli kazanım olacaktır. Yeni nitelikli endüstri bölgelerinin etkin kullanımı sağlanarak yatırımcıları cezbedecek şekilde altyapısının tamamlanması ayrıca, buralardaki tekelci oluşumların ve spekülasyonculuğun yatırımı caydırıcı olmamasına özen gösterilmesi de önemli olacaktır.

Bilim ve teknoloji politikamızın esasını bilime, bilim insanına, bilimsel düşünceye, yenilikçiliğe, teknoloji üretimine ve teknolojinin üretimde kullanımına önem verilmesi, üretim yöntemlerinin rekabetçi düzeye ulaştırılarak sanayileşmenin desteklenmesi ve bilgi toplumuna geçişin sağlanması oluşturmaktadır. Bilim ve teknoloji üretme yeteneği ve kapasitesinin artırılarak kalkınmaya ve sosyal refaha dönüşmesinin sağlanması esastır. Bilimsel düşüncenin hayat bulacağı ve itibar göreceği bir iklimin oluşturulması için temel eğitimden başlamak üzere eğitim ve öğretimde aklın ve bilimin hâkimiyetiyle öğrenci ve öğreticilere sorgulayıcı ve araştırmacı bir kimlik kazandırılması, araştırmacı insan gücü kapasitesinin daha fazla artırılması gerekmektedir.

Millî yenilik sistemi kapsamında bilimsel ve teknolojik araştırmaların, yenilikler ve buna bağlı olarak verilecek patentler aracılığıyla üretime ve toplumsal faydaya dönüşmesi sağlanmalıdır. Yapay zekâ teknolojilerindeki gelişmelerin yakalanabilmesi ve Türkiye'nin bu alanda ilk 20 ekonomi arasında yer alması hedefinizi ve Bakanlığın buna yönelik gayretlerini önemli ve takdire şayan olarak değerlendirdiğimizi de bu vesileyle ifade etmek istiyorum.

Bu düşüncelerle, Bakanlığınızın 2022 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize ayrıca, kurumlarımıza hayırlı olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Teşekkür ederim Sayın Aksu.

Söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Abdüllatif Şener'de.

Sayın Şener, süreniz on dakika, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Benden önce konuşan bazı arkadaşlarımız, özellikle iktidar partisine mensup bazı milletvekillerimiz, daha önceden de olduğu gibi sürekli lideri kutsayan cümleleriyle bir efsane yaratmaya çalışan üslupları benimsiyorlar. Ben eski dönemlerde böyle lideri kutsayan, her cümlesinin arasına sıkıştırmaya çalışan bir siyasi üslup hiç görmemişim. Bunu özellikle Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının yarısından sonraki dönemde icat edenler sizlersiniz. Yani bunu yadırgadığımı söyleyeyim. Üstelik de yasama organı bağımsız bir organdır, yürütmeden bağımsızdır. Sayın Cumhurbaşkanının ne kadar yanlışı varsa o yanlıklarının üzerine bir destan yazıyorsunuz, böyle bir şey olmaz. Öğrencilik yıllarımda bir film izlemiştim “Viva Zapata” diye, Meksika'daki köylü ayaklanmalarını anlatıyor. İşte, despot bir yönetim var, Zapata köylülere önder oluyor, sonunda yönetimi devralıyor, kardeşinin aynı o despot liderler gibi köylülere zulmettiğini görünce onu köylülerin önünde öldürüyor ve bir efsane, bir kahraman hâline geliyor. Ama sonunda pusu kurup kurşuna diziyorlar ve cesedi tanınmayacak şekle geliyor, köy meydanına atıyorlar. Herkes tartışmaya başlıyor, bazıları diyor: “Zapata ölmüş.” Bazıları diyor

ki: “Zapata ölümsüzdür, ölür mü hiç, ölmemiştir; yaşıyor, bu ceset de onun değildir.” Öldü, ölmedi tartışmalar arasında film şu cümleyle bitiyordu, diyordu ki: “Güçlü lider zayıf toplumun eseridir. Güçlü toplum güçlü lideri ne yapsın?” Demokratik kültür budur; toplumun güçlü olduğu, vekillerin güçlü olduğu ve herkesin kendi kimliğinin ve kişiliğinin önemli olduğuna inanan bir rejimdir. Herkes kendisini bir isimde birleştirmeye çalışıyor; olur olmadık destanlar yazıyor; ne kadar yanlış varsa “Doğrudur.” diye anlatıyor. Bunlardan vazgeçelim arkadaşlar. Milletvekili olarak bilelim ki toplum ve bu Parlamento güçlü olduğu takdirde ülke düzeler ama buranın güçlü olması demek kimseyi kendi üzerinde güç olarak görmemesi demektir ama bura zayıfladığı zaman hemen birilerine destan yazmaya başlar. Ben doğru bir şey olmadığını düşünüyorum. Eski Meclis geleneğine uyalım, liderlerin isimlerini hiç fazla telaffuz ederek siyaset yapmayalım; arada bir söylenir ama dile pelesenk yapılmaz. İşin özeti budur.

Sanayi Bakanlığı, sanayi önemli bir hadisedir. Ya, bu Zapata süremin yarısını almış.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ama son derece iyi bir hikâyeydi.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet.

Şimdi, Sayın Bakan, sistemin neye prim verdiği son derece önemlidir. Eğer bir ülkede sistem çalışmaya, üretmeye, teknolojiye, bilime, özgür bireye prim veriyor, değer veriyorsa o ülkede ekonomi de güzel olur küresel rekabette de mesafe alırsınız ama üretene, çalışana değer vermezse sistem -sadece kurallarıyla değil, işleyiş biçimiyle- o ülkenin geleceği karanlıktır. Şimdi bakıyorum ben Türkiye’ye, Türkiye bir rant düzenine dönüşmüş, özellikle de siyasi iktidar etrafında. Öyle rantlar var ki siyasetle dirsek temasına geçtiğin zaman... Şimdi, bir arsa kapatıyorsun, 1 liraya aldığının fiyatı çıkıyor bin liraya. Diğer taraftan bir yatırım yapmak istiyor, bir mal üretmek istiyor bir girişimci, bu malı üretebilmek için dünyanın sermayesini koyuyor, ömrünü koyuyor, küresel rekabete açılıyor, dünyanın öbür ucundaki malların daha kalitelisini, daha ucuzunu üretmediği takdirde gelip mahallesini bile işgal edecek, bunu biliyor, sonra bir bakıyorsunuz ki ne kazanıyor? Yüzde 20 kazanıyor, bilemedin yüzde 50 kazanıyor. Siz ranta bu kadar prim veren bir sistemi inşa ettikten sonra “Bu ekonomi kalkıyor, ayağa kalkıyor.” vesaire demenin bir anlamı yok. Maalesef, bu yirmi yılın hikâyesi rantlar hikâyesidir yani üretimi ve küresel rekabeti teşvik edici bir özelliği ve bir niteliği yoktur.

Şimdi bakıyoruz sanayi üretimi ne olmuş ne olmamış diye; şimdi imalat sanayisiyle ilgili rakamlar; ihracat –işte, 2002 rakamları en son belli- 160 milyar, ithalatına bakıyorsunuz 180 milyar. Üstelik de toplam Türkiye ihracatının yüzde 94’ü, 95’i -bu imalat sanayisinin ihracatı olduğu için, bu önemli bir olay- ithalatta ise yüzde 77. Bu durumda imalat sanayisinin ithalat-ihracat dengesinde bile sorun var, açık var; bu açığın olmaması lazım, sıfırlanması lazım. Diyeceksiniz ki: “Ağustos 2021 itibarıyla sıfırlanmış gibi görünüyor.” Şunu bilirsiniz ki: Krizlerde aniden dövizin fırladığı tüm dönemlerde dış ticaret açığı sıfırlanıyor ama siz ekonomiyi kalıcı olarak iyileştirmedığınız takdirde arkasından aynı masal, aynı hikâye devam ediyor. O bakımdan daha kalıcı şeyler yapmak lazım. Bu kalıcılık var mı ekonomide? Bir iki gösterge bu kalıcılığın olmadığını gösteriyor.

Bakın, yüksek teknoloji ürünleri öteden beri yüzde 2-3 civarında. Türkiye’de ihracat içerisinde yüksek teknoloji ürünleri ihracatı yüzde 2-3 civarında devam ediyor. Burada mesafe alamıyoruz ama ithalat yaparken yüzde 13 yüksek teknoloji ithalatı yapıyoruz. Bu, önemli bir sorun olduğunu gösteriyor ileri teknolojiye geçmede. “Efendim, işte, savunma sanayisi” vesaire. Bu savunma sanayisi işi Türkiye’nin çok eskiden beri geliştirmeye çalıştığı bir hadisedir. Türkiye Cumhuriyeti kurulur kurulmaz zaten uçak sanayisiyle işe başlamış; daha sonraki yıllarda da değişik dönemlerde savunma sanayisine yatırım yapmış. Özellikle Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasındaki ambargo neticesinde ASELSAN, TAI gibi kamu kuruluşları silah sanayisinde önemli çalışmalar yapmıştır. Bu yakın geçmişimizdeki intiharların,

suikastlerin, kazaların -şu anda bilmiyoruz ama- arkasında çok karanlık şeyler var. Bu övgü dizdiğiniz bazı yakın, yandaş firmalara ait üretimlerin arkasındaki asıl dinamik güç de TAI, ASELSAN gibi kamu kuruluşlarının ürettiği teknolojilerdir, geliştirdikleri teknolojilerdir.

Bakın, Sayın Bakan, bunun zevkini alamadınız. Ben bir bakana soru önergesi verdim, soru önergesinde diyor ki: “Evet ama parayla veriyor.” Siz farklı bir şey sakın söylemeyin.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Sayın Şener, lütfen tamamlar mısınız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Sonra bakıyoruz sanayiye, istihdamda ne olmuş? İstihdama baktığımızda gördüğümüz şey 2014 yılı ile 2020 yılı arasında sanayi istihdamında bir gelişme yok arkadaşlar. 2014'te 5 milyon 316 bin, 2020'de de 5 milyon 497 bin. Bu ekonomik krizin verdiği ivmeyle bu sene biraz artmış olabilir ama istikbal göstermeyen kıpırdanma olmuş, istikbal gösteren kıpırdanma olması lazım.

Saygılar sunarım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Teşekkür ederim Sayın Şener.

Söz sırası, Halkların Demokratik Partisinden Sayın Erol Katırcıoğlu'nda.

Sayın Katırcıoğlu, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Bakan, konuşmanızın ucundan yakaladım -maalesef sabah başka işlerim vardı- fakat sonra geldim ve okudum konuşmanızı; kişilik olarak sizi tanıyoruz basından da geçen senelerden de; heyecanlısınız ve gerçekten Türkiye'ye yeni bir şeyler katmak istiyorsunuz; bu samimiyetiniz bence biliniyor ve yaygınlaşıyor diyebilirim. Fakat Sayın Bakan, benim gördüğüm kadarıyla bu arzu ettiğiniz, hayal ettiğiniz işleri başarabilmekle ilgili olarak ciddi sıkıntılarınız var. Bu sıkıntılar belki size ait değil ama bu sıkıntılar bu ülkeye ait ve bu sebeple de sizin heyecanınızı gerçekleştirme şansınızın çok sınırlı olduğunu düşünüyorum.

Bununla ilgili böyle bir perspektiften birkaç şey paylaşmak istiyorum. Bir kere, teknoloji meselesini konuşan bir Bakansınız ve bunu çok önemsiyorum çünkü teknoloji devrimini kaçırmış olmak gibi bir durumla karşılaşması mümkün olan bir ülkedeyiz. Oysa siz, ısrarla yeni teknolojiler üzerine konuşuyorsunuz, hamleler yapmaya çalışıyorsunuz, destekler vermeye çalışıyorsunuz fakat tabii bu, Bakanlığınızın sınırlı kaynakları çerçevesinde kalmak zorunda çünkü Türkiye ciddi bir ekonomik kriz yaşıyor ve bu krizden dolayı, Bakanlığınızın bütçesi, olması gereken yani yeni teknoloji üretebilecek kapasiteyi yaratabilme bakımından yeterli değil; bu bir sıkıntı. Bu sıkıntı, tabii, dediğim gibi, size ait değil; sizin belki dâhil olduğunuz iktidara ait olan bir şey, Türkiye'nin genel yapısıyla ilgili bir şey.

2'nci olarak, Sayın Bakan, teknolojiyi ben de çok önemsiyorum fakat kabul edin ki teknoloji özgür düşünce gerektiren bir iştir yani insanlar özgürce düşünüp tartışabilmelidirler ki yeni şeyler üretebilsinler çünkü yeni şeyler söylemek o kadar kolay değil.

Amerikan üniversiteleriyle ilgili olarak, ben hasbelkader bulunduğumdan dolayı söyleyeceğim şey şu; üniversitelerin, öğretim üyelerine bakış açısı aşağı yukarı şudur: “İstediklin nedir? Ev, şu bu falan; bunları ben sağlarıım ama bize yeni bir şey söyle, yeni bir şey söyle; yani tarihle ilgili de olabilir bu, başka şeyle, sosyolojiyle ilgili olabilir veya yeni bir aletle ilgili olabilir ama yeni bir şey söyle.” Şimdi “Yeni bir şey söyle.” diye baktığımızda, akademisyenlerin özellikle yeni bir şey söylemesi için özgür olmaları gerekiyor fakat Sayın Bakan, değerli arkadaşlar, hepiniz biliyorsunuz ki bu ülkede “Barış

Akademisyenleri” diye anılan, aşağı yukarı sayıları 2 binin üzerinde olan bir grubun attığı bir imzadan dolayı bu insanların işlerine son verdiniz ve emin olun, emin olun bu insanlar Türkiye’nin en parlak beyinleriydi; ya yurt dışına gittiler, yurt dışında kendilerini kanıtlıyorlar -siz de izliyorsunuz- ya da başka işlere dönmek zorunda kaldılar; mesela siyaset bilimcileri, sosyologlar, bakıyorsunuz, gazete yazarlığı yapmak durumunda kaldılar. Değerli Bakan, bu, sizin arzu ettiğiniz teknolojiyi yakalamak için karşılaştığımız sınırlardan bir tanesi.

Çok hızlı geçiyoruz, bunun dışında söylenecek şeyler var doğrusunu isterseniz ama konuyu da biraz değiştirerek birkaç şey daha söylemek istiyorum yine bu konuyla ilgili olarak: Mesela küçük-orta sanayiye destek veriyorsunuz, desteklenmesini de önemsiyorsunuz, amenna, biz de bunu önemsiyoruz çünkü gerçekten de Türkiye’de ekonominin dinamizmini sağlayanlar KOBİ’lerdir ve bu herkesçe bilinen bir şeydir fakat yine kabul edin ki KOBİ’ler Türkiye’nin yakın tarihinde özellikle finansmana erişebilmekle ilgili olarak çok ciddi sıkıntılar yaşadılar ve bu sıkıntılardan dolayı KOBİ’ler Türkiye’de -dünyada değil; dünyada hiçbir zaman hiçbir yerde olmadı ama Türkiye’de- siyasallaştılar. Yani, emin olun, Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidara gelmesinin arkasında da bu KOBİ’ler yatmaktadır -“Anadolu sermayesi” diye bazılarının ifade ettiği şeyler- çünkü Türkiye’nin ekonomisini analiz ettiğiniz zaman, Türkiye’nin ekonomisinde bir merkezin olduğunu, bir de çevrenin olduğunu, merkez-çevre arasındaki ilişkinin kapitalist dünyada benzerlerine göre oluşmadığını görüyoruz. Bunun ayrıntısı uzun olabilir ama çok kısaca söyleyeyim: Çünkü ekonominin merkezindeki firmaların uzun bir zaman -şimdi biraz, bir ölçüde değişti belki- kendi bankaları vardı ve kendi bankalarıyla tasarrufları topluyorlardı ve kendi şirketlerine plase ediyorlardı ve KOBİ’lerin bundan aldığı pay yüzde 3-4 civarındaydı. Hatırlarsınız belki, Sayın rahmetli Erbakan Hoca bunu çok önemserdi ve bunun üzerine çok sözler etmişti o zamanlar. Özetle, bu da sizin elinizde olan bir durum değil ama Türkiye’nin yapısallaşmış ekonomisinin kaçınılmaz sonuçlarından biri. Hâlâ -ben baktım biraz önce- özellikle özel sektör bankaları -devleti destekliyorsunuz, başka ama- KOBİ’lere destek vermiyor. Niye vermiyor? Onları riskli buluyor kendine göre. Ve ilginçtir -yine sizin bu şeyinizle ilgili olarak söyleyeceğim- bunun sebebi de mesela, bakıyorsunuz, bankalar, özel sektör bankaları ipotek konusu gündeme geldiğinde arsa ve bina istiyorlar. Yani siz diyemiyorsunuz: “Ya, benim makinem var, arabam var, şuyum var...” Bunları ipotek olarak kabul etmiyor. Peki, neden etmiyor? Bu konuda bu konuşmayı geçen sene de yapmıştım. Neden etmiyor, biliyor musunuz Sayın Bakan? Çünkü bankalar da ipotek olarak aldıkları arsaları ve binaları hemen satamıyorlar, hemen nakde çeviremiyorlar. Neden çeviremiyorlar? Çünkü bizim hukuk sistemimiz öyle ağır çalışıyor ki bir dava bir sene sürüyor bazen; dolayısıyla da, bu sebeple bankalar yüksek risk primleri katarak faiz ve borçlanma öneriyorlar, dolayısıyla kredi kullanımında da KOBİ’lere çok bir şey kalmıyor. Nitekim, benim baktığım kadarıyla, özellikle 20’den az işçi çalıştıran KOBİ’lerin yüzde 64’ü banka kredisi kullanmıyor, ortalamadan bakarsak da yüzde 62’si banka kredisi kullanmıyor. Ne kullanıyor? Devlet bankasından alabiliyorsa alıyor, Kredi Garanti Fonu’ndan kullanabilirse kullanabiliyor. Dolayısıyla da, değerli arkadaşlar, demek ki sizin elinizde olmayan bir faktör de ekonominin bu yapısallaşmış hâlidir. Bu yapısallaşmış hâlinde siz KOBİ’lerle ilgili ne kadar can atsanız, onların başarılı olmasını isterseniz de bunu başarıma şansınız çok azdır diye düşünüyorum.

Çok az zamanım kaldı ama bir başka önemli konuya girmek istiyorum çünkü sizin Bakanlığımızı da ilgilendiriyor.

Son zamanlarda, biliyorsunuz, Türkiye ekonomisinde makropolitika yönetiminde bir değişiklik olmaya başladı. Geçmişte Merkez Bankaları kurlarla ilgili olarak, fiyat istikrarını sağlamak üzere kurlara müdahale etmeyi seçerdi ve kurlar yükseldiği zaman da piyasaya dolar veya euro vererek piyasada kurların yükselmesini önlemeye çalıştı fakat son zamanlarda işler öyle bir yere vardı ki bu politika artık bir işe yaramadı, yaramadığını anladılar çünkü karşılaşılan durum o kadar zor bir

durumdu ki rezervlerin erimiş olduğu bir Merkez Bankasında bu politikayı yani Türk lirasını savunma imkânının kalktığını gördüler. Peki, ne yaptılar? Şimdi, son olarak gördüğümüz kadarıyla yapılan şey şu: Türk lirasının düşük kalmasından hiçbir rahatsızlık duymuyorlar çünkü enflasyon da onların bir derdi değil ve açıkça söylüyorum, istihdam da onların bir derdi değil; zaten Merkez Bankası Başkanı son yaptığı enflasyon raporu açıklamasında bunu açıkça söyledi. Dediği şey şu: “Biz sonunda belki yine, tabii ki Türk lirasını savunuyoruz, enflasyonu düşürmeye çalışıyoruz falan ama biz bunu cari açığı kapatarak yapmak istiyoruz.” Peki, nasıl yapacaksınız, cari açığı nasıl kapatacaksınız? Düşük kurla birlikte ihracatın patlamasını bekliyorlar ve yine kendisinin söylediğine göre, 30 milyar civarında reeskont kredileri vererek esasında bu pahalılaştan ithalatı -ki bunun sonucunda ithalat pahalılaşacaktır- ikame edecek krediler vererek ekonomiyi de başka bir yere doğru geçirmeye çalışıyorlar. Kanaatimce bu, akıllıca gibi gözükse de değerli arkadaşlar, bunu başkaları da denedi. Ben size söyleyeyim: 2011’de Brezilya denedi, reali düşürdü...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sürenizi aştınız. Tamamlarsanız...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Biliyorum. Bir iki dakika lütfen...

Düştü ve sonunda özellikle petrol faturasını ödeyemez hâle geldiğinden dolayı, özellikle yabancı paralarla borçlanmanın yüksekliğinden dolayı bunları ödeyemez hâle geldi ve bu politikadan vazgeçti.

Şimdi ben bize bakıyorum, bizdeki tablo da bundan farklı değil çünkü siz eğer paranızı devalüe etmeye karar verirseniz size rakip olan -yani ihracatınızı artırmak üzere- ülkeler de aynı şeyi yapabilirler, dolayısıyla da bir kur savaşı başlatma ihtimaliniz çok kuvvetlidir, bir. İkincisi de, söylediğim gibi, şu anda yabancı dış borcumuzun büyüklüğünü düşündüğümüzde ve ülkedeki ithalatın ikame olmasıyla ilgili olarak kaynaklarımızı düşündüğümüzde bunun olma ihtimalinin kuvvetli olmadığını düşünüyorum ve özel olarak bir parantez içinde söyleyeyim: Benim kanaatim odur ki önümüzdeki yılın sonbaharına kadar iyi kötü bir iyileşme sağlamak, efendim, enflasyonda bir başarı elde etmek gibi birtakım düşünceler ışığında seçimlere gitmek olduğunu düşünüyorum ve bu tabii, sizi ilgilendiriyor çünkü siz burada da benim gördüğüm kadarıyla...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, çok aştınız.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – ...hayal kırıklığına uğrayacaksınız diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hocam rica ediyorum.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi müsaadenizle bir liste okuyacağım, herkes kendisini hazırlasın anlamında faydalı oluyor. Üyelerimizden Salih Cora’ya bir söz vereceğim, sonra Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Çetin Osman Budak, ardından Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Tamer Osmanağaoğlu, sonra HDP’den Sayın Muazzez Orhan, daha sonra Türkiye İşçi Partisinden Sayın Sera Kadıgil, sonra İYİ Parti’den Sayın Arslan Kabukcuoğlu, en sonunda yine CHP’den Sayın Bedri Serter. Bu şekilde bir sıralamayla gideceğiz, sonra bir kısa ara vereceğim, salonu bir havalandıracağız, daha sonra tekrar görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Salih Bey genelde on dakika da kullanmaz zaten.

Buyurun Salih Bey.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, çok kıymetli Bakan Yardımcılarımız, değerli Komisyon Başkanım, Komisyonumuzun kıymetli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Bugün AK PARTİ'nin iktidara gelişinin 19'uncu yılını yaşamaktayız. Bu, AK PARTİ'nin iktidara gelişinin yıl dönümüdür. Bundan tam on dokuz yıl önce 3 Kasım 2002 seçimlerinde AK PARTİ'miz milletimizin teveccühüyle iktidara gelmiş, Türkiye'de yapılamaz denilen birçok icraata imza atmış, ilkleri ve enleri gerçekleştirmiş, büyük reformlara imza atmış, vesayet organlarını kaldırmış, 28 Şubatçıların antidemokratik kararlarını ortadan kaldırarak Türkiye'de büyük bir dönüşümü gerçekleştirmiştir. Devletle milleti âdeta birleştirdi ve devleti milletin emrine amade eden bir yaklaşım ortaya koydu ve özellikle ifade etmek isterim ki bu değişimde, dönüşümde, AK PARTİ'nin bu paradigmasında Sanayi Bakanlığının da büyük pratikleri vardır. Özellikle ifade etmek isterim ki sanayi ve teknoloji alanında attığımız adımlar milletimiz tarafından büyük bir takdir görmektedir.

Sanayi Bakanlığı, yatırımın, üretimin, istihdamın, gelişmenin, kalkınmanın kısacası insanın olduğu, hatta insanın olmadığı her alanda bile değer üretmektedir ve üretmeye devam etmektedir. Sanayide ve teknolojide öyle bir ekosistem oluşturuldu ki artık Sağlık Bakanlığında bir aşı çalışmasında da, artık yargıda sesli, görüntülü yargı uygulamasında da, sınır ötesindeki bir operasyonda Savunma Bakanlığının ihtiyaç duyduğu bir savunma sanayisinde de, üniversitelerin ihtiyaç duyduğu bir AR-GE çalışmasında da, bir afatta esnafımızın ihtiyaç duyduğu, nefes aldığı KOSGEB'yle, yine turizme katkı için kalkınma ajanslarıyla Ulaştırma Bakanlığının faaliyetlerinde, rüzgâr türbinleri, güneş panelleriyle enerji yatırımlarında her alanda, tarlada ihtiyaç duyulan traktörden tutun da öğrencilerimizin sıralarının üzerindeki tablete kadar her alanda emeği vardır. Aynı şekilde bir yörede bir çiftçinin ürettiği el emeği göz nuru ürünün coğrafi işaretle markalaşmasından tutun da bir mucidin icat yolundaki fikri mülkiyet hakkının patentleşmesine kadar her alanda Bakanlığımızın gayreti, azmi, mücadelesi, alın teri vardır, emeği vardır, payı vardır.

Değerli arkadaşlar, bugün ülkemizde 1.255 AR-GE merkezi, 346 tasarım merkezi, 89 teknoloji geliştirme bölgesi, bilişim vadileri, model fabrikaları, açık kaynak platformları, ulusal yapay zekâ stratejileri, teknoparklar, kuluçka merkezleri, deneyap atölyeleri, TEKMER'ler, teknoloji inovasyon fonları, yazılım akademileri ve nihayet teknofestlerle taçlanan bir süreç yaşanmaktadır. Bu gelişimi, bu atılımı hiçbir şekilde görmezden gelemeyiz.

Her ülkenin gurur duyduğu bir teknolojisi ve bir markası vardır. Bundan zaman zaman bahsediyoruz. Yıllarca hep bununla beraber hayıflanıyorduk. İşte bu iktidar, bu ülkenin gençlerine güvendi, mucitlerin icada giden yollarını açmıştır. İHA'mızla, SİHA'larımızla destanlar yazıyoruz, yerli ve millî otomobilimiz TOGG'un heyecanını yaşıyoruz, GÖKBAY'i bekliyoruz, yerli ve millî sondaj gemilerimizle yeni keşifler peşindeyiz. Çok şükür bugün Küresel Yenilik Endeksi'nde tarihin en yüksek seviyesine ulaştık. Peki bu nasıl oldu? İşte bu Hükümetimiz döneminde AR-GE harcamalarının millî gelire oranını binde 5'lerden yüzde 1,9'lara çıkararak oldu, teşviklerle oldu, cesur bir liderin siyasi iradesi ve kararlı duruşuyla birlikte oldu, milletimizle beraber oldu. Bugün eğer büyüme rakamlarından, gayrisafî yurt içi hasılanın yüksekliğinden, ihracat rekorlarından bahsediyorsak bunda Sanayi Bakanlığının faaliyetlerinin büyük bir çarpan etkisi var.

Değerli arkadaşlar AK PARTİ döneminde OSB sayısı 325'e, endüstri bölgesi sayısı 17'ye, sanayi sitesi sayısı 484'e ulaştı. Sadece OSB'lerde 2 milyon 200 bin kişi çalışmaktadır ve istihdam, üretim her geçen gün artmaktadır. Türkiye'de geçmişte krizler hep sanayi sektöründe patlak verirdi. Bugün hamdolsun sanayi en güçlü yanımız olarak yer almaktadır. Bugün dünya salgınla boğuşurken, üretim çarkları tahrip olmuşken, arz talep dengesi bozulmuşken, seyahat kısıtlamalarının söz konusu olduğu bir dönemde Türkiye âdeta dünyanın birçok sorununa, birçok ihtiyacına cevap verebilecek bir durumu

oluşturmaktadır. Bu manada Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın faaliyetlerini çok önemsiyorum, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın bütçesini bu manada çok değerli buluyorum. AR-GE çalışmalarına yapılan kaynakların artırılmasını destekliyoruz ve bu bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

Son olarak da değerli Bakanımıza bir hususta teşekkür ediyorum, geçtiğimiz hafta bütçenin geneli üzerinde görüşmeler yapılırken şehrimizi teşrif etmiştir, şehrimizi ziyaret etmiştir, bu ziyarette eli boş dönmemiştir. DOKA ve DOKAP aracılığıyla 55 milyon TL'lik bir yatırıma tekbül eden 6 projenin imza töreni gerçekleşti. Şinik Organize Sanayi Bölgesi'nde 12 fabrikanın açılışı gerçekleştirildi. Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyoruz, birkaç talebimiz var, bunları da inşallah soru-cevap bölümünde ileticeğim.

Bakanımıza ve ekibine başarılar diliyorum, tebrik ediyoruz, takdir ediyoruz.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum. Vakti verimli kullandığınız için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Çetin Osman Budak'a söz veriyorum.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Değerli Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

KOBİ'lerle ilgili kısa kısa görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Türkiye ekonomisi bilindiği gibi 2018 yılından beri çok derin bir ekonomik sarsıntının, bunalımın içinde fakat 2018 öncesinde de ekonominin durumu çok da parlak değildi. Avrupa Birliği üyesi veya Avrupa Birliğine aday 28 ülke içinde yapılan bir araştırmada, 2013 yılında açılan KOBİ'lerin 2018 yılına kadar yüzde 54'ünün kapandığı tespit edilmiş bir gerçeklik, 123 binden sadece 56 bini yaşayabilecek durumda. Bu oran, makroekonomik ortamın yeni kurulan KOBİ'lerin hayatta kalması için yeterince uygun olmadığını açıkça gösteriyor. Bir ikinci gösterge de 2011 yılında KOBİ'lerin ihracatın yüzde 56'sını gerçekleştirmeleri fakat 2020 yılına geldiği zaman bu oran yüzde 36,4'e düşüyor Sayın Bakanım. Çok ciddi bir kayıp var, çok ciddi bir erime var. Bu dramatik düşüş Bakanlığınızca araştırıldı mı? Ve bu araştırıldıysa eğer bunun gerçekleşmesinin sebeplerinin ortaya konmasını ve bu sorunun cevabını sizden de bekliyorum.

Değersiz Türk lirasına dayalı ihracat politikası KOBİ'lerin ne verimliliklerini ne de ihracat performanslarını artırıyor. Değersiz Türk lirası ihracat hacmini ve gelirini artırabilir ama bunu yaparken aslında ülke kaynaklarının ucuza yurtdışına transferine de neden olur ve bu tür bir ihracat refah getirmez, ülkeyi yoksullaştırır; bu durumun iktisat literatüründeki adı "yoksullaştıran büyümeyi". Yoksullaştıran büyüme, bir ülkenin daha fazla üretip daha yüksek hacimli ihracat gerçekleştirdiği ancak dış ticaret hadleri bozulduğu için ihraç ürün fiyatlarının azaldığı bir durum. Son on yıldır büyüme yaşandığı halde ihracat fiyatı düştüğü için böyle bir süreç yaşıyoruz. 2010 yılında ihracatımızın ortalama kilogram değeri 1,20, 2015 yıllarına geldiği zaman 1,75 dolara çıkıyor fakat 2020 rakamları -tabii, 2021 rakamlarını tam olarak alamıyoruz ama- bugün geline noktada bizim elimizdeki veride 1 doların altına düşmüş durumda, bu çıplak bir şekilde durumun vahim olduğunu gösteriyor. Ülke kaynaklarının yurtdışına... Bir şekilde çok miktarda üretip, düşük teknoloji ürünleri çok fazla miktarda üretip çok düşük fiyatla sattığımızın da bir kanıtı. Burada bir çalışmanız var mı? Bu çalışmalarınız arasında, şu anda Kore'de 4,5 dolara çıkmış, ihracat ortalama fiyatını -en azından 1983'lü yıllarda Kore'yle

eş değerde olan ekonomimizde- bu seviyelere çıkarabilecek sizin bir programınız var mı? Planlı ve tutarlı bir sanayi politikasının yokluğunda değersiz Türk parası düşük teknoloji malları ucuzlatıyor, bu malların ihracatında uzmanlaşmış bir ekonomi doğuruyor. Bu, uzun dönemde, yüksek katma değerli ürün üretecek sektörlerle yapılacak yatırımların önünde engel oluşturarak kaynak tahsisinin çarpık gelişmesine yol açar.

Yanıldığınız bir nokta var: Düşük kur verimliliği artıracığı gibi bir algı yaratıyorsunuz, doğru sanayi politikasıyla desteklenmedikçe bunun tam tersi geçerli olacaktır. Türk parasının aşırı değer kaybetmesi verimliliği düşük ve iş modeli çağa ayak uyduramamış ihracatçı firmaları ayakta tutarak kaynakların yanlış dağılımına da yol açabilir. Avrupa'nın küçük Çin'i olma iddiasındaysanız eğer bunu asgari ücreti artık açlık sınırının altına getirerek ucuz emek ülkesi olup ucuz sanayi ürünlerini, düşük teknoloji sanayi ürünlerini daha çok satarak kalkınınız dersiniz burada yanılırsınız. Ülkemizin gerçek anlamda kalkınabilmesi için yeni kurumlara, yeni kurallara ve yeni kadrolara ihtiyacı olduğu çok açık; liyakatli kadroların bir şekilde Türkiye sanayisini istediği noktalara eriştirebileceği de burada görülüyor.

Bir de son olarak organize sanayilerle ilgili bir çalışma yaptığınızı biliyoruz. Organize sanayilerde yatırımı olan burada milletvekili arkadaşlarımız var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Budak, kısa bir şekilde ifade ederseniz...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Çok kısa.

Organize sanayilerde yöneticilik yapmış, başkanlık yapmış milletvekili arkadaşlarımız var. Türkiye'nin bugüne kadar yaptığı ve dünyaya ihraç ettiği bir model organize sanayi modelleri fakat görüyoruz ki kendi kendini yönetebilen sanayicilerin elinden bu yetkinin alınacağını ve oraya da yine valileri ve kaymakamları atayarak Bakanlığımızın uhdesinde ya da iktidarımızın uhdesinde orayı da kontrol etmek istediğiniz gibi bir sonuç çıkıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Hemen son cümle efendim.

Sanayiciler bu konuda son derece rahatsız, bunu da son bölümde eğer açıklamalarınızda aydınlatırsanız biz de memnun oluruz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Tamer Osmanağaoğlu, Milliyetçi Hareket Partisinden...

Süreniz beş dakikadır Tamer Bey.

Buyurun.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyeleri, Bakanlığımızın değerli bürokratları, saygıdeğer basın; hepinizi saygı ve muhabbetlerimle selamlıyorum.

Sanayi ve teknoloji ülkelerin bugününü etkileyen, milletlerin geleceğini belirleyen, milletlerin refah seviyesini doğrudan ilgilendiren etkenlerin başında gelmektedir. İnkâr edemeyeceğimiz bir diğer gerçek ise sanayileşmenin ve teknolojik gelişmenin milletlerarası ilişkilerde de belirleyici olduğu, devletlerin küresel siyasetteki konumunu belirlediğidir. Ülkemiz bu 2 alanda son yıllarda göstermiş olduğu atılımla dünya kamuoyunun dikkatini çekmiş, bölgedeki etkinliğini artırmış, coğrafyasındaki caydırıcı pozisyonunu güçlendirmiştir ancak içinde bulunduğumuz coğrafyanın gerçekleri ve sistemin dayatmaları, üretim ve imalat yeteneğinin kazanılmasının yanında kazanılan bu becerileri ekonomik faydaya dönüştürecek uluslararası rekabette yer alabilmeyi de gerektirmektedir. Bu sebeplerdir ki "2023 hedefleri" denildiğinde sadece kabiliyetini artırmış bir Türkiye değil, kabiliyetini insanlığın hizmetine

sunabilecek, bunu katma değere dönüştürebilecek bir vizyondan bahsediyoruz. Üreticimizin, esnafımızın, sanayicimizin, bilim adamlarımızın çalışmalarına katkı sunan, onları araştırmaya dolayısıyla gelişmeye teşvik eden her türlü çalışmanın ve projenin arkasında olmayı tarihi bir sorumluluk olarak görüyoruz.

TÜBİTAK Enstitüleri bünyesinde stratejik öneme sahip alanlarda yapılan AR-GE çalışmaları ve hayata geçirilen projeleri, savunma sanayisinde âdeta bir devrim niteliği taşıyan gelişmelere zemin hazırlayan bilimsel çalışmaları, dünyayı kasıp kavuran Covid-19 salgınıyla insanlık adına mücadele edebilmemizi sağlayacak Türkovac aşısı çalışmalarını, sıvı yakıtlı Ramjet, yerli motor çeşitleri ve kendimize ait bir araçla Ay'a sert iniş yapılmasına yönelik çalışmaları, uzayda ateşlenmesi planlanan hibrit roket motoru çalışmalarını, yerli otomobil, yerli uçak, insansız hava ve deniz araçlarının geliştirilmesine yönelik projeleri “ama”sız, “fakat”sız olarak destekliyoruz. Bu kapsamda 1.255 AR-GE merkezinin, 346 tasarım merkezinin, 89 teknolojik gelişme bölgesinin, 150 binin üzerinde personelle tarihi bir mücadele vermesini takdir ettiğimizi de ifade etmek isterim. Teknoloji manasında ortaya konulan başarılı grafiğin membası olan, inanç ve azmin adresi bilişim vadisi modelinin İzmir’imizde de hayata geçirilecek olması 2022 yılına girmeden, Bilişim Vadisi İzmir’in temellerinin atılmasının planlanması sevindiricidir. İzmir’imizin geleceğin teknoloji koridorunun ana üstlerinden biri olarak görülüyor olmasından dolayı İzmirli hemşehrilerim adına ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, İzmir’imiz 13 organize sanayi bölgesine sahip bir ilimizdir, tarıma dayalı sanayi kollarının oldukça geliştiği ilimizde, tekstilden gıdaya, demir çelikten petrokimyaya, otomotivden tarım makinelerine yönelik birçok alanda üretim yapılmaktadır. Ortak sorunu olan 13 organize sanayi bölgesine sahip bölgemizin yükünün hızla arttığı, sanayi bakımından Marmara’dan sonra 2’nci sırada gelen Ege Bölgesi’nin lokomotif şehirlerinden olan İzmir’in sahip olduğu organize sanayi bölgelerinin altyapı başta olmak üzere birtakım ihtiyaçlarının sadece belediyeler eliyle giderilmesini beklemek bazı aksaklıkları da beraberinde getirmektedir. Örneğin Devlet Su İşleri mevzuatımız 1954 yılında düzenlenmiş bir mevzuattır. Bu sebeple mevzuatın içerisinde organize sanayi bölgeleri Devlet Su İşlerinin sorumluluk sahasına dâhil değildir. Bakanlığımız ile Tarım ve Orman Bakanlığımızın koordinasyonunda bu sorunu ortadan kaldıracak bir düzenlemenin yapılmasının faydalı olacağı düşüncesindeyiz.

Diğer taraftan 4562 sayılı Kanun’da yapılması düşünülen değişikliklerin hâlihazırda olgunlaşma sürecinde olduğu bilinmektedir. Sürecin organize sanayi bölgelerimizin, sanayicilerimizin motivasyonlarını düşürmeyecek şekilde tamamlanacağından da hiç şüphemiz bulunmamaktadır. Bu vesileyle geçtiğimiz günlerde hayatını kaybeden insansız hava aracı teknolojisinin yükselişindeki rolü tartışmasız büyük olan milli teknoloji hamlesinin kıymetlerinden Sayın Özdemir Bayraktar’ı da rahmetle anıyorum. İnanıyoruz ki fikri hür, vicdanı hür, berraklaşmış milli bir bilinçle tarihi adımlar atan bilim adamlarımız bundan sonra da yeniliklere imza atmaya devam edecek, çağa Türk mührünü silinmemek üzere vuracaktır.

Bu vesileyle bütçenizin hayırlara vesile olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Osmanağaoğlu.

Şimdi de Halkların Demokratik Partisinden Sayın Muazzez Orhan’a söz vereceğim.

Buyurun Muazzez Hanım.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Teşekkürler.

İktidarınız süresince muhalefetin görüş ve önerilerini dikkate almayan anlayışımızla bütçe görüşmelerini de bir formaliteye dönüştürdünüz. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinin adil bir şekilde dağıtılması toplumsal hizmeti, istihdamı, üretimi etkileyecektir. Maalesef birçok bakanlıkta

gördüğümüz eşitsizlik ve dengesizlik bu Bakanlıkta da var. Bütçe ve uygulamalar belirli bölgelere sektörler ve yandaşlara aktarılmaktadır. Bazı göstermelik uygulamalar dışında birçok bölge, sektör, işletme Sanayi Bakanlığının teşvik sisteminden ve uygulamalarından yararlandırılmamaktadır. Resmî veriler bile bu bölgesel adaletsizliği gösteriyor. Türkiye’de faaliyette olan 89 Teknoloji Geliştirme Merkezinin sadece 9 tanesi bölge illerimizdedir; bu 9 tanesinin toplam kapasitesi de bazı yerlerdeki tek bir teknokentin kapasitesi kadar yoktur. Bölgesel eşitsizlik böyle mi son bulacak?

1.260 AR-GE merkezinin sadece 20 tanesi bölge illerindedir, bunların da yarısı Antep’tedir. Antep dışında hangi bölge ilinde sanayi ve teknoloji adına bir şey yapıyorsunuz? Yıllar itibarıyla politikalarınızın sonucunda maalesef Antep’i de bitirdiniz. Yine, faaliyette olan 346 AR-GE tasarım merkezinden sadece 2 tanesi bölgemizdedir. Diyarbakır, Urfa ve Van gibi nüfusu milyonlarla ifade edilen bu şehirlerde neden AR-GE faaliyetleri desteklenmemektedir?

Türkiye’de devam eden birçok sorunun nedeni olan bölgesel ayrımcılık, eşitsizlik ve dengesizlik meselesinin en somut örneklerinden biri de Bakanlığımızın yönettiği yatırım teşvik programının istatistikleriyle gösterilebilir. 2001-2021 arası verilen yatırım teşvik istatistikleri incelendiğinde yani AKP iktidarı döneminde eşitsizliğin teşvik edildiği görülecektir. Sözde en çok yatırım teşvikinin verildiği bölge illerine verilen teşvikin toplam teşvikler içerisindeki payı yüzde 9’dur. Teşvik edilen istihdam içinde bu bölgelerin payı sadece 20’dir. En yüksek işsizlik oranının olduğu bu bölge illerimizde daha çok istihdam odaklı bir teşvik programı uygulanmalıydı. Bu eşitsizlik nedeniyle mevsimlik işçiler kürdistandan kalkıp Trakya’ya, Çukurova’ya, Ege’ye, Karadeniz’e gündelik işçi olarak gitmek zorunda kalmaktadır. Bölge illerinde işsizlik Türkiye ortalamasının -yerine göre- 2-3 katıdır. Türkiye’de yüzde 14 bandının altında olan işsizlik bazı bölge illerinde yüzde 35-40 civarındadır. Halklarımız AKP politikalarıyla günlük ekmeğe muhtaç bırakılmıştır, işsiz ve gelersiz bırakılmıştır. İstanbul’da ortalama 50 bin olan kişi başı gelir, bölge illerinde genellikle 20 binin altındadır. Urfa, Ağrı, Muş, Diyarbakır, Van gibi illerimizde her 3 kişiden 1’inin kişi başına düşen geliri bin lira bile değildir. Saltanatınız uğruna milyonlarca insanı sosyal yardımlara, gıda paketlerine mahkûm ettiniz. Vakıflar, PTT önünde bekleyen yoksulluk kuyrukları sizin en büyük eserinizdir.

Bölge illerinde yasakladığınız yaylalar, meralar nedeniyle tarım ve hayvancılık bitme noktasına gelmiştir. Teşvik ettiğiniz savaş ve çatışma siyaseti nedeniyle turizm hareketliliği de neredeyse durmuştur. Hizmet sektöründe ise yandaş tekelleriniz, zincir marketleriniz küçük işletmeyi, KOBİ’leri bitirmiştir. Bölgeyi sömüren ve küçük esnafı nefessiz bırakan tüm zincir marketlerin en büyük ortakları da iktidarınız ve yandaşlarıdır.

Önceki dönemde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının isminde bulunan “bilim” ibaresinin çıkarılması yerinde olmuştur çünkü Covid-19 koşullarında en bilim dışı uygulamalar bu ülkede yaşanmıştır. Her gün 200’den fazla vatandaşımız Covid’den yaşamını yitirmektedir ancak yerli aşı bir söylentiden ibaret kalmıştır.

Türkiye akademilerini kriminalize ederek aydınları “yandaş, düşman” diye ayıran, gazetecileri ve siyasileri hukuksuz bir şekilde tutuklayan bir iktidar ne bilimi ne sanayiye teşvik edemez. Bir yerde fikir özgürlüğü yoksa orada bilimsel gelişme olmaz. AKP iktidarının bölgede sanayi ve teknoloji adına yaptıkları koskocaman bir hiçtir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Bitiriyorum Başkan.

Bölgede sanayi sitelerinin altyapılarının sayısı yetersizdir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, süreniz dolmuştur.

Değerli arkadaşlar, 2 hususta kayıtlara bir düzeltme geçirmem gerekiyor: Birincisi, Türkiye Cumhuriyeti'nde "kürdistan" isimli bir bölge yoktur.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Var, var. Tarihe bakalım, Meclisin kayıtlarında var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 85 milyon, eşit vatandaş olarak 81 ilin de sahibidir. Bütün illerimizde her etnik gruptan, her mezhepten, her inançtan insanlarımız demokratik hukuk devletinin çatısı altında yaşamaktadır. Ayrımcı, dışlayıcı bir dil kullanmak doğru değildir. Bütün iller hepimizdir, bu ülke hepimizindir. Bunun altını çizmek isterim. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Diğer taraftan, "savaş destekleyici politikalar" ifadesini de kesinlikle reddediyorum. Türkiye Cumhuriyeti bir savaşta değildir, terörle mücadele etmektedir. Bütün insanların, yine, 85 milyonun huzuru için, barışı için demokratik bir ortamda temel hak ve hürriyetlerini en uygun, olgun şekilde kullanması için terörle mücadele etmektedir. Kim yaparsa yapsın, hangi isim altında yaparsa yapsın, ister dini kullansın ister etnik argümanları kullansın terör karşısında da bütün sivil siyasetin ortak bir tavır göstermesi gerekir. Bunun da altını çiziyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi sözü Türkiye İşçi Partisinden Sera Kadıgil'e veriyorum.

Buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, hoş geldiniz. Bir nüfus sayımı yapıyorum ben her bakanlıkta ve pazartesiden beri gerçekten sinirim fena hâlde bozuluyor bu konuda. Siz de genç bir Bakansınız, o yüzden, ekstra hayal kırıklığına uğradığımı söylemek istiyorum. 30 bürokratınız var arkanızda Sayın Bakan, sağınızda, solunuzda... Bir numunelik kadın arkadaş var arka sırada, hakikaten olacak iş değil bu. Lütfen, erkek arkadaş...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – "Numunelik" ifadesinin kullanımı hiç hoş değil.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – İnanın, bunu kullanan ben değilim. 30 bürokratla karşımda oturuyorsunuz, bir kadın arkadaş var burada sadece. Eğer ki kadın meselesine bu kadar hassasiyetle yaklaşıyorsanız seneye geldiğinizde arkanızda en az yüzde 50 kadın bürokrat görmemiz gerekiyor bizim. Bu hata bir tek size ait değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Seneye sayıları artsın Sayın Bakanım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – "Numunelik" ifadesini kullandı, ben reddediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O doğru değil, evet.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bakın, ben ifade olarak kullanıyorum, siz realite olarak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herhâlde o anlamda kullanmadınız, onu bir düzeltirseniz iyi olur.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Hayır düzeltmeyeceğim Sayın Başkan. Ben bunu ifade olarak kullanıyorum, siz realite olarak karşılıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, siz bilirsiniz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ve bunu yapan tek kişi siz değilsiniz. Pazartesi günü gelen Bakanlıkta 30 bürokratta 2 kadın vardı; dün gelen Bakanlıkta 30 bürokratta 1 kadın vardı; bugün siz karşımda oturuyorsunuz -dediğim gibi, görece genç bir Bakansımız- 30 bürokratınız var, arkanızda bir kadın çalışan var. Bu kamudaki atamalarda illa “erkek olma şartı” diye bilmediğimiz bir yönetmelik mi var? Varsa lütfen bizi aydınlatın.

Sayın Başkan, bu arada süremden de bir dakika daha isteyeceğim, onu da kayıtlara geçeyim.

Şimdi, bütçeniz benim için çok önemli, benim önemsedğim bir Bakanlık bu Bakanlık Sayın Bakan. Sanayi, teknoloji yatırımları için 14 milyar bütçe veriyoruz size şu anda ki son beş yılda 2,5 kat artmış, bu da olumlu bir gelişme. Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesi kaç para? 16 milyar TL. Bunları araştırırken bir ifadeye denk geldim, TÜRK DİYANET VAKIF-SEN Genel Başkanı bir beyanda bulunmuş, demiş ki: “2023’te uzaya yollayacağımız Türk arkadaş ezan okusun.” Yani biz uzaya gitmemizi sağlayacak asli kuruma 14 milyar lira bütçe reva görüyoruz, bu konuda cin fikirlerini ortaya saçmakla mükellef bir kuruma 16 milyar lira bütçe reva görüyoruz; bunu kabul edilemez buluyorum.

Bakın, açıkçası, bu bütçeye baktığımda yaptığınız, söylediğiniz her şeyin ben ciddiyetten uzak olduğunu düşünüyorum, düşünmüyorum da görüyorum Sayın Bakan. Ne diyoruz? “Ay’a sert iniş yapacağız, Türk astronot yollayacağız.” Reva gördüğümüz bütçe Ajansımız için 61 milyon Türk lirası yani kurun geldiği noktada 6 milyon dolar para. Bu parayla değil uzaya gitmek, İstanbul’da bir bina alabilecek durumumuz yok bizim şu anda. Ben sizin uzaya gitme isteğinizi inanın destekliyorum, sadece üzülmüyorum. Bakın, iki gün önce NASA bir yayın açtı, izlediniz mi? Hubble Uzay Teleskobu’ndan, şu anda yeni evrensel keşiflerden... Sanayi Devrimi’ni kaçırdığımız yetmiyor, teknoloji devrimini de kaçırmak üzereyiz ve bu paralarla bir arpa boyu yol ilerlememiz bizim mümkün değil Sayın Bakan.

Devam edelim buradan; “Uzaya gidilecek.” diyoruz ya, “Gidilecek.” demekle gidilmiyor yani “O uzaya gidilecek.” dediğimizde gidilecek olsaydı sevgili Gaye Su Akyol şimdiye kadar 5 kere gitmiş olurdu. Buralara gitmek için bizim para ayırmamız gerekiyor ve buralara gitmek için bizim aslında, doğru düzgün, üniversitemizde teknoloji ve bilim üretebiliyor olmamız lazım ama mesela ülkenin en parlak üniversitesi olan Boğaziçi Üniversitesinde son altı aydır bu ülkenin en parlak beyinleri her gün bir saatlerini kayyuma karşı direnmekle harcıyorlar. En azından bir ciddiyetle üniversitelere eğilebilirsek belki yarın değil, öbür gün değil ama on yıl içerisinde biz de gurur duyacağımız bir uzay programına erişebiliriz diye düşünüyorum. Üniversitelere girmişken, benim asıl derdim TÜBİTAK’la, TÜBİTAK’tan bahsetmek istiyordum ama zamanım kalmadı.

Bakın, bu TÜBİTAK bütçeleri gerçekten çok komik bir rakama tekabül etmeye başladı artık Sayın Bakan, 2005 döneminde bu kadar değildi yani açık açık size şimdi göstereceğim, bazı tablolar hazırladım. Mesela, 1001 projelerinden bahsedelim, TÜBİTAK Başkanımız da buradadır eminim. Şu anda iki ya da üç yıla kadar verilen azami geliriniz sizin 720 bin TL’ye tekabül ediyor. TÜBİTAK 1001 projelerinden bahsediyorum ve bu proje başvuruları sırasında bilim insanlarıyla konuşuyorum, diyor ki: “6 TL’den biz kur hazırlıyoruz, kur geliyor, dayanıyor 9 TL’ye. Üç yılın sonunda elimizdeki bütçe kuşa dönüyor, araştırmalarımızı bitirmekte bile inanılmaz zorlanıyoruz.” Bu konudaki şikâyetler bizzat TÜBİTAK’taki çalışanlarınızdan da gelmeye devam ediyor. Üç yıl için şu anda TÜBİTAK’ın bir araştırmaya -1001’e- verdiği maksimum bütçe kaç paraya tekabül ediyor, biliyor musunuz? 75 bin dolara tekabül ediyor; yıllık 240 bin liraya, aylık 20 bin liraya tekabül ediyor Sayın Bakan ve bunun içerisinde öğrencilerin, çalışanların, doktora öğrencilerinin maaşları da var; reva gördüğümüz bu, Cumhurbaşkanlığı maaşının beşte 1’ini biz 1001 Projesi’nin bir aylığına reva görüyoruz; kabul edilemez bu, bununla bilimde biz bir arpa boyu yol falan ilerlemeyiz bakın.

Fonlanan araştırmaları bir kenara bırakıyorum, Amerika'daki Standardları bunun ne kadar biliyor musunuz bizde 75 bin dolara tekabül eden? 500 bin dolar. Ve kur farkı..

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sera Hanım, süreniz bitti ama bir yarım dakika ilave ediyorum, buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bir dakika rica edeceğim Sayın Başkan. Çünkü 2 de somut önerim olacak, ilginizi çekeceğini düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, bir dakika ama toparlayın lütfen.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Teşekkürler.

Bakın, Sayın Bakan, bu kur karşısında verdiğiniz sizin bütçelerin erime noktasını gösteriyor, biyomedikal enflasyon üzerinden, geldiğimiz tablo ortada, bunları bildiğinizi de çok iyi biliyorum ama çözüm üretilememesi Türkiye'de şu an bilimle uğraşan insanların elini kolunu gerçekten bağıyor. Sunumunuzda bir laf gördüm, diyorsunuz ki: Yapılan tüm spekülasyonlara rağmen yerli ve yabancı bilim insanları için cazibe konumumuzu koruyormuşuz. Peki, bundan bilim insanlarının haberi var mı? Çünkü ben dün daha bir akademisyen arkadaşım ile konuştum, noktasını değiştirmeden okuyacağım: “Benim bugün Türkiye'de aldığım araştırmacı maaşı yirmi yıl önce New York'ta bir doktora öğrencisiyken kazandığımdan daha düşük.”

Başka bir tablo göstereceğim, sizin sitenizden aldım Sayın Bakan: Buyurun yani Harvard'da doktorasını yapmış, ülkesine fayda sağlamak için geri dönmüş bir genç arkadaşımın TÜBİTAK'tan reva görülen aylık maaş 4.500 lira. Bu bütçelerle bu insanlar şu anda bilim üretmeye çalışıyorlar. Buyurun Sayın Bakan, TÜBİTAK sitesinden çıkardım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız zaman bütçemiz tükendi.

Teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ben de çok teşekkür ediyorum.

2 somut öneri, sadece hakikaten ilginizi çekeceğini düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen ama ek süremiz de bitti. Yazılı olarak Bakanımıza verebilirsiniz bir not olarak.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Söz veriyorum size 2 cümle kuracağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – 1'incisi TÜBİTAK'tan verilen bütçelerle alınan malzemelerden hâlâ KDV alıyoruz, bunun ivedilikle kaldırılması gerekiyor. Bu çünkü şu demek oluyor? Siz 100 lira veriyorsunuz, 18'ini KDV olarak geri alıyorsunuz; bu, çok vahim bir hata.

2'ncisi: Aşıda düzelttiniz, bazı malzemelerin gelmesi bir ay sürüyor Sayın Bakan. Türkiye'deki araştırmacılar, Avrupa'dakiler bir günde bir malzemeye ulaşırken bizimkiler bir ayda ulaşamıyor. Aş için yaptığınız düzenlemeleri diğer araştırmalara da yapmanız temennimiz diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi de İYİ Parti Grubundan Sayın Arslan Kabukcuoğlu'na söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın üyeler, Bakanlığın Kıymetli Yardımcıları ve bürokratları, çok değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin kalkınmasında en başta ihracatımızın ihtiyacı olan kalifiye insanlar gerekmektedir, inovasyon için bu şarttır yani AR-GE çalışmaları yapılmalıdır. Kamu-özel işbirliklerine para yatırmaktan Hükümet ülkenin en hayati fonksiyonlarını yerine getirmekte maalesef âciz kalmaktadır. AR-GE konusunda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yapması gerekenlerin ne kadarını yaptığını incelersek şöyle bir şey çıkıyor ortaya: Güney Kore’de AR-GE’ye ayrılan pay 2002 yılında milli gelirin yüzde 2,2’si, 2019’da yüzde 4,6’sı; ülkemizde ise 2002 yılında gayrisafı milli hasılanın yüzde yarımı ve 2019’un da yüzde 1’idir; oysa 2018 yılındaki Onuncu Kalkınma Planı’nda hedeflenen AR-GE yatırımlarına ayrılması gereken pay 1,8’iydi.

84 milyonluk ülkede 28 milyon insan çalışıyor, istihdamı korumak zorundayız, oysaki 40-50 milyon gibi çok yüksek sayıda istihdama ulaşmamız lazım. Bırakın, siz buna ulaşmamızı 9 milyon kadar işsizden bahsediyoruz.

2021 yılı Ocak-Eylül döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin ihracattaki payı yüzde 3,6-3,7 civarındadır. Oysa 2002 yılında yüzde 6,1’di. İhracat artıyor, yüksek teknolojinin artan ihracattaki payı düşüyor, demek ki ihracatımız katma değeri yüksek ürünlerden oluşmuyor. Bu ihracat olsa olsa insanlarımızın emeklerinin yok pahasına pazarlanmasına bedeldir. İthalatta ise durum tam tersidir. Yine, 2021 yılı Ocak-Eylül döneminde yüksek teknolojlili ürünlerin ithalattaki payı yüzde 12,8’dir. Orta yüksek ile yüksek teknolojideki kredilerin payı ise yüzde 4,9 olup oldukça yetersizdir.

Girişimcilerimizin yüzde 57’si düşük teknolojide çalışmakta olup üretimden aldıkları pay ise sadece yüzde 38’dir. Düşük teknoloji işlerinde istihdam yüksek olmakla birlikte bu tercih edilecek bir konu değildir. Teknoloji yoğun imalata en çok ihtiyacı olan ülkelerden biriyiz. 2002 yılında ihracatımızın kilogram başına değeri 0,69 dolarken 2020 yılında 1,09 dolara... Yani sadece yüzde 63 artırmışız. Aynı dönemde, Japonya yüzde 86 artırmış, Almanya 1,98 dolardan 3,7 dolara, Güney Kore ise 1,4 dolardan 2,5 dolara yükseltmiştir. Pek çok bakımdan yüksek teknolojlili ürün ihtiyacımız gelişmiş ülkelerdeki aramızın, makasın daha da aleyhimize açılmasına neden olmaktadır. Görevimiz gereği, pek çok yerlerde bilhassa Eskişehir Sanayi Odasında dolaşyoruz ve onların sizin çatınız altındaki birimlere yönelik birtakım talepleri var. KOSGEB için diyorlar ki: “KOBİ’lere yönelik maddi desteklerin ihracata yönelik olarak artırılması, KOBİ’lere yönelik teknoloji ve yeşil dönüşüm temalı projelerin maddi desteklerinin artırılması, organize sanayi bölgesindeki şirketlerin sadece çatı üstü GES lisansı haricinde alanlarında da kendi ihtiyaçları için GES kurumlarına müsaade edilmesi. KOBİ ölçeğinde yatırıma yönelik makine üreticilerinin desteklenerek ithalatın önünün kesilmesi, ihracata yönelik şirketler için serbest bölge niteliğinde endüstri bölgelerinin kurulması. TÜBİTAK için şirket içi girişimcilik inovasyon ve verimlilik projelerinin aynı üniversitelerde olduğu gibi desteklenmesi, TÜBİTAK projelerinin hızlandırılması.” Türk Standardları Enstitüsü için istedikleri şudur: “Yurt içi ihalelerde ve kamu alımlarında TSE haricinde belge talep edilmemesi. URAYSİM Projesi’nin tek elden yürütülmesi için mükemmeliyet merkezi kapsamına alınıp Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına devri. Organize sanayi bölgelerindeki enerji maliyetlerinin toplam etkisi, bir gecede yapılan zam yüzde 48 değil, yüzde 72,6’dır.” Rekabetçiliği kayboluyor, ihracat ve fiyat istikrarını bozacak bir düzeyde ara mamul ve ham madde üreticileri bugün itibarıyla yüzde 35-40 zam yaptılar. Kalkınma ajansları için ise daha çok üretime yönelik güdümlü projelerin sayısının ve finansal miktarının artırılması; kooperatiflerin, endüstriyel tarımın ve kent tarımı projelerinin desteklenmesini istiyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kabukcuoğlu, son cümlelerinizi alalım.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Bitiriyorum Başkanım.

Diyorlar ki: “Dolar 10 lira olsun, 12 lira olsun, 13 lira olsun, kaç lira olursa olsun bir istikrar olsun ve biz bilelim ki altı ay sonra, bir yıl sonra şu olacak. Bir ülkenin Maliye Bakanı görevden ayrıldıktan sonra yerine geçen Maliye Bakanıyla birlikte kur değeri, kur fiyatlarının düşmesini anlayamıyoruz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Süremiz geçti.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – İşçilerin aldıkları az ücretin onlar da farkındalar. Bir kısmı, 1 Kasımdan itibaren asgari ücrete zam yapacaklarını ve işçilerin bu şekilde çalışacaklarını söylüyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diler, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, 2 arkadaşımıza söz verip ara vereceğim.

Bir, önce Bedri Serter, Cumhuriyet Halk Partisinden; ardından, AK PARTİ’den Sayın Zeynep Yıldız.

Bedri Bey, buyurun lütfen.

Beş dakikadır süreniz.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, hoş geldiniz, sunumuzu çok dikkatle dinledim.

Sizin sunumda kullandığınız ifadeleri düzelterek veya sizin eksik yansıttığınız noktaları gerçikle örtüşmeyen parçalarını tamamlayarak gideceğim konuşmamda.

İsminde cumhuriyeti taşıyan ve genç Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk on beş yılında ülkeyi yüzde 197 büyüten cumhuriyetin kurucularının kurduğu bir partinin milletvekili olarak tüm Türkiye’yi gezmekteyiz. Yirmi yıllık iktidarınızın sonunda ortaya çıkan tabloda kurumları yok ettiğinizi, yakında bırakacağınız iktidarınız sonunda temelde ülkeyi yapısal bir sorunla baş başa bıraktığınızı görmekteyiz. Ülkenin sanayi ufkunu genişletecek, dünyayla rekabetini güçlendirecek, nitelikli insan gücüne katkı koyacak politikaları değil, ucuz insan gücüne dayanan, orta düşük ve düşük teknoloji temelli sanayinin desteklendiğini açık, net bir şekilde görmekteyiz. Nitekim, bugün gelinen noktada, 2020’de imalat sanayisinin ihracat yapısı içerisindeki orta yüksek teknoloji payı yüzde 35,6, orta düşük teknolojinin payı yüzde 27,2, düşük teknolojinin payının yüzde 33,5 olduğunu görüyoruz; yüksek teknolojinin ise maalesef ki 3,7. Yüksek teknoloji tabanlı girişim sayısının imalat sanayisindeki payı resmî verilere göre binde 6, düşük teknoloji temelli girişim sayısı oranı ise yüzde 56,6. Bu tablo bize teknolojimizin güçlendirilmemesi nedeniyle ve yirmi yıllık iktidarınız sonunda bugün hâlâ “Yapacağız.” diyerek söze başladığımız projelerin öngörüsüzlüğüyle ne kadar geç kalındığını göstermektedir. Bu tablo bize Türkiye’nin bugün, cumhuriyetin ilk yıllarında yetiştirdiği sanayileşme politikalarından iktidarınızın dengesiz siyaseti sonucunda 180 derece terse dönüldüğü bir gerçektir. Avrupa ve Orta Doğu pazarında sadece taşeron ülke hâline geldiğini acı bir gerçek olarak ortaya koymaktadır.

Yine, sunumunuzda “Emtia piyasalarındaki dalgalanmalar, enerji fiyatlarındaki hızlı artış, lojistik ve tedarik zincirlerindeki aksaklıklar en sorunlu alanlar olarak karşımıza çıkıyor.” dediniz. Bugüne kadar, yirmi yıl elinizi tutan mı vardı? Sizi üç yıldır tutan mı var? Bugüne kadar bu problemler “Geliyorum.” dedi ve siz bugün burada hâlâ yakarış hâlindesiniz, çok ilginç geliyor bana.

Son yıllarda neredeyse tek millî yatırım olarak gördüğünüz yerli otomobil projesine mesailer ve yatırımlar harcıyorsunuz. Bu proje için zoraki teşvik etmiş olduğunuz özel sektör girişimcilerinin istemeye istemeye de olsa elini taşın altına koyduğu bu projeye harcadığımız mesai ve yatırımlar yerine, sitem dolu konuşmanızın içinde yer alan sorunlara odaklanıp mesai harcamış olsaydınız ve öngörülmesi olsaydınız, bugün dolar 9,60'ları bulmaz, Hükümetiniz de doğal gaza hiç istemediği şekilde iki gün önce yüzde 48 zam yapmış olmazdı. Hiç yakarmayın, hiç “Sorunlar önünüzde.” demeyin, bu tabloyu siz yarattınız, bu ülkeyi siz bu hâle getirdiniz.

Tabii, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve TÜSİAD birlikte ayaklanınca Bakan Yardımcınız dün “Zamları tekrar masaya yatıracağız.” demiş. Kış geçer de kurt yediği ayazı unutmaz Sayın Bakan.

Son dönemde böbürlene böbürlene anlatmaya çalıştığınız yüzde 9'luk büyüme sizin Hükümetinizin tüm engellemelerine rağmen ülkemizin fedakâr sanayicilerinin ve iş dünyasının her türlü kendi çabasıyla gerçekleşen ve aldığı tüm risklerin sonunda ortaya çıkmıştır. Sizin de sunumunuzda belirttiğiniz gibi yapılmakta olan tüm AR-GE çalışmalarının yüzde 90'a yakın yatırımı özel sektör yapmaktadır.

Yani sözün özü sanayicimiz sizlere der ki: “Engel olmayın bize, başka ihsan istemeyiz.” Ama hâlâ inatla ve doyumusuzca OSB Kanunu çıkarıp OSB'lerin başına da sizin atamış olduğunuz vali ve kaymakamları getirerek önlerine kaya koymuş oluyorsunuz. Burada Sayın Vali ve kaymakamlarımız yanlış anlamasın, onların görevleri çok farklı, biz onları başımızın tacı olarak görmekteyiz ama sanayicilik, üreticilik ve OSB'lerin girişim ve yatırımları noktasında söylenmesi gereken OSB yönetimlerinin sadece ellerinin değil, vücutlarının da taşın altında olduğu gerçektir. Nitekim sel ve doğal afetlerde etkilenen sanayi sektörünün ayağa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümleleri alalım.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Bir dakika daha rica edeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Veremiyorum bir dakika, kusura bakmayın. Son cümlelerinizi...

BEDRİ SERTER (İzmir) – Son bir dakika rica ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Veremiyorum bir cümle, öyle bir kuralımız yok.

Teşekkür ediyorum.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Üç senedir bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi son konuşmacı olarak Sayın Zeynep Yıldız.

Buyurun lütfen.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Değerli Bakan Yardımcılarımız, çok değerli Bakanlık bürokratları, çok değerli vekiller; hepinizi selamlıyorum ben de.

Şimdi, en sevdiğimiz bakanlıklardan biri geldi açıkçası gençler olarak. Dolayısıyla beş dakika bizim buradaki heyecanlarımızı anlatmaya kifayet getiremeyecek bence. Dolayısıyla beş dakikada neyi ne kadar anlatabilirim diye kendi kendime düşündüm. 81 ilin çok farklı köşelerinde kurulan bilim merkezlerinden mi bahsedeyim? Bu bilim merkezlerini ziyaret eden gençlerde oluşan heyecandan mı bahsedeyim? Milyonlarca öğrencinin ziyaret ettiği bilim fuarlarından mı bahsedeyim? TÜBİTAK olimpiyatlarında, dünyanın çok farklı yerlerindeki bilim olimpiyatlarında geçtiğimiz yıl 5 altın, 19 gümüş, 30 bronz madalya getiren gençlerden mi bahsedeyim? Hangi birinden bahsedeyim diye açıkçası

uzun uzun düşündüm. Teknoloji geliştirme bölgelerinden mi bahsedelim? Pandemiye rağmen açılan organize sanayi bölgelerindeki yeni bölümlerden mi bahsedelim? Fabrikalardan mı bahsedelim? Hangisinden bahsedelim, beş dakika hiçbirine bence yetmeyecek. Bununla birlikte OSB'lerin teknolojik altyapısını kuvvetlendirmenin yanı sıra, AR-GE faaliyetlerinin kuvvetlendirilmesinin yanı sıra, fikrî ve sımai mülkiyet haklarının kuvvetlendirilmesine dönük atılan adımlar, vesaire... Dolayısıyla beş dakikaya hiçbir şekilde kifayet getiremeyeceğimizi düşündüm. Ama şurada sahadaki gözlemlerimi aktarma zarureti hissettim.

Birileri sahaya yeni inmeye başlamış olabilir, sahada ilk kez bulunuşlarının vermiş olduğu heyecanla "Sahadayız. Bunlar şöyle, bunlar böyle." diyor olabilirler ama biz sürekli sahadaydık Cumhurbaşkanımızın liderliğinde. Nasıl Cumhurbaşkanımız tek bir dakikasını boş geçirmeksizin sürekli sahadaysa, bizler de sürekli sahadayız.

Ben birkaç örnekle bahsetmek istiyorum. Mesela, Şırnak'ta biz Şırnak Üniversitesinde bir etkinlik tertip ettik ve Şırnak Üniversitesi içerisinde Teknoloji Transfer Ofisini gördüm. Yani gördüğüm en güzel üniversite kampüslerinden bir tanesi Şırnak'taydı ve burada bir teknoloji transferi ofisi yapılandırılmıştı. Ben açıkçası ülkem adına çok büyük bir gurur duydum.

Hakeza, deneyap atölyelerinin ilk şubelerinden biri Hakkâri'ye açılmıştı. Yine, ben orada gençleri ziyaret ettim, oradaki daha ortaokul seviyesindeki gençlerin ne kadar ciddi anlamda üretim mekanizmasına dâhil olduklarını, onların heyecanını gözlemlerim ve gerçekten bu heyecana kayıtsız kalanları hayretle ve şaşkınlıkla takip ediyorum belirli noktalarda.

Hakeza, Diyarbakır'a gittik, Diyarbakır'da teknoparkları ziyaret ettik, teknoparklarda üretilenleri yakından görme imkânımız oldu.

Yine, aynı şekilde Gökyüzü Gözlem Etkinliği bu seneye kadar hep Antalya'da tertip ediliyordu, bu sene Diyarbakır'da Zerzevan Kalesi'nde tertip edildi. Bunun için Sayın Bakanımıza ayrıca teşekkür ediyorum. Çünkü Zerzevan hususunda ne kadar ısrarcı olduklarını biliyoruz ve ben orada bir sürü gençle, Diyarbakırlı çocukla tanıştım; mesela, Sultan. Sultan o kadar mutlu oldu ki gerçekten Diyarbakır'da böyle bir etkinliğin tertip edilmesinden dolayı. Biz numaralarımızı aldık, geçenlerde tekrar Diyarbakır'a gittim, Sultan'la buluştuk ve Sultan'ın gerçekten çok muazzam hayalleri var geleceğe dönük olarak, henüz bir lise öğrencisi. Onun arkadaşı Zilan ve Sultan'la oturduk tekrar, bir çay, kahve içtik ve gerçekten onların hayallerini konuştuk. TÜBİTAK'tan aldıkları destekleri konuştuk bir lise öğrencisi olarak. Dolayısıyla gerçekten bunların her biri benim adıma çok heyecan verici.

Yine, Sayın Bakanımızla Şanlıurfa'ya gittik. Şanlıurfa'da tekstile dönük yapılan yatırımları net bir biçimde gördük. Gerçekten orada malumunuz olduğu üzere devletimizin yapmış olduğu çok ciddi anlamda sulama projeleri var, tarımsal projeler var. O tarımsal projelerin bir mütemmim cüzü olarak sanayileşmeye dönük atılan güçlü adımları yerinde gördük. Bunların her biri gerçekten çok önemli ve değerliydi.

Oraya gittiğimizde Diyarbakır'da Diyarbakır Annelerinin... Açıkçası bazı siyasi partilerin çeşitli angajmanlarla bölgenin çocuklarına, Diyarbakır'ın çocuklarına, Şırnak'ın, Mardin'in çocuklarına biçtikleri rolü, emperyalist güçlerin -açıkçası- taşeronu olma rolünü biçenlere inat, biz oranın çocukları, Diyarbakır'ın, Şırnak'ın, Mardin'in çocukları için çok daha başka hayaller kuruyoruz ve bu hayalleri bir bir hayata geçiriyoruz. Siz de bunları çok net bir biçimde göreceksiniz.

Önümde böyle bir kitap var, bu kitabı görünce ayrıca mutlu oldum. TEKNOFEST'te yine Mardinli bir arkadaşım Senanur, hepsini ismiyle hatırlıyorum. Aziz Sancar Hoca da Mardinli olduğu için heyecanla iki gün boyunca bu kitabı elinde gezdirmişti ve Aziz Sancar Hoca'ya... Ben de görmek

istiyordum, Allah var, ben de tanışmak istiyordum. Birbirimizin numarasını aldık ve dedik ki: “İlk kim görürse diğerine haber versin.” Nitekim ben ilk görmüş oldum, hemen Senanur’u çağırdım ve hocaya bunu imzalatık. Bu heyecan Türkiye’nin tamamının heyecanı. Dolayısıyla birileri belirli noktalarda fırsat eşitliğine dönük... Bizler fırsat eşitliğine dönük adımlar atarken bunları birileri görmezden gelirse biz de hatırlatmak durumunda kalırız.

Bunun yanı sıra uzaya dönük çok değerli adımlar atılıyor. Uzay Ajansı Başkanımız burada. Geçtiğimiz hafta kendisiyle birlikte Dubai’deydik Uluslararası Uzay Federasyonu Uzay Kongresi dolayısıyla. Burada açıkçası Türkiye’ye dönük çok büyük bir ilgi ve alaka olduğunu gördük.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zeynep Hanım, uzayla tamamlamış olalım işi.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Küçük bir cümle, bir cümle daha...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Açıkçası bizim kendimizi övmemizden birilerinin bizi övüyor olması çok daha değerli. Ben orada Türkiye’ye dönük teveccühü çok net bir biçimde gördüm. Millî Uzay Programı’mız çok yakından takip ediliyor ve buradaki hedeflerin gerçekçi ve uygulanabilir olması... Ve dolayısıyla açıkçası İHA’larımızla göstermiş olduğumuz teknolojik yetkinliğin Millî Uzay Programı’yla da destekleneceğine dönük dünyanın çok farklı ülkelerinden çok ciddi bir güven var Türkiye’ye ilişkin olarak.

Yine, “Hubble”a atıf yapıldı. Erzurum’da Doğu Anadolu Gözlemevi’nde “Hubble”dan çok daha yetkinliği yüksek bir teleskobumuz var. Adaptif teknolojilerle 4 metre çapındaki teleskopumuz inşallah bölgenin en önemli gözlem noktalarından biri olacak, “Hubble”dan da aslında yetkinliği çok daha fazla olacak ve bütün araştırmacılara açık olacak.

Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanımıza, Türkiye’ye şimdiden bütün bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, on beş dakika ara veriyorum birleşime. Bu arada salonumuz havalandırılıp dezenfekte edilecek.

On beş dakika sonra buluşmak üzere.

Kapanma Saati: 17.00

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.18****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 9’uncu Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Müzakerelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Ara vermeden ilan etmişim, Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan Sayın İlhami Özcan Aygun Bey’le devam ediyoruz.

Süreniz beş dakikadır, buyurun lütfen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar ve sevgili milletvekili arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, Sayıştay, 2019 ve 2020 denetim raporlarında Sanayi Bakanlığının idari para cezalarını tahsil etmediğini ortaya koyuyor. Bakın, vatandaş cep telefonunun faturasını 2 gün geçirdiği takdirde hemen faiz işletiliyor, süre uzarsa telefonunu kapatıyorlar. Bakanlık ise, para cezalarının üçte 2’sini tahsil edemiyorsa; kamu kaynaklarını koruyamıyor, kamu çıkarlarının gereğini yapmıyor imajı çıkıyor ortaya; üstelik cezalar ise tamamen alt sınırdan.

2017-2019 arasında kesilen 83 milyon 169 bin lira tutarındaki idari para cezasının sadece yüzde 34’ü tahsil edilebilmiş, 54 milyon 616 bin lira tutarındaki 19 bin 572 adet cezanın ise akıbeti belirsiz; bunların faizini de koyarsanız Bakanlığınızın kamu zararını nasıl karşılayacağını merak ediyorum.

“Kirleten öder.” kuralı o zaman burada işlemiyor demektir. Tarımsal sit alanı Tekirdağ’da PAKOP yapılıyor. Ben bunu merak ediyorum, az önce Müsilaj Komisyonunda Tarım Bakanına da sordum, Tarım Bakanı dedi ki: “Bizim dışımızda.” ve soru önergesine vermiş olduğu raporda, şunu diyor Sayın Bakan bize: “Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Çevre Şehircilik Bakanlığı tarafından özendirilecekmiş.” Neymiş? Sanayide daha az su, daha az enerji ve daha az kirleticiliği ham madde kullanılan üretim amaçlarına göre çalışmalarını Bilim, Sanayi ve Çevre Bakanlığı yapacakmış; yapacak. Yine bu da yetmiyor “Bu konuda sanayicilerin de sorumlu ve duyarlı davranmaları için gerekli çalışmalar yapılacaktır.” diyor ve “Bahse konu hükümler doğrultusunda, havzadaki atık suya ilişkin hususlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı uhdesinde; Sanayi Bakanlığının...” Tarımsal sit alanında, Ergene koruma havzasında, maalesef, Bakanlığınızın uhdesinde plastik sanayicilere 3 bin dekarlık alanı açtınız. Ama şunu da biliniz ki Ergene havzasında yüzde 46 oranında OSB alanı var. 96 bin dekarlık alanın sadece yüzde 46’sı dolu ve ıslah OSB’lerinin de yüzde 31’i dolu. OSB’ler boşken ve ıslah OSB’leri boşken siz gidiyorsunuz tarımsal sit alanına ve tarımsal sit alanı olarak tapularına işlenmiş alana kalkıp tekrar OSB veriyorsunuz. Sayın Bakan, inşallah bundan dönersiniz diye düşünüyorum.

Yine, bakınız, aslolan kalkınmanın sürdürülebilir olmasıdır; çevreyi yok ederek, tarımsal alanları yok ederek böyle bir şeyin olmayacağını da hepimizin bilmesi lazım.

Yerli uçak, yerli otomobil projeniz vardı, hepsi de hayaldi yani hayaller peşinde koşuyoruz ve sabah da sunumunuzda çok güzel bir şey söylemişsiniz: İmalat, ihracat merkezi konumundaki şehirlerimize yönelik birtakım destekleme projeniz olduğunu ifade ettiniz; bunlar içerisinde kendi seçim bölgem Tekirdağ'ın da olması benim için gurur verici. 2015 seçimlerinde “Yerli uçağımız göklerde.” demiştiniz, inşallah bu da onun gibi hayal olmaz. Bu projeleri desteklerseniz ve gerçek hizmet şeklinde sunarsanız şimdiden teşekkür ediyorum.

Yine, bakınız, Elektron Işınlarıyla Baca Gazı Arıtma Projesi için tesis ve bütçe var, insan kaynağı var ama sonuç yok. 2012’de inşaat ve kurulum çalışmaları bağlanan ışınlama deneyleri sekiz yıldır sonuca varmadı, sanayi tesislerindeki fuel-oil bacalarından çıkan zararlı gazların temizlenmesi için de sekiz yıldır aynen somut bir adım atmadınız.

Yine, bakınız, TENMAK’ın Nükleer Araştırma Enstitüsünde pek çok tesisi bulunmasına rağmen, daha önce başlatılan Elektron Hızlandırıcısıyla Baca Gazı Temizleme ve Atık Su Arıtma Projesinin sonuçlandırılmasına yönelik stratejik plan yapılmadığını bizler görüyoruz. Yani kurum, elinde bütçesi ve tesisi olduğu hâlde asli görevi konusunda sekiz yıldır maalesef somut bir adım atmamış ama birçok ülkede bu zaman zarfında elektron ışınlarıyla baca gazı arıtma çalışmalarında sona varılmıştır.

Bakanlık sanayiye kullandığı kredinin takibini dahi yapmamış. Nasıl mı? OSB ve sanayi sitelerine kullanılan krediler düzenli yapılmış ama görev yasaya aykırı bir protokolle Halkbanka bırakılmış. OSB ve sanayi siteleri için Bakanlıkça kullanılan toplam kredi tutarı 2020 yılında tam 4 milyar 197 milyon lira tutarında iken bunun sadece 1 milyar 110 milyon lirası tahsis edilebilmiş. Yani dörtte 3’ünü tahsil edememişsiniz, 2020 yılı sonunda vadesi geçmiş borçlu OSB ve kooperatiflere baktığımız zaman 33 milyon 261 bin lirayı maalesef tahsil edememişsiniz ama bu bir vatandaşın olsaydı, maalesef, devlet, çiftçiye olduğu gibi... Çiftçinin borcuna haciz gönderiyorsunuz, traktörünü bağlıyorsunuz, tarlasını satıyorsunuz ama buradaki sanayicilere vermiş olduğunuz 4 milyarlık kredinin sadece 1 milyarını almışsınız. Yazıktır günahdır, ayrımcılığa gerek yok Sayın Bakan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım, on saniyeniz var.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sizin gücünüz sadece garip gurebaya yetiyor Sayın Bakan; demek ki arkası güçlü olanda maalesef hiçbir sıkıntı yok. Sanayide planlama yok; güzelim Devlet Planlama Teşkilatını kapattınız. Yatırımcıya sağlanan bedelsiz parsel desteğini, desteklemenin hangi etkiler doğurduğunu, mahsuplaşma tutarını takip etmiyorsunuz. Planlama olmadan sanayileşme olur mu? Planlama olsaydı bu kadar işsizlik olur muydu? Sanayileşen ülkede işsizlik olmaz ama bizde plan yok, program yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz geçti, teşekkür ediyorum, sağ olun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bitti Sayın Başkan.

Bakanlık destekleme fonunda 325 adet...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Halkların Demokratik Partisinden Kemal Bey’e söz veriyorum.

Kemal Peköz Bey, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli katılımcılar; herkesi selamlıyorum.

Ben Sayıştay raporları üzerinde bazı değerlendirmeleri anlatıp daha sonra bazı sorular sormak istiyorum Sayın Bakana.

Türkiye’de hem ham madde yetersizliği hem de ürün ithalatındaki gecikmeler tedarikçilerin teslimat sürelerinin daha da artmasında rol oynadı. Bunun yanı sıra da girdi maliyetleri her geçen gün keskin bir şekilde yükselmeye devam ediyor; bu, döviz yükselişi de gelişmeleri etkileyince artışlar ağustos ayındakine çok yakın bir oranda gerçekleşti. Buna bağlı olarak imalatçılar satış fiyatlarını hızlı bir şekilde yükseltmeyi sürdürüyor ve nihai ürün enflasyonu Eylülde ciddi bir artışa geçti. Bu olumsuz etkiler önümüzdeki aylarda devam ederse sanayi üretimindeki canlanmanın yıl sonuna doğru yerini bir durgunluğa bırakabileceği düşünülüyor. Tüm bunların sonunda ihracatın da azalacağını öne sürebiliriz ve öngörebiliriz. Bu konuda herhangi bir öngörünüz ve yapacağınız bir çalışma var mıdır, öğrenmek istiyorum.

Dış ticaret haddi son üç yılda birkaç ay dışında hep 100’ün altında yani ülke aleyhine seyreden bir dış ticaret faaliyeti var. Özellikle 2021 yılında genel seyir olarak 100’ün altında kalıyor. 2020 yılı Ağustos ayında 104,1 olarak elde edilmiş olan dış ticaret haddi 13,6 puan azalarak 2021 Ağustos ayında 86,8 olarak gerçekleşti. Bu gidişatla ilgili bir önlem aldınız mı? Bu düşüş sürecek mi? Ki ben doğrusu sürebileceğini düşünüyorum. İhracattaki bu yoksullaştırıcı süreç sürdürülebilir değil, bundan bir yerde vazgeçilmesi kaçınılmaz. Bu durum, yılın tamamı yüzde 9 dolayında bir gayrisafı yurtiçi hasıla artışıyla sonuçlansa dahi ekonomiyi yüksek enflasyona eşlik eden bir durgunluk sürecine girmekten alıkoyamaz. Durgunluk dönemi için bir önleminiz var mı?

DAP Bölge Kalkınma Programı 2021-2023 Raporuna göre DAP bölgesinin Türkiye toplam kamu yatırımlarının aldığı pay 2013 yılında yüzde 11,8 iken 2019 yılında 5,7 seviyesine düştü. Bunun gerekçesini nasıl izah ediyorsunuz ya da nasıl bir yatırım planı öngörüyorsunuz önümüzdeki dönemde? Özellikle eğitim alanında yapılan harcamalar 10 milyon 600 binden çok daha düşük bir seviyeye düşmüş durumda. 11,8’den 5,7 seviyesine düşmüş ve en geride kalan iller Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Elâzığ, Erzincan, Van, Erzurum, Kars, Iğdır, Malatya, Muş, Sivas, Tunceli. Bu illerle ilgili bir yatırım programı özel olarak düşünülüyor mu, bunu da öğrenmek istiyorum.

Sayın Bakan, soracağım daha birkaç soru var ama özel bir soru size sormak istiyorum, sonra da Başkana bir şey söylemek istiyorum. Onun için zamanı bitirmemek için bunlardan vazgeçiyorum.

Siz konuşmanızda Zerzevan Kalesi’nde bir etkinlik yaptığınızı söylediniz; iyi de etmişsiniz, güzel olmuş öğrendiğim kadarıyla. Ancak o kale üç sene önce mezbelelik hâldeydi, Antepililerin deyimiyle mezbelelik hâldeydi. Orayı bir kişi o hâle, sizin kullanabileceğiniz ve binlerce kişinin ziyaret edebileceği bir hâle getirdi. Bu kişinin kim olduğunu merak ettiniz mi? Ettiyseniz ne durumda olduğunu öğrendiniz mi? Öğrendiyeniz içinde bulunduğu durumdan, yalan ve düzmece sebeplerle cezaevinde olmasından dolayı yüreğinizde bir sızı hissettiniz mi? Bunu öğrenmek istiyorum doğrusu, sizin duyarlı olduğunuzu düşünerek bunu size soruyorum.

Bir şey de size söyleyeyim Sayın Başkan. Biraz önce arkadaşımız bir ibare kullandı “kürdistan” ibaresini kullandı, siz onu düzeltme gereği duydunuz. Coğrafi adlandırmalar tarih, kültür ve yaşanmışlıklardan kaynaklarını alırlar. Tarihe, Osmanlı’nın kayıtlarına ve 1921 Anayasa tartışmalarına baktığımız zaman ya da Evliya Çelebi’nin Seyahatnamesi’ne baktığımız zaman “kürdistan” ifadesi var mıdır yok mudur o zaman orada görürsünüz. Günlük tartışmalarda Kürt, kürdistan ya da herhangi benzer bir ifade kullanıldığında ya yok sayılıyor ya yok deniliyor, “x” işareti konuluyor ya da bir düzeltme gereği duyuluyor. Bunları tartışmaktan vazgeçelim, coğrafi işaretlerden, coğrafi alanlardan korkmamıza gerek yok, bugüne kadar adlandırılmış olan şeylerin tekrar söylenmesinin bir zorluğu yok. Ayrıca bunlar bölücülük, parçalama vesaire anlamına da gelmez çünkü “Güney Kürdistan” diye tabir ettiğimiz Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi’nin bayrağını Türkiye’de asabilirdiniz, kullanabilirdiniz; o

da Kürdistan'ın bayrağı olarak adlandırılır dünya tarafından. Dolayısıyla, endişe edecek bir şey yok. Bunları rahatça insanlar kullanabilirsiniz. Eminim sizin ailenizde de bu şekilde adlandıranlar vardır diye düşünüyorum, siz kullanmasanız bile.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi Sayın Hasan Çilez'e söz vereceğim, sonra İYİ Parti'den Sayın Yasin Öztürk'e söz vereceğim.

AK PARTİ Grubundan Sayın Hasan Çilez, buyurun lütfen.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın 2022 bütçe görüşmeleri hayırlı olsun.

AK PARTİ iktidarlarımızın bugün 19'uncu yılı. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde her alanda büyük hizmetlerle geçen 19'uncu yılımız hayırlı olsun. Aziz ve asil milletimizin huzur ve refahı için haine, uğursuza, yalana ve dolana rağmen dolu dolu hizmetle geçecek nice on dokuz yıllar diliyorum. Bu on dokuz yılda bütün bakanlıklarımız milletimize hizmette birbirleriyle âdeta yarış ettiler, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız bu hizmet yarışında en başarılı olanlardandır. Ülkemizin her bir köşesinde bugün sanayi tesisleri bir bir yükselmektedir, her ilimizde organize sanayi bölgeleri kuruldu, bugün her ilimiz ihracat yapıyor, üreten, ürettiğini dünyanın her bir köşesine satan bir Türkiye var artık. Geliştirdiğimiz bu güç bu topraklarda ilelebet olacağımızın teminatıdır. Ülkemizde yıllarca bölgesel kalkınma planları uygulanmış ancak sermayenin az gelişmiş bölgelere yönlendirilmesinde çok başarılı olunamamıştır. AK PARTİ iktidarlarımız döneminde her ilimizde hızla kurulan OSB'ler ve teşvik uygulamaları bölgeler arası sermaye hareketlerini artırmıştır. Bu artışla bölgeler arası gelişmişlik farkı azalmıştır. Yine bölgesel kalkınma projelerimizle ilgili bölgelere ihtiyacı olan alanlarda kaynak aktararak gelişme ve büyümeye destek olunmuştur.

Hükümetlerimiz tarafından uygulanan teşvikler yatırımı, üretimi ve istihdamı artırmıştır; ihracatımız 220 milyar dolar seviyelerine ulaşmıştır. Bütün bu başarılar halkımızın refahını artırmıştır.

Yine Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız, işin sadece sanayi geliştirme ve tüm vatan sathına yayılmasındaki başarısıyla yetinmemiş, teknolojiye de büyük hamleler yapmıştır. Birileri tiye almaya kalksa da Uzay Programı'mız başlatılmıştır, zaten her işimizi o zihniyete rağmen yapıyoruz, bizim işimiz hizmet, gücümüz millettir.

Sayın Bakanım, özellikle size Amasya Milletvekili olarak teşekkür ediyorum; Amasya'mıza Bakanlığınızdan ne istediyseniz aldık, Allah razı olsun. DOKAP'a dâhil olduk, Merzifon Organize Sanayi Bölgesi genişlemesi yapmış idik, altyapı ihalesini talimatlarımızla bitirdik, iki yıl gibi kısa bir sürede 39 parselde 39 adet fabrikaya yer teslimi yaptık, 19 adet fabrika üretime başladı. Bir yıl içerisinde diğer iller de üretime başlayacak. 4 bin kişilik istihdam 6 bin kişiye çıktı pandemiye rağmen. Amasya ve Suluova Organize Sanayi Bölgelerimiz doldu, genişleme faaliyetlerine başladık, Taşova ilçemizde yeni bir organize sanayi bölgesinin kuruluşunu tamamladık, 2022 yılında yer tahsisine başlayacağız. Tüm bunlarda Amasya'mıza verdiğiniz katkılardan dolayı teşekkür ediyorum.

Yine Suluova Besi Organize Sanayi Bölgemiz doldu, genişlemesi için tahsislerimiz yapıldı, burayı da 2 katına çıkarıyoruz. Velhasıl ülkemizin dört bir yanında olduğu gibi Amasya'mız üretiyor, ürettiğini dünya pazarlarına ihraç ediyor, ülkemizin refahına katkıda bulunuyoruz.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız tarafından yapılan uygulamaların geri dönüşünün en kısa zamanda ve en yüksek oranda olduğunu görmekten mutluluk duyuyor ve bütçenizin size ve memleketimize hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubundan Yasin Öztürk Bey, süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri ve Sanayi Bakanlığımızın kıymetli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Buradan ülkemizdeki bütün olumsuz şartlara rağmen parasını dövizde tutmak yerine risk alarak üretim yapmaya çalışan, istihdam yaratan bütün sanayicilerimize teşekkür etmek istiyorum. İşleri zor ama ülkemizin sanayicilerimize ihtiyacı var.

Sanayide üretim, maliyet kalemleri arasında en yüksek payı enerji alıyor, hâlihazırda artan ham madde fiyatları, döviz kurundaki artış, enerjideki fiyat artışları sanayicilerin üzerindeki baskıyı artırıyor ve hepimizin bildiği üzere Türkiye, enerji talebini karşılamakta yüzde 74 oranında dışa bağımlı ve döviz kurlarındaki değişimin rakamlara etkisi cabası. Sanayi aboneleri geçtiğimiz ayın bu dönemlerinde doğal gazın birim fiyatına 1.393 lira ödüyordu, 1 Kasım 2021 tarihinde yapılan zamla birlikte bu rakam 3.482'ye çıktı, hatta Kademe-2'de 5.200 liraya çıktı ve doğal gazla üretilen elektrikte de ortalama hesapla yüzde 35 oranındaki zammın da on beş gün içinde uygulamaya gireceği tahmin edilmekte. Bunun kısa adı "maliyet artışı"dır. Maliyet kalemlerindeki artışın karşılığı nedir? Üretilen malın, tüketilenlerin maliyetini yükseltmektir, üretimi kısmaştır, personel giderlerinde tasarruf yapmak yani istihdamı düşürmektir, ucuz iş gücüne yönelmektir. 2020 yılı için ortalama bir rakam veriyorum, enflasyonu sanayicinin yaklaşık yüzde 45 bandındadır. Parasının yüzde 45'i negatif faizle elinden alınan sanayici de, yıllık anlaşmalarını zamlardan önceki maliyete göre hesaplayıp sözleşme imzalayan ihracatçı da bu durumdan memnun değildir. Hani siz sanayiciyi kalkındıracaktınız. Güçlü sanayi güçlü ekonomi, güçlü ekonomi de güven ve istikrar demek.

Şimdi, sanayicinin teknik iflas noktasına geldiğini söyleyeceğim ama "Destek verdik, teşvik verdik, hibe verdik." söylemleriyle cevaplandıracaksınız ama bunu ben demiyorum, bunu Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdemir söylüyor, ben de altına imza atıyorum. Teknik iflas nedir? Fiilen iflas etmeseler dahi şirketlerin teorik olarak iflas etmiş sayılabilecekleri borçluluk durumlarının ortaya çıkma hâlidir. Bu şirketlerin varlıkları borçlarını karşılayamaz, bu yüzden mahkemenen iflaslarını istemeleri gerekmektedir. Biliyorsunuz 2018 yılının Temmuz ayında döviz fırlayıp şirketlerin borçluluk oranları yükselince iflas başvuru zorunluluğu 1 Ocak 2023 tarihine kadar durduruldu. İktidar böylece istatistiksel bir kaçışa başvurdu ama iflasların önüne geçebildi mi? Teorik olarak iflas etmiş sayılacak şirketler fiilen iflas etti. Bilinen bir gerçek; rakamlar ve istatistikler siyasisidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir de dünya ekonomisi üzerinden ülkemize bakalım: Türkiye'nin dünya ekonomisindeki aldığı pay artıyor mu? Sanayi sektöründe katma değerimiz yüzde 40,5 oranında artarken, dünya sanayisinde en ufak bir katkımız olmuyor çünkü Türkiye kendi performansını hem kullanamayan hem de dünyayla rekabette geri kalan bir ülke hâline gelmiştir. Bugün ülkemize yatırımcı doğrudan gayrimenkul almak için gelmektedir, imalat sanayi desteklerine rağmen yatırım yapan yabancı sayısı gayrimenkul almak için gelen yabancı sayısının katbekat altındadır. Yerli ve yabancı yatırımcılara yönelik gerçekleştirilmesi gereken 20 organizasyonun bile sadece 4'ü gerçekleşmiş, sadece organizasyonda bile hedeflenen değere ulaşılamamıştır. Bunu nereden anlıyoruz?

Sanayi Bakanlığının Sanayinin Geliştirilmesi ve Yatırımların Desteklenmesi adlı programından. Bakınız, ne yazıyor: “Yüksek ve orta yüksek teknoloji yatırımları için düzenlenen yatırım teşvik belgesi tutarının toplam yatırım teşvik belgesi tutarı içindeki payı hedeflenen değere ulaşamamıştır.”

Ayrıca organize sanayi bölgelerindeki değişikliklere ilgili sanayiciler bize ulaşarak Bakanlığımızın hazırlıklarını yürüttüğü organize sanayi bölgelerinin yönetim yapısını değiştirecek bir tasarıya ilişkin endişelerini dile getirdiler. Bununla birlikte Sanayi Bakanlığının 2022 bütçe sunumuna bakıldığında organize sanayi bölgeleriyle ilgili yapılması düşünülen mevzuat değişikliğine hiç değinilmediğini gördük. Konu 352 OSB’yi, burada faaliyet gösteren 67 bin firmayı ve OSB’lerde istihdam edilen yaklaşık 2 milyon 200 bin çalışanı doğrudan ilgilendiriyor. Yönetmelik süreçleri bakımından bu model dört aşamada ilerlemekte: İlk aşama, kuruluş ve teşebbüs dönemi, bu aşamada karar alma ve yetki kamu idarelerinde zaten. İkinci aşama, OSB’lerdeki parsel sayısına göre iş yeri ruhsatı. Velhasıl bu konuyu esasında merak ettiğimiz kısımlarını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Tamamlayayım.

Şimdi, sunumda bu konuya hiç değinilmeyince ve OSB’lerden tepki olunca biz de doğal olarak merak ediyoruz. Yine sistemde kanun tekliflerini milletvekilinin vermesi gerekiyor ama şimdi siz Meclis adına bir çalışma başlatmışsınız, bu kanun teklifini bir AK PARTİ’si milletvekili adına Meclise getirmekten vaz mı geçtiniz, vazgeçmediyseniz, yine OSB’ler adına soruyorum, mevcut yapıyı bozacak, OSB’lere kayyum atması gibi algılanan bu model değişikliğine neden ihtiyaç duydunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Utku Çakırözer.

Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; baştan söyleyeyim, bütçemiz şimdiden hayırlı olsun.

Sanayide çok çalışıp az kazanıyorsak, gelirimiz azken borcumuz çoğalıyorsa, dövizdeki her dalgalanma sabahları maliyeti arttırıyorsa, yüksek teknoloji mal üretmiyoruz demektir. Türkiye tek adam sisteminin yani devleti aile şirketine çevirmenin maliyetini kredi risk primi ve dış borcu yüksek şoklara karşı kırılgan ve parası değersiz bir ülke olarak ödemektedir. İmalat sanayisinde dünyadaki ihracat payımız sadece binde 88, yüzde 1 bile değildir, bu şartlarda büyümemizi Almanya’nın bizi kıskanmasıyla, ABD’nin çelme takmasıyla açıklamak tabii ki akla ziyandır. İmalat sanayisinde ihracatımızın kilo başına değeri 2005’te dahi 1,36 dolar iken, 2019’da bu değer 1,13 dolara düşmüştür. Üstelik özellikle tek adam yönetiminde hızla eriyen Türk lirası ve görece ucuzlayan iş gücüne rağmen ülkemiz hukuk ve itibar kaybı yoluyla yatırımdan hızla uzaklaştırılmıştır. Almanya’nın bizi kıskandığı palavraları altında dünya ihracat pastasından aldığımız pay maalesef binde 88’de kalmaktadır. Dünya 4.Sanayi Devrimi’nde yeni üretim devriminin eşiğindeyken biz yeni bir tasarımdan uzağız ama yeni çıkan iPhone’lara, gramına 96 lira ödeyeceğiz, 23 bin liralık bir telefonda bahsediyorum, 238 gram ama kendi sektörlerimizde 10 doların üzerine çıkabildiğimiz sadece 4 sektörümüz vardır.

Sayın Bakan, size Eskişehir’den -tabii burada hep söylendi biliyorsunuz- organize sanayi bölgelerinin sıkıntılarını aktarmak isterim. Bir taslak çıktı biliyorsunuz ortaya “OSB kanun taslağı” diye, bu OSB kanun taslağına çok büyük tepkiler var. Öncelikle açıklanan bu yeni taslak, paraya sıkışan saraya sanayicinin boğazına çökerek yeni kaynak yaratma talebinden başka bir şey değildir. Kendi yapısını oturtmuş, sağlıklı işleyen OSB’lerin farklı sorunları çözüm bekliyor ama saray rejimi kalkmış tüm OSB’lerin müteşebbis heyetlerine vali, kaymakam başkan atıyor. Sanayicinin kendi kendisini

yönettiği, kendi kararlarını alıp uyguladığı OSB’lerde genel kurulların işlevsiz hâle getirilmesi ve yetkilerin Bakanın ağzının içine bakan bir vali başkanlığındaki müteşebbis heyete aktarılmasını sanayiciler istemiyor.

Ayrıca burada OSB’lerin mal varlıklarının doğrudan Sanayi Bakanlığına bağlanması gibi bir uygulamayı da sanayiciler asla kabul etmiyor. Müteşebbis heyetlerinde yine atamasının, yönetimlerine müdahalenin Bakanlık tarafından yapılmasının OSB’lerin özerkliğine büyük darbe vuracağı söylenmekte. Yer tahsislerinin Bakanlığın onayına tabi olacak olması da yine OSB yöneticilerinin, oradaki sanayicilerin kabul etmediği bir husus, bunu sizinle paylaşmak isterim.

Bilimden, AR-GE’den bahsediyoruz, geçen yıl da bunu konuşmuştuk, ben yine söyleyeyim, bu yıla girerken ilk 500’de bizim sadece bir üniversitemiz vardı, o da Hacettepe Üniversitesiydi. Dünyadaki ilk 500 üniversite sıralamasında, anımsarsanız hedefleriniz vardı, 2021’de 2 tane sokulacaktı, sonrasında ilk 100’e sokulacaktı üniversiteler Türkiye’de. Bırakın hedeflere yaklaşmayı, uzaklaşıyoruz. Önümüzdeki günlerde açıklanacak istatistiklerde yine bu yıl ilk 500’de üniversitemizin olmayacağı görülecektir.

Sayın Bakan, sunumunuzda TÜRASAŞ’tan bahsediyorsunuz. Biliyorsunuz, Eskişehir’de TÜLOMSAŞ’ımız vardı, TÜLOMSAŞ’ı fabrikaya indirdiniz, Bölge Müdürlüğü yaptınız, orada İstanbul Büyükşehir Belediyesinden koltuksuz kalan bürokratlar için koltuk buldunuz ama Eskişehir’imizdeki TÜLOMSAŞ alt yüklenicileriyle birlikte Eskişehir sanayisine yıllık 100 milyon liralık iş potansiyeli sağlamaktaydı, maalesef bu siparişler artık alınmamakta. Sunumunuzda bahsettiğiniz lokomotif, beş yıllık bir proje, zaten gecikmiş bir proje, ondan bahsediyorsunuz ama dizel, dizel elektrik, hibrit lokomotifin ne olacağı yok. Önümde birkaç gün önce açıklanmış yıllık program var, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, burada TÜRASAŞ’tan bahsediyorsunuz ama içinde yeni hiçbir şey yok, olan aynı şeyi tekrar ediyorsunuz. Burada TÜLOMSAŞ’a yazık edilmiştir, yazık edilmektedir. Fabrika çalışmıyor, dışarıdan işler verilmiyor, bu da... Biliyorsunuz, AK PARTİ Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan’la birlikte Eskişehir’e geldiniz, işte sizin gelişinizden sonra DEMİRYOL-İŞ Sendikasının açıklaması: “Biz millî üretim görececek miyiz Eskişehir?” diye söylüyorlar. TÜLOMSAŞ’IN bu kadar etkisiz hâle getirilmesi Eskişehir’e büyük ihanettir.

Yine, Eskişehir’e bir başka ihanet de F-35 Projesi’nden, iktidarın yanlış politikaları...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Çakırözer süreniz...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Bitiriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuyu tamamlayıp bitirin lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Hemen.

Türkiye’nin F-35 Projesi’nden iktidarın yanlış politikaları sonucu ve Amerika’nın haksız, hukuksuz kararları sonucu dışarıda bırakılması en fazla Eskişehir’imizi vurmuştur; yıllık 500 milyon dolarlık bir zararı vardır TEİ’nin alt yüklenicilerinin, daha birçok savunma sanayisi firmasının. Onlara yönelik bir yardım paketinin, yeni siparişlerin önünün açılması mutlak bir zorunluluktur. Bu konuda da hem Eskişehir hem de Türkiye savunma sanayisi sizden adım beklemektedir.

Teşekkür ediyorum, hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ben söz isteyenlere göre burada bir sıralama okuyacağım, öyle devam edeceğim: HDP Grubundan Sayın Necdet İpekyüz’le devam edeceğiz, sonra AK PAPTİ’den Sayın Ahmet Kılıç, daha sonra CHP’den Sayın İsmail Atakan Ünver, ardından HDP’den Ali Kenanoğlu, daha sonra da AK PARTİ’den Nilgün Ök şeklinde devam edeceğiz.

Şimdi Sayın Necdet İpekyüz'e söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli Bakan, bürokratlar, basının değerli mensupları, milletvekili arkadaşlar; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, gerçekten Türkiye'de, sanayiye de teknolojiye de ihtiyaç var. Sabah da arkadaşlarımızın bir kısmı dile getirdi, dünya birçok şeyi pandemiyle beraber tartışıyor, çözümler bulmaya çalışıyor ve Türkiye'nin de bu konuda ilerleme kaydetmesi lazım. Biz muhalefet ederken de aslında daha iyi olması için bir şeyler söylemeye çalışıyoruz ve öyle de olması lazım. Sanayi ve teknolojinin bir arada olması çok anlamlı ama Türkiye'nin geniş bir coğrafyada gerek Orta Doğu'daki konumu gerek Avrupa'daki konumu ve Türkiye'nin kendi içinde de bölgeler arası eşitsizlik konusunda bir çaba harcaması lazım. Sanayinin bir kısmını haritaya koysanız veya konuşsanız, sokakta bile röportaj yapsak belli bir bölgeye sıkışmış, belli bir bölgeye sıkışınca birçok problemi de bir arada getirebiliyor. Yani uzaydan söz ediyoruz ama uzaydan İstanbul'un fotoğrafı çekilirken Marmara'nın kirliliği de ortaya çıkabiliyor. O nedenle birçok konuyu bir arada ele almaya çalışacağız.

Sayın Bakan gidip geliyorsunuz, bölgede de sevilyorsunuz, özellikle sanayici girişimciler, tekstilciler sizden çok memnun, bir kısmıyla konuştuk çünkü hepsiyle bulduğunuzda sorunları gerçekten dinliyorsunuz; barışla ilgili sorunları, özgürlükle ilgili sorunları ve diğer konulardaki sıkıntıları siz samimi bir şekilde dinliyorsunuz, konuşuyorsunuz; dinlediğiniz zaman da çözümler konusunda bir çaba harcamaya çalışıyorsunuz. Gerçekten bizim ülkemizde en önemli şey dinleme, birbirini anlama, ötekileştirmeme.

Bakın, size bir şey söyleyeyim, önünüzde oyuncak duruyor ve eve gideceksiniz -espi de olsa bu anlayışımız çok hoş- bunu Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan size verdi, muhtemelen basın da kimi zaman farklı şekilde de ele alacak ama bu, sizin hoşgörünüz. Ama Diyarbakır'da Gökyüzü Gözlem Şenlikleri'ne Garo Paylan Diyarbakır Milletvekili olduğu hâlde davet edilmedi. Böyle bir şey olur mu Sayın Bakan? Yani şimdi, Antalya'daki etkinlikten Diyarbakır'a geldik -biraz önce arkadaşımız söyledi- üç bin yıllık bir tarihte Diyarbakır milletvekillerini çağırırsanız, gelir gelmez ama orada olsalar, gökyüzü şenliklerini yeryüzündeki şenliğe dönüştürsek ne olurdu, örnek olmaz mıydı? O zaman o demokratik kitle örgütleri, sivil toplum örgütleri, sanayiciler daha da hoşnut olmazlar mıydı? Ne yazık ki o konuda çok çaba harcayan Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Selçuk Mızraklı cezaevinde, keşke o da orada olmuş olsaydı. Bunu yapmadığımız zaman daha da uzaklaşıyoruz. Bazı şeyleri dile getirmemizin amacı, burada gerçekten daha iyiyi yakalamak için yani sorunları konuşup samimi bir ortamda çözmemiz lazım.

Bakın kalkınma ajansları ilk konuşulduğunda çok anlamlıydı, Türkiye'de birçok il kalkınma ajansı merkezlerini kendi yerlerine çekmek için çaba harcıyordu. Karacadağ Kalkınma Ajansı, Dicle Kalkınma Ajansı; görüştük arkadaşlarla. Zaten belediye başkanları yok, birçoğunda yer almıyor, sivil toplum örgütlerinin gidiş gelişlerinde sıkıntı var, hem vali hem belediye başkanı; aynı şapkayı giyiyor ve kalkınma ajansları giderek sizin Bakanlığın bürosuna dönüştü, Bakanlığın talimatını almadan başka bir şey yapmıyorlar, verdikleri projelerin birçoğu da kamuya gidiyor. Bu, böyle olduğu sürece başarıya ulaşamaz, sonra da "mış" gibi oluyor, o ajanslar özelliğini yitirmiş oluyor. Ama ne olması lazım ? Bunun giderek sivil toplum örgütleriyle, yerel yönetimlerle birleşmesi lazım. Bunu sadece sizin Bakanlığın da değil, bütün iktidarın bu organizasyonu sağlaması lazım.

Siz sabahleyin sunumunuzda ne dediniz? “Büyüme” gerçekten Türkiye’de sanayi açısından... İşte oranları çıkartmışsınız “İngiltere’den sonra, Birleşik Krallık’tan sonra büyüme...” diyorsunuz ama büyüme bütün topluma yansımadağı sürece, bütün toplum bundan yararlanmadığı sürece olmuyor. Ben de başka bir grafik göstereyim Sayın Bakan, geçenlerde de göstermiştik, aynı grafiğin bir benzeri, bakın, aynı şekilde. Bu da Sefalet Endeksi; enflasyonun yüksek olduğu, faizin yüksek olduğu, işsizliğin yüksek olduğu yerlerde... Türkiye aynı yerde, bir taraftan büyüyor ama bir taraftan Türkiye’de tabanınmın çoğunda sefalet gerçekleşmiş oluyor, işsizlik gerçekleşmiş oluyor. O yüzden koordineli çalışılmadığı sürece burada başarı sağlayamayız.

Bir diğere konu: GAP. Rahmetli Demirel diyordu “GAP’ı kaptırmam.” ama Sayın Bakan GAP’ı kaptırmışsınız biliyor musunuz. Neden? Ben şimdi baktım, arkadaşlarımdan rica ettim, siz de sunmuşsunuz; bu özellikli kurumların bütçelerinin harcamalarına baktığımızda -burada karşıda DAP’tan da, DOKAP’tan da, KOP’tan da arkadaşlarımız var- GAP 9 ile bakıyor; Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Antep, Kilis, Mardin, Urfa, Siirt, Şırnak. GAP’a ne kadar bütçe ayrılmış Sayın Bakan? 130 milyon, bu 130 milyonun 38 milyonu personel gideri, mali, cari transferler ve sermaye giderleri gibi rakamlar var. Bunlarla beraber ele aldığımızda GAP’ın yatırım için ayırdığı, sermaye için ayırdığı 58 milyon; yüzde 43’ünü ayırıyor, yüzde 57’si personele ve diğere giderlere gidiyor; hizmet alımı, masa alımı, bilgisayar alımı. GAP’ı kaptırmışsınız. Bakın, diğere kurumlar, DAP’ta öyle değil, DAP’ta yüzde 90’ı yatırımlara gidiyor. KOP’da, Konya Ovası’nda yüzde 90’ı yatırımlara gidiyor. GAP en eski kurum ama çoğunluğu personele gidiyor, sigortaya gidiyor, araç kiralamaya gidiyor. Bu şekilde olduğunda ne oluyor? Biz burada diyoruz ki: “GAP’ta, Türkiye’deki enerjinin yüzde 90’ı üretiliyor.” Sulamanın daha birçok aşamasında geri plandayız, o yüzden insanlar DEDAŞ’a borçlu oluyor, tarım geriliyor, insanlar mevsimlik işçi olmak zorunda kalıyor. GAP kurulduğunda neydi? Bölge tarımı artacak, gelişecek, istihdam artacak. Türkiye’de mevsimlik işçi denildiğinde GAP illeri geliyor ama bütün Türkiye’nin enerjisinin yüzde 25’ini onlar karşıyor, GAP illerindeki üretim karşıyor.

Bir diğere Kralkızı Barajı, Dicle Barajı; yaklaşık on yıldan fazladır enerji üretiyor. Sayın Bakan, on yıldır sulaması yapılamıyor; kanallar bitmiş; şimdi kanalların onarımı için tekrar para veriliyor, o topraklar susuz bırakılıyor. Bu olmadığı zaman sanayi de gelişmez, teknoloji de gelişmez. Siz bölgeler arası işsizliği çözemersiniz. Neden? Türkiye İstatistik Kurumuna göre en fazla işsizliğin olduğu yerler neresi? Batman, Siirt, Şırnak. İstihdam için yine bu iller, yoksulluğa baktığımızda yine bu iller. O zaman GAP soruna çözüm olmamış. Büyürken sefaleti önlememiz lazım, büyürken sefaleti önlemiyorsak olmaz; açsa, perişanlık varsa, işsizlik varsa, yoksulluk varsa bir gelişme sağlayamayız; tarım da geriler.

Teşvikler... Teşvikler evet var, 6’ncı bölge diye tanımlanıyor. Düzce 5’inci bölge. Şimdi, arkadaşlarımız diyecek ki “Düzce 4’üncü bölgedir.” Organize sanayide yatırım yaparsanız bir kademe ilerliyorsunuz; 5’inci bölge. Düzce’nin bir yere ihraç yaparken lojistiği nasıl, Diyarbakır, Batman’ın nasıl? En yakın yer Mersin; gidiş gelişi, lojistiği nasıl? Bunu sağlamanız lazım.

Bakın, Tekstilkent, Türkiye’de belki de ilk örnek, oradaki organize sanayi... Sabah da görüştüm, birçoğu sizin ilişkileriniz, Bakan Yardımcılarıyla ilişkileri konusunda pozitif konuştular ama şimdi, siz dediniz ya “Doğal gaza zam geldi.” diye yani kumaş, iplik ve boya konusunda fiyatlara yüzde 30’a yakın zam gelmiş ve diyorlar ki: “Böyle olursa biz nasıl kendi kredilerimizi ödeyebileceğiz?” Zaten bir kısmı da kredi bekliyor. Faizler yükselmiş kredi çekemiyorlar bankalardan, düşük faizli kredi yok yüksek faizli; buna da çözüm bulmak lazım. Bu olmadığı zaman ki oradaki çalışanların çoğu da asgari ücretle çalışıyor...

Bir diğeri de sanayinin, teknolojinin gelişmesi için sendikalaşmak lazım, örgütlenmek lazım, sadece sanayiciyi değil, orada çalışanları da korumak lazım, oradaki çalışanları da birçok alanda beslemek lazım. Keşke orada tekstil konusunda meslek yüksekokulları açılrsa, diğer kalifiye elemanları yetiştirmek konusunda ama bunlar olmadığında birçok problem beraberinde artıyor.

Bizim burada dile getirdiğimiz şeylerden bir tanesi de Sayın Bakan, sizin Batman gibi, Van gibi, Ağrı gibi, Muş gibi, Şırnak gibi bölgenin en yoksul yerlerine gittiğinizde birçok kesimle buluşmanız lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Necdet Bey, toparlarsanız, son cümlelerinizi...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sanayicilerle buluşurken diğer insanlarla da buluşmaya ihtiyaç var. Çalışmaların devam etmesi lazım ama bölgeler arası eşitsizliği gidermek lazım. GAP konusunda da dediğim gibi tümüyle enerjiye değil, biraz da sosyal açıdan insanlara, işsizlere, yoksullara yönelik çalışma yürütülmesi lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

AK PARTİ Grubundan Sayın Ahmet Kılıç.

Ahmet Bey, buyurun lütfen.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bugün aramızda olan Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank'a, Bakan Yardımcılarımıza ve bürokratlarımıza da bir kez daha hoş geldiniz diyorum.

Bugün bütçe görüşmelerini yaptığımız Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ki ülkemizde çalışan ve üreten bütün kesimleri, inovasyon ve AR-GE faaliyetlerini, organize sanayi bölgelerini, endüstri bölgelerini, KOBİ'leri, kalkınma ajanslarını ve daha birçok farklı hususla ilgilenen, son dönemde başarılı işler gerçekleştiren Bakanlığımızı bir kez daha tebrik ediyorum.

Sanayicilerin sorunlarıyla ilgilenen, onların daha kolay yatırım yapmaları yolunda gerek teşvikler gerekse bürokratik işlemlerin hızlı ilerlemesini sağlamak da Bakanlığımızın içtenlikle yürüttüğü önemli çalışmalardır.

Sürdürülebilir sanayi üretimi, devletimizin öncülüğü ve desteğiyle özel sektör tarafından hayata geçirilmeye devam ediyor. Bu anlayışla yatırım destek ödemelerinin 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 46 oranında artırıldığını görüyoruz. Bu, son derece mutlu edici bir gelişme. Otomotiv sektörü alanında elektrikli araç ve sistemleri, hibrit motor, yeni nesil benzinli enjektör, muhtelif sektörlerle yönelik batarya üretimi; savunma sanayisi alanında Milli Muharip Uçak, İnsansız Hava Aracı, zırhlı araç ve silah sistemlerinin üretimi; enerji sektörüne yönelik güneş paneli üretimi, stratejik petrokimya ürünlerinin üretimi; sağlık alanında ise ilaçlı stent ve kalp kapakçığı üretimi gibi ileri teknoloji gerektiren ve katma değeri yüksek alanlarda ülkemizin geleceğine yön verecek nitelikte 36 büyük ölçekli yatırım Bakanlığımızca desteklenmeye devam ediyor.

Milli Teknoloji Hamlesi öncülüğünde ortaya koyulan politikalarla Türkiye, artık doğru zamanda, doğru teknolojilere yatırım yapan bir ülkedir. Yüksek teknoloji ürünlerin ülkemizde üretilebilmesi için uçtan uca bir destek mekanizması olan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı'nın başlatılmasıyla ilk aşamada makine sektöründeki projeler için destek kararları yayınlanarak 2 milyar liralık yatırımla servo motorlar, CNS tezgâhları, eklemeli imalat makineleri gibi yüksek teknoloji ürünlerin yerli olarak üretilmesine imkân sağlanacak.

Mobilite, Üretimde Yapısal Dönüşüm, Sağlık ve Kimya Ürünleri alanlarında 3 çağrı daha açıldı ve yine inşallah 2022 yılında Dijital Dönüşüm Çağrısı açıklanacak. Bütün bu çağrılarla program kapsamında sağlanmakta olan desteklerin orta ve yüksek seviyeli teknoloji üreten tüm sektörlerle yaygınlaştırılması son derece mutluluk verici.

Çok değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlık temsilcilerimiz; otomotiv sektöründe yapısal değişimi üretim süreci devam eden Türkiye'nin otomobiliyle yakalayacağız inşallah. Bursa Milletvekili olarak ev sahibi olmaktan gurur duyduğumuz elektrikli otomobil TOGG'un inşallah 2022 yılının sonunda banttan indirilmesi hedeflenmekte. Bu bizim için son derece mutluluk verici bir gelişme, tarihe not düşecek bir gelişme. Biz Bursalılar olarak inşallah yerli ve Bursalı olacak olan, yeni dünyada da yerini alacak olan TOGG'u fazlasıyla heyecanla bekliyoruz. Türkiye'mizin altmış yıllık rüyasını gerçekleştiren bu önemli proje, sadece bir otomobil üretim projesi değildir, aynı zamanda çevreye duyarlı bir mobilite ekosistemini hayata geçirecek ve böylece otomotiv sektörünün dönüşümüne katkı sağlayacak son derece önemli bir projedir. Bu önemli projenin Bursa'mızda gerçekleştirilmesi için gayret gösteren, tercihini Bursa'dan yana koyan başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a ve Sayın Bakanımıza biz Bursalılar olarak bir kez daha teşekkür ediyoruz. "Yapamazsınız, edemezsiniz." diyenler mahcup oldu, mahcup olmaya da devam edecek ve inşallah tarihe güzel bir notu Bursa'dan, Türkiye'den tüm dünyaya yaymış vaziyette ilerleyeceğiz.

TEKNOFEST; Bursa'da bir kısmı gerçekleştirildi ve oraya Türkiye'nin dört bir tarafından gençlerimiz katıldı. Bu gençlerin gözlerindeki ışık, yarınlar için heyecanları hepimizin, Teknoloji ve Sanayi Bakanlığımızın ne kadar doğru işler yaptığını bir kez daha orada kanıtlanmasını, ortaya koymasını sağladı. İnaniyoruz ki yarınlar için güzel başarılı hikâyelerini gençlerimizle beraber ve Sayın Bakanımız Mustafa Varank'ın da desteğiyle, gençlerimizin önünü açacak pek çok projeye hep beraber yazmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, sanayi ve üretim denilince ülkemizde KOBİ'ler akla geliyor. KOBİ'lerin KOSGEB tarafından desteklenmesi, yerli sanayimizin gelişmesi, teknoloji üretimi, ihracatın artması ve istihdam oluşması gibi birçok yönden son derece önemli vazifeler görüyor KOSGEB'imiz. KOSGEB'in, 2003 yılından bugüne kadar yaklaşık 1,1 milyon işletmeye 11,8 milyar lira destek verdiğini görüyoruz. Bu rakamlar 1990 ve 2002 yılları arasında sadece 4 bin işletmeye 14,5 milyon TL'ydi ve şu andaki rakamlarla karşılaştığımızda aradaki çok büyük farkı hep beraber görüyorsunuz. Yine, 2021 yılında maalesef birçok doğal afetle karşılaştık. Allah benzerlerinden ülkemizi, milletimizi korusun, muhafaza etsin. Elbette sanayi ve ticaretimiz de bu afetlerden etkilendi. KOSGEB'in hazırladığı acil destek kredi programları gerek sel, gerekse yangınlardan etkilenen bölgelerdeki KOBİ'lere âdeta can suyu oldu ve sadece acil destek kredi programları kapsamında 368 işletmeye 8,5 milyon TL KOSGEB katkısıyla, toplamda 33,4 milyon TL kredi kullanıldı.

Efendim, Bursa'da sanayicilerimizin son dönemde yaptığı çok önemli yatırımlar var. Bu yatırımlara teşviklerimizi Bakanlığımız verdi. Bir kez daha Bakanlığımızın -sadece bu yıl için söylüyorum- 2021 yılında Bursa'mızda, şu an itibarıyla verdiği teşvik miktarı 9 milyar TL ve 9 bin kişi bu teşvik kapsamında tekrardan istihdam edilecek. Bu noktada da inanıyoruz ki, bu teşviklerin en önemli maksadı, yarınlar için ithalat noktasında aldığımız ürünler artık kendi milli imkânlarımızla, ülkemizde gerçekleştirilecek ve cari açık noktasında önemli bir kapanma sergileyecek.

Biz bu noktada tekrardan Bursalı sanayici iş adamlarımızın bize ilettikleri teşekkürleri sizlere iletelim. İnşallah, AR-GE ve yenilik bağlamında da Bursa'mızda çok önemli atılımlar yapan firmalarımız var, Sayın Bakanım, sizler de zaman zaman ziyaret ediyorsunuz, bu teknoloji hamlesini, sanayi hamlesini hep beraber yarınlar için taşıyacağız inşallah.

Ben, bütçemizin tekrar hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İsmail Atakan Bey salonda mı acaba? Burada.

Buyurun İsmail Bey.

Süreniz beş dakikadır.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakan; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, son üç yılda yaptığı konuşma ve sunumlarda genellikle “Uzay Ajansı, yerli araba, gençlerimizin katıldığı uluslararası yarışmalarda aldıkları dereceler ile sanayide çağ atladık.” gibi masalımsı anlatımlarla kamuoyunun karşısına çıkıyor. Sayın Bakan “İhracatımız şu kadara ulaştı.” övünmesine yer verirken, ithalattan ve cari açığı yaratan sebeplerden, büyümeden bahsederken de ekonominin küçülmesinden hiç bahsetmemektedir. Bununla birlikte, KOP, DAP, GAP gibi halkın ihtiyaçlarına doğrudan etki edebilen, bölge kalkınma idarelerinin bütçeleri, yatırımları, çalışmaları ve projelerinden bahsetmemektedir. Bu idarelere ilişkin söyledikleri her yıl biraz daha azalmış, nihayetinde de tek cümleye düşmüştür. KOP Bölge Kalkınma İdaresiyle ilgili olarak sadece “Bölgesindeki 885 projeyi destekleyerek 131 hektar alanı modern sulama sistemine kavuşturduk.” demiştir. KOP bölgesi için sulamanın ve su tasarrufunun önemi muhakkak, bu konuda ne yapılırsa yapılsın bölge için yetersizdir, azdır daha fazlasını yapmak gerekir. Zira bölge, yıllardır Anadolu’nun karnını doyurmuş, tahıl ambarı kabul edilen bölgedir ama Sayın Bakan, AKP iktidarının Konya’nın, Karaman’ın ve tüm KOP bölgesinin kurtuluşu olarak sunduğu “Mavi Tünel Projesi” ne oldu? Her defasında “Yıl sonunda veya önümüzdeki yıl bitecek.” denilerek bölge insanının, çiftçisinin avutulduğu bu proje ne oldu? Ya diğerleri... Karapınar’da, Ereğli’de, Karaman’da oluşan obruklar bir gün bir köyü, bir mahalleyi yutacak, o zaman anlayacaksınız Orta Anadolu’nun suyla buluşmasının değerini, anlayacaksınız anlamasına da o zaman çok geç olacak; inşallah olmaz. Bu proje bölgenin güneyi için yetersiz de olsa, kısmi bir çözüm olarak kabul edilse bile bölgenin kuzeyi için şu an uygulamada olan bu ölçekte bir proje dahi yok. 2013 yılında bilim insanlarınca değerlendirilen ve dillendirilen Fırat’ın suyunun, Karasu ve Kızılırmak üzerinden KOP bölgesinin kuzeyine taşınmasına yönelik düşüncelerinizi, görüşlerinizi merak ediyorum. KOP Bölge İdaresi bu konuda bir çalışma yapmakta mıdır, yapacak mıdır? Bakanlığımızın ve KOP Bölge İdaresinin yetersizliği, Tarım ve Orman Bakanlığı ile DSİ’nin beceriksizlikleriyle bölgeye bölge dışından su sağlanamadığı için yaygın şekilde yer altı suyu kullanılmaktadır. Türkiye’nin en çok yer altı suyu kullanan 10 ilinden 3’ünün, Karaman, Konya ve Aksaray’ın bulunduğu bölgede tarımsal enerji kullanımı maliyeti had safhada can yakmaktadır.

Elektrik fiyatları son üç yılda yüzde 22 oranında zamlanmıştır. Geçtiğimiz gün elektrik üretiminde kullanılan doğal gazla yapılan zam da nazara alındığında elektrik fiyatının daha da zamlanacağı muhakkak. Bölge çiftçisi bu maliyetin altında ezilmektedir. Bu nedenle de tarım yapamaz, tarlasını ekemez hâle gelmiştir. Sayın Bakanın sunumunda birer cümle yer tutabilen KOP, GAP, DAP gibi idareler bu yıl zaten Sayıştay tarafından da denetlenmemiş. Demek ki bu bölge kalkınma idareleri bu sene pek de bir şey yapmamışlar. Bunun yansımaları olarak da KOP Bölge Kalkınma İdaresinin kapsadığı illerin gayrisafi yurt içi hasılasının artış oranı -eğer bir yazım yanlış yoksa- yüzde sıfır. Sayın Bakan bir sürü şeyden bahsetti “Şöyle uçtuk, böyle kaçtık.” dedi. Bu uçuşların, kaçışların KOP bölgesinin gayrisafi yurt içi hasılasına yansımaları yüzde sıfır. Ne denir? Zannederim “Bravo!” denir. Bu anlamda, Orta Anadolu çiftçisi, köylüsü bu durumu doğru değerlendirsin. AKP çiftçiyi, özellikle Orta Anadolu,

Karaman, Konya, Aksaray, Niğde, Kırşehir, Kırıkkale, Nevşehir, Yozgat çiftçisini gözden çıkarmıştır. Bölge insanımız bunu böyle bilsin. Eğer “Hayır, gözden çıkarmadık.” diyorsanız bölgede kullanılan tarımsal elektriği doğu ve güneydoğudaki 6 ilde yaptığımız gibi bütçeden destekleyin.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

HDP grubundan Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, Sayın Bakan; hazırını saygıyla selamlıyorum.

Evet, dünyada ihracat politikaları ele alındığında, iktisatçıların da öngördüğü şekilde esasında ihtisaslaşmış bir ürün üzerinden yapılan ihracat, ülkeye kazandıran ve ülkenin sanayisini de geliştiren bir yöntem oluyor. Ancak bizdeki ihracat yöntemi ihtisaslaşmış ürün ya da ürünler üzerine kurulu değil, tamamen sanayideki ucuz iş gücü üzerine kurulu ve bu ucuz iş gücü de maalesef sadece böyle Türkiye’de yaşayan insanlardan, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşından, insanlarından değil, özellikle Suriye iç savaşı çıktığından bu tarafa mültecilerden, çoğunlukla Suriyelilerden oluşuyor. Tabii, bu “sığınmacı” diye adlandırılan bu politika ülke açısından ciddi sorunlar teşkil ediyor birçok yönüyle.

İktidarınız tarafından aslında sığınmacılar çok kullanışlı bir aparat hâline dönüştürüldü. Bunlar birçok açıdan çok işinize yarıyor. Bir defa Avrupa Birliği’ne karşı bir tehdit unsuru olarak elinizde tutuyorsunuz ve “Kafamız kızarsa açarız kapıları.” cümlesini kullanmaktan da çekinmiyorsunuz. Diğer taraftan, içeride de kimi muhalif gruplara karşı bir tehdit unsuru olarak da zaman zaman sizin tarafınızdan dile getirilmese de sizinle birlikte hareket ettiği bilinen kimi çevreler tarafından dile getirilerek yine bir tehdit, içeriye yönelik tehdit unsuru olarak da kullanılıyor. Diğer taraftan, sosyokültürel yapının değiştirilmesi, sosyokültürel yapıyla ilgili oynamalar istendiğinde de bu yöntemlere başvuruluyor ama esas konumuzu ilgilendiren ya da burayı ilgilendiren ucuz iş gücü olarak kullanılması çünkü bu insanların büyük çoğunluğunu asgari ücretin yarısı veyahut da yarısından daha az miktarlara çalıştırıyorlar. AKP’nin Genel Başkan Yardımcısı Özhaseki’nin de söylemiş olduğu çok belirgin bir söz vardır “Kimi şehirlerde mülteciler olmasa sanayi çöker, ayakta tutan mülteciler.” diye ifade etmiştir. Şimdi, tabii, bu, başka bir şeye daha yol açıyor, toplumsal bir çatışmaya da yol açıyor. Çünkü Türkiye’deki insanlar da gençler de işlerinin elinden alındığını düşünüyorlar -ki öyle oluyor- ve ondan sonra da içerideki bu iş bulamayanlara, işsiz gençlere yönelik de -ki bu oran çok yüksek bir oran şu anda, genç işsizlik oranı- bunlara karşı da “İş beğenmiyor bunlar.” yöntemi geliştiriliyor. Şimdi, bu kadar ağır ve insanlık dışı koşulların oluştuğu bir ortamda bu koşullarda çalışmayı kabul etmeyene de “Bunlar iş beğenmiyor.” söylemi çıkarılıyor.

Şimdi, bu anlamıyla ucuz iş gücü ve sığınmacı politikasını aparat olarak kullanmaktan vazgeçilmesi gerekiyor. Zaman zaman da bunları kimi milliyetçi grupların gazını almada da kullanıyorsunuz yani bu da çok kötü bir politika hakikaten. Yaşadık işte, Ankara, Altındağ’da bu yıl yaşandı daha; Suriyelilere yönelik kontrollü bir saldırı gerçekleştirildi. Yani, bütün videoları izlediğiniz zaman bu saldırının aslında kontrollü bir saldırı olduğunu, müsaade edilmiş bir saldırı olduğunu, güvenlik güçlerinin gözünün önünde yapılmış olduğunu... Orada bir olay olmuş, suçlu olan var, evet, doğru ama bu suçluya yönelik uygulama topyekün Suriyelilere saldırmak üzerine kurulu değildi ama orada Suriyelilerin dükkanlarına ve hiç olayla alakası olmayan ya da hiçbir şekilde suçu olmayan insanların evlerine yönelik saldırılara da yol açtı. Burada da kimi milliyetçi grupların gazını alma yöntemi olarak da kullanılıyor maalesef.

Bu açıdan, son derece çirkin bir siyasi argüman hâline dönüştürülmüş durumda mülteciler ve esasında Türkiye'deki mülteci düşmanlığının alt sebebine baktığımız zaman insanların işlerinin elinden alınması olarak gözüküyor yani hakikaten o insanlar yüzünden çünkü sanayici bunları tercih ediyor. Yani, bilmiyorum, atölyeleri dolaşanlarımız mutlaka vardır, biz milletvekili olarak dolaşıyoruz; girdiğiniz zaman sanayilerdeki atölyelere hakikaten hep mülteci dolu yani Türkçe konuşan kimseyi bulamazsınız, çoğunluğu Suriyeli, Afgan ya da benzeri ülkelerden gelen insanlardan oluşuyor. Bu, tabii, terk edilmesi gereken bir politika ama maalesef ki sanayimiz şu anda ucuz iş gücü ve mülteci politikalarıyla doldurulmuş durumda.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kenanoğlu, lütfen tamamlar mısınız?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayenizde Suriyelilere hakaret ederek, onlara zulmederek, onlara yönelik zulüm politikaları uygulayarak prim yapan ve bu politikalardan popüler olan belediye başkanları ve siyasiler ortaya çıktı. Bu da sizin ürününüz olarak ortada duruyor.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisinden Sayın Nilgün Ök'te.

Sayın Ök, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok Değerli Bakanım, Değerli Bakan Yardımcılarımız, bürokratlar, çok değerli Komisyonumuzun üyeleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sanayi ve teknoloji alanında giderek büyük mesafeler katettiğimizi ifade etmek istiyorum. Sayın Bakanımızın bu sabahki sunumunda da gördüğümüz üzere AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde millileşme, dijital dönüşüm ve teknoloji alanında çok büyük işler yapıldı. Bakanlığımız tarafından yüksek teknolojiye dayalı, rekabetçi, sürdürülebilir, yerli ve millî bir sanayi yapısı oluşturma misyonu ve sanayisi güçlü, teknolojisi millî bir Türkiye vizyonu çerçevesinde ülkemiz için birçok faaliyetin stratejik olarak sürdürüldüğünü de sabahki sunumdan görmekteyiz.

Benden önceki konuşmacılardan da söyleyen oldu, Türkiye maalesef Sanayi Devrimi'ni kaçırmış, bilgi ve teknoloji devrimine de ucundan yetişmeye çalışan bir ülke olarak bugüne gelmiştir. Keşke çok daha önce, bizim iktidara gelmediğimiz yıllarda bunlar yakalanabilmiş olsaydı ama ne yapalım.

Dünya artık tarihte pek çok örneğini gördüğümüz yeni ve köklü bir dönüşümün arifesinde bulunuyor. Ülke olarak iklim değişikliğinden yapay zekâya kadar pek çok unsurun bir arada olduğu bu yeni devrimi yakalamak için önemli avantajlara sahibiz aslında biz. Son on dokuz yılda ülkemizin demokraside ve kalkınmada katettiği mesafeye yaklaşık sekiz yıldır ardi ardına yaşadığımız çok boyutlu tehdit ve sınamaları da eklediğimizde, aslında bugün baktığımız Türkiye'de tabloya baktığımızda, bu tablonun umut verici, ümit verici olduğunu görmekteyiz.

Türkiye'nin ekonomide arzu ettiğimiz rahat nefesi almasının ancak yatırımı, üretimi, ihracatı, istihdamı artırarak cari açığı bir an önce cari fazlaya dönüştürmesiyle mümkün olduğunu hepimiz biliyoruz. Bugün ülkemizdeki, ihracattaki bu olumlu ve yükselen gelişmenin önünde Türk sanayisinin de ve sanayicilerinin de başarısının çok büyük bir katkısı vardır. Sanayi sektörümüz son derece dinamik ve kabiliyetli yapısıyla sektörel çeşitliliğini de günden güne artırmakta, yeniliklere hızla adapte olmaktadır. Bakınız, salgın döneminde küresel düzeyde yatırımlar yüzde 35 azalırken bizde neredeyse

hız kesmeden devam etti. Bu zor dönemde biz gerek kamu yatırımlarıyla gerek fabrikalarla, savunma sanayisi projeleri gibi birçok yatırımı, özel sektörümüzün de kendi alanında yatırımları kesintisiz bir şekilde sürdürmesiyle birçok yatırımı hayata geçirdik. Geçtiğimiz yıl düzenlenen 10.449 adet yatırım teşvik belgesi var, bunun en önemli işareti olduğunu düşünüyorum ben.

Organize sanayi bölgelerinin sayısına baktığımızda geçtiğimiz yıl kuruluşu tamamlanan 14 yeni yerle birlikte toplamda 327'ye çıkmış durumda. Endüstri bölgelerinin de 12'sinde üretim başlamış, 11'inde çalışmalar da hızlı bir şekilde devam ediyor. Sadece bu adımlarla cari açığımızın iyileşmesine 25 milyar dolarlık katkı yapacağımız bir altyapıyı da kurmuş oluyoruz aslında.

Özel sektörün dinamizmi ve politikalarımız sayesinde, önümüzdeki dönemde, işte bu yapılan teşviklerle, Bakanlığımızın vereceği teşviklerle cari açık sorunun da tümüyle üstesinden gelebileceğimize inanıyorum. Özellikle ülkemizdeki uluslararası yatırımların ölçeğini de daha yukarılara çıkaracağımıza inanıyorum.

Kendi girişimcilerimizi teşvik ediyoruz, aynı zamanda Türkiye'ye yatırım yapmamış küresel markaları da ülkemize kazandırmak için fırsatları değerlendiriyoruz. Bunun için yatırım teşvik sistemimizi çok daha cazip bir hâle, yapıya dönüştürmüş durumdayız. Bakanımızın sabahleyin açıkladığı birçok teşviki, özellikle proje bazlı teşviki de çok önemsiyorum. Öz sermaye ağırlıklı ve bölgesel kümelenme öncelikleriyle uyumlu yatırımlara da çok fazla destek vereceğini söyledi, bu da olumlu.

Sürdürülebilir sanayi üretimi, devletin öncülüğü ve desteğiyle özel sektör tarafından hayata geçirilmek mecburiyetinde. İşte, bu anlayışla son on dokuz yılda düzenlediğimiz 82.223 teşvik belgesini yatırımcıların Türk ekonomisine olan güveninin işareti olarak görmekteyiz. Sabit yatırım tutarı da 1 trilyon 608 milyar lirayı bulan ve 2 milyon 950 bin kişiye istihdam sağlayan bu yatırımlar peyderpey gerçekleşiyor.

2021 yılının ilk sekiz ayında, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 22'lik bir artışla 10.699 sanayi işletmesi sanayi siciline kaydolmuş durumda. Bugün sabahleyin burada bir konuşmacımız söyledi, dedi ki: "Sanayi şirketleri kayıtlarını sildiriyor." Aslında rakamlar tam aksini söylüyor. Söz konusu dönemde kaydolan işletmelerin yüzde 23,2'si orta-yüksek ve yüksek teknoloji grubundaki sektörlerde faaliyet gösteriyor. Orta ve büyük ölçekte ise 362 sanayi işletmesi ülkemiz ekonomisine katılım sağlamış durumda.

Yine, sürdürülebilir sanayi üretimi devletin öncülüğü ve desteğiyle özel sektör tarafından hayata geçirilmeye tekrar devam ediyor. Bu anlayışla yatırımı destek ödeneklerini de 2022 yılında bir önceki yıla oranla yüzde 46 oranında bu bütçede artırmış durumdayız.

Yine, Millî Teknoloji Hamlesini çok önemli buluyorum. Millî Teknoloji Hamlesi öncülüğünde ortaya koyduğumuz politikalarla Türkiye artık doğru zamanda doğru teknolojilere yatırım yapan bir ülke konumuna gelecek. Yüksek teknolojik ürünlerin ülkemizde üretilebilmesi için uçtan uca bir destek mekanizması olan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı çok önemli.

Ben aslında, Sayın Bakanım, bu sabahki sunumunuzda çok önemli bulduğum bir cümleyi de buradan söylemek istiyorum. Bu "Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi" sayfasında diyorsunuz ki: "50 milyar dolarlık cari açığın kaynağı olan 919 kritik ürün ve teknolojinin ülkemizde üretilmesine imkân sağlayacağız." Aslında bu tam da çözüm noktası ve ülkemiz için anahtardır. Bugün, emtia fiyatlarının arttığı günümüzde, ihracatta talep edilen bir ülke durumundayız ama biz bu noktada ihracatımızı artırırken ham madde girdileri olan işte o 919 kritik ürünü de ürettiğimiz taktirde o... Bir arkadaşımız

yine söylemişti “Hiç cari açıktan bahsetmediniz.” demişti. Aslında, Bakanımız bahsetti, çok da güzel bir şekilde 50 milyar dolarlık bu cari açığın bu 919 kritik sektöre destek verilerek üstesinden gelebileceğimizi ifade etti.

Yine, konuşmacılarımız bahsetti. Ben de bu yerli ve millî elektrikli aracımızdan bahsetmek istiyorum. Sayın Garo Paylan burada yok ama dedi ki: “Ne olacak? Bunu kime üretiyorsunuz? Zenginlere üretiyorsunuz, yüzde 1 binecek.” Ya, zihniyet hep aynı; biliyor musunuz, ilk boğaz köprüsü yapılırken denilmiş ki: “Burayı kimlere yapıyorsunuz? Zenginlere yapıyorsunuz.” “Bu boğaz köprüsünden sadece zenginler geçmiş.” Bugün geldiğimiz noktada o köprüden herkes geçiyor. Olsun, yüzde 1 de olsa bizim kendi yerli ve millî bir aracımız olacak; aslında bununla gurur duymamız lazım, bunun üretimine destek vermemiz lazım. Kaldı ki mesela, bataryasıyla da ilgili, Türkiye’de üretilmesiyle ilgili ciddi anlamda çalışmalar var. Bundan dolayı da Sayın Bakanım, tebrik ediyorum; gerçekten olması gereken bu.

Öte yandan, kalkınma ajansları... Kalkınma ajanslarını çok önemli buluyorum. Siz bir “web” sayfasından bahsettiniz “yatirimadestek.gov.tr” çok güzel bir sayfa, gerçekten öyle. Bir iş fikriniz var, yatırım yapmak istiyorsunuz, sayfaya giriyorsunuz, size Türkiye’de hangi sektöre ne destek veriliyor hepsini gösteriyor. Ayrıca, içerisinde hazırlanmış, bitirilmiş, kalkınma ajansları tarafından hazırlanmış fizibilite raporlarını da görebiliyorsunuz, diyorsunuz ki “Ben bu işi yapsam ne kadar?” Ve bugüne kadar 273 adet fizibilite raporu tamamlanmış, 250 tanesi de tamamlanmak üzere. Sayın Bakanım, bu sayfanın mutlaka daha çok duyurulması gerektiğine inanıyorum.

Biz görevimiz nedeniyle illeri, şehirleri geziyoruz, oradaki kadınlara iş hayatına atılmalarını ve devlet teşviklerini anlatıyoruz ve bu teşvikten yararlanmış kadınlarla da onları bir araya getiriyoruz; bu anlamda KOSGEB... KOSGEB’in de inanılmaz güzel teşvikleri, destekleri var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Ök, tamamlar mısınız lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Toparlayacağım Başkanım.

Ben bu anlamda da KOSGEB Başkanlığımıza çok teşekkür ediyorum. Oradaki, KOSGEB’deki bütün müdürlerimiz, il müdürlerimiz konuya çok hâkim; birisi şunu söylemişti: “Biz devletin gülen yüzüyüz. Bir fikriniz var, iş kurma fikriniz var; gelin, çayımızı, kahvemizi için.”

Çok güzel bir örnek vermek istiyorum, birçok örnek var, Amasya’da 22 yaşında bir kızımız, okulda KOSGEB’in tanıtımını izlemiş; bugün Amasya’da tek kullanımlık baklava tepsilerini üretiyor ve Doğu Karadeniz Bölgesi’ne tepsi satmaya başlamış ve hedefi ihracat yapmak. Bu anlamda, özellikle kadın girişimcilere pozitif desteklerinizden dolayı çok teşekkür ediyorum.

Sürem bittiği için... 2022 yılı bütçemizin hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Ök.

Şimdi konuşma sırası İYİ Parti’den Sayın Hüseyin Örs’te.

Sayın Örs, süreniz beş dakika.

Buyurun lütfen.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, milletvekili arkadaşlarım; sizlere de merhabalar.

Sayın Başkanım, hemşehrim, değerli bürokratlar; sizler de hoş geldiniz.

Öncelikle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Şimdi, hepimizin bildiği gibi, yatırım mevzuatı kapsamında uygulanan genel teşvik sistemi dâhilinde 81 ilimiz ve ilçelerine belli kriterlere göre sınıflara ayrılarak 6 kategori kapsamında teşvik tedbirleri uygulanmaktadır. Ben bu durumun Trabzon'a yansımaları üzerinde biraz duracağım Sayın Bakanım. Şimdi, bizim Trabzon ilimiz sanki çok kalkınmış, sanki Trabzon'un işsizliği düşmüş, sanki gayrisafi hasılası çok yükselmiş gibi 3'üncü kategoride yani kalkınmış iller kategorisine konulmuş. Trabzon ilinin ekonomisi ortada, esnaf sıkıntıda, işsizlik tavan yapmış, sanayi durmuş, fındıkçımızın hâli zaten perişan; buna rağmen Trabzon 3'üncü kategoride değerlendiriliyor. Baktığımızda, komşu illerimiz Bayburt, Gümüşhane, Giresun, Ordu illeri de 5'inci kategoride. Bu da iyi, olsun, onlara itirazımız yok, olmasını istiyoruz ama biz Trabzon'un niçin 3'üncü kategoride kaldığını konuşuyoruz Sayın Bakanım. Şimdi, her ay Bakanlığımızca Resmî Gazete'de yayımlanan yatırım teşvik istatistiklerine bakıyoruz, her ilde yatırım teşvik belgesi almış firmalar var, yatırım teşvik belgesi alanlar var ama listede Trabzon'a yatırım için hiçbir firma teşvik belgesi almamış, sizin listenizde. Neden? Çünkü Trabzon bu yatırım teşvik mevzuatında cazip bir il değil. İvedilikle Trabzon'un yatırım açısından cazip hâle getirilmesini talep ediyoruz. Bununla ilgili bir önerimiz var, 5'inci bölge illerine yakın olan ve sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri Trabzon ili ortalamasının altında ve bu komşu il seviyesinde olan bizim Trabzon'un sahilinin üstünde, 15-20 kilometre iç kısımda kalan ilçelerimiz var, Tonya'mız var Sayın Bakanım, Şalpazarı var, Düzköy var, Maçka var, Köprübaşı var, Hayrat var, Dernekpazarı var, Çaykara var; bu ilçelerimizin emek yoğun bir sektör olan hazır giyim ve konfeksiyon yatırımcılarımız için cazip hâle getirilerek 6'ncı bölge teşvikleri kapsamına alınmasının doğru olacağını düşünüyoruz, bunu ifade etmek istiyorum. Çünkü bu ilçelerde de çok işsizimiz var, gençlerimiz, kadınlarımız var, işsizlerimiz var. Bu ilçelerin 6'ncı bölge teşvik kapsamına alınması hâlinde yatırımcılarımızın buraya geleceğini, hazır giyim ve konfeksiyon yatırımlarını yapacaklarını ve işsizliğe bir çare üreteceklerini düşünüyoruz. Hemşehrimiz olan iş insanları var, ihracat yapanlar var, bunların siparişlerini yetiştirmek için yeni yatırımlar yapmaları gerekiyor, ellerinde hazır projeler var. Bu düzenleme olursa bunların bölgemize geleceğini düşünüyoruz. Biliyorsunuz, Çin ve diğer pazarlarda yaşanan tedarik sorunu nedeniyle Avrupalı ve ABD'li büyük alıcılar, markalar siparişlerini Türkiye'ye kaydırmış durumdadır. Bundan dolayı ihracatçımızın bu siparişleri alabilmesi için hızlı bir şekilde avantajlı olan bölgelerde kapasite artırımı ve yeni yatırımlar yapılması gerekiyor. Bu düzenleme yapıldığı takdirde, bu ilçelerden şehir merkezlerine ve şehir dışına dönük olan göç de önlenmiş olacaktır diye düşünüyoruz, hatta tersine, bu ilçelere göç başlayacaktır diye düşünüyoruz. Bunun için, belirttiğimiz bu ilçelerin hazır giyim, konfeksiyon ve tekstil yatırımlarında 6'ncı bölge teşviki kapsamına alınarak bu ilçelerde tekstil kentlerinin kurulmasını sağlamanızı sizden bekliyoruz Sayın Bakanım.

Bunun yanında, yatırımcı Trabzon'a yatırım yapmak için geldiğinde arsa bulamıyor. Mevcut organize sanayi bölgelerinde malunuz arsa almak çok zor. Bu alınan arsalar farklı rakamlarla başkalarına devrediliyorlar. Bunun için de sizin bir sözünüz var, sizin bir yatırım adası sözünüz var "Yatırım için, arazi sorununu çözmek için Arsin ilçesi açıklarında yatırım adası, endüstri bölgesi kurulacak." diye bir sözünüz var. Görsellerde, afişlerde güzel reklamları yapıldı. Arsa üretilmeden, Sayın Cumhurbaşkanının Trabzon ziyaretinden bir gün önce -herhâlde jest olsun diye- 24 Ağustos 2019 tarihli Resmî Gazete'de endüstri bölgesinin kuruluş kararı ilan edildi ama Sayın Bakanım, iki yıl geçti, o günden bugüne yatırım adası için bir çivi dahi çakılmadı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen tamamlar mısınız Sayın Örs.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Hemen bitiriyorum Sayın Başkanım.

Çok teşekkür ediyorum.

Yerel aktörler fizibilite ve projesini, her şeyi hazırladı ancak hâlâ bu yatırım adası yatırım programına alınmadı. Trabzon Yatırım Adası'nın 2022 programına alınmasını bekliyoruz. Bu konuda Trabzon çok istekli, bizler çok istekliyiz; bunun takipçisi olacağız.

Tekrar hayırlı olsun diyorum, teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sibel Özdemir, buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar ve değerli üyeler; ben de iyi akşamlar diliyorum.

Oldukça yorucu bir çalışma süreci oldu, kısaca görüşlerimi paylaşacağım.

Evet, sabah Bakanın sunumuyla beraber başladık, proje ağırlıklı, sanayi ve teknoloji alanındaki projeleri daha çok gördük ama bizim beklentimiz tabii ki bu alandaki ülkemizin karşı karşıya kaldığı yapısal sorunlara ayrılacak bütçe ve bu yapısal sorunlara nasıl çözümler getireceğiydi. Çünkü tabii ki ülkelerin sanayileşme stratejileri ve sanayileşme politikaları çok önemli ve biz de daha çok ithal ikame eden, ihracata dayalı sanayileşme modeli üzerine kurguluyoruz. Tabii, bunun da temel ayakları en başta bir kalkınma modeli, eğitim tabii ki, teknoloji altyapısı, AR-GE, üniversiteler, bilimsel araştırma kurumları, özerk, bağımsız kurumlar; özellikle hukuk, adalet, liyakat, nitelik, şeffaflık, hesap verebilirlik yönetim modeli, bağımsız, özerk ve özgür araştırma ortamı ve bunların desteklenmesi. Çevre politikaları, bölgesel kalkınma, gelir dağılımı, bununla uyumlu vergi, adalet, ekonomi politikaları... Ancak biz sırayla bütçeleri görüşüyoruz Sayın Bakan, yeni başladık ve bütün gün burada bu politikalarımızdaki temel sorun alanlarını ortaya koyuyoruz ve yapısal sorunlar da hâlâ devam ediyor.

Eğitimden bahsedeceğim. Dün burada uzun saatler görüştük ve günün sonunda Millî Eğitim Bakanının temel argümanı, ülkemizde okullar arası nitelik farkı ve başarı sıralamalarında ya da başarı performanslarında okullar arasındaki temel farklılık oldu. Yani on dokuz yıl tek başına bu ülkeyi yönetmiş olan bir iktidarın eğitim perspektifi ve Sayın Bakanın ağzından çıkan cümle buydu. Bu, bizim sanayi, kalkınma ve büyüme modelini de doğal olarak etkiliyor ve dün günün sonunda karşılaştığımız tablo buydu.

Üniversiteler ve araştırma kurumları, TÜBA, TÜBİTAK bugün sizin de Bakanlığınızın bütçesi adı altında ve bu kurumlarımız uzun yıllar maalesef sizin de üyesi olduğunuz iktidar döneminde malum cemaat yapıları içerisinde yer aldı. Bugün de dernekleri, vakıfları tartışıyoruz yani bağımsız, özerk bir yapıyı maalesef kuramıyoruz.

Avrupa Birliği raporuna değineceğim çünkü sanayi ve işletme politikaları, bizim 2005'te müzakereye başladığımız andan itibaren ilk 2007'de müzakere başlığını açtığımız bir başlık. Raporda önemli uyarılarda bulunuluyor ve buna dönük hiçbir düzenlemeye de yer verilmemiş baktığımız zaman, geçen yıl ya da önceki yıllarla karşılaştığımızda. Temel sorun şu: Sanayi politikaları noktasında uyumluluk sorunu var. Büyük yatırımlara devlet desteklerinde şeffaflığın olmaması; bu çok ciddi, özellikle ekonomi ve sanayi politikalarımızda Avrupa Birliği ve uluslararası raporlara yansıyan temel sorun bu, şeffaflık sorunu, kayıt dışı ve küçük ve orta ölçekli işletmelerin sorunları, finansman sorunları ve bunlarla ilgili gerçekten uluslararası düzeyde bir yasal mevzuatımızın olmaması. İşte buraya KOBİ'lerle ilgili, esnafı ilgili, sanayiciyle ilgili ki bugün birazdan bahsedeceğim, Yeşil Mutabakat sürecinin en önemli temel taşı bu kurumsal yapıların dönüşümü, KOBİ'lerin dönüşümü ancak bunlarla ilgili temel...

İşte buraya gelen bütün yasalar, maalesef çok yetersiz; buna değinmek istedim. Kamu alımları çok ciddi sorun olarak gözüküyor. Somut performans göstergelerinin olmaması; bugün de mesela sunumunuzda bununla ilgili de somut bir gösterge, işte etkinlik analizi gibi bu tür verilere ulaşamıyoruz, var çalışmalar ama bunların toplumun ekonomik ve sosyal kalkınmasına, refah düzeyinin artmasına... Genç işsizlik sorunu, en temel sorun alanımız. Temel bilimlerdeki genç mühendis oranı, mesela sizin çalışma alanınızı en çok ilgilendiriyor ve maalesef genç işsizlik noktasında giderek artan büyük bir performans var ama biz dünyanın en kötü durumdaki 35'inci ülkesiyiz ve rekabet edebilirliğimiz böyle. En fazla beyin göçü verdiğimiz yaş aralığı yine böyle, bu alanlarda ve özellikle de bilişim ve teknoloji alanındaki mühendislerin ve akademik çalışma yapanların beyin göçü noktasında en etkin alan olması.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Özdemir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet, sürem çok az tabii ki. Bölgesel farklılıklara, son on saniye ona değinmek istiyorum çünkü kalkınma ajansları çok önemli Sayın Bakan. Ama biz bugün baktığımız zaman TÜİK verilerine, gelir ve yaşam koşulları araştırmalarında bölgeler arası çok ciddi bir fark var ve bu kalkınma ajanslarının bu farkı azaltma noktasında bir sorun olduğu da gözüküyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi yine bir liste ilan edeceğim ona göre arkadaşlarımız hazırlık yaparlar diye. Önce, Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Arzu Erdem'e söz vereceğim; ardından, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Vehbi Bakırlıoğlu'na söz vereceğim; ardından, AK PARTİ'den Sayın Ekrem Çelebi'ye; daha sonra, MHP'den Sayın Olcay Kılavuz'a; daha sonra, CHP'den sayın Kemal Zeybek'e söz vereceğim.

Şimdi Arzu Hanım'a söz veriyorum.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen Sayın Erdem.

ARZU ERDEM (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanımız, Bakanlık bürokratları, uzman arkadaşlar; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerine yine konuşuyoruz. Burada, özellikle Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile bağlı kuruluşların ülkemizin gelişmişlik düzeyinin artırılmasındaki hamleleri konusundaki çalışmalarını dolayısıyla özellikle Sayın Bakanımız Mustafa Varank ve tüm Bakanlık çalışanlarına da teşekkür ediyorum.

Ülkeler kendi ihtiyaçları, kaynakları ve planları doğrultusunda stratejiler ve politikalar üretmektedir. Ülkemizin yol haritasını millî teknoloji hamleleriyle hayata geçireceğiz Allah'ın izniyle. Hamle programıyla küresel rekabet gücümüzü artıracak, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığı temin edecek ve kritik teknolojilere atılım yapacak politikalar bir bütün olarak uygulanabilecektir. Bu, yerli ve millî bir duruş; bizim için de çok kıymetli, cari açığımızı azaltacaktır, teknolojik girişimciliğin geliştirilmesinde verimlilik artışı sağlayarak katma değer üreten üretimi dolayısıyla değer zincirinde katkı sağlaması açısından da çok önemlidir. Sizin de bu hususa çok kıymet verdiğinizi biliyoruz, bunları da destekliyoruz.

Bilim ve teknoloji merkezleri; her yaşta farklı birikime sahip insanları bilimle buluşturmak, bilgiyi kaynağından öğrenmelerini sağlamak bilime olan merakı tetiklemek üzere tasarlanmış deneysel uygulama merkezleridir. Bu merkezler, yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmekte ve özellikle küçük yaştaki çocukların -ki bizim için en kıymetli kısmı belki bu- küçük yaştaki ziyaretçilerin kendi branşlarına karar vermelerine ve sorumluluk sahibi bireyler olmalarına katkı sağlayacaktır. Bu gibi

gerekçelerle kurulmuş olan bilim merkezlerinin tüm illerde zorunlu hâle getirilmesi hususunda özellikle düşüncelerinizi ve bundan sonra yapılacak olan çalışmalar konusundaki değerlendirmelerinizi almak istiyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile bağlı, ilgili kuruluşların 2022 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, vakti verimli kullandığımız için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Vehbi Bakırlıoğlu, buyurun lütfen

Süreniz beş dakikadır.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım “Hedefimiz net.” diyorsunuz sunumunuzda. Hedef ülkemizi katma değerli ve yüksek teknoloji ile üretimde global bir üs hâline getirmek. Burada anahtar kelimeler “yüksek teknoloji” ve “global üs” Peki, bu hedeflerin neresindeyiz, sorgulamamız gereken konulardan bir tanesi bu.

2009 yılında ülkemizde 319 bin KOBİ bulunmaktaydı. Bu 319 bin KOBİ içerisinde yüksek teknoloji gerektiren üretim yapan işletme sayısı 1.297’ymiş yani binde 4, sene 2020 yılı bu oran ancak binde 6’ya çıkabilmiş. İhracatımızın yüzde 36’sını gerçekleştiren, emeğin yüzde 72’sini istihdam eden KOBİ’lerde yüksek teknoloji oranı on bir yılda binde 2 artabilmiş ancak. Büyük işletmelerde ise bu oran yüzde 3 sabit kalmış on bir yıl boyunca. İhracatın rekorlar kırdığından bahsediliyor; doğrudur, aylık ihracatımız neredeyse 20 milyar dolara çıkmış durumda. Dünya ihracatı içindeki payımız 0,98’den yüzde 1’e gelmiş; moral verici bir durum bu. Bunu önemsiyoruz ancak yapısına bakmamız gerekmez mi yani ihracatımızın içindeki yüksek teknoloji ürünü oranının ne olduğuna bakmamız lazım. Bu, yüzde 3,4; herhangi bir artış yok baktığımız zaman, bir azalma da var. Gelişmiş ülkelerde bu oranın yüzde 20 olduğunu düşünürsek almamız gereken bir hayli yol var. 2015 yılında kilogram başına ihracat tutarımız 1,60 dolarmış, 2021 yılına geldiği zaman bu rakam -ilk dokuz ay için söylüyorum- 1,11 dolara düşmüş. Yani katma değeri düşük, düşük teknoloji ürünü üretiyoruz ve ihraç ediyoruz, bunun karşılığında yüksek teknoloji ürünü ithal ediyoruz ve bu gerçeği bir türlü değiştiremiyoruz. İhracattaki artışın sebebi ise “rekabetçi döviz kuru” dediğiniz paramızın değer kaybetmesi ve ucuz emek gücü olduğu aşikâr. Yani bu süreç sürdürülebilir değil.

Sayın Bakanım, sunumunuzda gururla Küresel İnovasyon Endeksi’nde bu yıl 10 basamak birden yükselerek 41’inci sıraya ulaştığımızı söylediniz; doğrudur ancak unutulmaması gereken bir şey ise aynı endekste 2016 yılında 42’nci sıradaydık yani beş yıl içerisinde ancak 1 sıra atlayabildik. 2023 yılındaki hedefimizin ilk 20’ye girmek olduğu düşünüldüğünde hedefimizden ne kadar uzaklaştığımızı görmekteyiz.

Ayrıca, Dünya Ekonomik Forumu’nun 2020’de hazırladığı “Ülkeler İyileşme Yolunda Nasıl Performans Gösteriyor?” adlı Rapor’da Covid-19 krizini atlatmak için 37 ülkenin daha üretken, sürdürülebilir ve kapsayıcı ekonomik sistemleri nasıl inşa ettiği incelenmiş ve buna göre “İş Ortamını Dönüştürmek” başlığında 34’üncü sırada, “Beşeri Sermayeyi Dönüştürmek”te 35’inci sırada, “Piyasaları Dönüştürmek”te 30’uncu sırada -ki bu en yüksek skorumuz- “İnovasyon Ekosistemini Dönüştürmek” de ise 36’ncı sırada olduğumuzu görmekteyiz.

Yüksek teknoloji için AR-GE'den bahsediyoruz, AR-GE'ye ayrılan payın ülke ekonomisine yaptığı katkıdan bahsediyoruz ancak AR-GE konusunda hemen hemen hiçbir değişiklik olmadığını görüyoruz. AR-GE'nin milli gelire oranı 2016'da yüzde 0,94' imiş, 2019'da yüzde 1,06; 2020'de yüzde 1,09 olmuş. Hedef ne peki? Hedef yüzde 2. Bu hızla bu hedefe ulaşmak mümkün mü?

Beyin göçünden bahsediliyor, hatta siz tersine göçten bahsediyorsunuz. Türk bilim insanları, Cumhurbaşkanı tarafından ülkeye çağırılıyor ancak bu gerçekçi mi? Sayın Bakanım, yapılan bir araştırmada yurttaşlarımızca “İmkânınız olsa yurt dışında yaşar mıydınız?” sorusuna verilen cevaplar burada hepimizin utanmasını gerektiriyor. 18-24 yaş arası “Evet.” diyenlerin oranı yüzde 55, 25-34 yaş arası “Evet.” diyenler ise yüzde 51, Türkiye geneli yüzde 36. Türkiye'den son üç yılda 10 bin dolar milyoneri, 13 bin girişimci iş insanı göç etmiş; son üç yılda göç edenlerin sayısıysa yüzde 97 artmış.

Sayın Bakanım, özetle, yüksek teknoloji üretemeyen, katma değer yaratamayan, bilim üretemeyen, ucuz emek ve ancak değersiz TL'yle rekabet edebilen, yabancı sermayenin gelmediği, vaktiyle gelenin de gittiği bir ülkede yaşamaktayız. Alınması gereken çok mesafemiz var, bu anlayış ve bu bütçeyle bu mesafelerin kapanmasının imkânsız olduğunu üzülenek görmekteyiz.

Her şeye rağmen bütçenizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

AK PARTİ Grubundan Sayın Ekrem Çelebi, buyurun lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli basın mensupları; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın 2022 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, çok genç, çok dinamik, hakikaten, teknolojik anlamda her alana hâkim olan, teknolojiyi son derece iyi kullanan -demin Necdet Hoca da söyledi- gittiği her yerde, hem STK'ler olsun hem iş adamlarıyla olsun, kendi pozitif kişiliğini alana da yansıtan, belki hafif kilolu ama sportif bir Bakanımızın sabahki sunumları için ben gerçekten kendilerine teşekkür ediyorum, bundan sonraki çalışmalarında da başarılar diliyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, tabii biz özellikle görsel ve teknolojik bir çağda yaşıyoruz. Artık birçok insan kitap okumuyor veya okunabilecek şeyler varsa da bunları okumuyor ama izlemeyi seviyor. Sabah saat ondan beri hemen hemen buradaki bütün milletvekilleri veya konuşmacılar da buna benzer sözler sarf ettiler. Tabii, biz bunu her zaman söylüyoruz, elbette ki muhalefet her dönemde iktidarı eleştirebilir, ona bir şey söylemiyorum, saygıyla karşılıyorum ama bir hususu da belirtmek istiyorum: Özellikle insanların zihinlerinin ve gönüllerinin siyaseten körleşmemesi gerektiğine inanıyorum. Dolayısıyla, AK PARTİ hükûmetlerinin 2002'den beri inşa etmeye, özellikle bu ülkedeki teknolojik anlamdaki verileri inşa etmeye çalıştığı dönemleri yaşıyoruz. Bundan birkaç tane örnek vermek istiyorum ama çok fazla da cümlelerimi uzatmayacağım çünkü Sayın Başkanımızın da o yönde bir talepleri var. Bakın, iktidara geldiğimiz günden beri özellikle AR-GE altyapısını çok iyi derecede kurduk ve geliştiriyoruz. Nanoteknoloji, biyoteknoloji, çip teknolojileri gibi ileri teknoloji alanlarında uluslararası ölçeklerde araştırma merkezlerini kurduk, insan kaynağını da biz buna göre eğittik ve bu insan kaynağına da sahibiz. Örneğin, Orta Doğu Teknik Üniversitesinde Güneş Araştırmaları Merkezimiz (GÜNAM), İstanbul'da Sabancı Üniversitesinde Nanoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezimiz (SUNUM), Ankara'da Bilkent Üniversitesinde Ulusal Nanoteknoloji Araştırma Merkezimiz (UNAM) gibi ulusal araştırma merkezlerini gerçekten de ziyaret etmenizi arzu ederim. Bürokratlarımız zaten gidiyor da vakti olan milletvekillerimizin, özellikle siyasi anlamda vekillerimizin gitmesini tavsiye ederim kendilerine.

Tabii, bu gelişmelerin çıktılarını nerelerde görüyoruz? Patente, özellikle sayılarda çok büyük artış var. Yirmi yıl öncesine göre yerli patent tescil sayımız 30 kat artmıştır. Yapay zekâda ise TÜBİTAK bünyesinde kurulan Yapay Zekâ Enstitüsü ve Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi ülkemizi bilim alanında daha da iddialı bir hâle getirdi. Bunun gibi, finansal teknolojilerde, dijital oyun sektöründe, e-ticarette büyük bir atılım içindeyiz. Bu alanlar özellikle gençlerimiz için büyük bir gelecek vad ediyor. Yine, özellikle, AK PARTİ iktidarlarından bugüne kadar geldiğimizde millî teknolojilerimiz... Bu, sadece bizim coğrafyamızda değil, bugün Orta Doğu coğrafyasında olsun, Balkan coğrafyasında olsun, özellikle Avrupa coğrafyasında olsun, gelişmiş ülkelerin birçoğu inanın, bugün Türkiye'yi, medarîfithar olarak bizi gösteriyorlar. Biz yabancı ülkelere gittiğimizde bunu her alanda görebiliyoruz, bizim ülkemizle, millî teknolojimizle gurur duyuyorlar. Tabii, biz bu cümleleri duyduğumuz zaman biz de hakikaten gururlanıyoruz. Özellikle İHA'larımız, SİHA'larımız, yapay zekâmız, robot yazılımlarımız, e-ticaretimiz, robot gözümüz... Bakın, sabah Sayın Bakanımız da bunu açıkladı, ABD'den sonra ikinci ülkeyiz, başka da bir ülkede yok.

Biraz da tarıma değinmek istiyorum değerli milletvekillerimiz. Bakın, Ağrı ilimizde -ben burada Sayın Bakanımıza da teşekkür ediyorum- özellikle Diyarın'ın Mollakara köyüne geldik, TMSF'yle birlikte Koza Yatırım AŞ'yle beraber Ağrı'mızda 20 ton altın çıkıyor. İnşallah, 3,5 ton gümüş, değeri 160 milyon dolar... 2002 yılında temelini atacağız, yaklaşık olarak 1.500 insanımıza burada istihdam edilecek.

Sadece bu değil, değerli milletvekilleri, bakın, AK PARTİ hükümetlerinin en büyük yatırımlarından bir tanesi... Necdet Hoca da burada söyledi, ben Necdet Hocanın Sayın Bakanımıza ve Hükümetimize ilişkin doğru cümleleri için de teşekkür ediyorum. Bakın, kendi ilimde biz 2018'de 75 trilyon lira sadece tekstile gönderdik. Bizim gibi bir lokasyondaki küçük iller için 75 trilyon lira ne demek biliyor musunuz? En azından, tekstil konusunda tam olarak faaliyete geçtiği zaman... Ki bizim şu anda 56 bin metrekare kapalı alanımız var, bu 4.500-5.000 insanımıza istihdam sağlıyor demektir, zaten şu ana kadar 2.750 kişiyi orada istihdam ediyoruz.

Yine bunun yanı sıra -biraz önce de söyledim, tarımla ilgili- bakın, Ağrı kışın özellikle eksi 25-30 derecede olmasına rağmen Sayın Bakanımız oraya bir teşvik verdi ve Tarım Bakanımızla birlikte biz kapalı sera alanı inşa ediyoruz. Hatırlarsanız, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine de bir domates göndermiştik. Beğendiniz mi? Gür bir sesin çıkmasını arzu ediyordum işin açıkçası, afiyet olsun. Bakın, daha önce bizim ilimizde terör olmasaydı, ayrışma olmasaydı... Hani bazıları diyor ya "Çok dilli veya çok dinli unsurlara siz bakmıyorsunuz." Eğer bu terör olmasaydı biz 15 trilyon lira yerine, 56 bin metrekarelerin yerine, 75 trilyon liralık tekstil istihdamlarının yerine, inanın, şu anda belki orada binlerce insanımızı istihdama ilişkin orada eğitiyorduk.

Son şeye gelelim değerli arkadaşlar, özellikle, yerli otomobilimiz, uzay teknolojimiz, AR-GE'miz; bakın, bu ülke 1930'larda, 1965'lerde... İşte Hürkuş o zaman imal edildi ama izin verilmedi. Bunun yanı sıra, Devrim otomobili o zaman yine imal edildi ama buna izin vermediler. Ama hamdolsun, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları ve Sayın Bakanımızın özverileri doğrultusunda TOGG'umuz şu anda yapıyor ve burada emeği geçen Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Sayın Bakanımıza... Yanlış hatırlamıyorsam, inşallah 2022'de banttan incek bu arabamız, Türkiye'nin de yine bir hayali gerçekleşmiş olacak.

Ben Sanayi Bakanlığımızın 2022 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, bu vesileyle hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Çelebi, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Olcay Kılavuz'a söz veriyorum.

Sayın Kılavuz, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan Yardımcılarım, değerli bürokratlarımız ve basınımızın saygın temsilcileri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Ülkemiz özellikle son yıllarda sanayi ve teknoloji alanında önemli adımlar atmış, önemli atılımlar göstermiştir. Bu çalışmalar ülkemizin 2023 hedeflerine kararlılıkla yürüdüğünü göstermektedir. Bu üstün başarılarından ötürü Sayın Bakanımız Mustafa Varank Bey başta olmak üzere tüm Bakanlık çalışanlarımıza ve millî teknoloji hamlelerinde emeği geçenlere teşekkürlerimi ve tebriklerimi sunuyorum.

Seçim bölgem olan Mersin, ülkemizin önde gelen sanayi şehirlerinin başında gelmektedir. Mersin’imizde yer alan sanayi sektöründe faaliyet gösteren girişim sayısının yüzde 92,5’ini oluşturan imalat sanayisiyle şehrimizde çok ciddi ekonomik kazanımlar elde edilmektedir. Mersin ili imalat sanayisi sektöründe faaliyet gösteren girişimlerin ölçek büyüklüğüne göre dağılımı incelendiğinde yüzde 78’ini mikro ölçekli, yüzde 15’ini küçük ölçekli, yüzde 6’sını orta ölçekli ve yüzde 1’ini ise büyük ölçekli girişimler oluşturmaktadır.

Şehir, bölge ve ülke ekonomisine olumlu katkılar sunan Mersin organize sanayi bölgelerinde teknoloji kullanımının artırılması ve geliştirilmesi sanayimizin gelişimi adına elzemdir. Bu doğrultuda, teknoparkların teşvik sisteminin istihdamı ve üretimi artıracak şekilde revize edilmesi gerekmektedir. 2020 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla, Mersin Teknoloji Geliştirme Bölgesi’ne 13 adet firma giriş yapmıştır. AR-GE çalışmaları ise artık sanayiciler için kaçınılmazdır. İlimizde özel sektör tarafından 2016 yılında 1 adet AR-GE merkezi bulunurken, 2020 yılında bu rakam 11 adede yükselmiştir. İlimizde 2017 yılında kurulan 1 adet de tasarım merkezi bulunmaktadır. Bu kapsamda, AR-GE harcamalarının ve AR-GE merkezlerinin sayısının artırılması, Mersin Limanı’nın ekonomik gücü ve etkisinin yükseltilmesi, Türkiye’imiz adına büyük bir önem arz etmektedir. Bunun için, Mersin Ana Konteyner Limanı Projesi’nin bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, Türk sanayisinin gelişmesi adına sanayide kullanılan doğal gaz fiyatlarının düşürülmesi oldukça yerinde olacaktır.

2020 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla, Mersin Tarsus Organize Sanayi Bölgesi’nde bulunan toplam 228 sanayi parselinin 227’si tahsis edilmiş, 1 tanesi boştur. Söz konusu dönemde yatırıma yönelen firmaların 169’u üretimde, 24’ü inşaat hâlinde, 15’i proje aşamasında olup üretimi durduran firma sayısı ise 4’tür. Silifke Organize Sanayi Bölgesi’nde ise 2020 Aralık ayı sonu itibarıyla, yatırıma yönelen firmaların 48’i üretime geçmiş, 3’ü inşaat hâlinde, 4’ü ise proje safhasındadır. Bölgede üretime geçen firma sayısı önceki yıla göre 1 firma artmıştır. Bölgede yer alan firmalarda istihdam edilen kişi sayısı önceki yıla göre yüzde 17’lik artışla 1.130 kişiye ulaşmıştır.

Mersin’imiz, patent, tescilli marka ve faydalı model alanlarında da ülkemizin önde gelen şehirlerindedir. Tescilli marka sayısı iller arasında 10’uncu sırada yer alırken, endüstriyel tasarım sayısı 17, patent sayısı 22, faydalı model sayısı 14’üncü sıradadır.

Türk sanayisi için böylesi büyük anlamlar ihtiva eden şehrimize yönelik sanayi yatırımlarının artması oldukça hayattır.

Sayın Bakanım, bütçemizin devletimize, milletimize, vatanımıza hayırlı olmasını temenni ediyor, saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Kılavuz.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Kemal Zeybek’e söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar, basınımızın değerli emekçileri; sizleri saygıyla selamlıyorum

Sayın Bakan 2022 yılı bütçe sunumunda Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesini anlatırken Bakanlığın sanayi ve teknolojiye desteğinin yeterli olmadığını ortaya koyuyor. Şöyle ki: 2022 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 14 milyar 821 milyon 344 TL bütçesi gözüküyor. Bu bütçe, genel bütçenin içerisinde yüzde 0,8 pay ayrılması demektir. KOSGEB ve kalkınma ajanslarının destekleriyle KOBİ'lerin yeterli yatırım yapma şansı da yoktur. KOBİ'lere, esnaf ve sanatkârlara yatırım ve finans desteklerinin TL'nin kur karşısında erimesiyle önceki yıllara göre desteklerin azaldığını gösteriyor. Siz KOBİ'lerden bu seneki bütçede hiç bahsetmiyorsunuz, KOBİ'lerden, onu anlayamadım tabii, neden bahsetmediniz?

Sanayi ve teknoloji gelişmesi için AR-GE ve inovasyon çalışmaları çok önemlidir. Dünya devletleri ortalama millî hasıla gelirlerinin yüzde 2 kadarını bütçesinden ayırırlar. Amerika 2,6- 2,8 aralığında, Güney Kore ve İsrail yüzde 4 oranında millî hasıla gelirlerinden pay ayırmaktadırlar ama Türkiye'mizde şu andaki anlatımlarına göre Bakanlığımızın bütçesi böyle gözükmemektedir, yüzde 1 gibi gözükmemektedir. 2022 bütçesinden yüzde 0,8 pay ayrılması sizin gerçekleri doğru anlatmadığınızı da gösteriyor; millî hasıla gelirinden yüzde 1 AR-GE'ye ayrılan bütçeyi gösterdiğinizde.

2021 yılında KOSGEB'lerin aracılığıyla 61 bini aşkın işletmeye 1 milyar 740 milyon TL kaynak verildiğini söylediniz. Bir KOBİ -sizin anlatımınıza göre- demek ki 28.520 TL destek almış demektir. Bu da KOBİ'lerin ne ölçüde desteklendiğini gösteriyor Sayın Bakan. Ara mal hizmetleri ile sanayi malı üretimi ihracatımız teknolojik olarak değerleri olmayan ara üretim, ucuz iş gücüyle emperyalist dünyaya hamallık yapmış oluyor şu anda; yapmış olduğumuz ihracatlatmızla.

2021 yılında 2.300'ü aşkın firmaya 3 binden fazla AR-GE projesine 660 milyon liraya yakın destek verildiğini söylediniz. Proje başına 220 bin TL olarak gözüküyor, demek ki sizin en büyük desteğinin ortalama 220 bin TL demektir.

327 OSB'ye 2021 yılında 11 milyar liralık kredi sağlatmışsınız bankalardan ve diğer... Nasıl sağlandığını bilmiyoruz tabii. Bu, şimdi, demek oluyor ki yüzde 25 faiz oranlarındaki bugünkü koşullarda... Şu anda bankaların, devlet kurumları ve bankalarının vermiş olduğu faiz oranlarının yüksek olduğunu; bu yüksek faizler yerine daha düşük faizlerle sanayiye neden kredi sağlamak istemiyorsunuz? Burada öncü rolünüzün de olmasını bekliyoruz.

Özel sektörün öncülüğünde, AR-GE harcamalarında 55 milyar lira AR-GE çalışmaları olduğunu ortaya koydunuz ama sizin buradaki bütçeniz nedir? Zaten bütçeniz 14 milyar lira. 55 milyar lira özel sektör AR-GE'ye harcama yapmış, sizin desteğinin nedir burada? Yani siz onu da ortaya koymak zorundasınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Zeybek, son cümlelerinizi alalım.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tabii.

Böyle bir durum da, anlatımların -sizin anlattıklarınız da- gerçeklere uymadığını ortaya koyuyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi, yine Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Ünal Demirtaş'a söz veriyorum.

Buyurun lütfen Sayın Demirtaş.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Hazırını saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, sözlerime başlarken 2022 bütçesinin de milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Daha çok üretim, daha çok istihdam ve daha çok ihracat olmasını diliyorum.

Sayın Bakan, ülkemiz kötü yönetim nedeniyle giderek derinleşen büyük bir ekonomik buhranı yaşamaktadır. Bu sebeple tek adam rejiminin yanlış politikaları nedeniyle KOBİ'lerimizin, sanayicilerimizin ve ekonomimizin yapısal büyük sorunları vardır. Benim ilim Zonguldak'ta da maalesef KOBİ'lerimizin, sanayicilerimizin, özellikle de gemi inşa sanayicilerimizin hâlâ çözemediğiniz büyük sorunları vardır. Şöyle ki: Türkiye'nin 3'üncü büyük tersaneler bölgesi Karadeniz Ereğli'de bulunmaktadır Sayın Bakan. 2004 yılında faaliyete geçen bölgede 12 tersane faaliyet göstermiştir. Tersanecilik sektörü, işsizliği bir sünger gibi emen emek yoğun bir sektördür. Kimyasal tanker, kuru yük gemisi, balıkçı gemileri, askerî gemi, yat ve römorkör inşa edilebilen bölgede 2008 yılında yan sanayisiyle birlikte 7 bin işçi istihdam edilmekteydi. Ereğli gemi tersanelerinde inşa edilen gemiler, Hollanda, Almanya, Kanada, İngiltere, Norveç gibi ülkelere ihraç edilirken 2009 yılında gemi ihracatında Ereğli tersanecileri Türkiye 1'incisiydiler, ihracat rekoru kırmışlardı ancak Ereğli gemi tersaneleri, 2009 yılında büyük bir krize girmiş ve on bir yıldır da bu kriz derinleşerek devam etmiş ve hâlâ çözülememiştir. Kriz sonrası, bölgede işsizlik ortaya çıkmış ve işçi sayısı şu anda 7 binlerden 800'lere kadar düşmüştür. Bölgede şu an 12 tersaneden sadece 2'si faaliyetlerini sürdürebilmektedir. Tersanecilerimiz ve işçilerimiz, büyük mağduriyetler yaşamaktadırlar ve hâlâ sorunları devam etmektedir. Peki bunun sebebi nedir Sayın Bakan? Bunun sebebi AK PARTİ hükümetlerinin Ereğli gemi tersanecilerine üvey evlat muamelesi yapmasıdır. Ereğli tersanelerinin krizden çıkması için, gemi üretiminin ve istihdamın artması için on bir yıldır kılınızı kıpırdatmadınız Sayın Bakan. On milyonlarca dolar yatırım yapılan bölgedeki yatırımlar, bugüne kadar âdeta çürümeye terk edilmiştir.

Sayın Bakan, günümüzde Dünya Ticaret Örgütü'nün açıkladığı endekse göre konteyner ücretleri bir yılda yüzde 351 artmıştır, özellikle konteyner gemilerin fiyatlarında ise son bir yılda yüzde 120 artış vardır. Buna bağlı olarak dünyada gemi yapım talebinin arttığı bir süreçten geçmekteyiz. Ereğli'deki gemi inşa sanayicilerimiz de eskiden yaptıkları gibi üretmek, istihdamı artırmak ve ihracat rekorları kırarak ekonomimize katkı sunmak istemektedirler. Bu sebeple Sayın Bakan, Ereğli'deki gemi inşa sanayicilerimizin Çin, Güney Kore gibi ülkelere rekabet edebilmesi için yatırım ortamlarının iyileştirilmesi ve önlerinin açılması gerekmektedir. Buna göre Ereğli gemi inşa sanayicilerine özel yeni bir model ortaya konularak, özel teşvik desteklerinin verilmesi gerekmektedir ancak bu şekilde gemi üretimini, ihracatını ve istihdamı artırabiliriz ve cari açığı düşürebiliriz.

Sayın Bakan, bölgesel kalkınmanın en önemli desteklerinden biri de GAP, DAP, DOKAP gibi bölgesel kalkınma idareleri üzerinden yapılmaktadır. Bu sebeple Zonguldak, Bartın, Karabük, Kastamonu, Sinop ve Çankırı illerini kapsayan Batı Karadeniz Kalkınma Projesi'nin ivedilikle de faaliyete geçmesi gerekmektedir. Zonguldak'taki ticaret ve sanayi odaları bir BAKAP planı hazırladılar ve BAKKA ve KUZKA İdareleri eliyle 2020-2023 yıllarını kapsayacak 260 milyon TL'lik destek paketi önerisini Bakanlığınıza sundular. BAKAP, özellikle Batı Karadeniz'deki işletmeler ve sanayiciler açısından son derece önem taşıyan bir projedir. Bu proje hem bölgesel kalkınmaya ve istihdama katkı sunacak hem de Türkiye'de kalkınma istihdamına katkı sunacak bir projedir. Ama ticaret odalarımızı, Bakanlığınızdan henüz bir yanıt alamadılar, bu nedenle Bakanlığımızın ivedi olarak BAKAP projesine destek vermesini ve BAKAP'ın faaliyete geçmesini bekliyoruz. Siz bu sorunları çözmezseniz Sayın Bakan, biz önümüzdeki ilk seçimde iktidar olacağımızdan bu sorunları çözeceğiz.

Bir cümlem daha kaldı, kısa bir konu.

Ereğli'deki gemi inşaat sanayicilerimizin, sadece onların değil de Zonguldak'taki tüm KOBİ'lerimiz ve sanayicilerimizin enerji maliyetlerindeki fahiş artışlardan ve elektrik altyapısındaki yetersizlikler nedeniyle yapılan elektrik kesintilerinden çok büyük şikâyetleri vardır Sayın Bakanım. Bu sebeple öncelikle enerji maliyetlerinin düşürülmesi gerekmektedir. Yine, sanayicilerimize kesintisiz elektrik verilerek üretim ve istihdamın artması amacıyla Zonguldak'taki enerji altyapısının bir an evvel yenilenmesi için gerekli yatırımların ivedilikle yapılmasını talep ediyoruz. Sanayicilerimizin ve Zonguldak'ımızın beklentisi bu yöndedir Sayın Bakanım.

Teşekkürlerimi sunuyorum, 2022 yılı bütçesinin de hayırlara vesile olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Cavit Arı, daha önce sürenizin bir kısmını kullanmıştınız, beş dakika süre veriyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli milletvekili arkadaşlarım; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin katma değerli ve yüksek teknoloji global bir üs hâline getirilmesine dönük beklentiniz olduğunu sunum kitapçığında ifade ettiniz. Evet, biz de gerçekten ülkemizin katma değeri yüksek ürünler üretmesi gerektiğini her seferinde dile getirmekteyiz Sayın Bakan. Özellikle ham maddelerin çok yoğun bir şekilde ülkemizden çıkışının yapıldığı ama o ham maddelerin tekrar işlenerek ülkeye yüksek bedellerle geri satıldığını da biliyoruz. Tabii ki öncelikle bunları geliştirip gerçekleştirilebilir adına da sizin yönetiminizin verecek olduğu bir güven meselesi olması gerekir. Şimdi, bütçenin az olması, çok olması, yeterli olması başka bir şey, ekonomik anlamda önemli bir konu ancak ülkenin özellikle başta ihtiyacı olan, ticari anlamda, teknolojik anlamda dışa dönük umut olabilmesi adına da güvene ihtiyaç var. Bu güven, öncelikle hukuki güven olmalı ve ülkemiz özellikle dışa dönük olarak hukuk güvenliği açısından bir kere güvenilir bir ülke olduğunu hissettirmelidir. Yine bunun yanı sıra ticari güven Sayın Bakan, ticaret ilişkilerimizde özellikle yabancı ülkelere güvenilir bir ülke olduğumuzu hissettirmek zorundayız. Bakın, daha iki hafta önce gübre fiyatlarındaki yükselmenin günah keçisi olarak gübre ihracatçıları ilan edildi ve o kadar gübre ihracatçısı şirketin yurt dışında yapmış oldukları anlaşmalar, taahhütler var hatta bir kısmı parasını almış, bir gecede ihracatı durdurdunuz. Öyle ki bu şirketler yurt dışında piyasa edinebilmek için yıllarca mücadele etmişti. Neyse ki dördüncü beşinci gün bu yasaktan geri adım atıldı.

Yine, geleceğe dair güven olmalı Sayın Bakan. Bakın, gençlerimiz gelecekle ilgili maalesef ki güvenlik konusunda bir kaygı içerisindedir ve gelecekleriyle ilgili güven konusunda endişeleri var. Öyle ki her yıl yaklaşık 50 bin civarında gencimizin yurt dışına beyin göçü olarak gittiğini maalesef ki biliyoruz.

Yine, destekte adil olunmalı, kamuoyuna güven verilmeli. Öyle ki Sayın Bakanım bakın, desteklemeler, bu KOSGEB desteği, kalkınma ajansları desteği veya bankalar üzerinden sektörel destekler nedense seçim dönemlerinde yükselmekte ve öyle ki neredeyse bir anlamda seçimi etkileyecek sorumsuzca verilen krediler hâline dönüşmekte. Bu konuda, bilindiği üzere Sayıştayın da denetim raporunda açıkça görüşü mevcut. “KOSGEB destek programlarına ilişkin uygulamaların hem kredinin verilmesinde hem de geri alınması aşamalarında yeterince izlenmediği anlaşılmaktadır.” denmesinin de altında bu yatmaktadır Sayın Bakan. Yani bu kredilerin de özellikle belli kişilere verildiğini ve bu kişilere de ne amaçla verildiğini duyuyoruz. Nedense çevremizde bizim tanıdığımız kimsenin doğru düzgün bu kredilerden yararlanamadığını da biliyoruz Sayın Bakan.

Yine, siyaseten Bakanlığımızın birçok vaatlerinin kullanıldığını biliyoruz. 2007’den bu tarafa her seçim döneminde uçak, yerli uçak imal edildiğini, siyaseten seçim dönemlerinde sizlerden duyuyoruz ve bu da bir anlamda tarihte yerini seçim vaatleri arasında almakta.

Şimdi, özellikle iş adamlarımızın kaygıları var, bu yeşil dönüşüm, karbon düşürümü ve sanayideki yeşil dönüşüm maliyetinin nasıl karşılanacağı konusunda, bu konuda bir açıklama yaparsanız da çok iyi olacak Sayın Bakanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, toparlarsanız...

CAVİT ARI (Antalya) – Biz yerlilik ve millilik konusunda kesinlikle ve kesinlikle hemfikiriz, bu konuda bizim bir endişemiz yok ama yıllardan beri her seçim döneminde bir araçtan bahsediyoruz, millilikten bahsediyoruz keşke öyle olsaydı. Bu aracın montajının millî olduğunu buradan ifade etmek isterim. Biraz önce arkadaşlarımız da saydı, elektrikli motor Alman Bosch, batarya Çin, araç entegrasyonu Alman, şasi sistemler İngiliz, tasarımı İtalyan, montajı yerli ve millî.

Bütçeniz hayırlı ve uğurlu olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Arı.

Fikret Bey, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de 2022 yılı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakan, bu dördüncü, ben sizin bütçenizi takip ediyorum, hep aynı şeyi söylüyoruz, “Katma değeri yüksek ürün elde etmek.” diye ifade ediyoruz ama bunun için hani, ne projeniz var? Ortada bir proje göremedim ben açıkçası. Bakın, bir Balıkesir Milletvekiliyim, borla ilgili olarak “Bir bor organize sanayi bölgesi yapalım, bor uç ürünleri elde edecek fabrikaları ülkemize getirelim.” dedik ama herhangi bir şey göremiyorum, inanın dört yıldan bu yana. Enerji Bakanımız da aynı şeyi ifade etti “Bor Karbür üreteceğiz.” diyerek dört yılı bu şekilde geçirdik. Yani bir master planınız var mı bu şekilde katma değeri yüksek ürün elde edebilecek projelerimiz şunlardır diyebildiğimiz? Mesela ben merak ediyorum, ilk üç, böyle sizin için flaş olan projeleriniz nedir, bunu öğrenmek istiyorum. Hep aynı şeyi söylüyoruz çünkü, devamlı böyle bir tekrardayız.

Bu arada, madem böyle katma değeri yüksek bir ürün elde etme iddiasındaysak... Tabii bunun için yetmişmiş, gerçekten parlak beyinlere ihtiyacımız var ama ülkemizde maalesef her geçen yıl beyin göçü giderek artıyor. Yani siz bu beyin göçünü geriye çevirmek, tersine çevirmek, bu yetiştirdiğimiz insanlarımızı, genç beyinlerimizi ülkenin teknolojisine, sanayisine kazandırmak için ne gibi projelerimiz var, neler yapıyorsunuz? Yani bu beyin göçünü tersine çevirmek durumundayız, aksi takdirde herhangi bir ilerleme sağlamanız mümkün değil.

Yine bakınız, yerli aşı üretimiyle ilgili Sağlık Bakanımız da, sizler de söylediniz, “Nisan ayında elimizde olacak ve kullanacağız.” diye konuşuldu buralarda ama nisan ayının üzerinden yedi ay geçti, on birinci aydayız, şu anda hâlen bir aşı yok. Ki faz 3 çalışması için de şu anda gönüllü arar hâldeyiz. Yani geleceği göremez durumdayız ve inanın, bakın, şu anda sunumunuzda gördüm “Yerli ilaç üretimi, yerli aşı üretimi...” Evet, stratejik önemi var, sadece bu dönem için değil, gelecekte de pandemiye benzer bu gibi sıkıntıları yaşayacağız ve bunun önemi giderek de artıyor. Dünya Sağlık Örgütü de bu konuda vurgu yapıyor. Bu konuda daha yoğun bir şekilde çalışma yapmanız ülkemizin

geleceği açısından iyi olacaktır diye düşünüyorum. Yine, yerli tıbbi cihaz üretimi konusunda, sıklıkla gündeme geliyor ülkemizdeki şehir hastanelerine tıbbi donanımlarla ilgili... Merak ediyorum şehir hastanelerinin tıbbi donanımlarının yüzde kaçını yerli? Bu konuda elinizde bir veri var mıdır? Eğer varsa bizle de paylaşsınız ben çok memnun olacağım. Bu arada tabii sunumunuzda 327 tane OSB olduğunu belirtmişsiniz, ben yine kendi ilimle ilgili söyleyeceğim: Dünya bor rezervlerinin yüzde 73'ü Türkiye'de ama dünyada bordan elde edilen gelirin maalesef yüzde 73'ü bizde değil, bildiğim kadarıyla yüzde 20-25 civarında bir geliri biz alıyoruz, diğer kalan kısmı dünyanın ham madde tedarikçisi konumundayız. Balıkesir iline bir bor organize sanayi bölgesi yapmayı planlıyor musunuz?

Ben çok teşekkür ediyorum, tekrar bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Komisyon üyemiz Sayın Emine Gülizar Emecan, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın Bakan Yardımcılarımız, çok değerli Bakanlık bürokratlarımız, değerli milletvekili arkadaşlarımız ve basınımızın değerli emekçileri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, tabii, bugün ülkemizin kalkınması ve refahı için önemli bir bakanlığın, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz. Uzun bir sunum yaptınız, sunumunuzda epeyce projeler, çalışmalar vardı. Ben tabii hem kadrolarınıza hem size yapmış olduğunuz tüm çalışmalardan ötürü öncelikle bir teşekkür etmek istiyorum.

Şimdi, tabii, Sayın Bakan, Türkiye'nin küresel rekabette ilerleyebilmesi ve kalkınma gösterebilmesi için mutlaka ve mutlaka üretmesi, büyümeyi sağlayabilmesi ve sanayileşmesi gerekiyor. Ülkemizin refah düzeyini yükseltebilmemiz ve küresel ölçekte de ülkemizin rekabet edebilmesi için ülkeyi yöneten iktidarın da tabii, üretimde yapması gereken tercihler vardır. Yani bu tercihlerin neler olduğunu şöyle birkaç maddede sıralayacak olursak; örneğin verimlilik, ihracat odaklı üretim, katma değeri yüksek teknoloji üretim, üretim odaklı büyüme, ithal ham madde ikamesinin artırılması yani yerli üretimin desteklenmesi, inovasyon, AR-GE çalışmaları, Endüstri 4.0 konusunda gelişmiş ülkelerle rekabet edebilir seviyeye gelinmesi ve tabii ki istihdam odaklı eğitim diyebiliriz.

Sayın Bakan, şimdi sunumunuzda tabii birçok şeyden bahsettiniz ama bu başlıklar altında asıl öncelikli olarak, temel olarak üretim, istihdam ve ihracatımız açısından bir değerlendirme yapmamız da gerekiyor çünkü bugün sanayicimiz üretmekte zorlanıyor. Ben tabii geç bir saatte konuşuyorum şu anda, ben konuşmadan önce birçok arkadaşımız çeşitli değerlendirmeler yaptılar üretimle ilgili, ihracatımızla ilgili, aynı şeyleri çok fazla tekrar etmeden hızlı bir şekilde bazı vurguları tekrarlamak istiyorum. Açıkçası, sanayicimiz üretmekte zorlanıyor demiştiniz, mesela ihracatımız maalesef ucuzluyor, kilogram başına yüksek teknoloji ürün ihracatımız birçok gelişmekte olan ülkenin şu anda gerisinde, birçok arkadaşımız tarafından da bu vurgulandı. Yani bu ne demek oluyor? Gittikçe daha çok ihraç edip daha az kazanıyoruz demek. Mesela hâlâ yüksek oranda ham madde ithal eder durumdayız, bu da çok önemli. 2019 yılı OECD ülkeleri verilerine göre, ara mallarının ithalat oranı yüzde 10 ile yüzde 60 arasında değişmekteyken bizde en son -yani 2013-2021 ortalaması- yüzde 73 oranında; bir türlü bu oranı aşağıya çekemiyoruz.

Bunun yanında üretimin en önemli kolu olan imalat sanayisine de bakacak olursak yüksek teknoloji ürün üretimi bizim için çok kritik önemde ama bu ürün grubunun da imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı yüzdesinde bir gerileme görüyoruz. Örneğin 2017'de yüzde 3,9, ağustos döneminde ise bu oran yüzde 3'e gerilemiş. Şimdi bir taraftan ithalat yapmadan ihracat yapmakta

zorlanan, diğer taraftan üretse bile yükte ağır olup pahada hafif mallar ihraç eden bir imalat sanayimiz var. Şimdi, dünya ölçeğinde de baktığımız zaman katma değer yaratamıyoruz maalesef Sayın Bakan. Mesela üretilen katma değer, dünya katma değeri içindeki payı 2017’de 1,15 iken 2019’da 1,01’e gerilemiş, 1’e düşmüş. İhracatı 5 milyar doları aşan sektör sayısına baktığımız zaman hakikaten bir artış görmüyoruz. Yani 2017’den bu yana 11-12 sayılarında, böyle tekrar eden sayılarda gidiyor; bir yükseliş yok bunda.

Şimdi, imalat sanayimizin üretme kapasitesi ve teknolojisi sınırlı maalesef. Çoğu sektör ucuz iş gücü ve yeterli olmayan teknolojiyle üretim yapmaya çalışıyor. Siz ne kadar “Şu kadar destek verdik, bu kadar yaptık.” deseniz de ülkedeki yanlış politikalarından kaynaklı, işte dövizdeki aşırı artışlar, enflasyondaki yükseliş gibi etkenlerle üreticimiz çok zor durumda. Üretimde bir yandan işsizlik artıyor mesela, bir yandan da nitelikli işgücü ve ara eleman eksikliği yaşanıyor. Bu noktada, bir türlü istenilen ilerlemeyi sağlayamadığımızı görüyoruz. Dün Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi görüşmelerinde de özellikle bu konuyu değerlendirdik. Yirmi yıllık iktidarınız boyunca, bu konuda çok daha fazla yol almış olmanız gerekirdi. Mesela, AR-GE çalışmalarına konuşmanızda epeyce yer verdiniz yani buradan AR-GE çalışmalarını aslında çok önemseyeceğinizi de görüyoruz.

Sayın Bakan Yardımcım sizi oyalamazsa ve dinlerseniz sevindiririm bu arada.

AR-GE harcamaları diyordum. Sizin de çok önemseyeceğinizi sunumunuzdan gördüm bu konuda ama OECD ülkeleri arasında en az pay ayıran ülkeyiz maalesef; evet, bir artış var sizin de söylediğiniz gibi ama hâlâ AR-GE harcamasının gayrisafı yurt içi harcama içindeki oranına baktığımızda yüzde 1,09’a yükselmişiz, hedefiniz yüzde 1,29’muş onu da yakalayamamışız yani. Şimdi, mesela AR-GE harcamalarına yüzde 1 veya daha az pay ayıran 7 OECD ülkesi arasındayız. Bu hakikaten çok önemli, AR-GE harcamalarına ayırdığımız pay. En fazla AR-GE harcaması, yüksek teknoloji faaliyetlerindeki girişimler tarafından yapılmış. Bakın, Sayın Bakan, bu çok önemli. Neden önemli? Demek ki, 2020’de mesela, imalat sanayisinde gerçekleştirilen 20 milyar 333 milyon TL AR-GE harcamasının yüzde 44,7’sinin yüksek teknoloji faaliyetinde yer alan girişimler tarafından yapıldığını görüyorsak, demek ki AR-GE’den ayrılan kaynak arttırılırsa aslında bizim sanayicimiz daha fazla üretecek, daha fazla yüksek teknoloji ürün geliştirecek. Yani bu potansiyel Türkiye’de var ama sizin bu bütçeleri ayırmanız gerekiyor, daha fazla ayırmanız gerekiyor. Evet, sanayicinin üzerindeki yük büyük, doğal gaz, elektriğe gelen zamlar fiyat artışlarındaki üretim onları daha da fazla zora sokuyor.

Şimdi, üretimle beraber sürekli büyük bir teknolojik dönüşüm, teknoloji odaklı sanayi hamlesi, dijital dönüşüm, yeşil dönüşüm gibi konuları konuşuyoruz. Mesela, bir araştırmada -Dünya Ekonomik Forumu 2018’de ülkelerin geleceğin üretim teknolojilerine ne ölçüde hazır olduğunu inceleyen bir rapor hazırlamış- Türkiye 100 ülke arasında üretim yapısı bakımından 32’nci, üretim dinamikleri bakımından da 57’nci sırada gösterilmiş. “Türkiye, hâlâ -rapora göre- güçlü bir üretim yapısına sahip olmakla birlikte, üretimin geleceği açısından riskli ülkeler kategorisinde değerlendirilmiş.” diyor. Araştırmadan beri, aradan geçen üç yıla baktığımızda, değerlendirdiğimizde, kırılmanın arttığını, cari açığımızı, dış borçluluğumuzu göz önüne aldığımızda iyiye gittiğimizi de pek söyleyemeyiz. Örneğin, Endüstri 4.0’ın neresindeyiz Sayın Bakan? Yapılan araştırmalar Türkiye’de sanayinin dijital olgunluk seviyesinin Endüstri 2.0 ile Endüstri 3.0 arasında olduğunu gösteriyor. Evet, “Sanayide dijital dönüşümü hızlandırıyoruz.” demişsiniz ama ben somut hiçbir şey görmedim sunumunuzda. Acaba neleri eksik yapıyoruz diye değerlendirilmeli gerekiyor. Örneğin, ciddi bir beyin göçü var. Gençler, bilim insanları umutlarını kaybettiler ve gidiyorlar; ülkemizden giden gençlerimizi, bilim insanlarımızı Türkiye’ye geri getirmek için bir çaba gösterdiniz mi? Bir ara böyle bir çalışma yapılmıştı, hatırlıyorum, ne oranda başarılı oldu? Hâlâ gitmeye devam ediyorlar. Gidişlerin önünü kesmeyi düşünüyor musunuz? Mesela,

endüstriyel robot üretiminde lider ülkelerin AR-GE harcamaları ile Türkiye'nin AR-GE harcamaları arasında büyük farklar bulunuyor. Endüstriyel robot üretiminde ne durumdayız diye baktığımızda, Uluslararası Robot Federasyonunun 2020 yılı rakamlarına göre, mesela 10 bin çalışana düşen robot sayısı Singapur'da 918 robot, Almanya'da 346 robot, İsviçre'de 277 robot, Türkiye'de her 10 bin işçiye 19 robot düşmektedir. O kadar çok şeyden bahsettiniz ki mesela Türkiye bu konuda hangi noktada Sayın Bakan? Bu çok önemli. Hazır bu noktaya değinmişken, mesela bir şey söylemek istiyorum, yeni yerli otomobilimizle ilgili, TOGG'la ilgili Twitter hesabında bir video var fakat o videoda kaportayı işçiler elleriyle indirip taşıyorlar yani böyle bir üretim bandını siz o videoda nasıl yayınladınız? Açıkçası bir gözden geçirip o videoyu değiştirirseniz iyi olur. Aslında bu neyin kanıtı biliyor musunuz? Ülkemizde hâlâ teknoloji yoğun değil, emek yoğun bir üretimin olduğu gösteriyor. Yani bütün bunların aslında konuşulması, masaya yatırılması lazım.

Şimdi, çok az bir sürem kaldı, Sayın Başkanım, ben, son konuşmacı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aslında kalmadı süreniz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Bir dakika, bir dakika isteyeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, çok kısaca toparlayın.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bakanlığımızın bütçesinin düştüğünü görüyoruz yani geçen yıl genel bütçenin binde 9'u iken, binde 8.4'e düşmüş ama ben asıl bu Uzay Ajansı bütçesiyle ilgili bir şey sormak istiyorum. Diğer arkadaşlarımız da değindiler yüksek oranda bir düşüş var hedeflerde, yüzde 54 oranında düşmüş. Yalnız siz sunumunuzda şöyle bir rakamdan bahsettiniz: "Program kapsamında yürütülecek çalışmalar 1 milyar 890 milyon liralık bütçeyle yatırım programına dâhil oldu." diye yani bu yaklaşık 195 milyar dolara denk geliyor şu andaki kurla. Şimdi, bu ayrılan yatırım programına dâhil olan bütçe 2022 bütçesinin neresinde? Biz şu anda o bütçenin içinde bunu görüyor muyuz? Çünkü ben ilk defa burada okudum bunu. Hem kurumun bütçesi o kadar düşüken bu bütçe neydi bunu da bize bir açıklarsanız sevinirim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Bir soru daha, çok kısa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama çok aştık, bakın, bir dakika yirmi saniye aştınız sürenizi. Onu da soru-cevap kısmında sorarsınız.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Peki, o zaman ben bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Hasan Baltacı Bey'in kısa bir söz talebi vardı.

Buyurun lütfen.

HASAN BALTACI (Kastamonu) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

2022 bütçesi hayırlı olsun.

Sanayi ve Teknoloji Bakanına sormak istediğim birkaç konu var. Kastamonu Türkiye'nin en yaşlı nüfusuna sahip 3 ilinden 1 tanesi. Çünkü gençlerin Kastamonu'da çalışma ve istihdam edilme olanakları çok sınırlı. Kastamonu, Sinop ve Çankırı'yla birlikte TR82 bölgesinde olmasına rağmen hâlâ ısrarla 4'üncü teşvik bölgesinde yer alıyor. Buna rağmen, gelir ve yaşam koşulları araştırması bölgesel sonuçlarına göre Türkiye'nin en yoksul illerinden biri olan Kastamonu'nun 5'inci teşvik bölgesine alınmasıyla ilgili bugüne kadar birçok kez çağrıda bulunduk. Bununla ilgili bir çalışma yapmayı düşünüyorlar mı Sanayi Teknoloji Bakanımız?

Bir de, biliyorsunuz, 11 Ağustosta büyük bir sel felaketi yaşadık. Bu sel felaketinden en fazla etkilenen bölgelerin içerisinde de Kastamonu var. Kastamonu'da da en fazla etkilenen ilçelerimiz Abana ve Bozkurt ilçeleri. Bu ilçelerde sanayi siteleri tamamıyla yıkılmış durumda. Sanayi esnafının bir an önce sanayi sitelerine kavuşması gerekiyor ve ayrıca cebinden hiçbir masraf çıkmadan bunun yapılması gerekiyor. Projede bazı tutarsızlıklar var. Bunlardan bir tanesi; 120 metrekare olması gereken dükkânlara 113 metrekare, 60 metrekare olması gereken dükkânlara sanırım 55 metrekare verilecek. Bununla ilgili bir açıklama yapmanızı bekliyoruz ve ayrıca sel felaketinin vurmuş olduğu bölgelerde sanayi esnafımıza pozitif bir ayrımcılık sağlanması adına o bölgenin 6'ncı teşvik bölgesi kapsamına alınması gerektiği talebini buradan bir kez daha Sayın Bakana iletmış oluyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Söz veremediğim arkadaşlara soru-cevap kısmında daha detaylı, daha toleranslı söz vereceğim ve öncelikli söz vereceğim, onu söyleyeyim.

Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Mehmet Taytak Bey'e söz veriyorum, onun da kısa bir söz talebi vardı.

Buyurun.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Bakanım, 2022 yılı bütçemizin şimdiden hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan temenni ediyorum.

Öncelikle çalışmalarınızı bir Türk vatandaşı olarak gururla takip ediyor ve ekibinizin başarılarından mutluluklar duyuyorum.

Afyonkarahisar'ımızın 5 büyük ilçesinde -KOSGEB tarafından müsaade edilen- KOSGEB temsilcilerini açtık. Bakan Yardımcısı arkadaşlarımızın da bu konuda çok emekleri oldu. Afyonkarahisar'ımızda, 5 büyük ilçeye diğer ilçeler de eklenerek Afyon'un tamamında KOSGEB'in temsilcilikleri olmuş oldu. Bu sayede de genç arkadaşlarımız, üretici arkadaşlarımız kredilerden de faydalandılar, ben o sebepten dolayı çok teşekkür ediyorum.

Ayrıca, il merkezimizde Sayın Bakanımızla birlikte yaptığımız toplantı sonucunda, müsaade ettiler, Sağlık Serbest Bölgesi de çok ciddi bir şekilde çalışmalarını sürdürüyor; onun için de ayrıca tebrik ve teşekkür ediyorum.

Bunun dışında Sayın Bakanım, il merkezimize Türk Standardları Enstitüsü Başkanlığımız tarafından Belgelendirme Müdürlüğü açıldı. Bu sayede sanayicimiz, mucitlerimiz başka illere gitmekten kurtuldular, Afyonkarahisar'da bu hizmeti veriyoruz.

Ben tekrar, Afyonkarahisar Milletvekili olarak şahsınıza ve tüm arkadaşlarıma başarılar diliyorum.

Saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Nurhayat Hanım'a söz vereyim o zaman, biraz uzun olduğu için sorusu bu bölümde değerlendirmiş olalım.

Buyurun Nurhayat Hanım.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, soru soracaktım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz yine sorunuzu sorun.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Yani, şöyle “Bursalıların başı kel mi?” diyeceğim çünkü dün TOGG fonksiyonel prototipi üretimi tamamlanmış, test merkezine gitmiş ve poz verilmiş 34 plakayla; Bursalılar haklı olarak isyan ediyorlar, diyorlar ki: ”Aracı biz üretiyoruz, neden 34 plaka, niye 16 plaka değil?” Haklı bir isyan, onu söylemek istedim.

İkincisi, Yenişehir’e yedi yıldır oto test merkezi yapılacağı söyleniyor. Ben altı yıldır vekilim, her sene bunu gündeme getiriyorum; geçen yıl da size sormuştum bütçede. Siz demiştiniz ki: “Fizibilite çalışmaları yapıyoruz yani tamamını mı yapacağız, bir kısmını mı yapacağız, karar vereceğiz.” Ama bir yıl geçti Bursa’da biz hiçbir çalışma görmedik yani ne olacak, yapılacak mı, yapılmayacak mı? Yapılacak olsa TOGG İstanbul’a gitmez, Yenişehir’de oto test merkezinde testleri de yapılır.

Bir diğeri, biraz önce Kestel İlçe Başkanımız birtakım bilgiler aktardı, ben de krokileri, fotoğrafları var, size gösterebilirim; orada Barakfakih’in alt tarafına bir bacalı sanayi bölgesi ilan edileceği duyumu almışlar. Orası gerçekten yani tarım alanları, yüzde 80 zeytin ağacı olduğu söyleniyor, yine oradaki eskiden köy olan, şimdi mahalle olarak kabul edilen Narlıdere, Dudaklı, Seymen, Serme mahallelerinde çok yoğun meyvecilik yapılıyor. Yani, böyle bir dönemde, tarımın da önemini anlamışken, sanayi bölgeleri belirlenirken tarım alanları dikkate alınmıyor mu? Buraya böyle bir sanayi bölgesi belirlenecek mi, onu öğrenmek istedim.

Teşekkür ederim, bu kadar.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Hayırlı olsun bütçemiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, soru-cevaptan önce son söz, ilave bir talep olmazsa Sayın İbrahim Aydemir Bey’e ait.

Sayın Aydemir, buyurunuz lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli Bakanımızın şahsında bütün heyete saygı sunuyorum.

Efendim, ben aslında, Bakanlığın bütçesi üzerinde çok tafsilatlı çalışma yapmıştım, aktarma yapacaktım ama Abdüllatif Bey’in konuşmasından sonra farklı notlar düşmem gerektiği kanaati hasıl oldu.

Bir defa, bugün 3 Kasım, küresel tarihe açılan bir ak sayfanın yıl dönümü. Dolayısıyla, millet adına, vatan adına çok hususi bir zaman dilimi, mazlum milletler adına çok hususi bir zaman dilimi; bununla iftihar ediyoruz, on dokuz yıl bu memleket, bu millete eşsiz hizmetler yapmış bir iktidarımız var ve bir Cumhurbaşkanımız var, hakikaten eşi menendi olmayan bir lider. Bunun altını özellikle çiziyorum ve bir muhavere, bir karşılıklı konuşmayı sizinle paylaşmak istiyorum Değerli Bakanım.

İstanbul’da bize de muhalif olan, sosyal medyada yayın yapan “YouTube kanalı” diye tarif edilen bir televizyon kanalı sokak röportajları yapıyor. Aslında maksatları belli; maksatları AK PARTİ’nin giderek imajının bozulduğunu, vatandaş nezdinde itibarının kalmadığını ifade için zorlama sualler filan. Ama, şöyle bir muhavere geçti elime, Başkanım ile konuştum, acaba bunu yayınlamak mümkün mü diye, izin vermedi. Öyleyse, ben de onu deşifre ettim, sizinle paylaşmak istiyorum.

Genç bir kardeşimiz, orta yaşta birine soruyor “Kime oy vereceksin?” “Reise, kime vereceğim; buralar hep onun eseri, Türkiye’de ne varsa onun eseri, öbürlerinden ben ne gördüm şimdiye kadar? Zihniyet belli, bir tane ağaç diktikleri yok. Geldiler mi, yine aynı, talan edip gidecekler.” Muhabir “Bir şans verseniz.” diyor, vatandaş şöyle söylüyor: “Ne şans vereceğim bunlara? Burası deneme tahtası mı? Bir daha yirmi sene, otuz sene, elli sene geriye gidersem ne olacak? Size yazık olacak. Ben geldim,

gidiyorum; siz kendinizi düşünün. Bakın ki geçmişte neler olmuş. Eskiden sabah namazından sonra emekliler banka kuyruğunda bekliyorlardı. Banka açıldığında ise bankacı 'Beklemeyin, bankada para yok.' diyordu, kuyrukta ölen insanlar oluyordu."

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Şimdi de ekme kuyruğunda bekliyorlar, haberiniz yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – "Su yok, elektrik yok, tüp gaz yok, yağ yok; yok oğlu yok. Aklına ne gelirse yok. Şimdi öyle mi? Her şey var Allah'a şükür. Bak, alttan metro gidiyor, oradan tramvay gidiyor, köprüler, viyadükler, Marmaray'lar hep bu adam yaptı; üstüne üstlük 27 milyar dolar da borç ödedi IMF'ye." "Yani ona mı oy vereceksiniz?" diye yeniden bir soru açıyor genç kardeşimiz. "Tabii ki ona vereceğim. Benim bir emekli maaşım var, kim gelse onu verir, reis bana ilave bir şey vermiyor ama sizler için önemli, eskiye dönerse Türkiye ne olacak? Bakın, evime bir telefon çekirtmek için iki yıl bekledim. Şurada bir petrol istasyonu vardı, arabama mazot kuyruğuna girdim, karneyle mazot aldım; karneye işlediler ki bir başka yerden almayayım."

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Cep telefonu mu vardı? Teknolojiden haberiniz yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Böyle bir muhavere arkadaşlar. Tabii, çok da özgün bir dille konuşan vatandaşımız, dinlediğinizde yüreğinize raptediyorsunuz.

Bu ne, bunu niye paylaştım arkadaşlar?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Mizansen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Niye bunu paylaştım arkadaşlar? Millettin hâletiruhiyesi, milletin yüreğindeki Sayın Cumhurbaşkanımızın yerini bilin diye söyledim çünkü ben biliyorum ki sizler -başta Abdüllatif Şener Bey olmak üzere çünkü onu söylediği için onu en başa koyuyorum-milletten bihabersiniz. Millet vefayı insan olmanın ilk basamağı olarak tarif ediyor.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Mizansen o, mizansen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Fikret Bey, vefa, vefa, vefa. Neye vefa? Yaradan'a vefa, anaya, babaya, lidere ve davaya sadakat o kadar değerli ki. Bu olduğu zaman arkadaşlar, pirüpak bir zemin çıkıyor orta yere.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – O sizin sorunuz, bizimle ne alakası var?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Dinleyin!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bakın, ne diyor Abdüllatif Bey? "Lideri kutsayan bir dil." diyor.

Arkadaşlar... Değerli Bakanım, ben burada konuştuğum zaman... İstisnası hiç yoktur, bir tane de örnek verdim, 13 sayfalık bir tutanak çıkarmışım, 4 sayfası bana ait, 9 sayfa laf atılmış; burada duruyor.

Hep böyle yapıyorlar sebebi şu... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, katılmasak da saygıyla dinleyeceğiz.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tahammül edemiyorsunuz, ben hakikatleri dillendiriyorum, tahammül edeceksiniz.

Aslında, dedim ya, 2023'te size özel bir terzi vazifesi yapacak milletimiz, az kaldı, bekleyin, göreceksiniz onu.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Göreceğiz, önümüzdeki seçimde göreceğiz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ama ben buradan sizi uyarıyorum, ham hayallere kapılmayın, akıllı olun, bakın, 19'uncu yılı kutluyoruz...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Getirin sandığı, getirin!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ya, niye bağırıyorsun, ben anlamıyorum yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, özellikle Komisyonumuzda misafir olan arkadaşlarımızdan rica ediyorum, bizim Komisyonumuzun belli bir düzeni var, bozmayalım lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Biz İbrahim Bey’i seviyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, “ekmeğinin tuzu olmamak” diye bir kavram var, bunu hepimiz biliriz yani yaptığı ne tür iyilik olursa olsun karşı taraftan bilinmemek; tam da bu tarz üzere bir liderimiz var, ekmeğinin tuzu yok. Onun siyasette taşıdıkları, onun makam mansıp sahibi yaptıkları sonra ne yaptılar biliyor musunuz arkadaşlar? Arkalarını dönmekle iktifa etmediler, yetinmediler, ardından kuyu kazmak için otel lobilerinde IMF’yle, IMF’ye çarşılık yaparak görüşmeler yaptılar ve ben burada onlar için özel not düşerken, doğal gaz üzerine not düşerken, kendini nasıl tarif etmiş benim olmadığım bir zeminde? “Mağara adamı” diye tarif etmiş, ben öyle tarif etmedim; Allah öyle konuşuruyor.

Bence adam olmak lazım, adam olmanın yolu da vefalı olmaktan geçiyor. Bu, şu anlama gelmiyor “Efendim, gelin Sayın Cumhurbaşkanımızı her zeminde tebcil edin, yüceltin.” böyle bir talebimiz yok ama hak teslimi kadar mübarek bir şey de yoktur. En azından sükût etmek... Bakın, ben biliyorum ki şu ifadeleri kullanan Abdüllatif Bey, öncesinde, kendi liderine çok daha fazlasını, çok daha abartılısını yöneltmiştir.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Asla, asla!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İhtimal ki şu anki bulunduğu pozisyonda da liderine karşı etkileyen bir hâli vardır, bizde o yok. Ne yapıyoruz biz arkadaşlar? Dünyaya nizam vermiş, âleme nizam vermiş, küresel insafsızlıklara ket vurmuş, onları sonlandırmış bir lidere saygı var bizde ve liderimiz, elbette ki biz ona saygı duyacağız, elbette ki burada hakkını teslim edeceğiz.

Bakın, buraya gelen bakanlarımızın tamamı... Ben altı yıldır Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim, iftiharla söylüyorum ki arkadaşlar, her yıl muhalefet aynı şeyleri söyledi, “Battık, bittik, yok olduk.” teraneleriyle karşımızda oldular ama her geldiğimiz nokta, zaman dilimi bizi haklı çıkardı, elhamdülillah; daha da olacak, göreceksiniz, inşallah yaşayanlar görececek ki çok daha zirvelere giden bir hâlimiz olacak. Kiminle oluyor arkadaşlar? Liderimizin çizdiği rotayla oluyor. Öyleyse, o lidere dönük saygı ifade etmek, onun yaptıklarını burada öne çıkarmak... Efendim, ne diyor? “Destan yazıyorsunuz yanlışlar üzerine.” Tam tersi arkadaşlar, tam tersi. Biz hakkı teslim ediyoruz, sizden de talebimiz hep bu oluyor zaten; yapmadığımız için de Cenab-ı Hak size inayetiyle yönelmez, yönelmiyor zaten, olmayacak, milletin yüreğinde de yer bulmuyorsunuz arkadaşlar.

Bakın, burada, bakanlarımız geliyorlar, icraatlarını anlatıyorlar, değil mi; hep beraber görüyoruz. Peki, Cumhurbaşkanlığı sistemi neyi ifade ediyor?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hiçbir şey ifade etmiyor bize.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şunu ifade ediyor arkadaşlar: Burada ne tür icraat varsa Cumhurbaşkanımızdan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, müdahale etmeyelim hatibe, lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ama olmuyor o zaman da...

(Gürültüler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar... Ama yani...

Şöyle yapalım Değerli Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size ek süre vereceğim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Verin çünkü benim...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkan, söylediklerini doğru zannediyor, ayarı kaçırıyor o zaman da, dozajı kaçırıyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şunu yapalım arkadaşlar: Benim Abdülatif Bey’den bir özel talebim olsun, Değerli Bakanımızdan bir özel talebim olsun, talebim şu: Bir hikâye anlattı, bir film seyrettiğinden bahsetti, ben de ona Münzir ile Sinimmar’ın hikâyesini okumasını tavsiye ediyorum. “Münzirlilik etme” diye bir kavram vardır, yeri geldiğinde söyleriz; Münzir ihanet eden demektir, Münzir vefasız demektir; Sinimmar da tam tersi vefayı ifade edendir, o hikâye çok öğreticidir. Keşke onu da okusa, onu da içselleştirse, hayatına bir rota çizerken onunla yürüse ve Cenab-ı Hak’tan da niyazımız, Cemil Meriç’in kayda geçtiği o Augias’ın ahırındaki gibi bir hâl zuhur etse de Sinimmarlar hep yaşasa Münzirler hiç olmasa.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir dakika ek süre veriyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Öyle olduğu zaman hayat çok lezzetli olacak, çok lezzetli olacak; ben bu kayıtları düşünüyorum Değerli Bakanım.

Tabii, vaktim öyle geçti ki bu arada...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ya, bırak, martaval okuma!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sizden benim özel istirhamım var benim, şimdi arkada çok değer verdiğim bir kıymetli kardeşim var, Hasan Bey, KOSGEB’in başında...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Değerli zamanımızı ne diye harcıyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size mi soracak? Buraya gelmekle hata yapmışsın zaten, zorla mı çağırdık sizi buraya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum, artık sona geliyoruz, lütfen. Birbirimize katılmak zorunda değiliz ama saygıyla dinleyeceğiz.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Bakanım, siz Bakanlığa geldikten sonra Bakanlık özel bir hâle evrildi, biliyorum, bunu yeri geldiğinde söylüyoruz; muhalefetten de hak teslimi yapan arkadaşlarımız oldu, bu arada onlara da teşekkür ediyorum.

Hususen, DAP için benim bir talebim var. DAP’ın bütçesinin daha da artırılmasını istiyoruz çünkü DAP’la beraber -geçtiğimiz bütçede de söylemiştim- zemine çok lezzetli bir hâl yayıldı yani yapılanlar hakikaten insanların yüreğinde bir ferahlık oluşturdu. Dolayısıyla, DAP’a bir hususi müzaheret talep ediyorum ben sizden.

Bir başkası da, Erzurum için, malumunuz, 2’nci organize sanayi faaliyette ama birtakım sıkıntılarımız var; orası için de müspet bir yaklaşımınızı yansıtırsanız çok memnun oluruz.

Bütçemiz hayırlı uğurlu olsun inşallah.

Arkadaşlar, size de saygı duyuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Sayın milletvekillerine, katkıda bulunan herkese teşekkür ediyorum.

Şimdi soru-cevap bölümüne geçiyoruz.

Sayın Bakana soru sormak isteyen değerli milletvekillerinin sisteme giriş yapmaları gerekmektedir. Komisyon üyelerimiz için on dakika, diğer milletvekillerimiz için beş dakika olmak üzere toplam on beş dakika soru taleplerini karşılayacağım, ardından Sayın Bakana sorulara cevap vermesi için söz vereceğim.

Şimdi soru-cevap işlemini başlatıyorum, üyelerimizden şu an için bir talep görmediğim için misafirlerimize söz vereceğim.

Buyurun Turan Bey.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

Şimdi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtikten sonra patinaj yapan bir üretim tablosuyla karşı karşıyaydık. 2020 yılı içerisinde o dibe vurmuşluğun üzerine çeşitli vesilelerle yüzde 1,6'lık bir sanayi üretimi artışı söz konusu oldu ama bu sanayi üretim artışı söz konusu olurken bunun bütün yükü, istihdamdaki kötü koşulların üzerine yıkılarak oluştu. Yani istihdam edilen kişilerin daha ağır koşullarda istihdam edildiği, daha az insan üzerinden müthiş bir emek sömürüsüyle beraber ücretlerde de müthiş bir adaletsizlik yaratan bir sistemin üzerine oluştu. Derseniz ki nereden çıkarıyorsunuz bunu? TÜİK'in verilerine göre dar kapsamlı işsizlik tarifinde yüzde 12-13 işsiz olduğu, geniş kapsamlı yüzde 30'lara varan işsiz olduğu bir ülkeyi yarattınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, zaman almak bu, soru soracaktı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Soruyu soruyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sorumuzu soralım, çok sayıda talep var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 11 milyon işsiz yarattınız bu ülkede, üzerine de dolar kuru nedeniyle ortalama 280 dolara çalışan insanları yarattınız, onun üzerine de özellikle 2019 yılından sonra müthiş bir kadın işsizliği yarattınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Böylece Sayın Bakana daha az soru sorulmasına vesile oluyorsunuz.

Buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Siz, bu tabloyla beraber, bu ülkede sanayiye, teknolojiye, bilimi bize neyle tarif ediyorsunuz, sizin ufkunuz nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Süleyman Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, 5449 sayılı Kanun'a göre belediyelerin bütçe gelirleri üzerinden kalkınma ajanslarına aktaracakları payların oranı binde 5 olarak belirlenmiştir, bu payın binde 2 oranına düşürülerek belediyeler üzerindeki mali yükün hafifletilmesi için bir çalışmanız var mıdır?

Ayrıca, katkı paylarının hesaplanmasında 5449 sayılı Kanun'da kurumlarının borçlanmalarının da katkı payı matrahından hariç tutulacağı belirtilmesine rağmen kalkınma ajansları yıl içinde yapılan borçlanmaların gelirden düşülmesine uygun olmadığına yönelik olarak Bakanlığımızın görüş yazısını kurumlara bildirmiştir. Kanundaki madde ile Bakanlığımızın bildirmiş olduğu görüş arasındaki farkların giderilmesi için borçlanmaların kalkınma ajansları katkı payını esas teşkil eden matrahtan düşülüp düşülmemesi yönünde yasal bir düzenleme yapılmalıdır, bu konuda bir çalışmanız olacak mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, konuşmamızdaki sorularımız baki tabii, tekrar etmemek için sormuyorum.

Sayın Bakan, organize sanayi bölgelerinde ciddi bir talep var ve bazı organize sanayi bölgelerinde de yer alıp kullanmayan, yatırımını yapmayanlar var. Ya, bunlarla ilgili planınız nedir? Yani bu kullanılmayan yerlerin geri alınmasıyla ilgili ne yapılabilir? Burada ciddi bir rant olarak da gözüküyor bu, organize sanayi bölgelerinde, yani 1'e alıp 10'a satan, 20'ye satan, bunu bir rant olarak görenler de var. Şöyle bir sistem düşünmez misiniz? Tahsis sistemi yani üretim yaptığı süreci onda olması, üretimi durdurduğu zaman geri alınabileceği bir model düşünmez misiniz? Bu birinci sorum.

İkinci sorum, yine organize sanayi bölgelerinde Yeşil Devrim'e uyumlaştırmak için nasıl bir yol haritanız var? Hem yeni organize sanayi bölgelerini tamamen Yeşil Devrim'e uygun hâle getirmek hem de mevcutları Yeşil Devrim'e uygun hâle getirmek için nasıl bir yol haritanız var?

Sayın Bakan, bu TOGG'un hikâyesini herkes çok merak ediyor. Gerçekten hikâyesi nedir, ben bilmiyorum, söylerseniz çok sevinirim.

Sayın Bakan, şu da çok merak edilir, yerli aşımın etkinlik oranı hakkında ne zaman bir şey duyabileceğiz? Yani toplum çünkü güven arıyor bu konuda, bu güveni sağlamamız gerekir. Etkinlik oranını ne zaman duyabileceğiz?

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler Sayın Paylan.

Sayın Cavit Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, Sayın Bakan, Sanayi ve Teknoloji Bakanı olarak daha önceki gün büyük sanayi ve ticari kuruluşları abone grubuna yüzde 48,40 ve elektrik üretim amaçlı kullanılan doğal gaz tarifesine de yüzde 46,82 oranında yapılmış olan zam içinize sınıyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz veremediklerime öncelik vereceğim.

Sayın Türcü Kayan, buyurun.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, İskenderun'da azot sanayimiz vardı, Orta Doğu ve Balkanların en büyük azot sanayisiydi. Çatalca'da, Gemlik'te, hepsinde gübre fabrikalarımız vardı, bu fabrikaların hepsini sattınız, bu fabrikalar bugün çalışmıyorlar ama gübrenin kilosu 10 lira oldu.

Sayın Bakan, gübrenin kilosu 10 lira, buğdayın kilosu 2,5 lira; şimdi, 4 kilo buğday satacağız, 1 kilo gübre alacağız. Geçen yıl buğdayın fiyatı da 1,70'ti, gübrenin fiyatı da 1,70'ti. Hani özelleştirme üretimi bize daha ucuza getirecekti? Çiftçiye attığımız en büyük kazıktır bu.

Sayın Bakan, sanayileşme zor iştir, ciddi iştir; emek ister, para ister ama her şeyden önce de niyet ister.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) - Bu niyetiniz olduğu müddetçe yaparsınız bunu ama şimdi, sizler sanayi üretmekten ziyade Tank Palet Fabrikasını satmayı düşünüyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorunuzu alamadık?

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sayın Başkan, bir saniye rica edeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama bekleyenler var.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Bugün, yüksek teknolojiyle şanzıman üreten Koç Holdingin Ford firmasına, Koça her türlü ayak bağı olmaya hazırsınız, bu neden?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Ali Fazıl Kasap Bey, buyurun lütfen.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler.

Sayın Bakan, Kütahya Bor Karbür Fabrikası, sizden önceki halef selef bakan zamanında söz verilmişti, ne zaman açılacak, dört yıldır bekliyoruz?

Bir de Türkiye şu anda hemen hemen hiçbir aşırı üretmiyor. Rutin uygulamada olan rota virüsü aşısını, suçiçeği aşısını, kabakulak aşısını, vesaire konvansiyonel aşıları ne zaman üretmeyi planlıyorsunuz, 2025 mi, 2073 mü, ne zaman olduğunu söyleyebilir misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tahsin Tarhan Bey, buyurun lütfen.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, bugünkü bütçe üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerinin tutanakta düzeltilmesini rica ettiğine ilişkin açıklaması (****)

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gün içerisinde yaptığım konuşmada temsil tanıtım giderleriyle ilgili “1 milyar 178 milyon lira” demiştim, bunu yanlış kullanmışım, tutanaklarda “1 milyon 178 bin lira” olarak düzeltilmesini rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (Devam)

b) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

c) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

ç) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

d) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

e) Kalkınma Ajansları Denetim Raporları (Devam)

f) Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (Devam)

g) Türk Standardları Enstitüsü (Devam)

**** Bu düzeltmeye ilişkin ifade bu toplantı tutanağının ...nci sayfasında yer almaktadır.

ğ) *Türk Patent ve Marka Kurumu (Devam)*

h) *Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (Devam)*

i) *Türkiye Bilimler Akademisi (Devam)*

i) *Türkiye Uzay Ajansı (Devam)*

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sibel Hanım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yeşil Mutabakat'la ilgili sormak istedim, çünkü Sayın Bakan, sunumunuzda bu alanda Bakanlığımızın kilit rol üstlendiğini söylediniz. Bu konuda tabii ki bu sadece Paris Anlaşması'nı imzalamakla kalmıyor Sayın Bakan, bir büyüme stratejisi, kalkınma modeli, sanayi, istihdam politikalarını çok ilgilendiriyor ve Avrupa Birliği bu anlamda çok fazla alt mevzuat güncellemesi yaptı. Siz de bu konuda detayları verebilir misiniz? Kısa vadede eylem planının detayları nelerdir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kemal Zeybek, buyurun lütfen.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Bakanım, tarımda bazı ürünlerde tohum yetiştiriciliğine el attığımızı gördük, ne kadar doğru bilmiyorum ama şu bir gerçek ki Türkiye'de patatesi üretiyoruz ama patatesin anaç tohumunu üretmiyoruz. Türkiye'deki patatesin anaç tohumunu ne zaman üretmeye başlayacağız? Şu anda üreticide patatesin ton fiyatı 2.000 TL, diğer taraftan anaç tohumun dışarıdan ithalatı 1.300 euro ile 1.800 euro arasında değişiyor. Bu ne demektir? Yani ithal ettiğimiz 1 ton patates 15.000 lira. Buna ne zaman önlem alacaksınız? Bu patates tohumunun üretimini nasıl sağlayacaksınız, böyle bir çalışmanız var mı?

Diğer taraftan bir de şu var: Türkiye'deki öncelikli kalkınmış bölgelerden Samsun'un ilçelerinde değişikliklere gidildi, teşekkür ediyoruz, yeterli değil ama teşekkür ediyoruz. Şu bir gerçek ki Samsun'un Havza-Vezirköprü-Kavak-Asarcık dörtgeninde yer alan Ladik 3'üncü derece kalkınma bölgesi olarak bırakıldı. Ladik'te çimento fabrikasının olması, oradaki halkın daha gelişmiş, daha ekonomik olarak kendisini iyileştirmiş durumda mı olmasını gerektiriyor? Neden Ladik ilçesini kalkınmada 3'üncü derecede bıraktınız, diğer tarafların 4'üncü ve 5'inci bölgede olmasını sağladınız? Ben bunun yeniden yapılandırılmasını istiyorum.

Saygılar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Ünal Demirtaş, buyurun lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ilçe bazlı teşvik sistemine geçtiğinizi ifade ettiniz, bence sonunda doğru yolu bulmuşsunuz, gecikmiş ama doğru bir adım. Benim ilim Zonguldak'ta da ilçe bazlı yatırım teşvik sistemi Gökçebeş ve Kilimli ilçelerinde uygulanmaya başlandı, teşekkür ederiz. Ama bir eksiklik var, Alaplı ilçemizin de ilçe bazlı yatırım teşvik derecesinden yararlanmaması yanlış olmuştur. Alaplı ilçesinde yatırım teşvik derecesinin yükseltilmesini düşünüyor musunuz?

Sayın Bakan, Ereğli ve Alaplı ilçelerimizi kapsayan Organize Sanayi Bölgesi yüzde 100 doluluğa ulaşmıştır. Bu sebeple Ereğli ilçemizdeki sanayicilerimizin ivedilikle 2'nci Ereğli karma organize sanayi bölgesi talepleri vardır bu yönde bir çalışmanız var mıdır? Varsa Ereğli'de ne zaman 2'nci OSB yatırımına başlanacaktır?

Son sorum, Zonguldak için ve Türkiye için son derece önemli olan bir projedir Filyos Projesi, millî projedir. Biz de bir an evvel faaliyete geçmesini talep ediyoruz ancak yapımı gecikmiştir. Sayın Bakan, Filyos Endüstri Bölgesi'nde bugüne kadar kaç şirket hangi sektörlerde yatırım yapmak için müracaat etmiştir? Kaçının talebini kabul ettiniz? Filyos Projesi'ndeki endüstri bölgesi yapımının yüzde kaçını bitirebilmiştir? Filyos Endüstri Bölgesi'nin ne zaman faaliyete geçmesini hedefliyorsunuz?

Saygılarımla.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Fikret Şahin, buyurun lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, yerli aşı için bir tarih verebilir misiniz? Geçen yılki sunumunuzda bu konuda bir hayli iddialı konuştunuz. Hangi tarihte yerli aşığı kullanabileceğiz? Bu konuda bir tarih verme imkânınız var mı?

Diğer bir sorum da özellikle Suriyeli ve Afgan işçiler başta olmak üzere sanayi bölgelerinde kayıtsız şekilde bir hayli fazla sayıda işçi çalışmakta ve bu da yerli istihdamda bir kayba neden oluyor. Bunu önlemek adına ne gibi çalışmalarınız var, bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Böylece sorular bitmiştir, soru talepleri karşılanmıştır.

Değerli arkadaşlar, şimdi görüş ve eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakanımıza söz vereceğim. Diğer bakanlarımızda olduğu gibi bir hatırlatma yapmak istiyorum. 4 başlık altında toplanabilir, -takdir tabii ki Bakanımızın ama- birincisi, genel bazı değerlendirmeler oldu, Sayın Bakanımız da bazı genel değerlendirmeler yapacaktır mutlaka; ikincisi, tekrarlanan sorular söz konusu onlara mümkünse toplulaştırarak cevap vermesi etkinlik açısından faydalı olacaktır; üçüncüsü, bazı arkadaşlarımıza ismen referans vererek özel sorularını cevaplırsa mümkün mertebe ona da seviniriz; dördüncüsü, tabii, bu kısa sürede çok sayıda soruyu cevaplamak, detaylı cevaplamak mümkün olmayabilir on gün içinde Komisyonumuza yazılı cevaplar gelirse biz de soru soran vekil arkadaşlarımıza o yazılı gelen cevapları iletmiş oluruz diye hatırlatmada bulunuyorum.

Şimdi Sayın Bakanımıza söz veriyorum.

Süreniz otuz dakikadır Sayın Bakanım.

Buyurun lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANIMUSTAFA VARANK – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yapılan değerlendirmeler ve eleştiriler için çok teşekkür ediyorum.

Tabii, biz hem bütçemizi savunmak, yaptıklarımızı anlatmak hem de önümüzdeki dönemde neler yapacağımızı ortaya koymak, ufkumuzu, vizyonumuzu sizlere anlatmak için buralarda gayret gösteriyoruz.

Şunu söyleyerek başlamak istiyorum: Maalesef, geçen sene sorulmuş ama geçen sene cevap vermemize rağmen hâlâ bu sene yine sorulan sorularla karşılaşılıyor. Bu hususta vakti daha verimli değerlendirmek açısından bence sayın milletvekillerimiz de geçmişte yapılan tartışmalara bakarlarsa burada vakit daha değerli bir şekilde kullandırılır.

Sonunda bir değerlendirme yapacağım ama sözlerime şu şekilde başlamak istiyorum: Sayın Abdüllatif Şener Sayın Cumhurbaşkanımızla ilgili bir ifade kullandı; bizim, Sayın Cumhurbaşkanımızı kutsallaştırdığımızla ilgili bir ifade kullandı. Çok çirkin bir kampanyanın döndüğü şu iki günde -bilmiyorum takip edebiliyor musunuz- Sayın Cumhurbaşkanımızla ilgili çok çirkin “hashtag”lar açıldı, öldüğüyle ilgili ifadeler kullanıldı, hasta olduğuyla ilgili ifadeler kullanıldı. Böyle bir ortamda “Viva Zapata” diye bir filmden bahsetti ve oradaki karakterin, kasabanın ortasında öldürülmesinden bahsetti. Ben Sayın Abdüllatif Şener’in bu ifadesinin açıkçası özellikle seçildiğini düşünüyorum. Şunu da tekrar ifade etmek istiyorum: Bizim inanç anlayışımızda hiçbir yaratılmış kutsallaştırılmaz. Sayın Abdüllatif Şener siyaset arenasındaki yelpazede yer değiştirirken kendi medeniyet değerlerine de başkalaşmış bunu ifade etmek istiyorum. Keşke Peygamber Efendimiz öldükten sonra Hazreti Ömer ile Hazreti Ebubekir arasındaki geçen hikâyeyi hatırlasaydı... (CHP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Böyle konuşamazsın!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bizim medeniyet değerlerimizle ilgili kararı siz veremezsiniz!

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, buna izin veremezsiniz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Cevap vermesin mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, fikirlere katılmak zorunda değilsiniz. Buradan da çok ağır eleştiriler yapıldı, çok... (CHP sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlar...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Müsaade edersiniz konuşalım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir Bakan böyle konuşabilir mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – ...bizim kimseyi kutsallaştırmadığımızı hatırlardı. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Sayın Bakanım, bir saniye...

Burada sabahtan beri çok ağır eleştiriler de yapıldı; sabırla dinledi, katılırsınız katılmazsınız. Sayın Bakan da cevaplarını verecek.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Cevap vermesin mi yani?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bizim medeniyet değerlerimiz soruldu mu Sayın Başkan? (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nasıl?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bizim medeniyet değerlerimiz soruldu mu Sayın Başkan? Biz bu ülkenin insanı değil miyiz?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Cevap vermesin mi yani?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok öyle bir ifadede bulunduğunu düşünmüyorum.

Bir açıklık getirirseniz Sayın Bakanım.

(CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye...

Bir saniye...

Bir saniye, bir açıklık getirirseniz, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir Bakan böyle konuşabilir mi?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ne söyledi? Hakaret mi var?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben “Bizim medeniyet değerlerimize yabancılaştı.” dedim. Bundan arkadaşlarımız ne anlıyor?

Evet, bizimle siyaset yapmadı mı?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir Bakan böyle konuşabilir mi?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ne söyledi, ne söyledi, hakaret mi var?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bizimle siyaset yapmadı mı? Bizim medeniyet değerlerimize yabancılaştı onu söylüyorsunuz. (CHP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Geri alsın!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hakaret mi var, ne var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ve şunu ifade etmek istiyorum: Biz, Sayın Cumhurbaşkanımızla siyaset yapıyoruz. Onun bu ülke için harcadığı emeğin farkındayız ve bütün çalışmalarımızda evet, onu anıyoruz. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen müdahale etmeyelim, lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanımı anlayamıyoruz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Tabii, kendisi Cumhuriyet Halk Partisinde siyaset yaptığı için Sayın Kılıçdaroğlu’yla adının anılmasını istemiyor olabilir. Ben de CHP’de siyaset yapsaydım asla Kılıçdaroğlu’yla anılmak istemezdim. (CHP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Böyle konuşamaz!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Türkiye’deki çarpık siyaset anlayışının... (CHP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Terbiyesiz adam!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

Sayın Şener’e de bir söz vereceğim, cevap verecek kendisi.

(İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam’ın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank’ın üzerine yürütmesi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın İslam, lütfen.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sen FETÖ’nün hesabını ver!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sen ver FETÖ’nün hesabını!

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri ve gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Oturuma beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.02

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.07****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 9’uncu Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Müsaade ederseniz önce birkaç şey söylemek istiyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkanım, Sayın Bakan kendisi ifade etsin.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Kendisi söylesin Başkanım.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, müsaade eder misiniz... Müsaade eder misiniz değerli arkadaşlar, birkaç şey söylemek istiyorum.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, herkes oturursa... Rica ediyorum değerli arkadaşlar, herkes bir oturursa birkaç şey söyleyeceğim, sonra devam ederiz.

Değerli arkadaşlar, burası Plan ve Bütçe Komisyonu. Belli kurallarımız var ve bir gündemimiz var. Ülkemizin bütçesini tartışıyoruz. Üç gündür çok sayıda arkadaşımız söz aldı, değerlendirmeler yaptı, yapmaya da devam edeceğiz. Daha on beş bakanlığımız var, onları da görüşeceğiz.

Demokrasinin gereği olarak değişik partilerimiz var. Her partinin kendine göre bir anlayışı var, politikaları var, öncelikleri var. Her partinin de bir genel başkanı var ve o partiye mensup insanlar şüphesiz ki genel başkanlarına saygı duyarlar, genel başkanlarına hakaret edilmesini de elbette kabul etmezler. Bu, bütün partiler için geçerlidir. Kendi genel başkanımıza hakaret edilmesini istemiyorsak biz de başkalarının genel başkanlarına hakaret etmemeliyiz. Hepimiz bu anlamda üslubumuza, bakışımıza, sözlerimize dikkat etmeliyiz. Bu genel bir anlayış olarak herhâlde hepimizin kabul edeceği bir husustur.

Kişisel anlamda fikirler değişebilir, bazen çok ağır eleştiriler olabilir, duygusal olarak bizi yaralayıcı birtakım ifadeler olabilir; bunu anlıyorum. Heyecanlarımız da olabilir ama hepimiz olgun insanlarız, hepimiz bu milletin seçtiği temsilcileriz. Burada birlikte çalışma becerisini de göstermek durumundayız; birbirimize saygı içinde bu fikirleri ifade etmek durumundayız. Zaman zaman, siyasetin gereği, biraz doz da yükseliyor; bunu da belli oranda bir anlayışla karşılamamız lazım.

İşin özü, biraz, Sayın Abdülatif Şener’in konuşmasıyla ilgili. Sayın Şener konuşurken ben yoktum, o yüzden pek yorum yapmak istemiyorum ama eminim kendisi söz verdiğimizde görüşü neyse ifade edecektir. “Son söz milletvekilinin” kuralı gereği Sayın Bakan konuşmasını yaptıktan sonra Sayın Şener’e de söz vereceğim. Herhâlde Sayın Şener kendisini en iyi şekilde ifade edecektir, ona da inanıyorum.

Sayın Bakanımızdan da bundan sonraki bölümde, biraz, bu, soru-cevap ve bütçe konularına yoğunlaşmasını istirham ediyorum. Yeterince tartıştık, herkes de fikrini söyledi. Herhâlde, Cumhuriyet Halk Partilileri kastederek o ifadeleri kullanmadı, kendi kişisel durumuyla ilgili bir ifade de bulundu;

ona da belki “Gerek yok.” diyebiliriz. Tutanaklardan da ona tekrar bir bakalım ama biz hiçbir genel başkana burada hakaret etmiyoruz. Herkesin genel başkanı kendisi için kıymetli, saygın. Hiçbirimizin genel başkanlara hakaret etmek gibi bir niyeti olamaz.

Şimdi Sayın Bakan devam etsin. Bitirince de Sayın Şener’e söz vereceğim, o da kendi fikirlerini ifade edecektir.

Sayın Bakan, buyurun lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK - Çok teşekkür ediyorum.

Biz, tabii ki, kimseye hakaret etmiyoruz. Tutanaklardan neler söyledüğümüz çıkarılabilir. Abdülatif Şener Bey’in bahsini, şu cümlele bitireceğim. Kendisi aynı zamanda “Yandaş savunma sanayi firmaları, Türkiye’deki, devletin savunma sanayi firmalarından birtakım araklamalar yapıyor.” gibi bir ifadeye bulundu. Bu da çok büyük bir iftirdir. Burada kastettiği şirket... “Yandaş” diye bahsettiği firma, açık konuşalım, BAYKAR’dan bahsediyor. BAYKAR’ın, bu ülkede, yüksek teknoloji üretme manasında neler yaptığını eğer kendisi takip edemiyorsa, ben, kendisine özel bir seansla anlatabilirim. Türkiye Cumhuriyeti devletinde, yüksek teknoloji alanlarda şu anda en fazla üretim yapan, katma değer üreten firmalardan bir tanesidir. Şunu da söyleyeyim: Eğer, BAYKAR’ın ürettiği insansız hava aracı sistemleri olmasaydı şu an Türkiye’de insansız hava aracı sistemlerini bundan 5 katına alabiliyor olurduk ve BAYKAR şu anda, gelirlerinin yüzde 85’ini de ihracattan elde ediyor. Bunu nereden biliyorum? Çünkü kendileriyle uzun yıllara dayanan bir dostluğumuz var -sizin ifadenizle- damat olmadan önce de kendileriyle beraber çalışmışlığımız var. Bir tane bombayı atabilmek için, onlarca izni çıkarmak için, neler çektiler; bunların hepsine ben şahidim, hepsinde de kendilerine yardımcı oldum dolayısıyla savunma sanayisi başta olmak üzere özel sektörün gayretlerini yabana atmayın. Onlar sayesinde bizim ekonomimiz daha rekabetçi hâle geliyor.

Şimdi, sayın milletvekillerinin, sözlerini, sorularını cevaplamak istiyorum. Sayın Garo Paylan’dan başlamak istiyorum. Sayın Paylan, dedi ki: “Dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüm trenini kaçıracamız.” Aslında, şu anda dünyadaki trendlere baktığımızda Türkiye, bunu kaçırmak bir yana bu alanda en hızlı aksiyon alan, gelişmeleri en yakından takip eden ülkeler arasında yer alıyor. TÜBİTAK’la 2053 yılı için sıfır emisyon hedefine odaklandık, destek programlarımızda yeşil konusuna öncelik verdik, 2021 yılının ilk yarısında desteklediğimiz araştırma projelerinin üçte 1’inden fazlası bu konulara yönelik. Ufuk 2020 Programı’nın Yeşil Mutabakat çağrısı kapsamında 1550 proje sunuldu -tüm Avrupa Birliği projelerinden bahsediyorum- ve buradaki her 7 projeden 1 tanesinde Türk paydaş yer alıyor. Bireysel genç girişimci programı desteklerimizde Yeşil Mutabakat’a uyum alanında, son beş yılda kurulan girişim sayısı 188. Yine, son beş yılda yeşil dönüşüm alanında, sanayiye 307 milyon lira, üniversitemize ise 309 milyon lira hibe aktardık. Bunların yanında sadece AB iş birliğiyle, otomotivden makineye, tekstilden derin teknolojilere 60 milyon avruluk 9 dijital dönüşüm projesi yürütüyoruz. Aslında, Yeşil Mutabakat alanına baktığımızda, Avrupa Birliği’nin bile kafasının hâlâ karışık olduğunu görüyoruz. Kendileri, regülasyonları tam anlamıyla oturtmadılar, neler yapacaklarının farkında değiller ama bizim sanayimizdeki farkındalık gerçekten fazla. Şu an bütün firmalarımız, emisyonlarını nasıl azaltırız, nasıl geri dönüşlü enerji üretebiliriz, atıklarımızı nasıl değerlendirebiliriz büyük bir çaba içerisinde ve bunların tamamına da rehberliği Bakanlık olarak biz yapıyoruz.

Yine, Sayın Paylan “TEKNOFEST, bir savaş festivaliydi.” dedi. Ben, gerçekten bu ifadesi için üzüldüğümü ifade etmek istiyorum ve Yeşilköy’de oturduğunu söyledi, keşke Yeşilköy’de otururken orada bir on beş dakikasını ayırıp TEKNOFEST’e katılsaydı -oradaki gençlerin projelerini- orada yapılan işlere şahitlik etseydi. Bakınız, TEKNOFEST, şu anda dünyadaki en fazla sivil teknoloji alanında yarışmalar yapılan bir teknoloji festivali ve sadece sivil alanda yapılan yarışmaların isimlerini saymak

istiyorum, TEKNOFEST kapsamında yapılan yarışmalar: İnsanlık Yararına Teknoloji Yarışması, tarım, eğitim, iletişim, turizm, çevre ve enerji teknolojileri yarışmaları, Efficiency Challenge Elektrikli Araç Yarışları, Otonom Araç Yarışması, Sanayide Dijital Teknolojiler Yarışması, Akıllı Ulaşım Yarışması, Sağlıkta ve Ulaşımında Yapay Zekâ Yarışması, Model Uydu Yarışması, Take Off Uluslararası Girişim Zirvesi ve Biyoteknoloji İnovasyon Yarışması.

Sayın Paylan, bu sene bu yarışmalara 111 farklı ülkeden 200 binin üzerinde genç başvuru yaptı; bu gençlerin tamamı ortaokul, lise, üniversite çağında gençler ve hepsi bu alanlarda “Geleceğin teknolojilerine dönük neler yapabiliriz?” bunlarla ilgili bu yarışmalara katıldılar. Siz, festivalin son dört gününde yapılan uçak gösterilerden buna bir “savaş festivali” diyorsunuz; bu, gerçekten kabul edilebilir bir şey değil.

Sadece bir hikâye anlatmak istiyorum: TEKNOFEST Biyoteknoloji İnovasyon Yarışması alanını gezerken Kütahya’dan “Enes” isminde bir genç benim elimi tuttu ve dedi ki: “Sayın Bakanım, lütfen gelin, benim standımı ziyaret edin.” Ben gençle beraber gittim. Bana dedi ki o gencimiz: “Sayın Bakanım, şu anda Türkiye’nin on beş sene sonra uzay istasyonunda kullanacağı oksijen üreten biyoteknoloji temelli sistemin prototipine bakıyorsunuz. Benim adımları unutmayın, on beş sene sonra bunu başardığımda beni tebrik edeceksiniz.” İşte, biz, aslında, gençlerin içerisinde bu ateşi yakmaya çalışıyoruz, gençleri geleceğin teknolojilerine hazırlamaya çalışıyoruz ve bu açıdan da gerçekten başarılı işlere imza attığımızı inanıyoruz; tıpkı, Zerzevan Kalesi’nde Diyarbakırlı gençlerle beraber gökyüzüne baktığımız gibi. Biz o gençlerin eline Kaleşnikoflar verilmesin, teleskoplar verilsin, bilim yapalım istiyoruz; onun için, bu sene festivalimizi de Diyarbakır’da Zerzevan Kalesi’nde gerçekleştirdik.

Şimdi Sayın Paylan Boğaziçi Üniversitesinin fotoğrafını gösteriyor. Ben çok açık konuşacağım. Ben Orta Doğu Teknik Üniversitesi mezunuyum, yurt dışında üniversitelerde eğitim gördüm, yurt dışında çalıştım ve şunu söyleyebilirim: Dünyanın hiçbir yerinde, kamu üniversitelerinde, getireceksiniz, ortaya bir tane kutu koyacaksınız, hocalar oy kullanacak, sonra da rektör seçilecek. Böyle bir sistemin olduğu bana bir tane üniversite örneği verin, ben sizden özür dileyeceğim. Dünyada böyle bir şey yok. Boğaziçi Üniversitesi bir devlet üniversitesi. Bütçesi nereden çıkıyor? Bu Meclisten çıkıyor. Kimin parası gidiyor? Benim de verdiğim vergiler o üniversitede kullanılıyor. Öğrenciler para veriyor mu, harç veriyor mu? Vermiyor çünkü biz kaldırdık. Dolayısıyla devletin üniversitesinde Sayın Cumhurbaşkanımızın anayasal yetkisiyle, kanuni yetkisiyle atadığı bir rektöre kimse itiraz edemez. Dolayısıyla buradaki kavga başka bir kavga.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Darbe, darbe! Tek adam darbesi!

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Her yerde seçimle geliyor!

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, dinleyelim lütfen. Böyle bir usulümüz yok, lütfen...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK - Dünyanın hiçbir yerinde seçimle rektör seçilmiyor, kendinizi kandırmayın. Bir tane örneği olan varsa gelsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Devam edin Sayın Bakanım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Yine, Sayın Paylan’la beraber farklı milletvekillerimiz TUA’nın bütçesiyle ilgili eleştirilerde bulundular. Aslında biz bu hususu geçen sene anlatmıştık ama demek ki yeterli olmamış, tekrar bu konuya değinmek istiyorum.

Şu anda, Uzay Ajansının bütçesi -dolara da çeviriyorlar- 6 milyon dolar -doğru, böyle bir bütçesi var- ama bu bütçe yeni kurulan Uzay Ajansının tamamen idari giderleriyle ilgili, maaşlarıyla ilgili, yeni kurulan kurumun harcamalarıyla ilgili bir bütçe ve burada 38 milyon lirayla -bunları da harcamadan- zaten işlerini yürütmeye çalışıyor.

Peki, biz Millî Uzay Programı'nı nasıl gerçekleştireceğiz? Tabii şunu bilmemiz lazım: TÜBİTAK UZAY'ın farklı gelir kalemleri var, biz bunu geçen sene de söyledik. Türkiye Uzay Ajansının gelirlerinden bir kısmı, TÜBİTAK UZAY'ın elde ettiği gelirlerin yüzde 20'si, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün gelir fazlasının yüzde 20'si, Ajans tarafından yapılan yetkilendirmelere ilişkin gelirler, danışma hizmeti karşılığı elde ettiği gelirler, buluşlardan doğan haklara ilişkin elde ettiği gelirler, Ajansa ait taşınır veya taşınmaz malların gelirleri, yayın ve faaliyet gelirleri, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının havacılık ve uzay çalışmaları için ayırdığı AR-GE bütçesinden gelen gelirler. Dolayısıyla, şu anda Türkiye Uzay Ajansının kasasında buradan gelen gelirlerle 270 milyon lirası var ve biz Millî Uzay Programı'nı 1,89 milyar liralık bir yatırım kalemi olarak bütçeye girmiş durumdayız ve buradaki gelirlerle de bu projeleri yerine getireceğiz. Dolayısıyla, 38 milyon lirayla değil, devletimizin farklı kalemlerinden gelen gelirlerle biz Millî Uzay Programı'nı gerçekleştireceğiz. Bunu geçen sene de söyledim, aslında Türkiye Uzay Ajansının temel görevi, Türkiye'de koordinasyon faaliyetini yürütmek. Türkiye'de uzay çalışmaları yapan onlarca kamu kurumumuz ve şirketimiz var. Bakın, siz burada fonksiyonel bütçeden bahsettiniz, o bütçenin içerisinde, mesela, ASELSAN'ın bütçesi yok, ROKETSAN'ın bütçesi yok. Şu anda ROKETSAN fırlatma sistemleriyle ilgili ciddi çalışmalar yapıyor. TÜBİTAK UZAY'ın yaptığı çalışmalar var, ASELSAN'ın yaptığı çalışmalar var, yine, farklı kurumların yaptığı çalışmalar var; Türkiye Uzay Ajansının temel görevi bunların koordinasyonunu sağlamak ve devletimizin harcadığı, özellikle kamunun harcadığı miktarları doğru olarak yönlendirebilmek. Dolayısıyla, biz hedeflerimize inanıyoruz, inşallah, Türkiye'nin insansız bir uzay aracını 2023 yılının sonunda Ay'la buluşturmaya niyetliyiz ve aynı zamanda, bir Türk insanını da, inşallah, uzaya göndermeye niyetliyiz, bununla ilgili çalışmalarımızı da yapacağız.

Yerli aşıyla ilgili sorular geldi. Ben aslında burada yaptığımız görüşmelerin, konuşmaların faydalı geçtiğine inanıyorum ama Sayın Paylan geçen sene de bize aynı kötü ifadeyi kullandı "Nal topluyorsunuz." dedi. Bakınız, Türkiye'de sadece inaktif aşı çalışması yok; Türkiye'de, oldukça yeni bir teknoloji olan VLP temelli bir aşı çalışması var. Ben de bu aşı çalışmasında faz 1'de gönüllü oldum. Ne demek bu? Deney hayvanları üzerinde yapılan çalışmalardan sonra ben bu aşıda gönüllü oldum. Neden? Bilim insanlarımızı desteklemek için, bilime katkı sağlamak için. Bu riskli mi? Riskli. Ama biz yaptığımız işlerde canımızı ortaya koymasını biliyoruz. Keşke buradaki arkadaşlarımız da Türkiye'de yapılan aşı çalışmalarında gönüllü olabilselerdi. Evet, gönüllüye ihtiyacımız var; siz aşığı geliştirebilirsiniz ama faz 1'de, faz 2'de, faz 3'te yeterli gönüllüye sahip olamazsanız, yeterli gönüllüyü bulamazsanız bu aşuların neticeye ulaşma şansı olmaz. Turkovac'ta, inşallah, sene sonu gelmeden Sağlık Bakanlığımız acil kullanım onayını verecek. Etkinlikle ilgili konuyu söyleyeyim. Gönüllülerin etkinlikle ilgili bilgilendirme yapması çalışmaya halel getirdiği için etik olarak buna yetkimiz yok. Ama ben dün antikor seviyelerimi ölçtürdüm, benim yanımda o seviyeler var, görmek isterseniz size de o seviyeleri gösteririm.

Sayın Paylan, sakallı, bıyıklı erkeklerden bahsetti; tabii, muradı aslında Bakanlığımızdaki kadın ve erkek çalışanlarla ilgili duruma parmak basmaktı ama ben yine de söyleyeyim: Siz sakalla, bıyıkla uğraşmayı bırakın. Öncelikle, şu bilgileri vermek istiyorum: Bakanlığımız ve ilgili bağlı kuruluşlarımızda çalışan kadın oranı yüzde 28, kadın yöneticilerin oranı yüzde 27. Bu yıl Bakanlığımızca atanan 24 yöneticinin 8'i ise kadın yani bu oran yüzde 34. Tabii, biz bu oranların yükselmesini elbette istiyoruz ama biz çalışacağımız insanlara kadın mı, erkek mi diye bakmadan çalışmalarımızı yapıyoruz açıkçası.

Hangi arkadaşımız yetenekliyse, hangi arkadaşımızla beraber daha fazla verim elde ediyorsak onlarla çalışmaya gayret ediyoruz. Kadın çalışanlarımızdan gayet memnunuz, inşallah, bu sayı artar. Tabii, bir milletvekili “Sanayi ve Teknoloji Bakanı inşallah der mi?” dedi, elbette der. Biz bu topraklarda yaşıyoruz “İnşallah” demek de bütün tedbirlerinizi aldıktan sonra Allah’a tevekkül etmek demek. Biz de “İnşallah” demeye devam edeceğiz.

Şimdi, Sayın Fethi Açıkel’in soruları oldu. Kalkınma ajansları destek programları için etki analizlerinin yapılmadığıyla ilgili bir ifade kullandı. Ben sunumumun başında etki analizlerimizi gösterdim. Biz bütün yaptığımız işlerle ilgili etki analizi çalışmalarını yapıyoruz; zaten kalkınma ajansları da mevzuat gereği en geç üç yıl içerisinde etki analizlerini yapmak zorundalar. 189 destek programına dair değerlendirme çalışması gerçekleştirildi, 17 kalkınma ajansımızın 80 programına ilişkin değerlendirme çalışmalarıysa sürüyor. Bunların yayımlanmadığından bahsettiler; öyle değil. “kalkinmakutuphanesi.gov.tr” adresinden biz bu çalışmaları da yayımlıyoruz.

Yine, Sayın Açıkel, kalkınma ajanslarının belediyelerle ve kooperatiflerle çalışmadığını söyledi. Bu ifade de doğru değil. Biz belediyelerin 2.407 projesine 2021 yılı fiyatlarıyla yaklaşık 1,8 milyar liralık destek sağladık. Belediyelerin eş finansmanıya burada 3 milyar liralık bir bütçeden bahsediyoruz. Yine, 279 kooperatifimizin projesine de 2021 yılı fiyatlarıyla 163 milyon liralık destek sağladık.

Yine, bilimsel yayınlarla ilgili bir eleştirisi oldu Sayın Açıkel’in, dedi ki: “Bilimsel yayın sayıları artmakta ancak kalitesi düşmektedir.” Bu ifade de doğru değil. Bilimsel yayınlarımızın sayısı arttı, ülkemiz toplam yayın sayısına göre 2020 yılında 43 bin yayımla dünyada 17’nci sırada ancak bu yayınların kalitesi de düşük değil. Ülkemiz kaynaklı yayınların yaklaşık yarısı en fazla atıf alan yüzde 50’lik dilimde yer alıyor. Türkiye’den çıkan yayımlara yapılan atıf sayısı da son on yılda yaklaşık yüzde 216 artmış durumda. Lütfen, bilim insanlarımıza haksızlık etmeyelim diyorum.

Peki, yatırım ortamıyla ilgili farklı milletvekillerimiz bazı ifadeler söyledi. Uluslararası doğrudan yatırımlarla ilgili duruma baktığımızda 1975-2001 yılları arasındaki dönemde uluslararası doğrudan yatırımların sadece 14 milyar dolar olduğunu görüyoruz. Biz göreve geldiğimizden bu yana kümülatif tutar yani uluslararası doğrudan yatırımlar 233 milyar doları geçti yani 17 kat artmış durumda. 2002 yılına kadar ülkemize yılda ortalama 518 milyon dolar yabancı sermaye gelirken göreve gelmemizle birlikte bunu da 21 kat artırarak 12 milyar dolara çıkardık. Peki, dünyada durum ne? Türkiye kötüye mi gidiyor? Hayır, bu ifadeyi de biz doğru bulmuyoruz. Yılın ilk yarısında dünya genelinde uluslararası doğrudan yatırımlar bir önceki yıla göre yüzde 43 artarken bu oran Türkiye’de yüzde 56 yani durum hiç bahsedildiği gibi değil.

Peki, Sayın Açıkel’in 5G’yle ilgili bir sorusu oldu. Ben bu soru için çok teşekkür ediyorum. Aslında, Türkiye de 5G teknolojileriyle ilgili çok ciddi çalışmalar yapılıyor. Bu vesileyle de bunlardan bahsetme fırsatı bulacağız. “Türkiye’nin yabancı bir 5G teknolojisini tercih ettiği” ifadesi doğru değil. Şu anda dünyada 5G teknolojileri alanında ciddi bir yarış var, ön önde giden ülke Çin; bunu söyleyebiliriz ama biz de yerli ve millî olarak 5G teknolojilerinin geliştirilmesiyle ilgili bir inisiyatif aldık. 5G ve ötesi teknolojiler için öncelikle bir yol haritası hazırladık ve haberleşme teknolojileri kümelenmesinin, yerli ve millî, 5G Donanım Yazılım Geliştirme Projesi’ne TÜBİTAK olarak 140 milyon liralık katkı sağlıyoruz ve burada da 5G’de kullanılacak korteknolojilerin bazıları şu anda üretilmiş durumda. Bunlarla ilgili testleri de sunumları da biz kamuoyuyla paylaştık.

Sera Hanım’ın TÜBİTAK’la ilgili bir eleştirisi oldu. “TÜBİTAK 1001 Destekleme Programı’yla aylık 20 bin TL proje desteği veriyor. Harvard’dan dönmüş doktora’ya 4 bin 500 lira maaş veriliyor.” denildi. Sayın Sera Kadıgil Hanımefendi gitmiş, TÜBİTAK’ın en düşük bütçeli projesini bulmuş, onun üzerinden eleştiri yapmış. Öncelikle, 1001 Destek Programı bizim başlangıç programlarımız arasında

yer alıyor, proje teşvik ikramiyesi de kurum hissesi dahil olunca 720 bin lira değil, 1 milyon lira. Tabii, biz akademik ve sanayi destek programlarıyla 26 farklı destek programı uyguluyoruz ve bizim projelerimizde 50 milyon liraya kadar bütçe verdiğimiz projeler de var. Dolayısıyla burada en düşüğü seçip buradan eleştiri yapmayı biz haklı bulmuyoruz. Harvardda doktora yapıp Türkiye'ye dönmüş kişilere 4.500 lira maaş verildiği iddiası da doğru değil, biz zaten maaş vermiyoruz, biz araştırmacılara burs veriyoruz; 4.500 lira da burada verilen en alt limittir. Şu anda yurt dışından dönüp 26 bin liraya kadar bizden burs alan araştırmacılar mevcuttur.

Tahsin Tarhan Bey'in tanıtma giderlerimizle ilgili bir eleştirisi oldu, onu düzeltti. Biz tanıtma giderlerimizi gerçekten harcamıyoruz yani bize verilen bütçenin belki yüzde 20'sini, yüzde 30'unu harcıyoruz, dolayısıyla o eleştiriye zaten kendileri geri çektiler.

Peki şöyle bir ifade kullanıldı: "Destek ve teşviklerinizde tarafsız davranılmıyor, yandaşlara destek ve teşvik veriyorsunuz." Aslında her sene bu eleştiriyle karşılaşılıyor, her sene buna dilimiz döndüğünce cevap vermeye çalışıyoruz. Bizim destek ve teşvik süreçlerimizin neredeyse tamamı elektronik ortamda yapılıyor ve verdiğimiz desteklerin önemlileri, mesela teşviklerimizin tamamı Resmî Gazete'de yayımlanıyor. İki sene önce Dünya Gazetesi'nden dediler ki: "Sayın Bakanım, verdiğiniz teşvikleri ve iptal edilen teşvikleri yayınlıyorsunuz ama hayata geçen teşvikleri yayınlıyorsunuz." "Onları da yayımlayalım." dedik, şu anda hayata geçen teşvikleri de yayınlıyoruz. Bizim bütün süreçlerimiz şeffaf dolayısıyla kimseyi kayırmıyoruz. Sayın Vekilim, destek alamadığını iddia ettiğiniz kimse getirin, bir projesine bakalım, neden destek alınmamış biz size bu bilgileri verelim.

Bir milletvekillerimiz burada Koça ayrımcılık yaptığımızda ilgili bir ifadede bulundu. Bakın, bizim ayrımcılık yapmadığımızın en güzel göstergelerinden bir tanesi aslında Ford Otosanın ürettiği yerli şanzımandır. Bu yerli şanzıman nasıl geliştirildi? TÜBİTAK projesiyle geliştirildi. Peki, kimler tarafından geliştirildi? Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının verdiği AR-GE destekleriyle kurulan Ford Otosanın AR-GE merkezi tarafından geliştirildi ve bunun Türkiye kamuoyuna tanıtımını kim yaptı? Sayın Ali Koç'la birlikte ben yaptım. Ben Trabzonsporluyum, kendisi Fenerbahçenin Başkanı; buna rağmen, görüyorsunuz, biz ayrımcılık yapmıyoruz, Eskişehir'e gittik, şanzımanı tanıttık ve Ford Otosanın daha önce geliştirdiği ürünlerle Türkiye'de yüzde 90'ın üzerinde yerliliğe ulaştırdığı bir kamyonunun olmasıyla gurur duyuyoruz ve bu projede devletimizin de milyonlarca katkısı var. Biz kimseye ayrımcılık yapmıyoruz.

Evet, sanayi istihdamıyla ilgili eleştiriler oldu. Tabii, bu eleştirileri de kabul etmemiz mümkün değil. Ben Nisan 2020'den bugüne kadar sanayi sektöründe yapılan kayıtlı istihdamdan bahsettim. Bakınız, anket verileriyle ilgili eleştiriler oluyor, işte TÜİK'le ilgili. TÜİK kötü veri yayınladığında muhalefet bunu destekliyor, iyi veri yayınladığında TÜİK taraflı oluyor; tabii bunu da kabul etmiyoruz. Kayıtlı istihdam verileri yani SGK verilerine göre, Nisan 2020'den beri Türkiye'de sanayi sektörlerinde 675 bin ilave istihdam oldu. Bunlar üretiyor, katma değer üretiyor ve bu memlekete hizmet ediyorlar. Lütfen, buradaki rakamları da görmeyi rica ediyorum.

Peki, AK PARTİ'den önce AR-GE yok muydu? Gerçekten "AK PARTİ'den önce AR-GE çalışmalarına yeterince destek verilmiyordu, bu alanlar ihmal ediliyordu." dersek yanlış olmaz. Bunu nereden biliyoruz? Şu anda 85 teknoparkımız var, 2002 yılında kaç teknopark vardı? Sadece 5 tane ve bunların sadece 2 tanesi faaliyeteydi. Biz, şu anda, faaliyetteki 85 teknoparkımızla AR-GE çalışmaları yapıyoruz. Peki, işletmelerin kendi bünyelerinde AR-GE merkezi ve tasarım merkezi kurmaları uygulamasını kim getirdi? AK PARTİ iktidarları getirdi ve şu anda, eğer firmalarımız AR-GE harcaması yapıyorsa burada onlara sağladığımız imkânlar sayesinde yapıyorlar. Dolayısıyla bizim gayretlerimizle, binde 5 olan AR-GE harcaması oranı yüzde 1,09'a yükseldi ve bu rakamlara AR-GE

merkezlerinde teknoparklarda sağladığımız vergisel avantajlar da dâhil değil. Bunları dâhil ettiğinizde, bu rakam çok daha fazla artıyor ve AR-GE personeli sayısı da -yani Türkiye’de tam zamanlı AR-GE yapan araştırmacı sayısı da- zaten bizim dönemimizde 6 kat artarak 200 bine ulaşmış durumda.

Tabii, OSB’lerle ilgili çokça sorular geldi, eleştiriler geldi, bunların bir kısmını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – On beş dakika ek süre veriyorum Sayın Bakanım, bu süre içinde toparlarsanız sevinirim.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Peki.

Biz, organize sanayi bölgeleri uygulamasını güncelleyerek çok daha sanayici dostu, çok daha verimli, çok daha yeşil dönüşüme uygun üretim alanları hâline getirmek istiyoruz. Bunun için de elbette yüce Meclisimizden bir kanuna ihtiyacımız var ve bununla ilgili olarak da biz kendi iç süreçlerimizi, paydaşlarla tartışmalarımızı, neler yaparsak OSB sisteminin üstüne katkı sağlarız, bunlarla ilgili görüşmelerimizi gerçekleştiriyoruz ve şunu çok açık ve net bir şekilde ifade etmek istiyorum: Evet, Türkiye’de çok başarılı organize sanayi bölgelerimiz var ama bunun yanında organize sanayi bölgeleri sistemini kendi çıkarına kullanan, organize sanayi bölgelerini bir ticarethane mantığıyla işleten yerler de var. Dolayısıyla biz eğer organize sanayi bölgeleri sanayiciye hizmet etsin istiyorsak bunlara asla müsaade etmememiz gerekiyor. Eğer sanayici parsel fiyatlarından şikâyet ediyorsa bunun sorumlusu kâr amacı güden organize sanayi bölgeleridir. Eğer bugün, sanayici yatırım yapacak yer varken yatırımına yer bulamıyorsa bunun sorumlusu sistemi düzgün işletmeyen organize sanayi bölgeleri örnekleridir.

Bakın, biz, sanayicinin üzerindeki yükü almak için AK PARTİ hükümetleri döneminde ne yaptık? OSB’leri harçtan istisna tuttuk, OSB’lerde arsa tahsis desteği verdik, kurumlar vergisi muafiyeti getirdik, OSB’lerde yatırım yaparsanız bir alt bölgeden faydalanmanızı sağladık. OSB’de yatırım yaparsanız emlak vergisi ödemiyorsunuz, damga vergisi ödemiyorsunuz. Yüzde 2’lik TRT payını tüm sanayicilerin üzerinden kaldırdık ve OSB’lerin altyapı yatırımlarına KDV muafiyeti getirdik. Bunun dışında ne yapıyoruz? Organize sanayi bölgelerinin arazi ihtiyacı varsa hazine arazilerini kendilerine bedava olarak veriyoruz. Bunun yanında, altyapılarını yapmaları için yüzde 3 faizle on üç yıllık, üç yılı geri ödemesiz kredi desteği veriyoruz. Bu, aslında, bedava para vermek demek. Dolayısıyla biz bu kadar işi yapacağız, sanayicilerimizin üzerindeki yükü almak isteyeceğiz ama organize sanayi bölgeleri sanayicilerden su parasını fazla alacak, elektrik parasını fazla alacak, arsayı fazla satacak, kasasına 500 milyon lira koyacak, onu da götürüp faize koyacak, ondan sonra da “Bakanlık paralara göz dikti.” olacak. Benim kimsenin parasıyla işim yok ama organize sanayi bölgeleri, lütfen, bu paraları sanayici için kullansın. Bunun yolu da... Eğer bir maliyetten şikâyet ediyorsak kasasında 500 milyonu olan suyu parayla satıyorsa kuyudan çıkardığı suyu da parayla satmasın, onlar da elini taşın altına koysun çünkü OSB’ler kamu yararı için kurulmuş bölgelerdir, kamu görevi yerine getiriyorlar, kâr amacı gütmemeleri lazım. Dolayısıyla Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu’nu, evet, güncellemek istiyoruz. Grubumuzdaki ve Cumhuriyet İttifakı’ndaki arkadaşlarımızla bir araya geleceğiz, Sanayi Komisyonumuzla bir araya geleceğiz, kafamızda neler var, ne yapmak istiyoruz, bunları ortaya dökeceğiz; dolayısıyla herkesin faydasına olacak bir kanunu Meclisten geçirmeye çalışacağız.

Tabii, burada, OSB’lerden bağış istediğimle ilgili ifadeler kullanıldı. Evet, istedim. Bu, sel ve yangın afetlerinin olduğu dönemde organize sanayi bölgelerine açık açık şunu söyledim: “Bakın, değerli arkadaşlar, biz, şu anda, organize sanayi bölgeleri olarak özellikle sanayi esnafının, oralardaki sanayi sitelerinin acısını dindirebilmek için neler yapabiliriz? Bununla ilgili elimizi taşın altına koymamız lazım.” Organize sanayi bölgelerimiz 206 milyon lira topladı, bu paranın tamamı da şu anda AFAD’a aktarıldı ve bu para oradaki organize sanayi bölgelerinin yeniden yapımında kullanılacak. Biz, oradaki esnafımızı, sanayici esnafımızı asla yalnız bırakmadık, gerek KOSGEB’le gerek de onların zararlarının

AFAD’la ödenmesi konusunda çok ciddi destekler verdik. Bugün, Kastamonu’ya gidebilirsiniz, Sinop’a gidebilirsiniz, sanayi esnafını gezebilirsiniz; bize “Allah razı olsun.” diyorlar, başka bir şey demiyorlar. Dolayısıyla burada yapılan ithamları da ben aynen iade ediyorum.

Şimdi, organize sanayi bölgelerinin doluluk oranlarıyla ilgili de eleştiriler oldu: 2002 yılında... Tabii, organize sanayi bölgeleri şöyle: Siz, sanayi bölgesini tescil ettiğinizde o organize sanayi bölgesi işleme girmiş oluyor ama altyapısını yapmadığınız için daha sanayiciye tahsis edemiyorsunuz. Şu rakamları vermek istiyorum: 2002 yılında Türkiye’de 93 organize sanayi bölgesi faaldi ve buradaki doluluk oranı yüzde 44’tü. 2021 yılına geldiğimizde, şu anda yatırım yapılan, altyapı çalışmaları tamamlanmış, sanayiciye teslim edilen organize sanayi bölgesi 249 ve buradaki doluluk oranları da yüzde 83 rakamına ulaşmış durumda. Buralarda belli bir boşluk oranı olması gayet normal çünkü bütün sanayicilerin ihtiyaçları aynı değil, küçük parsellerin olduğu organize sanayi bölgelerinde maalesef büyük parsel ihtiyacı olan sanayicileri yerleştiremiyorsunuz. Dolayısıyla burada da biz, şu andaki doluluk oranının gayet iyi olduğunu düşünüyoruz.

Yine eleştiriler oldu, dediler ki: “Organize sanayi bölgesinde parselleri almış ama yatırım yapmayan firmalar var.” Bu, kesinlikle kanuna aykırıdır, bununla ilgili de organize sanayi bölgelerinin işlem yapması gerekir. Bunu yapmayanlarla ilgili de biz gerekli işlemleri zaten yapıyoruz.

Tabii, bir konudan da bahsetmek istiyorum: Doğal gaz fiyatlarıyla ilgili eleştiriler oldu. Tabii, sayın milletvekillerimizin sanayiciyi bu kadar düşünmesi bizim açımızdan gerçekten güzel ama şunu bilmemiz gerekiyor: Bugün, 8 bin liraya aldığımız bir ürünü 2 bin liraya sattığımızda bu 6 bin lirayı bir yerden ödemeniz lazım. Bu 6 bin lirayı ya vergi toplayıp vatandaşın vergileriyle sübvansedeceksiniz ya da hazine olarak borçlanacaksınız, yine vatandaşın sırtına bindireceksiniz, daha sonra oradaki sübvansiyonu ödeyeceksiniz. Şu anda -zaten dün Enerji Bakanımız buradaydı- dünya fiyatlarının hepimiz farkındayız. Biz, şu anda artan bir doğal gaz talebiyle de karşı karşıyayız. Niye? Sanayi üretimi gerçekten çok fazla. Ve ne yaptık? 300 bin metreküpün üstünde harcama yapan sanayicilere fiyatları arttırdık ve hâlâ gaz fiyatlarını sübvansede ediyoruz, bakın, sanayiciyi de sübvansede ediyoruz çünkü Avrupa’daki fiyatlar ortada, bizim doğal gazda borulardan gelen rakamlar ortada, paçalda LNG’den aldığımız rakamlar ortada, spot piyasadan aldığımız rakamlar ortada. Dolayısıyla biz, hâlâ sübvansede ediyoruz, vatandaşlarımızın üzerindeki yükü almaya çalışıyoruz, konutlarda zaten almaya çalışıyoruz ama buradaki yükün bir kısmını sanayicinin üstlenmesi gerekiyor, ben burada hiçbir haksızlık görmüyorum. Bir de şöyle düşünmemiz lazım: Ben, sanayiciye ucuz doğal gaz verip ona kâr ettirdiğimde, bu sanayici ihracat yaptığında -hani, hep eleştirdiniz ya “Emeği sömürüyorsunuz.” diye- niye ucuz doğal gazımı sömürtüp Avrupalıya mal satayım ki? Zaten rekabetçi bir şekilde şu anda fiyatlarımız uygun. Dolayısıyla buradaki zam gerekli bir zamdır ve burada, biz hâlâ sübvansiyona devam ediyoruz ve burada, vatandaşımız daha uygun gaz kulsün diye yine milyarlarca lirayı BOTASŞ’a aktarmak durumunda kalacağız.

Erhan Bey’in “Ekonomi yönetimi olarak sizin aranızda bir koordinasyon yok mu?” diye, doğal gaz zammıyla ilgili “Sizin haberiniz yok muydu?” diye bir eleştirisi oldu. Benim haberim vardı, ben söyledim zaten, bu zamlı ilgili hiçbir olumsuz düşünce beyan etmedim çünkü rakamları biliyorum, üretimleri biliyorum, burada üretilen ve satılan ürünleri biliyorum, dolayısıyla ya burada zarar etmeye, sübvansede etmeye devam edecektiniz ya da bunun bir kısmını sanayiciye aktarmak durumunda kalacaktınız. Biz bu konuları da konuşuyoruz, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın Başkanlığında Ekonomi Koordinasyon Kurulunda da bu konuları tartışıyoruz, dolayısıyla burada, koordinasyonla ilgili hiçbir sıkıntı bulunmuyor.

Yine, bölgesel kalkınmayla ilgili sorular geldi. “Urfa’nın katma değeri başka şehirlere gidiyor.” dendi. Biz ayrımcılık yapmıyoruz. Şu anda, 6’ncı bölge teşviklerini en dezavantajlı şehirlere veriyoruz. Neden? Oralara yatırımlar gitsin diye veriyoruz. Şanlıurfa’ya ne yaptık katma değerle ilgili, iki tane örnek vermek istiyorum: Şanlıurfa’nın hububat ve pamuk potansiyelini daha ilerilere taşımak için iki önemli proje yaptık, 100 bin ton kapasiteli hububat ve mercimek lisanslı deposu ile 25 bin tonluk pamuk lisanslı deposunu biz desteklerimizle Urfa’da inşa ettik. Yine, GAP İdaremizle birlikte Şanlıurfa’da tarımsal üretimin geliştirilmesi, markalaşması, katma değerinin artırılması, kooperatifleşme konularında sadece 110 projeye 100 milyon liraya yakın destek sağladık.

Konuşmamda bir projeden bahsettim, belki dikkatinizden kaçmıştır. Biz, şu anda, emek yoğun sektörlerle dönük fabrika binaları inşa edilmesiyle ilgili bir proje yürütüyoruz ve burada, Urfa’nın tamamında, bütün ilçelerinde 105 milyon lira yatırımla yaklaşık 18 tane fabrika binası inşa edeceğiz. Bunu yerel yönetimlerle, kaymakamlıklarla beraber yapıyoruz. Bu fabrikaları yatırımcılara tahsis ediyoruz, onlar da yatırımlarını getiriyorlar. Dolayısıyla burada yaptığımız çalışmalar inşallah ciddi geri dönüşler getirecek. Tabii, şurada bir husustan bahsetmek de istiyorum: Burada katma değerli üretim ile emek yoğun sektörlerle ilgili sayın milletvekillerimizin arasında bir kafa karışıklığı olduğunu gördüm. Biz, emek yoğun sektörleri de yüksek teknolojlili sektörleri de aynı anda desteklemeye çalışıyoruz ve katma değer üretecek işlerle ilgili, daha önce hiç hayata geçmemiş işleri de başlatıyoruz; işte, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı bunlardan bir tanesi ama “robotlarla üretim” dediğiniz de onun istihdamı artırma şansı zaten yok dolayısıyla bu ikisini karıştırmamak gerekiyor.

Sürem az kaldı. Ben, biraz da Türkiye’nin Otomobili Projesi’nden bahsetmek istiyorum. Burada “Türkiye’nin Otomobili Projesi’nin nasıl bir hikayesi var?” diye bir soru geldi. Şunu çok açık ve net ifade etmek istiyorum: Türkiye’nin Otomobili Projesi doğru zamanda, doğru teknolojiye yatırım yaparak kazanmanın ne demek olduğunu gösteren bir projedir. Otomotiv endüstrisi dünyada çok büyük bir değişimden geçiyor. Şu anda, otomobiller, sadece sizi bir yerden bir yere götüren vasıtalar değil, birer teknoloji cihazı olarak görülüyorlar ve Türkiye’nin Otomobili Projesi’ni de biz de tam bu şekilde, doğuştan elektrikli, otonom özellikleri olan ve fikri mülkiyet hakları yüzde 100 bize ait olduğu için en ufak bir “start-up”ın bile getirilip teknolojisinin entegre edebileceği bir proje olarak başlattık ve şu anda, hamdolsun -belki “hamdolsun”dan da rahatsız olanlar olabilir- çok başarılı bir şekilde... (CHP sıralarından gürültüler) “İnşallah”tan rahatsız oldular... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Çok başarılı bir şekilde devam ediyor ve bu projede, şu anda, 110 iş ortağı seçildi. Bu 110 iş ortağının yüzde 75’i Türkiye’de yerleşik firmalardan oluşuyor. Savunma sanayisiyle “start-up”lardan Türkiye’deki teknoloji şirketlerinden buralarda çalışanlar var. Şu anda, 615 kişi bu projede çalışıyor. Sadece şu örneği vermek istiyorum: TOGG projesiyle 27 çok başarılı mühendis yurt dışından Türkiye’ye döndü. İşte biz –“tersine beyin göçü” diyorsunuz ya- bu projelerle onları Türkiye’ye çekiyoruz ve onları çekmeye devam edeceğiz. Türkiye’nin Otomobili Projesi de inşallah, 2022 yılının sonunda seri üretim bandından inmiş olacak.

Ben çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Geri kalan sorulara da yazılı cevaplarınızı on gün içinde iletirseniz çok sevinirim.

(CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben Florida State’te çalıştım, siz çalıştınız mı Florida State’te?

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Evet.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ne zaman? Ben, 2000 senesinde Florida State’te çalıştım ve seçim olmadığını biliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım, sağ olun.

(CHP sıralarından gürültüler)

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Söylüyorum ben size.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha sonra...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – “Ben Florida State’te çalıştım.” diyorum size.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi son söz milletvekilinin yaklaşımıyla bir söz istedi Sayın Şener.

(CHP ve AK PARTİ sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Müsaade ederseniz... Değerli arkadaşlar, müsaade eder misiniz? Bu konuyu daha sonra tartışırsanız sevinirim değerli arkadaşlar.

(CHP ve AK PARTİ sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Müsaade eder misiniz değerli arkadaşlar... Rica ediyorum, sonra tartışın yine aynı konuyu ama çalışmayı bitirmek zorundayız. Tamam, siz de bir iddia koydunuz, Sayın Bakan da incelesin, sonra, tekrar gerekirse bir iletişim kurarsınız ama devam etmek zorundayız çalışmamıza. Az önce söylediğim gibi Plan ve Bütçe Komisyonu genel başkanları tartıştığımız bir yer değil, bütçeyle ilgili müzakereleri yürüttüğümüz bir platform ve herkes görüşünü söylüyor. Katılan olur, olmayan olur; beğenen olur, olmayan olur. Herkes kendi fikrini burada ifade ediyor. Hakaret olmadığı sürece bazen ağır eleştiriler de yaşanabiliyor, herkes yapıyor bunu. Ağır eleştirileri de görüyoruz ama demokratik bir ortam içinde birbirimize sabırla davranarak bu süreci yürütmek zorundayız.

Sayın Şener’in bir söz talebi vardı. Sayın Şener, yeni bir tartışmaya mahal bırakmadan son sözünüzü kullanırsanız çok sevinirim.

Buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, Sayın Başkan...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Önerge sahipleri yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Belgeler oylama esnasında gelecek. O konuyu ayrıca konuşuruz.

Buyurun lütfen.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Konya Milletvekili Abdülatif Şener’in, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir ile Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank’ın bugünkü bütçeler üzerine yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklama-

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, gerek Adalet ve Kalkınma Partili milletvekilleri gerekse Sayın Bakan kendileriyle Tayyip Erdoğan arasındaki ilişkideki konseptin benimle Tayyip Erdoğan arasındaki ilişkiyle aynı olduğunu zannediyorlar. Aramızda çok fark var. Siz daha çoluk çocuksunuz.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Ne ayıp bir şey ya!

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Oraya yağ çekmeden burada ayakta duramazsınız. Benim vaziyetim öyle değildi ki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, burada hiç kimseye kullanmamamız lazım gelen ifadeler bunlar. Rica ediyorum.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya sen de il yönetimindeydin Trabzon’da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, bu ifadeyi düzeltirseniz sevinirim.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, bu ifadeyi kabul etmiyoruz.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Zamanımı almayın. Dünyanın lafını söyledi, dünyanın lafını söyledi ya.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sen istisnasın, tamam, kabul ediyorum. Cemal Bey, sen istisnasın, kabul ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu ifadeyi ben de uygun bulmadığımı kayıtlara geçiriyorum.

Lütfen tamamlayınız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Değerli arkadaşlar...

SALİH CORA (Trabzon) – Lütfen ya... Siz kime yalakalık yaptınız, yağ çektiniz de CHP’ye kendinizi teslim ettiniz ya!

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Çok komik! Bu lafına kimse inanmadı, komiksin, komik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ifadeyi doğru bulmadığımı söyledim. Doğru bir ifade değil, Sayın Şener düzeltirse sevinirim, takdir kendisindedir.

Sayın Şener, tamamlarsanız...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi değerli arkadaşlar...

SALİH CORA (Trabzon) – Biz mücadele ede ede geldik buraya ya. En zor zamanlarda terk eden sizsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cora, rica ediyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Ben, sessizce Bakanı da dinledim, İbrahim Bey’i de dinledim. Sen niye dinlemiyorsun beni ya? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Alınan zamanımı kullanacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genelde kısa bir söz oluyor biliyorsunuz.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Değerli arkadaşlar, Tayyip Erdoğan Belediye Başkanı değilken ben milletvekiliydim, Grup Başkan Vekiliydim. Tayyip Erdoğan milletvekili değilken ben Maliye Bakanıydım. Tayyip Erdoğan daha henüz Kabineye girmeden önce ben Maliye Bakanlığı yapmış,

Başbakan Yardımcılığı yapan biriydim ve parti kurulurken kendisi dahi “Bizde lider partisi yoktur, biz kadro partisiyiz. Siyasi Partiler Kanunu’na göre genel başkan seçmek zorunda olduğumuzdan dolayı ben Genel Başkanım ama eşitler arasında birincilik gibi düşünün bunu.” diye kendi ağzından söylemiştir. Bizi kendisiyle eşit görüyordu ve Kabinede de..

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yol arkadaşlığıma olan vefasıdır o işte.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Davasını satan...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yol arkadaşlığıma olan vefasıdır.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Bir kadro davasını satmışsa onların peşinden gidenler davasını satmıştır. Dava parti değildir, dava partililik değildir. (CHP sıralarından alkışlar) Partiyle davanın ne ilgisi var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, böyle bir üslubu tasvip etmemiz mümkün değil, lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Hırsızlar ordusuna döndünüz, hırsızlar ordusuna! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Oturuma ara veriyorum.

Kapanma saati: 20.57

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.08****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 9’uncu Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Bazen siyasette hararet dozajının ötesinde yükselebiliyor ama bir şekilde de çalışmalarımızı bu millet adına devam ettirmemiz gerekiyor. Halkımız bizden yeni bütçesini bekliyor ve bu tartışmalar da devam edecek, daha 15 bakanlığımız var.

Az önce, kastı aşan ifadeler olduğunu düşünüyorum. Abdüllatif Bey’e o sözlere açıklık getirmesi için söz veriyorum ve bu tartışmayı böylece tamamlayacağız.

Buyurun lütfen.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Başkan, tutanaklardan Sayın Bakanın cümlesini getirttim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, girme abi ya; gözünü sevdiğim ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, Sayın Vekile orada söz verdi, bir dakika ya, söz verdi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sen ne provokatör bir adamsın ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

5.- Konya Milletvekili Abdüllatif Şener’in, yaptığı konuşmalarında, söylediklerinde Komisyonunda bulunan milletvekillerini incitme maksadının olmadığını ifade ettiğine ilişkin açıklaması

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, Bakanın bir merakını gidereyim. Sayın Kılıçdaroğlu dürüst, namuslu, devlet ciddiyetine, adabına, geleneğine sahip bir insandır. Onun Genel Başkanı olduğu bir partide görev yapmaktan, milletvekili olmaktan onur duyuyorum ama kendisi kendi konumunu ayrıca değerlendirsin.

Diğer taraftan, şunu da belirtiyim: Tayyip Erdoğan’ın çok saygı duyduğu, hürmet ettiği, değer verdiği, son zamanlara kadar sürekli görüştüğü bir zatımuhteremi bundan beş altı ay önce ziyaret etmiştim. Bana ayrılırken dedi ki: “Kemal Kılıçdaroğlu’na çok selamımı söyle. O, yakından biliyorum, bunu laf olsun diye söylediğimi zannetme, Tayyip Erdoğan’dan daha imanlı bir adamdır özü itibarıyla.”

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burası Genel Başkanların tartışılacağı yer değil. Abdüllatif Bey, rica ediyorum...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Dolayısıyla...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bütün düzenimizi bozdunuz, bütün Komisyon çalışmalarımızı sekteye uğrattınız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, birinin söylediğini söylüyorum, benim sözüm demiyorum ki ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size açıklık getirmek için söz verdim. Genel Başkanları tartışacağımız bir yer değil burası, rica ediyorum. Böyle bir şey yok.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani buradan şunu söylemek istiyorum: Siz, sizin algı dünyanız, algılama modunuz bozulmuş olabilir, dünyevi iştahlar ve şehvetler için gerçeklerini gözünüzde perde gibi kapatmış olabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sözüne açıklık getirmek yerine daha da polemige devam ediyorsunuz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – O bakımdan, kendi duygularınızı başkasının duygusu zannetmeyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O yüzden, bu tartışmayı burada sonlandırmak zorundayım.

Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sayın Başkan, ne oluyor bu ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Düzeltilme yapacağım.” dediniz bana ama yaptığınızı görmüyorum ben.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şu ana kadar yaptığım konuşmalarda, söylediklerimde Adalet ve Kalkınma Partisi Komisyon üyelerini, burada bulunan milletvekillerini incitecek bir şey söylediysem...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Özür bekliyoruz, grup adına özür bekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel Başkanları tartışacağımız yer mi burası Sayın Şener?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – ...maksadımın o olmadığını ifade etmek isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey’e bir söz veriyorum.

Cemal Bey, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İç Tüzük’ün hangi maddesine göre veriyorsunuz?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Son söz milletvekilinindir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İç Tüzük’ün bana verdiği haklara göre veriyorum.

Siz, bütün bu grubun Genel Başkanına, liderine hiçbir şekilde yapılmaması gereken hakaretleri yaptınız, söylenmemesi gereken sözler söylediniz. Bu bütçe platformunda girilmeyen bir tartışmaya Bütçe Komisyonumuzu soktunuz ve bu Komisyonun çalışmasına ciddi anlamda zarar verdiniz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) - Sayın Başkan, hatibin konuşmasını kesemezsiniz. Lütfen...

Hakaret mi ediyor, küfür mü ediyor?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Etti, küfür etti, hakaret etti. Kulakların duymuyor mu senin?

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Ya “hırsızlar ordusu” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey, size söz verdim.

6.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk’ün, Konya Milletvekili Abdüllatif Şener’in yaptığı açıklamalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun bir mehabeti var. Plan ve Bütçe Komisyonundaki 30 üye arkadaşımız, hakikaten, bugüne kadar, görüşmeleri büyük bir insicamla, ciddiyetle ve sükûnetle devam ettirdi. Ancak, Meclisin erken kapanması dolayısıyla bazı arkadaşlarımız -tenzih ediyorum- milletvekilleri geldiler, gecenin bu geç saatlerinde elektriklenme fazla oldu. Yalnız, Komisyonunda son söz her zaman milletvekilindir. Sayın Abdüllatif Şener son sözü istemiş ve Başkanımız takdir etmiştir fakat kendisine yakışmayan, bugüne kadar bulunduğu görevlere de yakışmayan ifadelerle grubumuza rencidenin de ötesine geçerek âdeta hakaretimiz, hakaret eder şekilde “hırsızlar ordusu” gibi “yağcılar” gibi -tırnak içinde- yakışmayan ifadeler kullanmıştır.

Ben tutanakları istedim ama henüz gelmedi, lütfen, mutfak da çalışmıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben de istedim. Özür dilemesini bekliyordum ama maalesef yapmadı, maalesef yapmadı.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sizden bir özür bekliyoruz.

Bakın Sayın Şener, hiçbirimiz buraya emeksiz gelmedik. Siz üniversitede öğrenciyken ben de Ankara’da öğrenciydim ve o zamanki Millî Selamet Partisinin Çankaya Gençlik Kolları Başkanıydım, Sayın Cumhurbaşkanımız Tayyip Erdoğan da o zaman Millî Selamet Partisinin İstanbul Gençlik Kolları Başkanıydı ama siz üniversite öğrencisiydiniz. Bizim siyasi hayatımız sizden daha önce geliyor.

Evet, bir yol arkadaşlığı yaptınız, sonra yolunuz ayrıldı, Allah selametinizi versin ama saygıda kusur etmeyin. Dolayısıyla Plan ve Bütçe Komisyonumuzun mehabetini bozdunuz, provoke ettiniz. Lütfen sözlerinizi geri alın ve özür dileyin.

Ben, AK PARTİ Grubu adına bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum, kendi edeplerini bozmadılar; yoksa biz asla ve asla “Hırsızlar ordusu...” (CHP sıralarından gürültüler)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bakan ne dedi, Bakan!

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Böyle bir şeyi kabul etmemiz mümkün değil.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bunun takdirini millet yapacaktır. Burada özür dilenmedi ama kimin ne üslup kullandığının takdirini en güzel millet yapacaktır. Bu tartışmada kifayetimizakere diyorum.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (Devam)

b) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

c) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

ç) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

d) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

e) Kalkınma Ajansları Denetim Raporları (Devam)

f) Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (Devam)

g) Türk Standardları Enstitüsü (Devam)

ğ) Türk Patent ve Marka Kurumu (Devam)

h) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (Devam)

i) Türkiye Bilimler Akademisi (Devam)

i) Türkiye Uzay Ajansı (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli hazırun, kurum bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum...

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sayın Başkan, tutanaktan konuşuyorum; bakın, Bakanın sarf ettiği cümleye bakın; yapmayın ya!

(Başkanlık kürsüsü önünde toplanmalar, karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, lütfen...

Şimdi, sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2022 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

Durmuş Yılmaz

Erhan Usta

Ankara

Samsun

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
17	19.31	01	05.04	50.000.000 TL
17	19.37	01	05.04	3.000.000.000 TL

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçe...

Gerekçe:

Önergeyle sanayinin geliştirilmesi, üretim ve faaliyetlerin desteklenmesi programı kapsamında AR-GE teşvikleri ve teşvik uygulamalarında hane halkı ve işletmelerimiz için belirlenen ödenek miktarları artırılabacaktır. AR-GE teşvikleri için 50 milyon TL ve teşvik uygulamaları için ise 3 milyar TL bir artış imkânı yaratılacaktır. Yüksek katma değer sağlamak adına bu tür teşviklerin ve teknoloji alanında yer alan ürünlerin üretilmesi ve geliştirilmesi amacıyla destek miktarının artırılması önemlidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2022 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2020 yılı kesin hesabını okutuyorum:

(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı 2022 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

Durmuş Yılmaz

Erhan Usta

Ankara

Samsun

KURUM: KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI

YIL: 2022

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
17	64.67	02	05.04	10.000.000.000 TL

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçe...

Gerekçe:

KOBİ'lerimiz sanayimizin ve üretimimizin en önemli bel kemiği olan kuruluşlarımızdır. Türkiye ekonomisinin geldiği koşullar, artan girdi maliyetleri, yüksek enflasyon, döviz kurunun ulaştığı seviye göz önüne alındığında krizden en çok etkilenen kesimlerden biri de düşük sermayeli KOBİ'lerimiz olmuştur. KOBİ'lerimiz ülkemizin ekonomik koşullarından kaynaklanan kriz sebebiyle kendi firmalarını yabancı kuruluşlara satmak ve yerli ve millî üretim potansiyelini terk etmek zorunda kalma riskiyle karşı karşıyadırlar.

KOBİ ve girişimcilerimizin yenilikçi, teknolojik ve rekabetçi bir yapıya kavuşmalarını hedefleyen KOSGEB'e de merkezî yönetim bütçesinden ayrılan tutar 2,4 milyar TL'dir. Geçtiğimiz yıl bütçeye göre artış oranı yüzde 15 'tir. Enerji maliyetlerindeki artış kaynaklı enerji dağıtım şirketlerinin yeni sözleşme baskısı ve serbest tüketicilerin sözleşmelerinin feshedilmesi hususu KOBİ'lerimizin enerji maliyetlerine yansiyacaktır. KOBİ'lerimiz ülkemiz sanayi istihdamının yüzde 70'ine yakınına karşılayan bir istihdam büyüklüğüne sahipken bu maliyet artışlarıyla birlikte üretime devam edemez aşamaya geleceklerdir. Emek yoğun ve istihdam yoğun bu sektörün korunması ve ayakta kalması adına özellikle üretim aşamasının büyük bir girdisi olan doğal gaz ve elektrik gibi enerji ihtiyaçlarına destek imkânının yaratılması gerekmektedir. Önergemizle KOSGEB bütçesinde 10 milyar TL'lik bir artış imkânı yaratılacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı 2022 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının kesin hesabını okutuyorum:

(Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türk Standardları Enstitüsünün bütçesini okutuyorum:

(Türk Standartları Enstitüsü 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türk Standartları Enstitüsü 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının kesin hesabını okutuyorum:

(GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türk Patent ve Marka Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türk Patent ve Marka Kurumu 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türk Patent ve Marka Kurumu 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye Bilimler Akademisinin bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Bilimler Akademisi 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye Bilimler Akademisi 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye Uzay Ajansının bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Uzay Ajansı 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye Uzay Ajansı 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, böylece gündemimizde yer alan kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Her şeye rağmen, çok nitelikli tartışmalar yaptığımıza ve ülkemizin bu kritik, önemli alanlarına ilişkin Meclisimizin önemli katkılarının alındığına inanıyorum.

Sayın Bakanımıza, Bakan Yardımcılarımıza, milletvekillerimize, bürokratlara ve bütün katılımcılara katkıları için çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 4 Kasım 2021 Perşembe günü saat 10.00'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.27

